ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིགམཛད་པ་པོ། སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་
བཞུགས་སོ། །

རྩོམ་པ་པོ། སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0365

དེབ་གསལ་རྩོམ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༦ ལ་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

རྩོམ་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

d

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།.. i ངོ་སྤྲོད་གཏམ།... iii གླེང་བརྗོད།..vi དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག..............1 དབུ་མའི་སྒྲ་དོན་སྤྱིར་བཤད་པ།...2 བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་ལ་ལྔ།..7 སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ།..11 ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དབུ་མའི་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ།.......................................15 དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི།...16 ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ལ་དཔྱད་པ།...30 འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བརྙེས་པའི་ཚུལ།...37 ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སློབ་མ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ།.......................................40 དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པའི་ཁུངས།............................45 དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ལ་དཔྱད་པ།...48 བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་བོད་དུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།.........................55 བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་བོད་དུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ།.........................58

དཀར་ཆག

e

རྗེ་བླ་མས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་རྙེད་པའི་ཚུལ།...60 རྗེ་བླ་མས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པ།..................................66 རྗེ་བླ་མས་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་ལྔའི་རྩོམ་པ་མཛད་ཚུལ།..............................68 དབུ་མའི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཇི་ལྟར་བགྲང་ཚུལ།.......................................76 དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་དཀའ་གནད་བརྒྱད་བགྲང་ཚུལ།.........................77 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་དཀའ་གནད་བརྒྱད་བགྲང་ཚུལ།..........................79 ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ། ....86 དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་དཔྱད་པ།..92 དབུ་མའི་དཀའ་གནད་དང་པོ་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ། 94 མདོ་སྡེ་ལས་ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གསུངས་པ།................................94 སེམས་ཙམ་པ་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས།..102 དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ།.......................................106 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ།.......................................112 རྒྱུད་སྡེའི་སྐབས་ལའང་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པར་བསྟན་པ།.....................................117 ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདོད་ཚུལ།.....................................120 ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།...............................125 སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་ཀུན་གཞི་བཞེད་པའི་ཚུལ།....................................126 བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།..................................129 ས་སྐྱ་པའི་གཞུང་ནས་ཀུན་གཞི་བཞེད་པའི་ཚུལ།...130

དཀར་ཆག

f

ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ།.....................................134 ཉོན་ཡིད་བཞེད་པའི་མཁས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས།..135 དབུ་མའི་དཀའ་གནད་གཉིས་པ་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ། 137 མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ།.....................................137 རང་རིག་གི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ།..143 རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།...145 རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།...146 དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ།...................................152 རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གི་དོགས་སློང་།..159 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ།....................................160 དྲན་པ་འདྲེན་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་སློང་།..164 བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པའི་དོགས་སློང་།..169 མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པའི་དོགས་སློང་།..173 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པའི་དོགས་སློང་།...175 རང་རིག་མི་བཞེད་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།...............................178 རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་ཚུལ།...180 ས་སྐྱ་པའི་གཞུང་ནས་རང་རིག་བཞེད་པའི་ཚུལ།..183 དབུ་མའི་དཀའ་གནད་གསུམ་པ་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པའི་ཚུལ། 185 ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་ལུགས།..185

དཀར་ཆག

g

ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་འདོད་ཚུལ།..194 ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་བཞེད་ཚུལ་དང་དོགས་སློང་།...200 ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན།.....................................204 ལང་གཤེགས་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ།.....................208 ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བཞེད་མིན་གྱི་དོགས་སློང་།............214 ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བར་གསུངས་མིན།.........................218 ཕྱི་དོན་བཞེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།............................219 རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་ཚུལ།..221 བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་ཚུལ།..................................223 ས་སྐྱ་པའི་གཞུང་ནས་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་ཚུལ།...224

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བཞི་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ། 225 རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན།.......................................225 དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར།..229 རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་ཚུལ།.................................230 ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་ཚུལ།...............................234 ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོགས་སློང་།...238 ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོན།..241 ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་གྲངས་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཡོད་མེད།......................242 ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་པའི་དགོས་པ།..248

དཀར་ཆག

h

དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་མིན་དཔྱད་པ།.....................249 རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་བཞེད་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།..................260 དབུ་མའི་དཀའ་གནད་ལྔ་པ་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ། 274 ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ།...274 རིགས་པ་གསུམ་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་སློང་།...284 རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷས་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ།............................286 ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་དགོས་པ།...............................290 སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཇོག་ཚུལ།..292 སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ། ....296 གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་སློང་།..............................299 རང་རྒྱུད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་དོགས་སློང་།.........................306 རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བ།....................313 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ།............................323 དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་དོགས་སློང་།...327 ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ།...............................333 བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཚུལ་གྱི་དོགས་སློང་།........................336 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ།.........................338 རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དགོས་མིན་དཔྱད་པ།........................344 གང་ཟག་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ།........................348

དཀར་ཆག

i

དཔེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་རྣམས་མིང་ཙམ་དུ་འཇོག་ཚུལ།....................353 སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཁུངས།...355 ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐུག་པ།.......360 སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ།..........................362 དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ།..........................368 བཀའ་བརྒྱུད་གཞུང་ནས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཞེད་པ།.......373 ས་སྐྱའི་གཞུང་ནས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཞེད་པ།..............375 དབུ་མའི་དཀའ་གནད་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ། 376 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ།......................................376 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པ།....................378 སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས།..383 ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་གྱི་དོགས་སློང་།......................................386 བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།..............392 རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ།................................397 དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བདུན་པ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་ཚུལ། 399 དཀའ་གནད་ཀྱི་དོགས་འདྲི་དང་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལན།...............................399 ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ།...403 ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།......................408 རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།.................................410

དཀར་ཆག

j

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།......................412 ས་སྐྱ་པའི་གཞུང་ནས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།................................413 དཀའ་གནད་བརྒྱད་པ་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ། 415 བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་དང་དེ་ལ་དོགས་སློང་།..........................415 མ་འོངས་པའི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་དོགས་སློང་།...424 འདས་མ་འོངས་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ།..427 དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐུག་ཚུལ།......430 ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་གཞུང་ནས་དུས་གསུམ་བཞེད་ཚུལ།....................................431 མཇུག་གི་བསྔོ་བ། 432 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..434

i

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།
དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ་ནི། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༨ཟླ་༡༡ཚེས་༡༠ལ་བོད་ལྷོ་ཁ་གྲྭ་ནང་རྫོང་ལྕི་བ་སྨད་གྲོང་ཚོར་སྐྱེས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ས་སྐྱའི་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གསལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། ཚིགས་སྔ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཐོག་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་མཇལ་དང་། སློབ་གཉེར་ཆེད་རྒྱ་གར་ལ་བྲོས་བྱོལ་དུ་བསླེབས་ཏེ། མཁས་སྒྲུབ་བྱེ་བའི་འབྱུང་གནས་སེ་ར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས་ཏེ། མང་ཐོས་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ནས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་སློབ་གཉེར་བྱས་འབྲས་སུ། གྲྭ་ཚང་གི་ལོ་འཁོར་རྒྱུགས་སྤྲོད་རིམ་པའི་སྐབས་འཛིན་གྲྭའི་ནང་རྩེ་ཕུད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་། རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ལམ་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཚོགས་དབུས་སུ་རིགས་ཆུང་ཚོགས་ལངས་ཀྱི་སྐལ་བཟང་གོ་སྐབས་རྙེད། སློབ་གཉེར་གྱི་ཞར་ལ་བརྡ་སྤྲོད་རིག་གནས་ལ་མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བསྟེན་ནས། བརྡ་སྤྲོད་རིག་གནས་ལའང་སྦྱངས་པ་མི་
དམན་པ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ཟླ་༣ཚེས་༡༩རང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཐོག་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཚིགས་ཕྱི་མ་བསྙེན་ཚོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནོད་པའི་སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ། ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ལོ་ངོ་བདུན་སློབ་གཉེར་བྱས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ལ་སེར་བྱེས་ནང་བསྟན་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཕར་ཕྱིན་སློབ་པ་མཐར་སོན་གྱིས་ཕར་ཕྱིན་རབ་འབྱམས་པའི་ཨང་རིམ་དང་པོའི་ཕྱག་འཁྱེར་དང་། དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ལོ་ངོ་བཞི་སློབ་གཉེར་བྱས་ནས། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་པ་མཐར་སོན་གྱི་དབུ་མ་རབ་འབྱམས་པའི་

ii

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

ཨང་རིམ་དང་པོའི་ཕྱག་འཁྱེར་གནང་། ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་ལོ་ལྟར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་འཇང་དགུན་ཆོས་ཆེན་མོར་བསྐྱོད་ནས་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་ཡུན་རིང་བྱས། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་ལྔ་སྟོང་ཙམ་གྱི་དབུས་སུ་ཚད་མའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང་། འཇང་དགུན་ཆོས་ཆེན་མོའི་ཆོས་ཐོག་དགེ་རྒན་གྱི་འགན་འཁུར་ཡང་བྱས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ལ་དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཆེན་མོར་བསྐྱོད་ནས། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་རྩེ་གྲས་ཁྲོད། བཀའ་རམས་ལོ་རིམ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། སློབ་དཔོན་ལོ་རིམ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བཅས་ལོ་བཞི་བསྟུན་མར་རྩེ་ཕུད་ཨང་དང་པོའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་སྟེ། དགེ་ལྡན་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས། བཀའ་རམས་ཨང་རིམ་དང་པོའི་དང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཨང་རིམ་དང་པོའི་དང་པོ་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་འཁྱེར་གནང་། དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ལྷ་རམས་ལོ་རིམ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ། ལྷ་རམས་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་རྩོམ་རྒྱུགས་ཆེན་མོ་སྤྲད་ནས་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་དམ་འཇོག་གི་མཛད་སྒོའི་སྐབས། རང་རྩོམ་དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད། ཅེས་པའི་དབུ་མའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཅིག་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུས། ཞོར་དུ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་གོ་སྒྲིག་འོག་སླ྄ོབ་གྲྭ་ཁག་གི་ལོ་འཁོར་གུང་སེང་དང་བསྟུན་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད་དང། རིགས་ལམ་སློབ་ཁྲིད་ལོ་བཞི་བྱས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ཟླ་༡༡ཚེས་༡༣ལ་དངོས་སུ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་དམ་འཇོག་བྱས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༦ལོར་དཔལ་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཆོས་ཐོག་བསྒྲིམས་ཏེ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལའང་སློབ་གཉེར་བྱས།

iii

ངོ་སྤྲོད་གཏམ།

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་པ། དགེ་ལྡན་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཙོར་བཟུང་ཐོག་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་ཕྱོགས་ཙམ་བཀོད་པའི་དབུ་མའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དཔེ་དེབ་འདི་ནི། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ལོའི་དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་མོའི་ལྷ་རམས་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་རྩོམ་རྒྱུགས་མ་ཟིན་ཐོག་སླར་ཡང་ཞུ་དག་དང་སྣོན་འཕྲི་བྱས་ཏེ།
འདི་ལོ་གུས་པའི་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་དམ་འཇོག་མཛད་སྒོའི་སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུས་པ་ཞིག་ཡིན།
འོན་ཀྱང་། བདག་ལ་སྔོན་བྱོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཡང་མི་ལྡན་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད། །སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་གི་ཚིག་དོན་གང་ཐད་ནས་སྔོན་མེད་ཀྱི་གཏམ་དུ་བྱ་བའི་ལེགས་བཤད་མ་མཆིས་མོད། དབུ་མའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དཔྱད་རྩོམ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྲི་འདུན་གྱི་སྤྲོ་བ་བརྟས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།
རང་ཉིད་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་མོས་པ་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་དབང་གིས་འདས་པའི་མི་ལོ་ཉེར་གསུམ་སློབ་གཉེར་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད། གཞུང་ཆེན་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་དཔེ་ཀློག་གིས་བསམ་གཞིགས་བྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། ཆོས་བརྒྱུད་ཕན་ཚུན་མཐུན་ལམ་དགོས་གལ་ཆེ་ལུགས་དང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ཚུལ་ནས་ཕན་ཚུན་གསོལ་ཚིགས་དང་ལག་པ་རེ་བཏང་བས་མི་ཆོག་པར། ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་དོན་དམ་

iv

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

གྱི་དག་སྣང་ཐོབ་པ་དགོས་ལུགས་གལ་ཆེའི་ལམ་སྟོན་ཡང་ཡང་བསྐྱངས་པའི་དགོངས་གཞིའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབ་སླད།
ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པའི་དབུ་མའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དཔྱད་རྩོམ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྲི་བའི་ཐོག་མའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ལགས། དེ་ཡང་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱང་གྱ་ཚོམ་དུ་བྲིས་པ་མ་ཡིན་པར། རང་ཉིད་ཀྱིས་རིས་མེད་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་དཔེ་ཀློག་གིས་བསམ་གཞིགས་ཡང་ཡང་བྱས་པ་མ་ཟད། ཆོས་བརྒྱུད་རང་རང་གི་མཁན་པོ་རྣམ་པའི་མདུན་སར་བཅར་ནས། དཀའ་གནད་ཁག་ལ་དོགས་འདྲི་དང་བགྲོ་གླེང་། དེ་བཞིན་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་ཟིན་བྲིས་མ་ཕྱིའང་ཁོང་རྣམ་པར་ཞུ་དག་ཕུལ་ཏེ་དོ་གལ་ཆེན་པོས་བཀོད་ཡོད།འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ལ་རིས་མེད་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་དེ་བས་གཏིང་ཟབ་པའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ཞིག་འཇོག་པ་དང་། རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལ་ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡང་བཟུང་ཡོད།
དབུ་མའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དཔྱད་རྩོམ་འདིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི། དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་བྱུང་རིམ་དང་། སྤྱི་བཤད། འཕྲོས་དོན། དེ་དག་གི་དོགས་གནད་བཅས་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་སོ་སོའི་བཞེད་པ་ཇི་ཡིན་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད། འགོད་པའི་གོ་རིམ་ནི། དང་པོ་མཚམས་སྦྱོར་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགེ་ལྡན་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཐོག་མར་བཀོད་ཅིང་། དེ་ནས་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་དང་། དེ་ནས་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བཅས་ཀྱི་བཞེད་པ་རྣམས་ཐོག་མའི་བྱུང་རིམ་དང་མཐུན་པར་བྲིས་ཡོད། དགེ་ལྡན་རང་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཁག་གང་ཐུབ་རྒྱ་གཞུང་ལ་གཏུགས་ཁུལ་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ཁུངས་ཀྱང་དྲངས་ཡོད།
དེ་ལྟར་ན་ཡང་། རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་དཀའ་གནད་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པའི་རིགས་ལམ་ཕྲ་མོའི་རྩལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་དང་། གཏིང་ཟབ་པའི་གཞུང་དོན་གྱི་དཀའ་གནད་རྟོགས་པའི་གོ་རྒྱ་དམན་པ། རྒྱ་ཆེ་བའི་རིས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཆ་རྒྱུས་ཞན་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྟངས་འོག

v

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བ།
གཞུང་དོན་མ་ལོན་པའི་ལོག་བཤད་དང་། དཀའ་གནད་གསེད་བཀྲོལ་མ་ཐུབ་པའི་ཚིག་ཉོག་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆ་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཆིས་ངེས་པས། གཟུར་གནས་མཁས་པའི་མདུན་སར་སྙིང་ནས་བཟོད་པར་གསོལ། ད་དུང་མུ་མཐུད་བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་ནོར་བ་བཅོས་སྒྲིག་དང་། ཆད་པ་ཁ་གསབ་ཞུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་དང་སྙིང་སྟོབས་མི་ཉམས་པར་མཆིས་པས་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩེའི་ལམ་སྟོན་བརྩེ་གཟིགས་ཡོང་བ་མཁྱེན།
ཞེས་རྩོམ་པ་པོས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་བྲིས།

vi

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

གླེང་བརྗོད།

ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཉམས་ཞིབ་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཀློག་པ་པོའི་ཤེས་ཚད་དང་དོན་གཉེར། དགོས་མཁོ་བཅས་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ། གང་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་། རྒྱུ་ཆ་འཚོལ་སྒྲུབ་བཅས་བྱས་ཏེ། རྟོག་ཞིབ་ཐོག་ཐ་མའི་སྡོམ་ཚིག་དང་། རྣམ་གཞག་འཇོག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དབུ་མའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་སྐོར་ལ་ངོས་འཛིན་དང་། དབྱེ་ཞིབ། ཇི་ལྟར་དཀའ་གནད་ཆགས་པ། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་རིགས་པས་འཕུལ་མཚམས་དང་། ཁས་ལེན་གྱི་ཞིབ་ཆ་སོགས་ཇི་ཙམ་གྱིས་དཀའ་སར་སླེབས་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཕྲ་རུ་འགྲོ་ཞིང་། དབུ་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་བར་དང་། སྔོན་གྱི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚོའི་རྒྱ་གཞུང་གི་རྗེས་འབྲང་བོད་སྔ་ཕྱིའི་མཁས་པ་ཕན་ཚུན་དང་། ཐ་ན་ཆོས་བརྒྱུད་གཅིག་པའི་མཁས་པ་ནང་ཚགས་ཀྱི་བར་དང་། དགེ་རྒན་དང་དགེ་ཕྲུག་ཚོའི་བར་ལ་ཡང་དོན་གྱི་གོ་ལུགས་དང་། རིགས་པས་འཛིན་མཚམས་ཤར་ནུབ་ལྟར་འགལ་བ་ལྟག་སྤྲོད་ཆགས་པའང་མང་དུ་སྣང་ཞིང་།
ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་རྗེས་འཇུག་བུ་སློབ་ཚོས་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཏེ་སྒུལ་བསྐྱོད་དཀའ་བའི་དམ་བཅའ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཆགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་།ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་དོགས་པ་སློང་ལུགས་དང་། འཛིན་མཚམས་རྣམས་ནི་གཟུ་བོར་གནས་ཤིང་། བློ་གྲོས་དང་དོན་གཉེར་གྱི་ཆོས་གསུམ་ཡར་ལྡན་དུ་ཚང་བའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དག་གི་བགོ་སྐལ་ལས། དོན་གྱི་གོ་བ་དང་རིགས་པའི་རོལ་རྩེད་གང་ལའང་མ་འདྲིས་ཤིང་རྒྱུས་མེད་པ་དག་གི་མདུན་དུ་རྩ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་དག་གི་རིན་ཐང་ནི་དུས་ནམ་ཡང་མངོན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
ཉམས་ཞིབ་རྩོམ་ཡིག་འདིའི་ནང་གཞན་དང་མི་འདྲ་སའམ་འབུར་དུ་ཐོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ནི། དཀའ་གནད་བརྒྱད་པོ་རེ་རེའི་ཐད་བཀའ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་གཞུང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་

vii

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བ།

བརྒྱུད་ཆེན་པོ་དག་གི་སྔ་ཕྱིའི་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་མཚམས་དག་འབྲེལ་ཡོད་ཆོས་བརྒྱུད་ཚོའི་མཁས་པ་དག་ལ་བཅར་འདྲི་དང་གོ་བསྡུར་གྱིས་ཁ་གསལ་དུ་བཀོད་ཅིང་། ཟབ་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་བཀྲོལ་ཐབས་སུ་ཡིག་ཆའི་ཕྱོགས་སུ་འཐེན་འཁྱེར་བྱས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཡིག་ཆ་རིས་མེད་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ལུང་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསལ་ལ་རྣོ་བ་དང་། དོན་གྱི་གོ་བ་དང་རིགས་པས་འབྱེད་མཚམས།
དོགས་པའི་དཔྱོད་ལུགས་དང་བརྡར་ཤ་གཅོད་པའི་ཉམས་འགྱུར་སོགས་གདན་
གསུམ་མཁས་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་དུས་ཡུན་རིང་པོར་འདྲིས་ཤིང་གཤིབས་ཏེ་ཞུན་མཐར་བཅད་ནས་རྙེད་པའི་ལུང་དང་རིགས་པའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་གྲྭ་ཚང་རང་གི་མཁས་པ་ཚོའི་ལེགས་བཤད་སྤྱི་དང་། གསུང་སྒྲོས་ཀྱི་ཞག་རྩིས་བརྒྱན་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་ཤིང་སྦྱར་འདུག་པ་དང་། ཚུལ་འདིར་མོས་ཤིང་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་བ་ལྷུར་ལེན་མི་དགོས་པར་བོད་སྔ་མའི་མཁས་པ་ཚོའི་གསུང་མཚམས་དུས་ཚོད་བསྲི་ཚགས་ཀྱིས་བལྟ་ཐུབ་པ་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་མགུ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། དཔྱོད་ལྡན་དག་ལ་བློ་སྐྱེད་འབྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་འདུག ཉམས་ཞིབ་པ་སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ་ལགས་ལ་མཚོན་ན། ཆུང་དུས་ནས་བོད་ལྷོ་ཁ་གྲ་ནང་རི་བོ་རྣམ་རྒྱལ་དགོན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པའི་སྐལ་བ་ཐོབ་ཅིང་།
རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་ཕགས་ཡུལ་དུ་ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་རོལ་མཚོ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་དུ། ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་གཞུང་ཆེན་ཁག་བློར་འཛིན་དང་། བཀའ་པོད་ལྔ་དང་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གྲྭ་སར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྡུལ་དུ་བརླགས་ཏེ་སྦྱངས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གྲྭ་ཚང་རང་ཁོངས་དང་། ལྷག་པར་དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོར་གདན་གསུམ་མཁས་པའི་དབུས་སུ་བཀའ་རམས་དང་། སློབ་དཔོན་ལོ་རིམ་གཉིས་བཅས་ལོ་ངོ་བཞི་ལ་བསྟུད་མར་ཨང་རིམ་དང་པོའི་དང་པོ་དང་། ལོ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལྷ་རམས་ཉམས་ཞིབ་པའི་རྩོམ་རྒྱུགས་འབུལ་བཞེས་ཞུས་

viii

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།པ་བཅས།

རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། སྙིགས་མའི་དུས་འདིར་མང་ཐོས་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན།། ཆོས་བརྒྱད་སྤངས་པས་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་རྒྱུན་དུ་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་བར་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་ཐོས་ཤིང་། རིགས་པའི་ལམ་དུ་ངལ་བ་མང་དུ་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པར་བརྩོན་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡར་ལྡན་དུ་ཚང་ཞིང་། ད་ལམ་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྩམས་པའི་དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིགཅེས་པའི་གླེགས་བམ་འདི་ཡང་དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འཚོལ་སྒྲུབ་དང་། ཕྱོགས་བསྒྲིགས། དཔྱད་ཞིབ་བཅས་བྱས་ཏེ། བྱུང་རིམ་དང་། སྤྱི་བཤད། འཕྲོས་དོན། དེ་དག་གི་དོགས་གནད་གླེང་བ། དེ་སྔའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དགེ་མཚན་དང་། སྐྱོན་གནད། གྲུབ་འབྲས་བཅས་ལ་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉམས་ཞིབ་དང་དཔྱད་གླེང་གནང་བ་བཅས་དོན་གཉེར་ཅན་དག་གི་སྙིང་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་འདུགསྤྱི་ཡོངས་བསམ་ཚུལ། ད་ལྟའི་ཆར་མཐོང་དུ་ཡོད་པའི་ཉམས་ཞིབ་རྩོམ་ཡིག་མང་པོ་ཞིག་ནི། རྩོམ་དེབ་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་དང་། སྔ་ཕྱིའི་བང་རིམ་སོགས་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་མཁས་གྲུབ་དག་གི་ལྗགས་རྩོམ་བྱེ་བྲག་པའི་གཞུང་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མཐར་ཆགས་སུ་བཞག་སྟེ་རེའུ་མིག་ལྟ་བུར་སོར་བཞག་གིས་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་ལུང་རིགས་གང་འཚམས་ཤིག་རྒྱ་བསྐྱེད་རྒྱས་སྤྲོས་ཀྱིས་ཁ་བསྐངས་ཏེ་ཡིག་མཛོད་དང་ཐོ་འགོད་ལྟ་བུ་ལས་སྔར་སྦྱངས་ཟིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་གི་ཉམས་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་བརྗོད་གཞི་གང་དེའི་གནད་དོན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་བཀར་གྱིས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ཞིང་ཁྱོན་ཡོངས་དང་། གནད་ལ་ཁེལ་བའི་གསལ་བོ་བཟོས་མེད་པ་དང་། ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་དང་།
རྟོག་ཞིབ་གནང་སྟངས་སྙིང་རྗེ་བོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སྒྲོམ་གཞི་སྔོན་མེད་གསར་བཟོ་ལྟ་བུ་

ix

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བ།
ཞིག་དང་། སྔ་ཕྱིའི་མཚམས་སྦྱོར་དང་། དཔེ་འཇོག་སོགས་གང་ཐད་ནས་ལག་ཏུ་བཟུང་ནས་བཀླགས་པ་ཙམ་གྱིས་འདི་གཞན་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་སྙམ་པའི་ཚོར་བ་སྤྲོད་ཐུབ་པ་དང་། ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ནང་དོན་ཕྱོགས་ཆ་མཐའ་དག་ནས་མངོན་ཐུབ་པ་ད་ལྟའི་ཆར་ཅུང་ཟད་དཀོན་པ་ལྟ་བུར་མངོན། ཉམས་ཞིབ་རྩོམ་ཡིག་འགའ་ཞིག་ནི། ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཏག་ཏག་སྟོན་ཐུབ་མེད་པ་དང་། ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་དང་། ཚད་བཀག་སྟོན་ཐུབ་མེད་པ། འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་མ་ཐུབ་པའམ། མ་བྱས་པ། ཉམས་ཞིབ་པ་གཞན་གྱི་བྱས་རྗེས་བསྟན་མེད་པ། ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་གནད་དོན་གཙོ་བོར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་མེད་པ། གཅིག་གྱུར་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་ཐུབ་མེད་པ། གནད་འགག་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་གནད་དོན་མང་དག་གླེང་སློང་བྱས་པ། སྒྲོམ་གཞིའི་ལྷུ་ལག་གྲུབ་སྟངས་ཁ་འཐོར་ཏེ་ཀློག་མི་བདེ་བ། ལུང་འདྲེན་མེད་པའམ་ལུང་དྲངས་པ་ཏག་ཏག་མེད་པ། ཡང་དག་པའི་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་ཡོང་མེད་པ། བརྗོད་བྱ་ལ་དཔག་པའི་ཡིག་འབྲུ་ཏག་ཏག་མེད་པ། བརྡ་སྤྲོད་ནོར་འཁྲུལ་བཅས་ལ་གཟབ་དགོས་པའི་ཉམས་ཞིབ་རྩོམ་ཡིག་གང་འཚམས་ཤིག་འདུག་པ་དག་གིས་ད་དུང་གནའ་རབས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་རྩོམ་ཡིག་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་རྩོམ་ཡིག་གི་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ཟུང་སྦྲེལ་དུ་ལེན་རྒྱུ་ནི་དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་སྙམ།
གང་ལྟར་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་ཉམས་ཞིབ་པ་འདིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ལོ་མང་སྦྱངས་ཤིང་འབད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་ཅི་མཆིས་རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་། བསྟན་པ་དེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་༸རྒྱལ་ཀུན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་ངུར་སྨྲིག་གར་གྱིས་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་། ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་གེགས་མེད་ལྷུན་འགྲུབ་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་ཤུགས་དྲག་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་དགེ་བཤེས་རོང་པོ་བློ་བཟང་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡༨ ལ་བྲེལ་སྟབས་ཀྱིས་བྲིས་པ་དགེ། །།

1

༄༅། །དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་

ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་བཞུགས་སོ། །

མུ་མེད་སྙིང་རྗེའི་ཐུགས་ཀྱིས་འགྲོ་རྣམས་གཟིགས། །
ཡང་དག་རྟེན་འབྱུང་སྟོན་པའི་ཟབ་དབྱངས་ཀྱིས། །

འགྲོ་ལ་ཐར་པའི་ལམ་མཆོག་གསལ་མཛད་པ། །
ཟླ་མེད་ཤཱཀྱའི་ཏོག་ལ་སྙིང་ནས་མཆོད། །

རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་ཡང་དག་རིགས་འཕྲུལ་གྱིས། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི། །
ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་བརྒྱུད་པར་བཅས་པ་དང་། །
ཟབ་ལམ་འདོམས་མཛད་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་འདུད། །

བརྩེ་ཆེན་ཐུགས་ཀྱིས་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བཟུང་། །རླབས་ཆེན་ཐུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་གསུམ་དུ་མཛད། །ཐབས་མཁས་ཐབས་ཚུལ་དུ་མས་ཞི་བདེའི་ལམ། །ཀུན་ལ་གསལ་མཛད་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོར་མཆོད། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

2

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །
རིས་མེད་མཁས་པའི་བཞེད་གཞུང་དུ། །
ཇི་ལྟར་འཆད་ཚུལ་མ་འདྲེས་པར། །
ཅུང་ཟད་སྤྲོ་ལ་འདུན་པ་བརྟས། །

དབུ་མའི་སྒྲ་དོན་སྤྱིར་བཤད་པ།
ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འཁྱམས་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཛུད་པར་མཛད། །ཅེས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་
འཁོར་བ་ལ་འཁྱམས་པར་གཟིགས་ནས། ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འཛུད་པར་མཛད། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་
པའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས། དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཚོལ་དགོས་ཤིང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ན་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་གནད་དུ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་སྤྲོས་ཏེ་འཆད་པ་
ལ། ཐོག་མར་དབུ་མའི་སྒྲ་དོན་ནི། དབུ་མའི་སྐད་དོད་དུ་མ་དྷྱཱ་མ་ཀ་ཞེས་བྱུང་ལ། དེ་ཡང་དབུ་མ་ཞེས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་མཐའ་དོར་བའི་དཀྱིལ་ལ་དབུས་དང་དབུས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

3

ལམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ན་གནས་པ་
ལ་དབུ་མ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྟོག་གེ་འབར་བའི་བསྟོད་པ་དང་མཚན་བསྟན་པའི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པས་དབུས་དང་འདྲ་བས་ན་དབུ་མ་སྟེ། དབུས་ཉིད་དབུ་མའོ་ཞེས་རང་གི་དོན་དེ་ལ་ཕན་པ་བརྗོད་པའོ། །
ཞེས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་དབུ་མར་གསུངས་པས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་དང་། གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་གྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བས་དབུ་མར་མི་འཇོག་པ་གསལ་ལོ། །འོ་ན། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དབུ་མར་བརྗོད་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། ཡོད་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མཐའ། །གཙང་དང་མི་གཙང་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། །མཁས་པས་དབུས་ལའང་གནས་པ་ཡོང་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་དངོས་སྨྲ་བས་མཐའ་ཉི་ཚེ་བ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་བདེན་པར་བཟུང་བ་ནི། ཡོད་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས་མཁས་པས་དབུ་མར་གནས་པ་མིན་ཞེས་པའོ། །རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང་། །ཉེ་དང་ཕྱོགས་དང་སྨད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་མཐའི་སྒྲ་དོན་ནི། ཟད་ཀྱི་མཐའ་དང་། མཇུག་གི་མཐའ། ཉེ་བའི་མཐའ་དང་། སྨད་ཀྱི་མཐའ་བཅས་ལ་འཇུག་པ་

ཡོད་མོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་མཐའ་བྲལ་གྱི་མཐའ་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་
འཇོག་པའོ། །དེ་ཡང་རྟག་པའི་མཐའ་ནི། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། གལ་ཏེ་དབུ་མ་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དེ་ཡོད་པས་རྟག་གོ་ཞེའམ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

4

མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་ཞིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ནི། ལྟུང་བའི་གནས་སོ་
ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་རང་གི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། སེམས་དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་དུ་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སྟོང་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་དུ་གསུངས་ཏེ།
རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྔར་བཤད་པའི་བཀག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི། ཡོད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེད་པའི་མཐའ་ལ་གཉིས་ཏེ།ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ནི། སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་དང་། བདེན་མེད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ནི། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། འདི་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་
ཀྱི་མེད་མཐའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་གཞུང་གི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བདེན་མེད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡོད་མཐར་གསུངས་པའང་ཡོད་དེ།
རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། གཞུང་གི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མཐར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐབས་འདིའི་དཀའ་གནད་ཅིག་ནི། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

5

མཚོ་ལས། དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་པ་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་ལྟུང་བས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་ཡང་འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས། བདེན་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ། མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། དེས་ཇི་ལྟར་འཛིན་པ་ལྟར་འགོག་པ་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ལ་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། མེད་མཐའ་དང་ཡོད་མཐའ་མི་འགལ་བ་དང་། མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་ཡང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་མེད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡོད་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ནི་བདེན་མེད་བདེན་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་ན། དོན་ལ་བདེན་མེད་མེད་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས་མེད་པའི་མཐར་ལྟུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བདེན་མེད་བདེན་པར་ཡོད་པ་འགོག་པ་ནི། བདེན་མེད་མེད་པར་ཞེན་པའི་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །
དཔེར་ན། སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་

གྲུབ་པར་ལྟ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་མིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་
ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་ལ། མཐར་འཛིན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགལ་བར་ངེས་པའི་
ཕྱིར་སྙམ་དུ་བསམས་སོ། །མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། ལོག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

6

རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་དང་། འདི་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཅེས་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་

ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་མི་འགལ་བར་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཐར་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་གཏན་ནས་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ཀྱང་། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འདུག་པས་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ད་དུང་འཚོལ་དགོས་སོ། །
ཡང་དབུ་མ་ཞེས་པ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འཇུག་པ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དབུ་མའི་ལམ་
དེ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། སྒྲོགས་པར་བྱེད་པས་ཀ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ཀྱི་སྒྲ་
ལས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བའམ། དབུ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་དབུ་མའོ། །ཞེས་གཙོ་བོ་དབུ་མའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་ལ་དབུ་མ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབུ་མར་གསུངས་པ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ཡང་ན། ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབུ་མའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དབུ་མ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་ཚུལ་གྱིས་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་དབུ་མ་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་

དབུ་མ་གཉིས་ལས། སྟོང་ཉིད་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། དེ་དག་གི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནི་རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་དབུ་མའོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

7

བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབུ་མ་ལ་ལྔ།
གཞི་དབུ་མ་དང་། ལམ་དབུ་མ། འབྲས་བུ་དབུ་མ། གྲུབ་མཐའ་དབུ་མ། གང་ཟག་དབུ་མ་དང་ལྔ་ལས། སྟོང་ཉིད་ནི་གཞི་དབུ་མ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་ལམ་དབུ་མ་དང་། ལམ་དབུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ནི་འབྲས་བུ་དབུ་མ་དང་། བདེན་དངོས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་གྲུབ་མཐའ་དབུ་མ། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པའམ་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་གང་ཟག་དབུ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་དག་ལས་དབུ་མ་དངོས་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ན་གནས་པའི་གཞི་དབུ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་།དེ་ཡང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་རང་གི་ལྡོག་པ་ནས་དབུ་མར་འཇོག་ཀྱང་།དེའི་གཞི་ལྡོག་ལ་དབུ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་དབུ་མའོ། །ལམ་དབུ་མ་ནི། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་མཐར་འཛིན་གཉིས་དང་བྲལ་བས་དབུ་
མར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའམ་ལྟ་བ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡུལ་དབུ་མའམ་གཞི་དབུ་མའི་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་ནི།
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་། ཡུལ་ཅན་དབུ་མའམ་ལམ་དབུ་མའི་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་

ནི། སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐར་འཛིན་གཉིས་ལ་འཇོག་ན། གོ་བ་ཟབ་མོ་ཞིག་འོང་བར་ངེས་
སོ། །ཡང་ན། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་གཞི་དབུ་མ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་
དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་འཇོག་པའོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

8

འཁོར་ལོ་གསུམ་ལས་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ།
སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ནས། འདི་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ།ཆོས་ཟབ་མོ། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་བ། རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་བོས་རྙེད་པ་འདི། གཞན་ལ་བསྟན་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་ནུས་པས། རེ་ཞིག་མི་སྨྲ་བར་ནགས་འདབ་གནས་པར་བྱ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས།
ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །
བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་ཁོ་བོས་རྙེད། །
སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་ནུས་པས། །
མི་སྨྲ་ནགས་འདབ་གནས་བྱ་ཞེས། །

ཞེས་ཐུགས་ལས་ཆུང་ངུར་བཞུགས་པ་ན། །འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་མི་རུང་སྣ་ཚོགས་བྱུང་། །
ལྷ་ཡིས་ཤེས་ནས་ཀུན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ། །
ཚངས་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་པ། །

ཕུལ་ཏེ་མ་གདྷ་འདིར་མ་དག་ཆོས། །
དྲི་མར་བཅས་པར་སེམས་ཏེ་སྨྲ་བ་བྱུང་། །དེ་སླད་ཐུབ་པ་བདུད་རྩིའི་སྒོ་དབྱེ་གསོལ། །
དེ་སྐད་བསྐལ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་སྐུལ་བ་པོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

9

ཚངས་པས་གསོལ་བའི་མོད་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །
ཞེས་ཕྱོགས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཚངས་པ་ཆེན་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ།
བདུད་རྩིའི་སྒོ་མོ་དག་ནི་དབྱེ་བར་བྱ། །
ཉན་པར་སུ་འདོད་སོམ་ཉི་གསོལ་ཅིག་དང་། །
ཚངས་པ་མི་རྣམས་ལ་ནི་གྱ་ནོམ་ཆོས། །
ཀླན་ཀ་མི་བཙལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པར་བྱ། །
ཞེས་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཇི་སྐད་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མའི་གདུལ་བྱ་ཀུན་ཤེས་ཀཽཌི་ན་ཡ་ལ་སོགས་པའི་ལྔ་སྡེ་ཡིན་པར་མཁྱེན་ནས་
ཡུལ་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་
གང་ཡང་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་འཁོར་ལྔ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ། བརྗོད་བྱ་རྟེན་འབྱུང་རགས་པ་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་བདག་གི་མེད་རགས་པ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གསུངས་སོ། །
འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོ་ལ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར།
གདུལ་བྱ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོ་རྟོག་བཏགས་རྟེན་འབྱུང་ལས་བརྩམས་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་
གསུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཆ་ཤས་རྟེན་འབྱུང་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་
རྫས་ཡོད་ཀྱི་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

10

མཐའ་བྱུང་ངོ་། །འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཕྲ་མོ་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ། རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་ལས་བརྩམས་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་
པ་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་

མཐའ་གཉིས། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
འཁོར་ལོ་གསུམ་དུས་གང་གི་ཚེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐོར་བའི་དུས་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་སྟེ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔའི་སྐབས་དང་། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་བའི་དུས་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོ་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་གི་
སྐབས་ལ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོ་དེ་ལ་མཆོད་རྟེན་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་དུས་
འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པར། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དུས་འཁོར་འགྲེལ་
ཆེན་དྲི་མེད་འོད་དང་། འདུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་བསྒྲུབས་སོ། །འཁོར་ལོ་མཐའ་མ་བསྐོར་བའི་དུས་ནི་གསལ་བར་འཁོད་པ་མེད་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཛོད་དུ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ནས་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དང་། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་གསུམ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

11

ནས་བདུན་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནས་
བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་པར་བཞེད་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ངོས་

འཛིན་ལུགས་རང་ལུགས་དང་མི་འདྲའོ། །

སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ།
སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ནི། འབུམ། ཉི་ཁྲི། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ།
བརྒྱད་སྟོང་པ། མདོ་སྡུད་པ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། །མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ། འོད་སྲུང་གི་ལེའུ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་བསྟན་པ་སོགས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་དྲངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་
སྡེ་འདི་རྣམས་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་
པའི་མདོ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་བརྡོས་པ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ཕལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ཚིག་གསལ་དུ་དྲངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ། །གང་སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ། ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེ་དག་གིས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་
བསྟན་པར་རྗེ་བླ་མས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་གྲགས། ཛ་ཡ་ཨ་ནན་ཏ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། ཤེར་འབྱུང་། དགེ་བ་ལྷ། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་རྣམས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

12

བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་བཟློག་
སྟེ་སྨྲ་བའི་དང་པོ་ཐེག་དམན་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། ཟླ་གྲགས་གཉིས་ཀས་
ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་། ཡང་དྲང་
ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
བཤད་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་ངེས་པར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་མི་བཞེད་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། བྱམས་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྒྲས་ཟིན་ལ་རང་རྒྱལ་ལ་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
བཤད་པ་མེད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་། བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉན་རང་གིས་རྟོགས་
པར་བཤད་པ་མི་སྣང་ངོ་།།ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ། ཞེས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལའང་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་མ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །
འདི་དག་གི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གསུངས་ཟིན་ལྟར་ན། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རང་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

13

རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་དགོས་
ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བར། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
ཡོད་ན། ཉན་རང་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ཉིད་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཟབ་མོ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། དེ་དག་
གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས། རང་རྒྱུད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཞེད་དོ། །
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལུགས་ནི། དང་པོ་ནས་
ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་
རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་ལ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །འོ་ན། རྗེ་བཙུན་པའི་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁ་ཅིག དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཀྲི་བར་མཛད་ལ། ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

14

བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ།
ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་སློབ་པ་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་དོན་དང་། ལུང་གཉིས་པའི་
དོན་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་ཁུངས་སུ་བྱེད་པ་ལས་ཤེས་
ནུས་སོ། །
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ལྟ་བ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ཞིག་དང་ཉན་རང་དུ་ལྷུང་པའི་གཞི་མཐུན་དབུ་མ་རང་ཐལ་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ལམ་གོམས་པའི་མཐུས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་
སྤངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པ་སྨྲ་དགོས་པར་གསུངས་པས།
ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་དང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་སློབ་པ་འཕགས་པ་
ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་། ཐེག་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ནི་རྗེ་བླ་མ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་དགོངས་པ་འགལ་བ་མེད་པར་རྗེ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

15

བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །
རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་
རང་སློབ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་
ཕྲེང་ལས། དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཞི་འཚོ་དཔོན་སློབ་དང་། འཕགས་སེང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ཕར་ཕྱིན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཕྱོགས་
འདི་ལ་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དབུ་མའི་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ།
སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
འགྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དབུ་མའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ།
གཙོ་བོ་ཡང་དག་པའི་རིགས་ལམ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འགྲེལ་བ་ལ། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་དང་། རིགས་ལམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ཀླུ་སྒྲུབ་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་བཟོ་མིན་པར་བསྟན་
བཞེད་ནས། མདོ་ལུང་སྣ་མང་དྲངས་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ།
མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་དོ། །སྤྱིར་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་
གསུང་ཚོགས་བཞིར་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏམ་ཚོགས་དང་། རིགས་ཚོགས། བསྟོད་ཚོགས། ལུང་ཚོགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ། གཏམ་ཚོགས་ནི། བསླབ་སྤྲིངས་དང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

16

བཤེས་སྤྲིངས། སྦྱིན་པའི་གཏམ། རྨི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ། སྲིད་པ་ལས་
འདས་པའི་གཏམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ལ་ཅུང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དེ། སྔར་རྩོམ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དུ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལྔའོ། །ཞེས་རང་ལུགས་ལ་རིགས་ཚོགས་ལྔར་བཞེད་ནས། དེའི་མཇུག་ཏུ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་གཞན་ལུགས་སུ་བསྟན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་གྲུབ་པའམ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའམ། ག་ལས་འཇིགས་མེད་བསྣན་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས་འདོད་པ་དང་། ཞེས་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་། ག་ལས་འཇིགས་མེད་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྣན་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
འོན་ཀྱང་། ཕྱི་རྩོམ་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་བཞེད་དེ། དེ་
ཉིད་ལས། རིགས་པས་བསྟན་པ་ནི། རྩ་བ་ཤེས་རབ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རྩོད་ཟློག རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྟེ་དྲུག་ཏུ་རིགས་པ་མང་པོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས་ཀྱང་། རིགས་
ཚོགས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པས། རང་ལུགས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་བཞེད་ཅིང་། གསེར་ཕྲེང་དུ་རིགས་ཚོགས་ལྔར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི།

ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་གཞུང་བཞི་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

17

རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བར་སྟོན་པའི་གཞུང་གཉིས་ལས། དང་པོ། དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་

འགོག་པ་ལ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ལ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་། རིག་པ་ཅན་པ་སོགས་ཀྱིས་བདེན་པར་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་ནི། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གི་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་འདིར་རྒོལ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། དགོས་པ་དང་། དཔེ་དང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་། ཡན་ལག་དང་། རྟོག་གེ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྩོད་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དང་། ཚིག་
དོར་བ་དང་། ལྟག་ཆོད་དང་། ཚར་གཅད་པའི་གནས་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་སྡོམ་དུ་བྱས་ན།
བདེན་གྲུབ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་ནི། །
ཚད་མ་གཞལ་བྱ་ཐེ་ཚོམ་དགོས་པ་བཞི།
དཔེ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཡན་ལག་རྟོག་གེ་བཞི། །
གཏན་ཕབ་བརྗོད་པ་རྩོད་པ་སུན་འབྱིན་བཞི། །
ལྟར་སྣང་ཚིག་དོར་ལྟག་ཆོད་ཚར་གཅོད་བཞིའོ། །
རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་གི་རིགས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་རིམ་བཞིན་འགོད་ན། དང་པོ། བདེན་གྲུབ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

18

ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་གྱི་ཆེད་དུ་འབད་རྩོལ་བྱེད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་མཚོན་པའི་དཔེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་

པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟོག་གེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དགུ་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་གེ་བས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།བཅུ་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྩོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་གཅིག་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའི་བརྗོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་གཉིས་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་འཇོམས་པའི་སུན་འབྱིན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གསུམ་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་བཞི་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་སྙོན་འདིང་བའི་ཚིག་དོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅོ་ལྔ་པ། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལྟག་ཆོད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་དྲུག་པ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱེད་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟོག་གེའི་རིགས་པ་བཅུ་དྲུག་འདི་རྣམས་ནི་ཡོད་མེད་དང་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པར་རྩོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

19

རབ་བྱེད་བདུན་པར།
རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྒྱུ་མ་བཞིན། །
དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དུ། །
དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །
དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇིག་པར་གསུངས། །
ཞེས་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན། དེ་ལྟར་ན་ལུང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་རྒོལ་བའི་ལན་དུ་བྱ་བྱེད་འཐད་ཚུལ་སྤྱིར་སྟོན་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དང་། རབ་བྱེད་དང་པོར། དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །རྐྱེན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལ།
དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

རང་བཞིན་ཀུན་ལ་ཡོད་མིན་ན། །
ཁྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །
རང་བཞིན་ཟློག་པར་མི་ནུས་སོ། །
ཞེས་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཁྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཟློག་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་རྒོལ་བའི་ལན་དུ། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་ཚུལ་བྱེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

20

བྲག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་རྩོད་ཟློག་མཛད་དོ། །
གཉིས་པ། ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ངེས་ལེགས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་
ལམ་གྱི་རྩ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་དང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་གཉིས་མཛད་དོ། །དེས་ན། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་མཛད་པར་བཞེད་དེ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་ཚོགས་བཞི་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་ཚོགས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་མཛད་པར་གསུངས་སོ། །
ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དུ། བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་དངོས་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་རིགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རིགས་ཚོགས་ལྔར་མཛད་པ་བཞེད་
དེ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་ཚོགས་བཞི་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་ཚོགས་གཅིག་སྟེ་ལྔར་མཛད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་དངོས་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་རིགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་ཚོགས་ལྔར་གསུངས་ཏེ།
དང་པོ་བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་དངོས་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་སྟེ། རང་གཞན་
གྱི་སྡེ་པ་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས་འཕྲོས་པ་རྩོད་ཟློག། རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ།
གཉིས་པ། སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

21

དང་ལྔའོ། །ཞེས་གསུངས།མདོར་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དུ། བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་དངོས་འགོག་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་རིགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་ནས་རིགས་ཚོགས་ལྔར་གསུངས་ཏེ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་བཞི། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་གཅིག་ཏེ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །
རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བར་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་མཛད་པ་གསུངས་ཏེ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་བཞི། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་གཉིས་ཏེ་དྲུག་མཛད་པའོ། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དུ། ཡུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བ་ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པའི་རྩ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡང་རྩ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཐར་པ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྒྲས་ཅི་ཞིག་གཅོད་པ་དཔྱད་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ན།
འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨྲོས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡང་མེད་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། ཙམ་གྱི་སྒྲས་གཙོ་བོ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ན། འདི་ནི་གཙོ་བོ་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

22

ལམ་གྱི་རྩ་བར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། དེས་ན་འདིའི་ཙམ་སྒྲའི་དོན་གང་ཡིན་འཚོལ་དགོས་སོ། །
གསེར་ཕྲེང་དུ་རིགས་ཚོགས་ལྔར་གསུངས་པ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གསུང་ལ་ཚོགས་བཞིར་ཕྱེ་བ་ན། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ནི། གཏམ་ཚོགས་དང་། རིགས་ཚོགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་གང་གི་ཁོངས་སུ་དྲངས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། དེས་ན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་གཏམ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བགྲང་ཚེ་རིགས་ཚོགས་ལྔ་དང་། རིན་ཆེན་
ཕྲེང་བ་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ཁུངས་སུ་བགྲང་ཚེ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཡིན་པས་འགལ་
བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །
རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་བགྲང་བའི་ཚེ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། རྩོད་པ་ཟློག་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ། ལྔ་ཡི་གྲངས་འདྲེན་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ལ། གཞན་དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། ཁ་ཅིག་ག་ལས་འཇིགས་མེད་བསྣན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་བསྣན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་བསྣན་ནས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་གྲུབ་པའམ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའམ། ག་ལས་འཇིགས་མེད་བསྣན་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས་འདོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་ལས་ག་ལས་འཇིགས་མེད་བསྣན་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་ནི། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདིས་མདོ་མཛད་པས་རང་གི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

23

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་སྟོན་ན་ནི། དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཤད་ཟིན་པས་བཏགས་པ་ལ་འཐག་པ་དང་འདྲ་བས་རྣམ་པར་བཤད་པ་བརྩམས་པ་འདི་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།འདིའི་འཁྲུལ་གཞི་ནི། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་གྱི་
མཇུག་ཏུ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་
འཇིགས་མེད་ལས། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་བདུན་པ་སྟེ་ཐ་མའོ། །ཞེས་དང་། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མཛད་བྱང་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་མི་འཕྲོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེར་ལྡན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་བླ་ན་མེད་པའི་ཚུལ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྒྲུབས་ནས། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་

བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་མཛད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་འདི་ཉིད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིན་པའི་འཁྲུལ་གཞི་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ལམ་སྒྲོན་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་
པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད། ཅེས་བྱུང་ངོ་། །རྗེ་བླ་མས་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་

མཛད་པ་མིན་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། རིགས་པ་དང་པོ། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ལས།
བཙུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

24

ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་དང་། །
སྨྲ་པོ་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །
དེ་ཕྱིར་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །
མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། །
ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས།ཀླུ་སྒྲུབ་
ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་མིན་ནོ། །ལུང་འདི་བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་ལས།ཉན་པོ་མཉན་བྱ་འཆད་པོ་རྣམས། ། འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་སྟེ། །དེས་ན་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་མེད་མ་ཡིན་མཐའ་བཅས་མིན། །ཞེས་བྱུང་བས་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དུ་དྲངས་པ་དང་ཅུང་མི་འདྲའོ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པར་དེའི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།། གཞན་ཡང་རིགས་པ་གཉིས་པ་འདི་ནི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་གྱི་མཇུག་

ཏུ། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་ལ་གཟིགས་རྟོགས་མཛད་པའི་གཞུང་རྣམས་དྲངས་པའི་ཚེ།དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། མདོ་སྡེ་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་དང་ཡང་དག་བསྟོད་པ་དང་། །འབད་པས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཕགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དེ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་ཞེས་བྱ་རྣམ་པར་འཐག་བྱས་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དེ་དང་། །གང་ཡང་རྩོད་པ་རྣམ་པར་བཟློག་པ་བཀོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་མཐོང་གྱུར་ཞིང་། །བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་དེ་དག་དང་ནི་དེ་བཞིན་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་རྣམ་མང་དང་། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་མཐོང་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

25

ནས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གང་།།གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ལས་
འོངས་དང་བདག་གིས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ལས་རྙེད་པ་གང་། །དེ་དག་བསྡོམས་ཏེ་བློ་ཆེན་ལྡན་རྣམས་མགུ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན།།ཞེས་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་

བཅོས་གཞན་རྣམས་དྲངས་ནས། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མིན་ནོ། །
རྒྱུ་མཚན་འདིས་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་བསྣན་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་བསྟན་ཏེ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་གྱི་གཞུང་དེར་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྗེ་བླ་མས་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་རིགས་ཚོགས་སུ་འདོད་
པ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དགག་པ་མི་མཛད་པ་ནི། རིགས་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་

རིགས་ཚོགས་སུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་མཐོང་ནུས་པས་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །རིགས་པ་དང་པོ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས། རང་འགྲེལ་ཡིན་ན་འགྲེལ་པ་གཞན་རྣམས་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་མོད་ཀྱང་།
རང་ལུགས་རྗེ་བླ་མའི་དགོངས་པ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རང་གི་སློབ་མ་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་ཁུངས་སུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་པ་གཞན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བ་ཙམ་གྱིས་རང་འགྲེལ་མིན་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །གོ་རམས་པ་རང་གི་བཞེད་པ་ནི་
ཀླུ་སྒྲུབ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་སོ། །
ག་ལས་འཇིགས་མེད་ལས། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

26

འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ལས། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་བདུན་པ་སྟེ་ཐ་མའོ། །ཞེས་བྱུང་བ་ལ། དྲང་ངེས་འཇུག་ངོགས་སུ། འདི་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁ་གཡར་བ་ལས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་འགྲེལ་མིན་པ། རིགས་པ་ལྔས་
བསྒྲུབས་སོ། །
ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ལས། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཅེས་བྱུང་བ་ནི། འགྲེལ་
པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་འདིའི་རྩ་བ་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མཛད་བྱང་དུའང་ཀླུ་སྒྲུབ་མཛད་པར་བཤད་པས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁ་གཡར་བའམ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་མཚན་མཐུན་པ་གང་རུང་ཞིག་གིས་མཛད་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །
ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་བསྣན་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ།
སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པ་ཀླུ་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་ལས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་རྨ་བྱ་བས་ཀྱང་། རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་གཉིས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། རྐྱེན་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་རྩོད་ཟློག་འདུ་བྱེད་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། དངོས་པོ་རྣམས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ། །
ཞེས་རྒོལ་བའི་ལན་དུ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟར་ཡེ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་རྒོལ་བ་ལ། ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་གསུངས་པས་རིགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

27

ཚོགས་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཉ་ཊཱིཀྐ་ལས་ཀྱང་། འཕགས་
པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རིགས་ཚོགས་
མཛད་དེ། རྩ་ཤེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག རྩོད་བཟློག་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་སྟེ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་པས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་
ཀརྨ་ལ་ཤི་ལ་དང་། བོད་སྔ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྨ་བྱ་དང་། ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་
ཁོངས་སུ་འདོད་དོ། །
དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་
སྟོན་པ་ལས། སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་མི་སྣང་བས་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་
པའི་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་དྲིས་ལན་ལས། ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་ནི་རིགས་ཚོགས་སུ་བགྲང་མི་རིགས་ཏེ། དེས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མིན་གྱི།

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་བོང་བུའི་ར་བཞིན་དུ། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་རྒོལ་བ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རུང་བས། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པར་གོའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པར་འདིའི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། རིགས་ཚོགས་མིན་ནོ། །ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་འདི་ནི་བོད་སྐད་དུ་གཞུང་ཧྲིལ་པོ་འགྱུར་བ་མི་སྣང་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དར་ཊཱིཀྐ་ལས། དབུ་མ་རྒྱན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

28

གྱི་འགྲེལ་པར་ཚིགས་བཅད་ཁ་ཡར་དྲངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་བོད་དུ་ཚང་མ་མ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་བསྣན་པས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པའི་རང་ལུགས་ནི། གོང་དུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས། ཕྱི་

མ་ཁ་ཅིག རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་གཏམ་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་གཏམ་ཚོགས་དང་རིགས་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་འགལ་བར་མ་ངེས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །བསྟོད་ཚོགས་འགའ་ཞིག་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་རིགས་པ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་མ་བསྟན་པས་རིགས་ཚོགས་སུ་མི་བགྲང་སྟེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། བསྟོད་པ་འགའ་ཞིག་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་རིགས་པས་བསྒྲུབས་པ་མི་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།
ཚོགས་གསུམ་པ། བསྟོད་ཚོགས་ལ། གཞི་ལ་བསྟོད་པ། ལམ་ལ་བསྟོད་པ། འབྲས་བུ་ལ་བསྟོད་པ་སྟེ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ལ་བསྟོད་པ་ལ། གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བསྟོད་
པ་དང་། སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ།
གཉིས་པ། ལམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱེད་པའི་བསྟོད་པ་ལྟ་བུ། ཤེས་རབ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
གསུམ་པ། འབྲས་བུ་ལ་བསྟོད་པ་ནི། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

29

བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། བླ་ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཚོགས་བཞི་པ། ལུང་གི་ཚོགས་ནི། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའོ། །དེ་ཡང་ཚོགས་བཞིའི་གོ་རིམ་ལ། པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པའི་དབུ་མའི་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་ལས། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ། གཏམ་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མར་
མཛད། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རིགས་
ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བར་དུ་མཛད། སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱའི་སྟོང་པ་ཉིད་
གཙོར་བོར་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་མཛད་དོ། །ཞེས་གྲགས་པར་གསུངས།
རང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དུས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད། སྒོམ་
པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པས། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་སྟོང་ཉིད་
དང་། སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྟོང་ཉིད་སོ་སོར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་ཀྱང་། འདི་ལས་གཏམ་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་པོར་མཛད། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་

བཅོས་བར་དུ་མཛད། བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐ་མར་མཛད་ཅེས་སྔར་གྲགས་
པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་ཡོད་པར་གོའ། །ོམདོར་ན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་དང་།
མདོ་སྔགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་མང་དུ་མཛད་དེ། སྦྱོར་བརྒྱ་པ་
ཞེས་བྱ་བ་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་སོགས་རྒྱལ་པོ་
ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་སོགས་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་

བཅོས། སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྟོན་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་རིགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

30

ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། སྟོང་ཉིད་མདོ་དང་སྦྱར་ནས་སྟོན་པ་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་
པ་ལྟ་བུ་ལུང་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། གཙོ་བོ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ལས་
བརྩམས་ཏེ་སྟོན་པ་བཤེས་སྤྲིངས་ལ་སོགས་པ་གཏམ་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། དགེ་
ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྔ་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་སྟོན་པ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་མདོ་དང་སྦྱར་ཏེ་སྟོན་པ་སཱ་ལུ་ལྗང་
པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ་པ་ལ་སོགས་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་མཛད་པའོ། །
མདོ་ཡི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་

མཛད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་མོད་ཀྱང་། པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པས། ཀླུ་སྒྲུབ་
ཀྱི་སྔོན་ཙམ་དུ་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ས་ར་ཧས། གླུར་བླངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་མཛད་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྔགས་དང་འབྲེལ་བས་དབུ་མའི་སྒེར་གཞུང་དུ་མཛད་པའི་མདོ་རྐྱང་ཞིག་མིན་ནོ། །

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ལ་དཔྱད་པ།

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ནཱ་ག་རྫུ་ནཱ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ནཱ་ག་ནི་ཀླུ་
དང་། རྫུ་ནཱ་ནི་སྲིད་སྒྲུབ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སྲིད་མེད་པར་བྱས་ནས་ཆོས་མཐུན་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀླུ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཀླུ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ལ་གནས་པ་དང་། ནོར་བུའི་
མཛོད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཁ་ནས་དུག་གི་མེས་བུད་ཤིང་བསྲེག་ཅིང་། གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། མགོན་པོ་འདི་ཡང་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་ན་གནས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

31

པ། ཆོས་ཟབ་མོའི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ལ་དཔྱད་པ། མཛོད་དང་ལྡན་པ། ལྟ་ངན་
གྱི་བུད་ཤིང་བསྲེག་ཅིང་། ཡིད་ཀྱི་མུན་པ་འཇོམས་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས།
གང་གི་མཐའ་གཉིས་གནས་ལ་གནས་བསལ་ཞིང་། །
རྫོགས་སངས་རྒྱས་བློ་རྒྱ་མཚོར་སྐྱེ་བ་བརྙེས། །
དམ་ཆོས་མཛོད་ཀྱི་ཟབ་མོ་ཉིད་ཇི་ལྟར། །
རྗེས་སུ་རྟོགས་བཞིན་ཐུགས་རྗེས་སྟོན་པར་མཛད། །

གང་གི་ལྟ་བའི་མེ་དག་གིས། །
ད་དུང་ཕས་རྒོལ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །

བུད་ཤིང་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི། །

ཡིད་ཀྱི་མུན་རྣམས་འཇོམས་པར་མཛད། །
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་སྲིད་མི་མངོན་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་དང་དགྲ་འདུལ་བ་བཞིན་དུ།
མགོན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་དང་། འཁོར་བའི་དགྲ་སྡེ་
འཇོམས་པར་མཛད་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ།
དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས།
གང་གི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གསུང་མངའི་ཚོགས། །
ལྷ་དང་བཅས་པའི་གདུལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །
ཁམས་གསུམ་དག་ཏུ་རྒྱལ་ཐབས་ལེགས་མཛད་པ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

32

སྲིད་པའི་དགྲ་སྡེ་མ་ལུས་འཇོམས་མཛད་པའི། །
ཀླུ་སྒྲུབ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་དེའི། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་
སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀླུ་ཡུལ་ནས་བཞེས་པའི་འདམ་དེས་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས། ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱས་པས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཞེས་པའི་མཚན་ཆགས་པར་གསུངས།
མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན་ནི་སྤྱིར་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་
ཡོད་ཅེས་འཕགས་ཡུལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གཏམ་དུ་གྲགས་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལས། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་སུ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། སྤྲིན་ཆེན། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ། གསེར་འོད་དམ་པ་དང་
ལུང་ལྔ་དྲངས་པ་ལས། དང་པོ།
ལང་གཤེགས་ལས།
བདེ་གཤེགས་མྱ་ངན་འདས་པའི་འོག །
ཚུལ་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ། །
དུས་དག་འདས་ནས་འབྱུང་བ་ནི། །
བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཅེས་བརྗོད། །

ལྷོ་ཕྱོགས་བཻ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། །
དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་ཀླུ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། །
ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

33

ང་ཡི་ཐེག་པ་འཇིག་རྟེན་དུ། །
བླ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །
རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྒྲུབས་ཏེ། །
བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའ། །ོཞེས་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཐེག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་

འགྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །སྤྲིན་ཆེན་གྱི་མདོ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། གཞོན་ནུ་
འདི་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་ཀླུ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་ང་ཡི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། ཞེས་དང་།
འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་འདས་ནས། །
ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །
དགེ་སློང་ཀླུ་ཞེས་འབོད་དེ་བྱུང་། །
ཞེས་སྤྲིན་ཆེན་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལས། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་བྱོན་པར་གསུངས་པས། མཁས་པ་རྣམས་ཡོངས་གྲགས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་བྱོན་པར་བཞེད་དོ། །སྐུ་ཡི་ཚེ་ཚད་ནི། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། ལོ་ནི་དྲུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཚོ། །ཞེས་ཀླུ་སྒྲུབ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་པར་བཤད་དོ། །
རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། མགོན་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ན་དགེ་སློང་བློ་འཆང་ཞེས་པར་གྱུར་ནས་རང་གི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

34

སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བར་མདོ་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་ཤི་
ནས། ཞེས་གསུངས་པས། ཀླུ་སྒྲུབ་བྱོན་དུས་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་དུས་དང་མི་ཡི་ཚེ་ཚད་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བྱོན་པ་དང་། སྐུ་ཡི་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱར་གསུངས་པ་ནི། ལང་གཤེགས་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། བྱོན་དུས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་། སྐུ་ཡི་ཚེ་ཚད་ལོ་དྲུག་བརྒྱར་བཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་འགལ་སྤོང་དུ་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། རྔ་བོ་ཆེ་ལས་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བས་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་བྱོན་པ་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་

ཆེན་གྱི་འགལ་མེད་ཀྱི་གསུང་ལན་འདི་བསྡུས་ཆེ་ཞིང་གོ་དཀའ་བས། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ།
སྤྲིན་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། ངའི་ཉན་ཐོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་མཐུན་པའི་
དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་པར་བསྒྲགས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་
འགྱུར་བའི་ཆེ་བ་ལ་ལྟོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མི་ཡུལ་དུ་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པ་སྟེ། དགེ་སློང་བདེ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་པ་ལས་གཡེལ་བ་རྣམས་ལ། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འདོམས་པ་དང་། བསླབ་པ་འཆལ་བ་རྣམས་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྲད་དེ། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་མཛད་པའི་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་དང་པོ་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ནས་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་ནས་ལྔ་བརྒྱ་མ་ལོན་ཙམ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་མ་ལོན་ཙམ་གྱི་དུས་སུ། འབུམ་ལ་སོགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

35

རྣམས་ཀླུ་ཡུལ་ནས་སྤྱན་དྲངས། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་མཛད་དེ། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གཉིས་པ་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ནས། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལོན་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་དགུང་ལོ་སུམ་བརྒྱར་ཕེབས་པའི་སྐབས། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱར་འགྲོ་དོན་མཛད་དེ་བཞུགས། དེ་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་

དུ་ཕེབས་པའི་དུས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་རང་ཉིད་དགུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱར་ཕེབས་ཏེ། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་དང་། སྤྲིན་ཆེན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་
འཆད་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་དགུང་ལོ་
བརྒྱར་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་པ་བསྒྲགས་སོ། །
དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བར་བཞུགས་ནས་མཐར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། རྔ་བོ་ཆེ་ལས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པའི་ཐ་མའི་སྐབས། འཛམ་
བུ་གླིང་གི་མིའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་པ་དང་། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་འཆི་བར་གསུངས་པ་ཡང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་པ་བསྒྲགས་ནས་ལོ་
བརྒྱར་རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་གསུངས་ཏེ་བཞུགས་དེ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྔ་བོ་ཆེ་ལས་ཕྱིས་མདོ་འདི་ཐོས་ནས་དེ་ན་ཚོད་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ། མདོའི་གཏམ་
སྨྲ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་
སྐུ་འཁྲུངས་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་བཞུགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་གསུངས་པའི་ཚེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཡི་ཚེ་ཚད་བརྒྱད་ཅུ་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

36

བར་དུ་མདོ་འདི་གསུངས་པ་ནི་མདོ་ཁོ་རང་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ལི་ཙ་བྱི་གཞོན་ནུ་
འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་
པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་ཚེ། སྟོན་པའི་མཚན་འཆང་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་འདས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ནི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་པ་དང་། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་འདས་པར་གསུངས་པ་ཡང་། གོང་ལྟར་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པ་ལས། ཆོས་སྒྲ་ཐ་མ་བསྒྲགས་ནས་ལོ་བརྒྱར་བཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་ཀླུ་སྒྲུབ་འཁྲུངས་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་འཁྲུངས་པ། སློབ་དཔོན་དགུང་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཚེ། སྒྲ་མི་སྙན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་དེ་བཞུགས། དེ་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བརྒྱར་བཞུགས་པས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཁྱོན་བསྡོམས་ནས་སྐུ་ཚེ་མི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ཆོས་འབྱུང་དུ། སློབ་དཔོན་དགུང་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལོན་པར་དོན་གཅིག་མ་ཚང་བར་འདོད་པ་དང་། ཉེར་དགུ་མ་ཚང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ལོ་བརྒྱ་དང་
ལྔ་བཅུ་ཙམ་ཐུབ་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འདིས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལས་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

37

ཚང་བར་འདོད་པ་དང་། ཉེར་དགུ་མ་ཚང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་སྣང་། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཡུལ་དབུས་དང་། ཉིས་བརྒྱ་ལྷོ་ཕྱོགས་དང་། བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་དཔལ་གྱི་རི་ལ་བཞུགས་ཞེས་གྲགས་པ་རགས་རྩིས་སུ་སྣང་ཞིང་། གང་
ལྟར་ལོ་ཕྱེད་ལོར་བརྩིས་པ་ཡིན། ཞེས་ཁོ་བོའི་བླ་མ་པཎྜི་ཏ་གསུང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན།

གཞན་འདྲ་བ་ལ། བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གཅིག་དཔལ་གྱི་རིར་བཞུགས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་དག་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་དག་གི་བློ་ཡུལ་དུ་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་ནས་ཚེ་ཡི་བཅུད་ལེན་དང་། ཚེ་ཡི་གྲུབ་པ་བརྙེས་པར་ཡིད་ཆེས་དང་། ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་མོ། །

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བརྙེས་པའི་ཚུལ།

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བརྙེས་པའི་ཚུལ་གཞུང་ནས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་
བཞིན་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་བརྙེས་
ཚུལ་དང་། སྔགས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་བརྙེས་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལང་གཤེགས་དང་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྟོགས་པ་ལས། ས་དང་པོ་བསྒྲུབས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འབྱོན་པར་བཤད་ལ། རྔ་བོ་ཆེ་ལས་དགེ་སློང་ས་བདུན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་ཀླུ་སྒྲུབ་ས་དང་པོ་དང་བདུན་པར་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་མ་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་རྩོམ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རྔ་བོ་ཆེ་ལས་དགེ་སློང་ས་བདུན་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

38

བར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་སྔར་བཤད་པ་འགལ་བ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་འགའ་ཞིག་ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་བཤད་པ་དང་། ལུང་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་གསུང་རབ་ལ་དུ་མ་ཞིག་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་མི་འགལ་བའི་དཔེ་ཙམ་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མས། སྔགས་ལུགས་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་དང་། མདོ་ལུགས་ལྟར་ན། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །བདག་གི་རྨོངས་ཚོད་ལྟར་ན།
རྔ་བོ་ཆེའི་མདོར། ཀླུ་སྒྲུབ་ས་བདུན་པ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཚད་ཡིན་ལ། ལང་གཤེགས་དང་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྟོགས་པ་ལས་ས་དང་པོ་བསྒྲུབས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འབྱོན་པར་བཤད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ངས་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ་མི་ཕལ་པ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། འདིས་མི་ཕལ་པའམ་སོ་སྐྱེ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་བསྟན་ནས་དེས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ།
རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་ཤི་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུརརོ། །དེའི་ཚེ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་མང་དུ་
འབྱིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་ཏེ་ལུས་གཅིག་བདེ་བ་ཅན་ན་འདུག་ལུས་གཅིག་གིས་ནི་སྤྲུལ་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་བཞག་ནས་མགོན་པོ་མི་ཕམ་ལས་མདོ་འདི་འདྲི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

39

གཉིས་པ་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སློབ་དཔོན་འདི་སྐུ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་
རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྤྲིན་ཆེན་དང་རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས་མ་འོངས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཚུལ་དུ་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་པས།
སྒྲོན་གསལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ།
རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།།ཞེས་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་དང་། སྤྲིན་ཆེན་དང་རྔ་བོ་
ཆེའི་མདོ་ལས་མ་འོངས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་སོ།།
ཊཱིཀྐ་ཆེན་གྱི་གཞུང་འདིས་སྤྲིན་ཆེན་དང་རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས་མ་འོངས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཚུལ་དུ་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། མདོ་ལུགས་ལའང་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུར་གོ་བས་གཞུང་གི་དགོངས་པ་འཚོལ་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། འདི་འདྲ་བའི་གང་ཟག་རླབས་པོ་ཆེས་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་ཀྱང་ད་དུང་འཚང་རྒྱ་མི་ནུས་ན་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་གདུལ་བྱ་
རབ་ཀྱིས་ཚེ་གཅིག་ལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཚིག་ཙམ་དུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

40

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སློབ་མ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ།

ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་འཛིན་
ཅིང་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་ཐུགས་སྲས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བྱོན་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཐུགས་སྲས་བཞི་དང་། ཉེ་བའི་ཐུགས་
སྲས་གསུམ་སྟེ་བདུན་དུ་གྲགས་པ་དེ་དག་ཡིན་ལ། ཐུགས་སྲས་བཞི་ནི། ས་བརྒྱད་ནོན་པ་ཨཱརྱ་དེ་ཝ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞལ་མཐོང་ཤཱཀྱ་མི་ཏྲ། སྒྲོལ་མའི་ཞལ་མཐོང་ནཱ་ག་བོ་དྷི། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞལ་མཐོང་མ་ཏངྐི་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ཉེ་བའི་ཐུགས་
སྲས་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་གསུམ།
དང་པོ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བ་ལ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་ཨཱརྱ་དེ་ཝ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བོད་རྣམས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པར་བཤད་མོད་ཀྱང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཨརྱ་དེ་ཝས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དབུ་མའི་
བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་། མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལག་པའི་ཚད་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། འཁྲུལ་པ་ཟློག་པའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ། འཁྲུལ་འཇོམས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ། ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

41

ལ་སོགས་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་མང་དུ་མཛད། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ནི།བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་དར་ཊཱིཀྐ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིས། སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད། ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ན། གཞུང་འདིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་
སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་། གཞུང་ཚད་ཤོག་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱར་གནས་པས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བརྗོད། འདི་མཛད་པའི་དགོས་པ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་དར་ཊཱིཀྐ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་། ། སྔགས་ཕྱོགས་ལ་གསང་
འདུས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་པའི་
གཞུང་སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མེ་མཛད། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འདྲ་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཁུངས་སུ་མཛད་པས། བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དཔོན་སློབ་འདི་གཉིས་ལ། གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་
ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཤཱཀྱ་མི་ཏྲས། རིམ་ལྔའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྟོད་རྣམས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་བྱིན་ནས་བརྩམས་པར་གྲགས། སྐལ་ལྡན་
གྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་གསལ་བར་མཛད་དོ། །
གསུམ་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ནཱ་ག་བོ་དྷིའམ་ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

42

ངག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇའ་ལུས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བརྙེས་ཏེ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞལ་གཟིགས་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་སྩལ་བའི་རྣམ་ཐར་མཆིས། སློབ་དཔོན་འདིས་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་། སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་གྱི་

ངོ་སྤྲོད་རྣམ་གཞག་རིག་པ་སོགས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དོ། །བཞི་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མ་ཏངྐི་པས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྙན་རྒྱུད་ཀྱི་

མན་ངག་རྣམས། གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གནང་ཞིང་། སྐལ་ལྡན་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བར་མཛད་པའོ། །
ཉེ་བའི་ཐུགས་སྲས་གསུམ་ནི། དང་པོ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་མན་

ངག་རྣམས་གསན་ཏེ། གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། འགྲེལ་པ་བུདྷ་པཱ་ལི་ཏ་མཛད་དེ། རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐོག་མར་བཀྲལ། འདི་ནི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཇི་སྙེད་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་

རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པར། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་
པ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད།
གཉིས་པ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པ་ནི།
མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་ལས། ཀླུ་སྒྲུབ་སྲས་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། །ཅེས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་ཡིན་པར་གསུངས། ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྩ་

ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་མཛད་དེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྐྱོན་
མང་དུ་བརྗོད་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བས། སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

43

དུ་བཤད་ཚོད་ནི་རང་རྒྱུད་པར་སྣང་བས་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཡང་། གནས་ཚོད་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདིའི་རྒྱུད་ཚོད་གཟུང་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། དེས་ན་སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་དང་ཕྱོགས་གླང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལྟ་ཞོག གང་ཟག་ཕལ་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འདིས་འདི་རྣམས་རྟོགས་འདི་ལས་མ་རྟོགས་ཞེས་རང་དབང་དུ་རྒྱུད་ཚོད་གཟུང་བར་ག་ལ་ནུས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ནས་བཤད་ཚོད་ནི་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བཀྲལ་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས།

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེར་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བར་མཛད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་
བས། དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཀྲི་བའི་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱི་

མཛད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ངེས་པའི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་འདི་ཡང་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་མཁས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལྟ་བ་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའམ་རྟ་དབྱངས་ནི། མདོ་སྔགས་གཉིས་དང་ཕྱི་ནང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་

མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། གཙོ་བོ་སྡེ་ཚན་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཕྱོགས་དང་། སྔགས་ཕྱོགས། གསོ་བ་རིག་པ། སྒྲ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ལ། དང་པོ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནི། འཕགས་པ་ཤེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

44

རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྡུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་། ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་

བསྡུས་པ་ལྟ་བུ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པའི་
མན་ངག་པདྨ་སྤུངས་པ་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པའི་ཡི་གེ་རིན་པོ་
ཆེའི་སྒྲོལ་མ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་
སྣོད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྒོམ་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་མིན་ལ་རྩོད་པ་ཡོད། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་གཞུང་འགྲེལ་ལྟ་བུ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། གཉིས་པ། སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྩ་
བའི་ལྟུང་བ་བསྡུས་པ་དང་། ལྟུང་བ་སྦོམ་པོ་བསྡུས་པ། བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་
སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །
བཞི་པ། སྒྲ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ནི། སྙན་ངག་གི་ལམ་ནས་མཛད་
པའི་སྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟོད་པ་དང་རྣམ་ཐར་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིའི་ཐུགས་ལ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་རབས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་འབྲི་

བར་དགོངས་ཏེ་ཡོད་ནའང་། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་མཛད་པ་ན་སྐུ་འདས་ཏེ་རྩོམ་འཕྲོ་ལུས་པར་གྲགས། ཀརྨ་རང་འབྱུང་རྡོ་རྗེས་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ལ། མདོ་སྡེ་ནས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་བསྣན་ཏེ་སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། སློབ་དཔོན་འདིས་བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

བསྟོད་པ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ཙམ་བརྩམས་པར་གྲགས། ཡང་ལུས་ཀྱི་སྡིག་བཤགས་སུ་
བརྩམས་པ་གསོ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་དང་། ངག་གི་སྡིག་བཤགས་སུ་བརྩམས་པ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

45

བསྟོད་པ་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ། ཡིད་ཀྱི་སྡིག་བཤགས་སུ་བརྩམས་པ་ནང་དོན་
རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ་དུ་འདུས་པར་བཤད་དོ། །
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་དགུང་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་
བཞུགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་སྐུ་ཚེ་སྨད་
ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚིག་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དང་། དོན་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པ་དོན་འགྲེལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་མཛད་དེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྐབས་སུ་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་བཀྲལ་བ་མི་འཐད་པར་བཀག་ནས། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཐད་ལྡན་
དུ་བསྒྲུབས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་འཐད་ཅིང་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པའི་གསལ་ཁ་གཏོད་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པའི་ཁུངས།

སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་མིན་ཐད་
བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་
གྱི་མཇུག་ཏུ། བདེ་བ་ཅན་དུ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་དེས་མཛད་པའི། །གཞུང་རྣམས་དང་ནི་དེ་ཡི་སློབ་མའི་ཚོགས་དེ་དག་ཀྱང་དུས་མང་ཞིག་ན་ཉམས་པར་གྱུར། །དེ་ཉིད་ཉི་མ་ནུབ་པས་དེང་སང་གཞུང་ལུགས་གསལ་པོ་གང་ནའང་མེད། །ཅེས་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་མཛད་པའི་སྐབས་ཀླུ་སྒྲུབ་བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས་ཟིན་པ་དང་། དེའི་ལུགས་བཟང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སློབ་མའི་གཞུང་བཟང་རྣམས། དུས་མང་ཞིག་ན་ཉམས་པར་གྱུར་པ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དཔལ་ལྡན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

46

ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་མིན་པར་འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚན་
དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རིག་འཛིན་བརྙེས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པར་རྡོ་རྗེ་གདན་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་གཞུང་བཟང་པོ་རྣམས་
ཉམས་པར་གྱུར་བ་དང་། ཟླ་བས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞབས་ཟིན་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་པར།
རྗེ་བླ་མས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱང་
འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མན་ངག་གིས་བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་རླབས་མངའ་བས་ཆོས་

ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་འཛམ་བིུ་གླིང་དུ་ལོ་བཞི་བརྒྱར་བཞུགས་
ནས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རིག་འཛིན་བརྙེས་ནས་དགུང་ལོ་བཞི་བརྒྱར་བཞུགས་པ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་པའི་བླ་མ་དག་གི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པར། ཟླ་གྲགས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་
འདོད་དེ། འདི་ལ་ཁུངས་ལྡན་གྱི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ།
ཇོ་བོ་རྗེའི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས།
ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན། །
དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས། །
ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །
ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མན་ངག་དངོས་སུ་གསན་པའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

47

སློབ་མ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རང་གིས་མཛད་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ་དེ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་རྙེད་པ། །ཁྱབ་
བདག་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བཏུད་དེ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་རྙེད་པར་བཞེད་པ་དང་།
ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་།

ང་ཡི་བླ་མ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །

སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མེ་ཆེན་གྱིས། །

དངོས་པོའི་བུད་ཤིང་བསྲེགས་པ་ཡིན། །
མཁན་པོ་ཡིས་ཀྱང་བསྲེགས་པ་ཡིན། །

ངས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མེས། །
དངོས་པོའི་བུད་ཤིང་བསྲེགས་པ་ཡིན། །
དངོས་པོའི་མེ་ཡི་ག་ལ་ཚུག།
ཅེས་རང་ཉིད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མར་དངོས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཞུང་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་བླ་མའི་མཐའ་གཅོད་མྱུ་གུའི་ཕྲེང་བར། དེས་ན་བོད་ཀྱི་

མཁས་པ་དག་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པའིསློབ་མ་ཡིན་ནོ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། འོ་ན། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར་ན། བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཁ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

48

ཅིག་ལ་གྲགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་དངོས་སློབ་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་ལྟར་འདོད་མོད་ཀྱི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འགོས་ལོ་ལ་
སོགས་པ་འདུས་པའི་བླ་མ་དག་འཕགས་པའི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མར་བཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་ཏེ། ཞེས་རྗེ་བླ་མ་ནི་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་བླ་མ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏུ་བཞེད་པར་གསུངས།
མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས་ཀྱང་།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དེ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་རྩ་ཤེའི་ཚིག་དོན་དངོས་སུ་གསན་ནས། དོན་རྫོགས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས། དེས་ན་རྗེ་བླ་མ་ཡབ་སྲས་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་འཇུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏུ་བཞེད་པ་ཆེས་གསལ་ལོ། །འདི་ལྟར་རྒྱས་
བཤད་བྱེད་དོན་ནི། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏུ་བཞེད་པ།
དགེ་ལྡན་པའི་འདོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུའོ། །

དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ལ་དཔྱད་པ།

སྤྱིར་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་

མཛད་པའི་འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལམ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་རྟའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་དང་འདྲ་བར་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་འགྲེལ་པ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་སྲོལ་འབྱེད་པར་བྱེད་པས། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཅེས་བཏགས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྟའི་ལམ་སྔོན་མེད་པའམ་ཡོད་ཀྱང་བར་དུ་ཉམས་པ་དེ་དག་ཐོག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

49

མར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལམ་ལེགས་པར་འབྱེད་པ་པོ་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་
འབྱེད་དུ་གྲགས་པ་ལྟར། མིའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་བཀའི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་ཐོག་མར་གསལ་བར་འབྱེད་པ་པོ་ལ། བཀའ་ཡི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལམ་སྲོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་རྟ་འགྲོ་བའི་འཕང་ལོས་དྲངས་པའི་རྗེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར།

ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱིས། ཤིང་རྟ་སོང་རྗེས་སུ་མིག་མེད་པ་རྣམས་ཕྱིན་

ཀྱང་གཡང་དུ་ལྟུང་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱིས་

མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཕགས་པའི་མིག་མ་ཐོབ་པ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་
བཞུགས་པས། ལམ་བདེ་བར་བགྲོད་ནས་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་སྐད་ཟེར་རམ་
སྙམ་མོ། །ཞེས་ཤིང་རྟ་སོང་བའི་རྗེས་ཤུལ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ལམ་དེར་མིག་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཕྱིན་ཀྱང་གཡང་དུ་ལྟུང་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པ་ལྟར།
ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཀའ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན།
འཕགས་པའི་མིག་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱང་ངན་སོང་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་གཡང་དུ་

ལྷུང་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པར་ལམ་བདེ་བར་བགྲོད་པར་འགྱུར་བས། དེ་དག་ལ་བཀའ་ཡི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །
འདིར་དབུ་མ་པ་སྤྱིའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད། རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

50

འབྱེད་དང་བཞི་ལས། དབུ་མ་པ་སྤྱིའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ནི། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་
ཀྱིས་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་མཛད་ནས། དབུ་མ་པ་སྤྱིའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ལ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་སྣང་སྟེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་མཛད་ནས་
འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐོག་མར་བཀྲལ་བས། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བ་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་བཞེད་དོ། །
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྩ་

ཤེའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐོག་མར་འགྲེལ་བར་མཛད་ནའང་། ཐལ་འགྱུར་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་པས། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་མཛད་ནས། ཐལ་འགྱུར་འཐད་ཅིང་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་མཛད་པས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་བཞེད། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འགོག་པ་ནི་
དབུ་མ་ཚིག་གསལ་མ་གཏོགས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་མེད་ལ།
འོན་ཀྱང་། དོན་གྱིས་དགག་པར་མཛད་པས་དབུ་མ་པ་གཞན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཟབ་ཁྱད་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འགོག་པ་ཚིག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

51

གསལ་མ་གཏོགས་འདི་རྩ་འགྲེལ་ན་མི་གསལ་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཛད་པ་མ་གཏོགས་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པར་མི་མཛད་པས་དབུ་མ་གཞན་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་ཁྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་སྔར་
བཀྲལ་ཟིན་པས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དང་། ཞི་བ་འཚོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་བཀྲལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་སྔོན་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཐལ་

འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་

རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་མཛད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་ལུགས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་བཞེད་པའི་ཁུངས་ནི། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཚིག་གསལ་ལས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཟློག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ།ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཚིག་གསལ་དུ་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དེའི་བཟློག་ཕྱོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཐལ་འགྱུར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

52

བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་འདོད་དོ། །
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས། རྩ་ཤེའི་
གཞན་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང་། རང་གཞུང་དུ་བརྩམས་པ་དབུ་མ་སྙིང་པོ།
དེའི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གེ་འབར་བ་དང་བཅས་པ་མཛད་དེ་བདེན་དངོས་ཐ་སྙད་དུ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དབུ་མ་
རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་དང་། ཕྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་རིག་ཐ་སྙད་དུའང་མི་འདོད་པ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆེར་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་བའི་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་ལེགས་
ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་མཛད་དེ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འཛིན་པས། དེ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ནི། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་དབུ་མ་རྒྱན་མཛད་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་ལ་རང་
རིག་ཡོད་པ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆེར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སྟེ་སེམས་
ཙམ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

53

འོ་ན། ཞི་བ་འཚོའི་སྔོན་དུ་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱུང་ཟིན་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞི་འཚོའི་སྔོན་དུ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཕྱི་དོན་དགག་པར་
མཛད་པ་གསེར་ཕྲེང་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དང་པོ་ཕྱི་དོན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པ་
དང་། ཕྱིས་ཤེས་པ་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དགག་དགོས་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པས། ཞི་འཚོའི་སྔོན་དུ་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་
རེ་ཟུང་བྱུང་བར་མངོན་པས། ཞི་བ་འཚོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ལུགས་ཀྱང་རེ་རེ་ཙམ་བྱུང་མོད་ཀྱང་། གཞུང་རྒྱས་པར་བརྩམས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ནི། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་སྲོལ་ཕྱེ་བར་ཡེ་ཤེས་སྡེ་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་ཞི་འཚོའི་སྔོན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་
དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་རེ་ཟུང་བྱུང་མོད་ཀྱང་། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་
བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ནས་དབུ་མའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་མེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་ཞི་འཚོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དབུ་མ་སྣང་བ་དང་། སྒོམ་རིམ་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་མཛད་དེ་དེའི་སྲོལ་འཛིན་པས། དེ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །སྤྱིར་རྩ་ཤེའི་
འགྲེལ་པ་རྒྱ་གར་ན་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁ་
གཡར་བའམ་མཚན་མཐུན་པ་ཞིག་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

54

དང་། དགེ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་དེ་བ་ཤ་མ། ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པ་གུ་ཎ་མ་
ཏི། ཡོན་ཏན་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་གུ་ཎ་ཤྲི། བློ་གྲོས་བསྟན་པས་མཛད་པ་སྠི་ར་མ་

ཏི། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །
འོ་ན། རྗེ་བླ་མས་འགྲེལ་པ་དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་ལུགས་འཆད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མཁས་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་རྗེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་སྙེ་མ་ལས། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་མཁས་པ་རྣམས་ལའང་འགའ་ཞིག་གི་གཞུང་ལ་
འཁྲུལ་མེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་མི་ཉན་པའི་དམིགས་བསལ་རེ་ཙམ་ཡང་བྱུང་བས། འོ་ན། འཕགས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འཁྲུལ་
མེད་རང་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་བས་ཨེ་ཆོག་ཞུས་པས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་སྟེང་ཕྱོགས་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཞིང་ཞིག་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞིག་གི་ཞབས་དྲུང་
ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཞིང་འདིར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་གསལ་བར་བྱ་བའི་སླད་དུ་
བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ་ཡིན་པས། འདིས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་པ་ལ་སྔགས་མཚན་ཉིད་གང་གི་སྐབས་སུའང་འཁྲུལ་བ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པས། འདི་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པར་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེ་བླ་མས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་

དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་གཞུང་འཁྲུལ་མེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་བས་ཆོག་གམ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས། མདོ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

55

སྔགས་གང་གི་སྐབས་ལའང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་
གྲགས་པ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པས། མདོ་སྔགས་གང་གི་སྐབས་ལའང་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཚད་མར་མཛད་དོ། །དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས།
འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་འགྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི། །

ལེགས་བཤད་ཀུན་ལ་སྙིང་ནས་གུས་མོད་ཀྱང་། །
འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་སླུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས། །

མཚན་འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཇིག་བྱེད་པ། །

ཟླ་བ་ལས་འོང་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། །

བློ་མིག་ཀུན་དའི་ཚལ་རབ་ཕྱེ་བའི་ཚེ། །
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་མཐོང་ནས། །
ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སུ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཚད་མར་འཛིན་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་མཆོག་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། །

བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་བོད་དུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སོ་
བརྒྱད་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་མཆོག་གིས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཞི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

56

བ་འཚོ་དང་། ཁོང་གི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་གཉིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ཐོག་མར་སྤེལ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་

རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛུགས་དགོས་ན་
བོད་འབངས་ཡོངས་ལ་ཀུན་སློང་བྱས་ཏེ་ལོ་ཙཱ་བ་བསླབས་ཏེ་དམ་ཆོས་བསྒྱུར་དུ་འཇུག་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བོད་དུ་དམ་ཆོས་དར། ཞེས་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ལྟར།
ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བོད་ཕྲུག་བློ་རྣོ་བ་སྟོང་ཙམ་འདེམས་སྒྲུག་མཛད་ནས། བསམ་
ཡས་སྒྲ་བསྒྱུར་ལོ་པཎ་གླིང་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་སྒྲ་བསྒྱུར་སློབ་ཏུ་བཅུགདེ་ལྟར་
སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཚད་ལྡན་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་པའི་ལག་རྗེས་ལས། རིམ་བཞིན་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དབུ་མའི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་
བོད་བསྒྱུར་དང་། རང་རྩོམ་མཛད་འགོ་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
ལྷག་པར་དུ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་མཚན་སྙན་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་
ཅོག་ཞང་གསུམ་སྟེ། སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་གསུམ་ནི། སྐབས་དེའི་ལོ་ཙཱ་བ་དགུའི་ནང་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་གསུམ་ཡིན་ལ།དེ་ཡང་།
རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོས།
བཻ་རོ་ཙཱ་ན་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ། །
སྐ་ཅོག་གཉིས་ནི་ཉི་ཟླ་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན། །
རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཐོ་རངས་སྐར་ཆེན་འདྲ། །
ཁོ་བོ་ཡང་ནི་སྲིན་བུ་མེ་འཁྱེར་ཙམ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

57

ཞེས་དོན་ལ་གནས་པའི་བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ། །ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས། དབུ་མ་སྣང་བ་ཐོག་མར་བོད་བསྒྱུར་མཛད། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་
ལས། རྒྱ་ནག་གི་ཧ་ཤང་མྭ་ཧ་ཡ་ན་རྩོད་གླེང་གིས་ཕམ་པར་མཛད་པའི་མཇུག་བསྡོམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ། སྒོམ་རིམ་གསུམ་དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་བརྩམས་ནས་རྒྱ་དཔེའི་
གླེགས་བམ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་བར་མཛད། དེ་ནས་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་དབུ་མ་

སྣང་བ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་སྒོམ་རིམ་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་བསྒྱུར་བ་རང་རང་གི་འགྱུར་བྱང་དུ་གསལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ཉི་མ་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་
པའི་ས་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། རྩོད་ཟློག་དང་རྩོད་ཟློག་རང་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། འཕགས་པ་ལྷའི་འཁྲུལ་བ་བཟློག་པའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ། རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ལག་པའི་ཚད་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ། ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བསྒྱུར་བར་མཛད།
ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་
དང་། ཡུམ་འབྲིང་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ། ཤེས་རབ་
ཁྲི་པ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པ། རབ་རྩལ་རྣམ་གནོན་གྱིས་ཞུས་པའི་ཤེར་མདོ།
ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་པ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་སོགས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་དབུ་མའི་མདོ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། དབུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོ་དང་དེའི་འགྲེལ་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་དང་དེའི་འགྲེལ་པ། བདེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

58

གཉིས་དཀའ་འགྲེལ། དབུ་མ་རྒྱན་དང་དེའི་འགྲེལ་པ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་
སོགས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བོད་བསྒྱུར་མཛད་དོ། །
ལོ་ཙཱ་བ་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད། འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པ་ལི་ཏ། འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སོགས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བསྒྱུར་བར་མཛད་པའོ། །བོད་སྐད་རང་གི་ཐོག་ནས་རྩོམ་པ་མཛད་པའི་རང་རྩོམ་གྱི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དང་པོའི་གྲས་ནི། སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་ལྟ་བའི་ཁྱད་
པར། ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ངེས་དོན་དབུ་མ་སོགས་མཛད་དོ། །མདོར་ན། ལོ་ཙཱ་བ་བཀའ་དྲིན་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མའི་བཀའ་བསྟན་མང་པོ་ཞིག་བོད་བསྒྱུར་དང་། བོད་རྩོམ་མཛད་ནས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་
རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བར་མཛད། འདི་དག་ནི་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་ལ་ཡིན་ནོ། །

བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་བོད་དུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་དར་
ཚུལ།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་བྱོན་
ནས་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་མཛད། སྐབས་དེར་བོད་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དར་སོ་ཆེ་
བའི་སྐབས་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རྟོག་གེ་འབར་བའི་ཐོག་ནས་
དབུ་མའི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བར་གྲགས། ཇོ་བོ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། བདེན་གཉིས་
ལ་འཇུག་པ་དང་། དབུ་མའི་མན་ངག་ལ་སོགས་པ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

59

བས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་སོགས་བོད་བསྒྱུར་མཛད། རང་རྩོམ་དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་བསྡུས་དོན་སོགས་མཛད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་རྩལ་འདོན་གྱིས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས་པ་ནས་བཟུང་།

བོད་དུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་བྱེད་
འགོ་ཚུགས་ཤིང་། པ་ཚབ་ཀྱི་བུ་ཆེན་བཞི་ཡི་ནང་ཚན་རྨ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱིས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་དེ་པ་ཚབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་ཐལ་
འགྱུར་བའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། པ་ཚབ་ཀྱི་རྗེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་
འཛིན་པ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྟ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས། རང་གི་སློབ་མ་ཁུ་སྡེ་འབར་དང་ལྷན་དུ་ཁོང་རང་གིས་མཛད་པའི་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དང་། དབུ་མ་རྟོག་གེ་ཐོ་བ་བསྒྱུར་ཅིང་འཆད་ཉན་སྤེལ། སྐབས་དེར་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ཕྱོགས་
འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས། ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྟ་དང་བརྩད་དེ་ཕྱ་པ་ཆོས་སེང་གིས་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྟས་ལན་མ་ཐེབས་པར་གྲགས།
བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་བོད་དུ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་འཆད་ཉན་གཙོ་བོ་སྤེལ་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་
ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་དངོས་སློབ་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ ། དེའི་དངོས་སློབ་གཙང་
ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །མདོར་ན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གིས་བོད་དུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ཟམ་མི་ཆད་པར་སྤེལ་བར་མཛད་དོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

60

རྗེ་བླ་མས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་རྙེད་པའི་ཚུལ།
རྗེ་བླ་མས་ཐོག་མར་འདི་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་མ་བཙལ་ན་
ལམ་གྱི་སྲོག་མི་རྙེད། བཙལ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། གལ་ཏེ་སྟོང་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བཟུང་ན་ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་འདེབས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་གཞན་ལས་
ཆེ་བར་གསུངས་པ་ཐུགས་ལ་གཅགས་པའི་སྒོ་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཚོལ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་རྟག་ཏུ་ངུ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་དོ། །མཁས་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་སྙེ་མ་ལས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་མ་བཙལ་ན་ལམ་
གྱི་སྲོག་མི་རྙེད་བཙལ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་ཞིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་ན་གོལ་ས་དང་ཉེས་དམིགས་གཞན་ལས་ཀྱང་ཆེ་བར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསུངས་

འདུག་པས། འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་ཆགས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཚོལ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ངུ་དང་འདྲ་བར་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་འཁྲུལ་མེད་དུ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྒྱ་བོད་བལ་གསུམ། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་སོགས་གང་ན་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཁུངས་ཤིག་རྙེད་ན་ནི། དེ་འཚོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལུས་སྲོག་ཐེད་ལ་བོར་ནས་དཀའ་བ་ཅི་བྱུང་
ཡང་དང་དུ་བླངས་ཏེ། ད་ལྟ་ཉིད་དུའང་འགྲོ་དགོས་དགོངས་པ་སྙིང་ནས་ཤུགས་དྲག་པོ་དེའི་ཚེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་རྗེ་ཉིད་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དོན་འཚོལ་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་སྟོབས་དང་། ཐུགས་འདུན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

61

དྲག་པོ་ཡོད་པ་ནི། ངེད་ཅག་ཕལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ཡུལ་དུ་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །སྐབས་དེ་ཙམ་ན་བླ་མ་དབུ་མ་པས་ལོ་ཙཱ་མཛད་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་དང་། གསང་བ་འདུས་

པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡོད་པས་རྩད་གཅོད་པའི་བླ་མ་བོད་ན་སུ་དྲག་ཞུས་པ་ལ། རེད་མདའ་བ་ལས་དྲག་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་བླ་མའི་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་མཛད།
རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་ལམ་སྲོལ། དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་པའི་སྒོ་དང་པོ་རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ལས་རྙེད་པས། འདི་ཉིད་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་བླ་མའི་གཙོ་བོར་མཛད། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་དྲུང་ནས། འཇུག་པ་མ་གཏོགས་རྩ་ཤེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཚོགས་གཞན་རྣམས་
ཀྱི་བཤད་པ་གསན་པ་མ་བྱུང་ཞིང་། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ལུང་ཙམ་ཞིག་སྣར་ཐང་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། བདེ་བ་ཅན་པའི་བླ་མ་འཇམ་རིན་པ་ལས་གསན། མཁས་གྲུབ་རྗེས། རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། དེའི་ཚེ་ཁོང་དཔོན་སློབ་ལ་རིགས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ལྟ་ཞོག་ལུང་ལེན་པའི་ཡུལ་ཡང་དཀའ་བར་བྱུང་འདུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབས་དེ་དུས་བོད་དུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཏེ་གནས་སོ། །རྗེ་བླ་མས་དབུ་ཚད་ཀྱི་གཞུང་གང་ལས་གསན་པའི་བླ་མའི་གཙོ་བོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ནི། གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དབུ་

ཚད་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ནུབ་ནས། མིང་ཙམ་མ་མཆིས་པར་གྱུར་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་སྲོལ་ཕྱེ་ནས། བྱང་ཕྱོགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

62

ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་མགོ་བོ་ལ་བཀའི་ཕྲེང་བ་ངལ་གསོ་བགྱིད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོར་
གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བླ་མ་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཞལ་གཟིགས་མ་བྱུང་བའི་གོང་སྟེ་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ཡན་ལ། བླ་མ་དབུ་མ་པ་ལ་ལོ་ཙཱ་བཅོལ་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་དོགས་པ་ཆོད་པའི་ཆེད་བརྒལ་བརྟག་གི་དྲི་བ་མང་དུ་མཛད།
ཕྱི་ལོ་༡༣༩༢ རྗེ་བླ་མ་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ཐོག་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་བ་གདོང་དུ། བླ་
མ་དབུ་མ་པ་དང་། རྗེ་བླ་མ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལས་མེད་པའི་སྐུ་མཚམས་དམ་པོར་བཅད། ཁོང་གཉིས་ཀྱང་གཟིམ་ཁང་སོ་སོར་མཛད་ནས་གསོལ་ཇ་སོགས་ལ་འཚོག་པར་མཛད་ཅིང་། གསོལ་ཇ་བཞེས་པའི་སྐབས་སུའང་བླ་མ་དབུ་མ་པས་ལོ་ཙཱ་མཛད་ནས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཅིང་དྲི་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད། དེ་དུས་རྗེ་བླ་མའི་ཐུགས་ལ་དེ་བས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། བསྙེན་སྒྲུབ་བྱས་ན་དོན་ཆེ་བར་དགོངས་ནས། བླ་མ་དབུ་མ་པ་ལ་ཞུས་པས་དེ་བཞིན་མཛད་པས་ཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བླ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་བསྙེན་སྒྲུབ་མཛད་པས། ཞག་མང་པོ་མ་སོང་བར་ཉིན་གཅིག་འཇའ་གུར་གྱི་དབུས་ན་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་བཞུགས་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་གུར་ཀུམ་གྱི་
མདོག་ཅན། ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་སྐུའི་སྣང་བ་དངོས་སུ་གཟིགས། དེ་ནས་བཟུང་ནམ་འདོད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དུས་ཕལ་ཆེ་བར་དངོས་སུ་ཞལ་
གཟིགས་ནར་མར་བྱུང་བ། གསང་རྣམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྙེ་མ་ལས་གསུངས།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

63

རྗེ་བླ་མས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ། དྲི་བ་དང་བརྒལ་བརྟག་མང་དུ་མཛད་པའི་སྐབས་སུ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཐལ་རང་གྱི་ཁྱད་པར། དགག་བྱ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་

ཚད། ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་ཚད། ཀུན་རྫོབ་འཇོག་ཚུལ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལ། མི་གོ་བ་འདུག་ལགས་ཞུས་པས། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་ནས་འདི་རྣམས་མ་བརྗེད་པར་ཟིན་བྲིས་སུ་གྱིས། བླ་མ་དང་ཡི་དམ་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། སྔར་
བསགས་ཀྱི་སྡིག་ལྟུང་སྦྱོང་ཞིང་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་བསགས་སྦྱང་
ལ་འབད། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པ་གསུམ་སྒྲིལ་དུ་གྱིས། རྒྱུན་མ་ཆད་
པར་ཉམས་སུ་ལོངས་དང་། རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ལྟ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་དང། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐའ་དག་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ངེས་པ་རྙེད་པར་འགྱུར། ད་
ལྟ་ནས་བཤད་པ་བྱས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་ལྟར་སྣང་ལས་མི་འོང་བས། རེ་ཞིག་བྱ་བྲལ་བྱས་དབེན་པ་བསྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་གྱིས་ཤིགཅེས་རྒྱུད་ཐོག་གི་ཉམས་ལེན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་མཁས་པའི་གཞུང་བཤད་རྐྱང་པ་ཁོ་ནས་ཕན་འདོགས་ལྟར་སྣང་ལས་མི་འོང་བ་གསུངས་པ་འདི་ནི་གནད་ཆེ་བའི་གདམས་ངག་ཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་སྐུལ་མ་

མཛད་པ་ལྟར། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ཐོག་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱོན་པའི་ཐུགས་ཐག་བཅད། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་འཁོར་སུ་དང་སུ་འཁྲིད་པར་ཞུས་པས། འཁོར་དག་
པ་རྣམ་བརྒྱད་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་ལྟར་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དང་ལྷན་དུ་འོལ་ཁར་བྱ་བྲལ་ལ་བྱོན།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

64

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་རྒྱུ་ཚོགས་གསུམ་སྒྲིལ་གྱི་སྒོ་ནས་
ཉམས་སུ་བཞེས་པས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པའི་ཚེ་ནུབ་ཅིག་མནལ་ལམ་ཞིག་ཏུ། ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཟླ་བ་གྲགས་པ་བཅས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཙོ་འཁོར་ལྔ་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་བགྲོ་གླེང་མཛད་ཀྱིན་འདུག་པའི་ནང་ནས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡིན་ཟེར་བའི་པཎྜི་ཏ་སྐུ་མདོག་སྔོ་བསངས། སྐུ་བོང་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏའི་རྒྱ་དཔེ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དབུ་ལ་བཞག་སྟེ། བྱིན་གྱིས་བརླབས་

པའི་མཚན་མ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་རྨིས་ཤིང་། ཕྱི་ཉིན་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་གཟིགས་པས་ཀྱང་མཚམས་སྦྱར་ཏེ།
མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དགག་བྱའི་
མཚམས་འཛིན་སོགས་ལ་སྔར་དང་མི་འདྲ་བའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་འཁྲུངས་ཏེ། ཚད་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་ཞིག་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཐའ་
གཞན་དུ་དོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལྷག་མ་མེད་པར་དྲུངས་ཕྱུང་ནས། འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་སོ། །དེའི་ཚེ་སྟོན་པ་ལ་ཚད་མེད་པའི་དད་པ་འཁྲུངས་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་མཛད། རྗེ་བླ་མའི་དངོས་སློབ་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་

མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

65

རྒྱལ་སྲས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཙོ་འཁོར་ལྔ། །
ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱི་བགྲོ་བ་མཛད། །
དེ་ཡི་ནང་ནས་དཔལ་ལྡན་སངས་བསྐྱངས། །
རྒྱ་དཔེས་བྱིན་བརླབས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འཁྲུངས། །
ཞེས་གསུངས། ཡང་རྗེ་བླ་མའི་དངོས་སློབ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ལས། ཁྱད་པར་དུ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་བྱུང་ནས། འགྲེལ་པ་བུདྡྷཱ་པཱ་ལི་ཏའི་སྟེང་ནས་རྩ་ཤེ་ཚར་གཅིག་གསུངས་པས། དེའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་འགྲེལ་པ་དེ་འབུལ་མི་བྱུང་བས་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་སྟེ། དབུ་མའི་རྟོགས་པ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤར། རྗེའི་ཞལ་ནས། འགྲེལ་པ་འདིའི་སྟེང་ནས་རྩ་ཤེའི་འཆད་ཉན་བྱས་ན་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདུག་གསུངས། ཞེས་དང་།
རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་།

མདོ་སྔགས་གཞུང་ལ་ངལ་བ་མང་བྱས་ཀྱང་། །
ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་དང་སྨྲ་བ་ན། །
གང་ཡང་མ་བསླབས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི། །
ལྟ་བའི་ཚུལ་ལས་རིང་དུ་མ་སོང་བར། །

མཐོང་ནས་ལྷག་པར་ཀླུ་སྒྲུབ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །

ཟབ་མོ་འབྱེད་པའི་ཕྲ་བའི་རིགས་ལམ་ནས། །ཡང་དག་ལྟ་བ་འདྲེན་པའི་གནད་ཀུན་ལ། །ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པར་བྱས། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

66

ཞེས་སྐབས་དེར་བོད་ཡུལ་ཀུན་ལ་དབུ་མའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་ནུབ་པར་གཟིགས་ནས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་བྱུང་

བའི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དོན་ལ། ཐུགས་འདུན་དྲག་པོས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རིགས་ལམ་གྱིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པར་མཛད་པ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་སོ། །
དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏའི་གཟིགས་མཚམས་གང་དུ་རྙེད་པ་ནི། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་རྩ་ཤེའི་བཀའ་ཁྲིད་ལས། གསུང་རྒྱུན་ཞིག་ལ་རྩ་བ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཚིག་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་
གཟིགས་པ་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་རྙེད་ནས། ལྟ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོ་
འདོགས་མཐའ་དག་ཆོད་པར་གསུངས། ཞེས་བཀའ་སྩལ།
ཐུའུ་བཀན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས། ཐུའུ་བཀན་གྲུབ་མཐར། བདག་གི་བླ་མ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྔ་ནས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་གཟིགས་སྐབས། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི། རྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་གཟིགས་ནས་སྟོང་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་མཛད་པ་ཡིན་འདྲ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་དུ་ལུང་དེ་ལན་མང་པོ་འདྲེན་པ་མཛད་འདུག་ཅེས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྗེ་བླ་མས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པ།རྗེ་བླ་མས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་རྙེད་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། བླ་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

67

གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྙེད་པ། གཞུང་གི་གཟིགས་མཚམས་གང་ཞིག་ནས་རྙེད་པ། གང་ཉམས་སུ་བླངས་པས་རྙེད་པ། མཚན་མ་གང་བྱུང་བས་རྙེད་པ། དགུང་ལོ་ཇི་ཙམ་ལ་རྙེད་པ། འཁོར་གང་དང་ལྷན་ཞུགས་ཀྱི་རྙེད་པ། གནས་གང་དུ་རྙེད་པ་དང་བདུན་ལས།
དང་པོ། བླ་མ་མི་ཡི་རྣམ་ཅན་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་དང་། བླ་མ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཅན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བརྟེན་ནས་རྙེད་པ། གཉིས་པ། གཞུང་གི་གཟིགས་མཚམས་གང་ཞིག་ནས་རྙེད་པ་ནི། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ། གལ་
ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཚིག་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏའམ། ཡང་ན། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི།
རྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། ཞེས་པ་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་
གཟིགས་པའི་སྐབས་ལས་རྙེད། གསུམ་པ། གང་ཉམས་སུ་བླངས་པས་རྙེད་པ་ནི། རྒྱུ་ཚོགས་གསུམ་སྒྲིལ་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་རྙེད། བཞི་པ། མཚན་མ་གང་བྱུང་
བས་རྙེད་པ་ནི། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེས་རྗེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས། རྒྱལ་སྲས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཙོ་འཁོར་ལྔ། ། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱི་བགྲོ་བ་མཛད། །དེ་
ཡི་ནང་ནས་དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། །རྒྱ་དཔེས་བྱིན་བརླབས་འཕགས་

པའི་དགོངས་པ་འཁྲུངས།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་བ་ལས་རྙེད། ལྔ་པ། འཁོར་གང་དང་ལྷན་ཞུགས་ཀྱི་རྙེད་པ་ནི། འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ལུང་

བསྟན་མཛད་པའི་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་རྙེད། དྲུག་
པ། དགུང་ལོ་ཇི་ཙམ་ལ་རྙེད་པ་ནི། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ལ་རྙེད། བདུན་པ། གནས་གང་དུ་རྙེད་པ་ནི། བོད་ལྷོ་ཁ་ཟངས་རི་རྗོང་གངས་རི་འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཞོལ་དབེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

68

གནས་ལྷ་ལྡིངས་སུ་རྙེད་པའོ། །

རྗེ་བླ་མས་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་ལྔའི་རྩོམ་པ་མཛད་ཚུལ།གོང་དུ་ཇི་སྐད་བརྗོད་པ་ལྟར་རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་མཐར་ཐུག་པའི་ལྟ་བ་
ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་ནས། སྔར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་ལྔ་རྩོམ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་གསུམ་ཐུགས་ལ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ཡི་རྐྱེན་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ། དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ། ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ་པ། ནང་གི་རྐྱེན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་དང་།
རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོའི་མཇུག་བྱང་དུ་ཡང་།
མཚམས་སྤྲིན་གཞོན་ནུས་འཁྱུད་པའི་གསེར་གྱི་རི། །
ཨིན་དྲ་ནཱི་ལའི་ཐོར་ལྕོག་བཅིངས་པ་བཞིན། །
དམར་སེར་སྐུ་ཡི་ཡིད་འཕྲོག་གང་གི་གཙུག །
མཐོན་མཐིང་རལ་པའི་ཟུར་ཕུད་ལྔས་མཛེས་པའི། །

འཇམ་དབྱངས་དེ་ཡིས་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག །དགྱེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དྲིན་ལས་ནི། །གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་ལ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

69

བློ་གྲོས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་ལྔ་ནི། དང་པོ། བོད་སྔ་རབས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་དོགས་སེལ་དུ་རང་གཞུང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་མཛད། གཉིས་པ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་དབུ་སེམས་ཀྱི་
ལྟ་བའི་བཞེད་པ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་གཞུང་

དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མཛད།
གསུམ་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩ་ཤེའི་གཞན་
འགྲེལ་ལམ་སྒེར་འགྲེལ་དུ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་མཛད། བཞི་པ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་དོར་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྙིང་པོ་སྐྱོང་སླ་བའི་ཕྱིར་དུ་

ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་མཛད། ལྔ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་དབུ་མ་འཇུག་པའི་གཞན་འགྲེལ་ལམ་སྒེར་འགྲེལ་དུ་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་མཛད་དོ། །སྤྱིར་འགྲེལ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཚིག་དོན་མདུད་པ་འདྲ་བ་འགྲོལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ཞིབ་མོར་འབྱེད་པ་ནི། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་། ཚིག་རེ་རེ་ནས་འབྱེད་པ་ནི། ཚིག་འགྲེལ། རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་ཙམ་འབྱེད་པ་ནི།
དཀའ་འགྲེལ། རྩ་བའི་དོན་བླངས་ཏེ་འབྱེད་པ་ནི། དོན་འགྲེལ། རྩ་བའི་དོན་མདོ་དང་སྦྱོར་བ་ནི། མདོ་སྦྱོར་འགྲེལ་པ། གཞན་གྱིས་གོ་སླར་བཞག་པ་འབྱེད་པ་ནི། གོ་
སླའི་འགྲེལ་པ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་འབྱེད་པ་ནི། འགྲེལ་བཤད། རང་
གིས་བྱས་པའི་རྩ་བའི་དོན་འབྱེད་པ་ནི། རང་འགྲེལ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། རྩ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

70

ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་ནི། རྩ་ཤེ་དང་འཇུག་པའི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་། གཞན་འགྲེལ་དུ་མཛད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་གསུམ་ནི། རྩ་བ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གཞིར་བཟུང་མ་མཛད་པར་མདོ་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཏེ་རང་
གཞུང་དུ་མཛད་པའི་བསྡུས་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །
ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་ལྔ་ལས། དང་པོ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། བྱང་རྭ་སྒྲེང་དུ་ལོ་ཆེན་གྱིས་དབུ་མ་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་བླ་མས་ལམ་རིམ་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྐབས། རྗེ་བླ་མས་ཇོ་བོ་རྗེའི་འདྲ་སྐུ་དབུ་ཡོན་མ་ཆེ་བར་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་ཞག་མང་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ནས་རྗེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བར་གྱི་བཀའ་གདམས་བརྒྱུད་པའི་
བླ་མ་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་། འབྲོམ་སྟོན་པ། པོ་ཏོ་བ། ཤ་ར་བ་རྣམས་ཟླ་བ་གཅིག་གི་བར་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མང་དུ་སྩལ་བའི་མཐར། པོ་ཏ་བ་སོགས་གསུམ་ཇོ་བོ་ལ་ཐིམ། ཨ་ཏི་ཤས་ཕྱག་སྤྱི་བོར་

བཞག་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་གྱིས་དང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་བདག་
གིས་བྱ་གསུངས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་དུ་བྱུང་། དེ་རྗེས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་ལག་དམ་པར་གྱུར་པ་དཀོན་མཆོག་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་བརྒྱན་པ་སྡོམ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་མཁན་
ཆེན་ཟུལ་ཕུ་བ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

71

སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་དང་། གཞན་ཡང་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མས། རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་པ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པར་མཛད་པའི་
གསོལ་བ་ནན་གྱིས་བཏབ་པ་དང་། གོང་དུ་གཟིམ་སྣང་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་བ་བཅས་
ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་ནང་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པར་དགོངས་ནས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ།
ཕྱི་ལོ་༡༤༠༢དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ཆུ་རྟ་ལོར་རྩོམ་པའི་དབུ་འཛུགས་པར་མཛད་ནས། རྭ་སྒྲེང་ཡང་དགོན་དུ་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་བར་དུ་བཀའ་རྩོམ་མཛད་ཟིན་པའི་མཚམས་ཤིག་ན། ཐུགས་དགོངས་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་རྩོམ་པ་མཛད་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕན་དཀའ་དགོངས་ནས་ཐུགས་འདུན་ཆུང་དུ་སོང་བའི་སྐབས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ཅིས་ཀྱང་རྩོམས་ཤིག་ཕན་འདོགས་ཀྱང་འབྲིང་ཞིག་འོངས་
ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ནས་སླར་ཡང་བླ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་སྟེ། བྱང་ར་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་
གནས་ཀྱི་ཡང་དགོན་བྲག་སེང་གེའི་ཞོལ་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོའི་རྩོམ་
པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་པ་སོགས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས་བྱུང་ངོ་། །
རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་སླར་རྭ་སྒྲེང་དུ་བྱོན། བྲག་སེང་གེའི་ཞོལ་དུ་དབེན་གནས་བཏབ། ཆོས་རྗེ་ལོ་ཙཱ་བས་ནན་ཆེར་བསྐུལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དུ་མའི་ངོར། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྡུས་པ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་

སྲོལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་

པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་རྩོམ་པ་མཛད། ཅེས་གསུངས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

72

ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་གཉིས་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ནི། ཕྱི་ལོ་

༡༤༠༧ དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ཐོག་སེ་ར་དགོན་པའི་ཉེ་འཁྲིས་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་མཛད་ཅིང་།
དེ་ཡང་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་དཔོན་སློབ་རྣམས་སྐུ་མཚམས་དམ་པོར་མཛད་པའི་
ཁོངས་ནས། སློབ་མའི་ཐུ་བོ་གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་སོགས་བགྲེས་པ་ཅི་རིགས་ལ་ཞལ་ཏ་བྱོན་ཏེ། རང་རེ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་

སྣང་བས། དེ་སེལ་ཕྱིར་དུ་ངེད་འདི་ནས་གཞན་དུ་ཟླ་ཤས་འགྲོ་གསུངས་པ་ལ། གར་བྱོན་ཞུས་པས། ད་རེས་བཤད་ན་མི་ཡོང་གནད་ཅིག་ཡོད་གསུངས་ནས། དཔོན་སློབ་གསུམ་གྱིས་མཚན་མོ་ཞིག་གཞན་གྱིས་མ་ཚོར་བར་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་བྱོན་
ནས། སྐུ་མཚམས་དམ་པོར་མཛད་པའི་ཚེ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་

དབུ་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་གནད་རྣམས་གསུངས་ཏེ། ད་འདི་རྣམས་ལ་དོན་བསྡུས་པ་ཞིག་ཡི་གེར་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མཛད་པ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ལས་གསུངས། གཞན་ཡང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་མཇུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ན།
དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་བའི་དགོངས་ཟབ་ཟབ་མོའི་མདོ་ཡིས་རབ་བསྟན་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་འཛིན། །ཐུབ་པའི་རིང་ལུགས་ལུགས་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་མང་མང་དུ་

ཐོས་པ་དང་། །དེ་དོན་རྣམ་དཔྱོད་དཔྱོད་ལྡན་ཡིད་འཕྲོག་རིགས་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་བསམས་པ་དང་། །འཇམ་དབྱངས་ཞེས་གྲགས་གྲགས་པའི་ཕྲེང་བས་ཀུན་ཁྱབ་ཁྱབ་བདག་དེ་ཡི་ཞབས། །ཤུགས་དྲག་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དད་པ་ཡིས།། སྙིང་གི་པད་མའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

73

ལྟེ་བར་གུས་བསྟེན་པས། །གསུང་རབ་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རིགས་སྨྲ་དེས། །རྨད་བྱུང་
གཏམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་འདི་བྱས་སོ། །
ཞེས་གསུང་རབ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། ཐོས་དོན་ཚུལ་བཞིན་ཡང་ཡང་བསམས་པ་དང་།འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཤུགས་དྲག་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྟེན་པས། གསུང་རབ་
ཀྱི་སྙིང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་གཏམ་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་འདི་བྱས་པར་གསུངས། རྣམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ལས། དེས་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །ཞེས་
ཀྱང་གསུངས་སོ། ཡང་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མཛད་པའི་རྐྱེན་གཞན་ཞིག་ནི། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡག་གཞོན་གཉིས་ཏེ། གཡག་མི་ཕམ་ཆོས་རྗེ་དང་།
རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གཡག་མི་ཕམ་ཆོས་རྗེས། རྗེ་བླ་མ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་ལས་བརྩམས་པའི་དྲི་བ་མང་དུ་མཛད་པ་ལ།
དེའི་དྲི་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་འདི་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས།
ཆོས་རྗེ་གཡག་པས་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་དྲི་བ་མཛད་པ་ལ། ལན་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་མཚན་གཞན་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་གྲགས་པ་མཛད་ནས་ས་སྐྱར་བསྐུར་བས། ཆོས་རྗེ་གཡག་པ་ཡང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་ཕྲོགས་ནས་རྗེ་ལ་ཆོས་གསན་པར་བཞེད་ནས་བྱོན་པར་ཆས་པ་ན། ཆགས་སྡང་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ནས་འབྱོན་མ་བཅུག་པར་འདུག་གོ། ཞེས་གསུངས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

74

འོ་ན། རྗེ་བླ་མས་རང་རེ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་སྣང་
བས། དེ་སེལ་ཕྱིར་དུ་ངེད་འདི་ནས་གཞན་དུ་ཟླ་ཤས་འགྲོ་དགོས་ཞེས་དང་། གར་བྱོན་ཞུ་སྐབས་ད་རེས་བཤད་ན་མི་ཡོང་གནད་ཅིག་ཡོད་གསུངས་པའི་གནད་དང་
བར་ཆད་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་སྐབས་སུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་སྙན་པའི་བ་
དན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། མི་དབང་ཏ་མིང་རྒྱལ་པོས་ནན་ཆེན་པོས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་འཇའ་ས་དང་། ཕྱག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་དང་།

ཏ་ཤིན་བྲེ་བོས་གསེར་ཡིག་དང་བཅས་པས་སྔར་ལན་མང་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཀྱང་མ་བྱོན་པས། ད་རེས་འབུལ་བ་བྱེད་ཟེར་ནས་འདི་འཕན་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་ནམ་ལངས་པའི་ཚེ་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་སླེབས་པར་བྱས་ནས། རྗེ་དང་མཇལ་འཕྲད་བྱེད་པའི་
ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་གློ་བུར་དུ་ལྷགས་པས། དེར་ཞུགས་དགེ་འདུན་མང་པོ་མཚམས་གྲོལ་དགོས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་རྗེ་མ་བཞུགས་པའི་ཁག་ཐེག་སྣེའུ་པ་དཔང་པོར་བཞག་ནས་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་དུས་དྲང་པོར་མ་བཤད་ན་ནི་རྫུན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། བཤད་ན་ནི་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཐུགས་གཡེང་བ་ལ་དགོངས་ནས། གང་དུ་འབྱོན་མ་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གདའ་བས། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་མཁྱེན་པ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་ཞིང་། ཐབས་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་
ཞེས་གྲགས་པ།རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ལས་གསུངས་སོ། །
དེང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་དྲང་ངེས་ལེགས་
བཤད་སྙིང་པོའི་སྔོན་དུ་མཛད་པར་བཀོད་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་ལེགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

75

བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་ཚུལ་ཚིག་གསལ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པ་ནི་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར། ཞེས་དྲང་ངེས་སུ་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་འཆད་འགྱུར་དུ་གསུངས་པས་དེའི་སྔོན་དུ་མཛད་པ་མིན་པ་ནི་ཆེས་གསལ་ལོ། །
ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་གསུམ་པ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ཕྱི་ལོ་༡༤༠༧དགུང་ལོ་ལྔ་གཅིག་ཐོག་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ། སྐབས་དེའི་ས་
སྐྱོང་ཆེན་པོ་དང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས་

སོགས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་མང་པོའི་ངོར་། དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་མཛད་པར་བཞེད་ནས། གཞུང་གི་རིགས་པའི་གནད་ཕྲ་མོ་རྣམས་ལ་དཔྱད་པ་ཞིབ་ཏུ་མཛད་པས། རིགས་པ་ཕྲ་མོ་འགའ་ཞིག་ལ་དྭོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་དཀའ་བ་བྱུང་ནས། བླ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས། སྐབས་ཤིག་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་འགྲེས་རྐང་རྣམས་གསེར་
བཙོ་མའི་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་རྣམ་པས་བར་སྣང་ཁྲིག་གིས་གང་བར་གཟིགས་པ་ཡང་
ཡང་བྱུང་བས། རྩ་ཤེའི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་རྣམས་ལའང་དོགས་པ་ལྷག་མ་མེད་པར་འབད་མེད་དུ་ཆོད་སོང་གསུང་ངོ་། །དེ་ནས་མྱུར་དུ་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས་གསུངས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

76

ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་བཞི་པ་ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་ནི། ཕྱི་ལོ་༡༤༡༥དགུང་ལོ་ལྔ་
དགུའི་ཐོག་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་དགའ་ལྡན་དགོན་དུ་མཛད། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་སྔར་བརྩམས་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ནི། ཧ་ཅང་
རྒྱས་པས་བློ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་བློར་ཆུད་དཀའ་བས། སླར་ཡང་དེ་ལས་བསྡུས་པ་
རྟོགས་སླ་བ་ཞིག་རྩོམས་ཤིག ཅེས་སྐུལ་མ་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅེས་པ་དམ་པའི་གསུང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རྣམ་ཐར་ཐུབ་བསྟན་མཛེས་རྒྱན་དུ་བཀོད་ཡོད། མདོར་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལྟར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་རྒྱས་པར་མ་མཛད་
པར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་འདོན་མཛད་པ་
ཞིག་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ལྔ་པ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀའ་བཅུ་པ་ལེགས་པ་དཔལ་གྱིས་ནན་ཆེར་སྐུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་། ཆོས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་མོས་ཤིང་དོན་རྟོགས་པའི་བློའི་ནུས་པ་མི་དམན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོས་ནན་གྱིས་སྐུལ་ངོར་། དབུ་མ་འཇུག་
པའི་གཞན་འགྲེལ་དུ་ཕྱི་ལོ་༡༤༡༨དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་ཐོག་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགའ་
ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་མཇུག་རྫོགས་པར་མཛད་དོ། །

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཇི་ལྟར་བགྲང་ཚུལ།
གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྟ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལ་འདྲ་བའི་ཆ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཇི་ལྟར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་རགས་རིམ་ཙམ་ཡང་མ་གོ་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲོང་དཀའ་བས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་བརྒྱད་དང་།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

77

བཅུ་གཅིག་དང་། བཅུ་དྲུག་དང་། ཉི་ཤུར་བྱེད་པ་སོགས་བྱུང་ངོ་། །རང་ཅག་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩ་ཤེའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་དྲངས་པ་ལྟར་བྱས་ན་བརྒྱད་ཡིན་པས། བརྒྱད་ཅེས་བརྗོད་
ཀྱང་བརྒྱད་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་དཀའ་གནད་བརྒྱད་བགྲང་ཚུལ།
འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ༡བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། ༢བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ༣ཕྱི་དོན་
འཇོག་ཅིང་༤ཀུན་གཞི་དང་༥རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང། ༦རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དཀའ་གནད་དྲུག་དང་། དེའི་འོག་ཏུ། ༧ ཞིག་པ་དངོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

78

པོར་སྒྲུབ་ཚུལ་ཚིག་གསལ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །༨ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་གནད་
ཀྱིས་དུས་གསུམ་འཇོག་པ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ནི། དེ་
ལྟར་བདག་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བདག་འཛིན་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱང་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ནི། དེ་
ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ། ཞེས་པ་ནས་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་དེ། ཞེས་པ་ནས་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཞིག་པ་དངོས་པོརསྒྲུབ་ཚུལ་ཚིག་གསལ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །
དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་
པའི་གནད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་འཇོག་པ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

79

ཆེའོ། །ཞེས་པ་འདི་ཙམ་ལས་མ་གསུངས། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། རང་རིག་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་དེ་འགོག་པ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་གང་ཟག་དྲན་པ་དེས་སྔོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དྲན་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་འགལ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་བཀག་པའི་འབྱུང་ཚུལ་དང་། ཞེས་པ་ནས་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ་བཅས་ལྡན་གྱི་དགེ་སློང་གིས་བཅས་པ་དང་འགལ་བར་མི་རིགས་ཀྱང་དེ་དང་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་དགེ་སློང་མིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། །དེས་ན། དྲང་ངེས་ལས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་མ་བྱུང་ཡང་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ནས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་དཀའ་གནད་བརྒྱད་
ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། གྲངས་འདྲེན། ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་གཞུང་གི་མཚམས་སོ་སོར་བཀོད་པའོ། །

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་དཀའ་གནད་བརྒྱད་བགྲང་ཚུལ།
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། རང་རིག་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

80

དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་པ་དང་།
ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དང་པོ། ཀུན་གཞི་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ། རང་རིག་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདིར་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག ཅེས་
པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི།
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དེ་ལ་ཐུབ་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། མདོར་བསྡུས་ཤིག་འདིར་ཡང་འཆད་དོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་བཤད་ཟིན་པ་དང་། མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་འཆད་པར་
གསུངས་སོ། །བཞི་པ། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

81

པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་མི་བཟོད་ནས། ཞེས་པ་ནས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

ལྔ་པ། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལྔ་པ་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི། ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཇི་བཞིན་པ་
ཡང་རྟོགས་དགོས་པའི་གནད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དྲུག་པ། ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པས། ཞེས་པ་ནས་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྣང་བས་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བདུན་པ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འགག་པ་མེད་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས་འདི་ནི་ལུགས་འདིའི་རིགས་པ་ཕྲ་ལ་དོན་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་འདུག་གོ ། ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་འཆད།
བརྒྱད་པ། དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཏེ་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་དུ་རྒྱས་པར་འཆད་འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་
སྙིང་པོ་ལྟར། ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཁས་ལེན་པ་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་། ཀུན་གཞི་མེད་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་ཙམ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་
ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་དང་། རང་རིག་མེད་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཙམ་ནི། བྱེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

82

བྲག་སྨྲ་བས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པས། དེ་ཙམ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མིན་ལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་དེ་དག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ནི།
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ན་རང་
ལུགས་ལ། ཀུན་གཞི་མེད་པ། རང་རིག་མེད་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་
པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་
ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ནས། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱི་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་བརྒྱད་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པའོ། །
འོ་ན། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་རྩ་ཤེའི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ།
རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ཀུན་གཞི་མེད་པ། རང་རིག་མེད་པ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་།
རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

83

མོང་མ་ཡིན་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་
དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་དགོས་པ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པས།ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དགག་པའི་ཡུལ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་བས་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །
དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ལས་དཀའ་གནད་བརྒྱད་བགྲང་ཚུལ།
རྗེ་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པའི་རྩ་ཤེའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ལས་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་
ནི། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་གནད་དུ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། གཞིའི་སྐབས་སུ་ཀུན་གཞི་དང་། རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པ། ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་དང་། རང་རིག་ཁས་
མི་ལེན་པ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ།ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་ཚུལ་ཏེ། ཁས་ལེན་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་། ཁས་མི་ལེན་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་གསུངས། འདི་དག་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་གསུང་ཚུལ་དང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

84

ཅུང་མི་མཐུན་ཏེ།
འདིར་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་
ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་མ་དྲངས་པར། རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་ཚུལ་གཉིས་དྲངས་སོ། །འདིར་རང་མཚན་ཁས་
མི་ལེན་པ་དཀའ་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་དྲངས་དོན་ཅི་ཡིན་དཔྱད་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ཡ་གྱལ་དུ་འདྲེན་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཀའ་གནད་དྲུག་པའི་ཐད་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་པ་དང་། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ལས། སྒྲིབ་གཉིས་
འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མི་སྣང་ངོ་། །རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་

བརྗེད་བྱང་ལས་བྱུང་བ་ལྟར། དཀའ་གནད་བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་དྲངས་པ་མེད་ལ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་ནི།
རབ་བྱེད་དང་པོའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། གཞུང་ལས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གསུངས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་། ལས་

ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ནི། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། དེ་ཡི་ཕྱིར་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

85

ལས་ནི་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འགག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཐད་དོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཆད་པ་མེད་དེ་ཆུད་མི་ཟ་བས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་
པ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ཀྱང་། ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་འདིའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་སྙམ་མོ། །རང་རིག་མི་བཞེད་པ་ནི། རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། ལས་དང་བྱེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་རིགས་པས་རང་རིག་དོན་གྱིས་དགག་པར་མཛད་ལ།
ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ནི། རབ་བྱེད་
བཅོ་བརྒྱད་པའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། འོ་ན་གང་ཟད་པས་ལས་ཉོན་ཟད་པར་འགྱུར་སྙམ་ན། ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་མེད་པ་
འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ནི། རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པ་དུས་བརྟག་པའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས་གསུངས། ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་པ་ནི།
རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྟག་པའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། མ་རིག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་བཀག་ཙམ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཙམ་མིན་གྱི། རིག་པ་དེའི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
མའི་མ་རིག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

86

གསུངས་སོ། །

ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ།
བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་ནི། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། འོ་ན་གཏི་མུག་
དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་པ་ནས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པར་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་ཕྱོགས་ཁས་བླང་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཉན་རང་ལ་

དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གསུམ་པ་ལྟ་བ་དེ་དག་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ནི། ཞེས་པ་ནས་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་མ་
ལུས་པར་ལོག་པ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། །ལྷག་
མཐོང་ཆུང་ངུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོ་དང་རྒྱས་བསྡུས་ཙམ་ལས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །
ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྡོམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་གཞན།
རྗེས་འཇུག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་ཁྱད་
ཆོས་ཀྱི་དཀའ་གནད་སྡོམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཁྱད་ཆོས་ལ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་བརྒྱད་དང་། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་བཅུ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་བརྒྱད་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་

གཞིར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

87

དང་པོ། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མྱོང་བ་དང་། གཉིས་པ། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ། གསུམ་པ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ། བཞི་པ། ཞིག་པ་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་། ལྔ་པ། ཀུན་གཞི་མེད་པ་དང་། དྲུག་པ། རང་རིག་མེད་པ། བདུན་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མེད་པ། བརྒྱད་པ། གཞན་སྐྱེ་མི་འདོད་པ་བཅས་དགག་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་བཅུ་གཉིས་ནི། དང་པོ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་པ། མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་
ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གསུམ་པ། འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་ཁྱབ་པ། བཞི་པ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྙོམས་སུ་འདོད་པ།
ལྔ་པ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མི་བཞེད་པ། དྲུག་པ། སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། བདུན་པ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། བརྒྱད་པ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་

ཤེས་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། དགུ་པ། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་ན་རང་གི་
སྣང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པ། བཅུ་པ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པ། བཅུ་གཅིག་པ། གཞི་གྲུབ་ན་ལྐོག་གྱུར་དང་མངོན་གྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པ།
བཅུ་གཉིས་པ། དཔྱད་ཤེས་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་གསུངས་སོ། །མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བས། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་། དབུ་མ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

88

དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་དུས་
གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་མ་དྲངས་པར། གཞན་སྐྱེ་ཁས་
མི་ལེན་པ་དྲངས་པས་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་། དགག་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་སྟེ་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་ལ། འདི་ནི་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཁས་ལེན་པ་ལྔ་སྟེ་དམ་བཅའ་བརྒྱད་གསུངས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །
ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གམ་ཉེར་གཉིས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་དོན་
དང་ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། བཅད་ཤེས་ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར། ཡིད་མངོན་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁྱད་པར་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དང་དུས་གསུམ་འདོད་ཚུལ་ཁྱད་པར་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་དང་འབྲས་བུའི་འཐད་པ་རྩོད་སྤོང་དང་བཅས་པ་དང་།རང་རྒྱུད་རང་རིག་མི་བཞེད་པ་དང་། མངོན་སུམ་དང་འགོག་བདེན་ཁྱད་པར་དང་། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དང། སྒྲིབ་གཉིས་དང་སྤངས་ཚུལ་ཁྱད་པར་དང་། མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་གྱི་
ཁྱད་པར་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཅུ་གཅིག་གམ་ཉེར་གཉིས་གསུངས།
ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གིས། སྤྱིར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་མ་
འདྲེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། རགས་རིམ་སྒོ་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་དཀའ་གནད་དབུ་མ་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་གྱི་དངོས་བསྟན་བརྒྱད་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

89

ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་མཐའ་ཡི་སོགས་
ཁོངས་ནས་ཐོན་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུར་གསུངས་ཏེ།
དངོས་བསྟན་བརྒྱད་ནི། དང་པོ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ།གཉིས་པ། རང་རིག་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པ། གསུམ་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་འདོད་པ། བཞི་པ། བློས་ཕར་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ། ལྔ་པ། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་
ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མཐོང་ལམ་ནས་བདག་མེད་གཉིས་
ཀ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ། དྲུག་པ། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་པ།
བདུན་པ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ།
བརྒྱད་པ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་དངོས་པོ་དང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་དངོས་པོ་དང་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་བཅས་ནི་དངོས་བསྟན་བརྒྱད། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་མཐའ་ཡི་སོགས་ཁོངས་ནས་ཐོན་པ་བཅུ་གཉིས་ནི། དང་
པོ། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འདོད་
པ། གཉིས་པ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ། གསུམ་པ། རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་མན་ཆད་ལ་ཡང་ཡོད་
པར་འདོད་པ།
བཞི་པ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་

སྤངས་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལྡན་མིན་འདུ་
བྱེད་དུ་འདོད་པ། ལྔ་པ། མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་མི་དགོས་པ། དྲུག་པ། དཔྱད་ཤེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

90

ཚད་མར་འདོད་པ། བདུན་པ། སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བ། བརྒྱད་པ། འགོག་བདེན་དང་། ཆོས་དབྱིངས་གང་ཡིན་དོན་དམ་
བདེན་པར་འདོད་པ།
དགུ་པ། ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་རྗེས་སུ་ཟློས་པའི་མདོ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ། བཅུ་པ། ཡུལ་མངོན་
སུམ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྐོག་གྱུར་
དུ་འདོད་པ། བཅུ་གཅིག་པ། རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོར་འདོད་པ། བཅུ་གཉིས་པ། བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་ཞིག་པ་བསྐལ་པ་དུ་མར་
སོང་བས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་དང་བཅུ་གཉིས་གསུངས་སོ། །
རྩ་བའི་དམ་བཅའ་བརྒྱད་ནི། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་མཐུན་པར། སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྔ་དང་། དགག་པའི་དམ་བཅའ་གསུམ་ཏེ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། རྩ་ཤེའི་བརྗེད་བྱང་དང་། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་། དགག་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །
དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ངེས་དོན་རབ་
གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་ལ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་ཏེ། དང་པོ། ཐ་སྙད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཚད་མ་བཞི་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཉིས་པ། དེ་དག་བདེན་གཉིས་འཇལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས། རང་ལུགས་ལ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་པ། བདེན་དངོས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

91

འགོག་པའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་། བཞི་པ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དགག་བྱ་སྐྱེས་སོགས་བརྒྱད་དང་། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་དགག་བྱ་

རྐྱེན་ནས་ལྟ་བའི་བར་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པོ་རྣམས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་དགག་བྱ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། ལྔ་པ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད། མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དྲུག་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། མི་བསླུ་བའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་དང་། བདུན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དག་མཐོང་བ་དང་། བརྫུན་པ་མཐོང་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་
བརྫུན་པ་མཐོང་བ་དང་ཚད་མའི་གཞི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་།
བརྒྱད་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡང་། རང་ལུགས་ལ་བདེན་བརྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདོད་པ་དང་། དགུ་པ། ཡུལ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་ལའང་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་དང་། བཅུ་པ། ཐ་སྙད་དུའང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ། རྒྱུ་འབྲས་ཕྲད་མ་ཕྲད་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཕྲད་པ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་སྤྱིར་རྒྱུ་འབྲས་ཕྲད་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་།
བཅུ་གཉིས་པ། རྒྱུ་འགག་པའམ་མ་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཞེས་དཔྱད་པའི་ཚེ་འགག་པ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་སྤྱིར་རྒྱུ་འགག་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་། བཅུ་གསུམ་པ། རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་དང་། འབྲས་བུའི་དུས་ན་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་

གཉིས་པོ་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་།
བཅུ་བཞི་པ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་ལྟ་བ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

92

སྤྲོས་བྲལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། བཅོ་ལྔ་པ། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་སྐྱེ་འགག་མི་སྣང་བས་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མི་སྣང་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཇོག་ཤེས་པ་དང་།
བཅུ་དྲུག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྐྱེ་འགག་མི་སྣང་ཡང་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེར་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་དང་བཅུ་དྲུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་གོ་ན། ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཚེགས་ཆུང་ངུས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་དོ། །

དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་དཔྱད་པ།
ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་དཀའ་གནད་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་སམ་མ་ངེས། མ་ངེས་ན། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་ལ། ངེས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་ཁྱད་ཆོས་དཀའ་གནད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཙམ་ལ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་མ་ངེས་
ཀྱང་། དེ་འདྲའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་པས། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན། ཞེས་གཙོ་བོ་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། རྩ་ཤེའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ལས་ཀྱང་། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

93

དང་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་གནད་དུ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གནད་དུ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བརྒྱད་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་གྱིས་ཀྱང་བཞེད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་བརྒྱད་དང་། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་གསུངས་པས། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་རྣམས་དེ་དག་ལས་འཕྲོས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྕང་སྐྱ་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་
འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། གཙོ་བོ་ནི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་དུ་བསྡུས་ནས་འཆད་པ་རང་རེའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པའོ། །
ཡང་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་མིན་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ལའང་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་མཐའ་ཡི་
སོགས་སྒྲས་བསྡུ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རེའི་རྗེས་འབྲང་མང་དག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་།སྒྲུབ་ཕྱོགས་
ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ན་ཡང་། དེའི་སོགས་ཁོངས་ནས་
འདོན་རྒྱུ་མང་དུ་སྣང་བས་གྲངས་ངེས་ཀྱང་དཀའ་ཞིང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ཡ་གྱལ་དུ་འདྲེན་པའང་མི་རིགས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

94

ཞེས་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གཞུང་འདིའི་སོགས་ཁོངས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མང་དུ་སྣང་བས་བརྒྱད་པོ་དེར་གྲངས་མ་ངེས་པ་དང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་དུ་འདྲེན་པའང་མི་
རིགས་པར་གསུངས་སོ། །ཀློང་རྡོལ་བླ་མས་ཀྱང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
གྱི་དངོས་བསྟན་བརྒྱད་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་མཐའ་ཡི་སོགས་ཁོངས་ནས་
ཐོན་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་དྲངས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་

པ་ཡིན་གྱི། བརྒྱད་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་པ་མིན་ནོ། །དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཅེས་པའི་ཐ་
སྙད་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ལས་གཞན་པའི་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གང་

དུ་ཡང་མི་སྣང་བས། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཕྱིས་བྱུང་
བར་མངོན་ནོ། །

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་དང་པོ་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།

མདོ་སྡེ་ལས་ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གསུངས་པ།
མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གསུངས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

95

ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ནི།
ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།
སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །
ངར་སེམས་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །
ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །
དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད། །ཅེས་དང་།
དགོངས་འགྲེལ་ལས།
ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །
ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །
བདག་ཏུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །
འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། ། ཅེས་དང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པའི་མདོ་ལས།
ཆོས་ཀུན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི། །
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་གཞི་སྟེ། །
དེ་བས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །
དམ་པ་དག་ལ་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་།
གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྦྱངས་པས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

96

བསྟན་པས། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་འདོད། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་ལ་རྟེན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་

གཞི་གཉིས་ལས།རྟེན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་ནི།
རྗེ་བླ་མའི་ཀུན་གཞི་རྩ་བ་ལས།
དེ་ལ་རྟེན་གྱུར་ཀུན་གཞི་ནི། །
དོན་དང་སེམས་ཅན་བག་ཆགས་ལ། །
རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །
ལུང་དུ་མ་བསྟན་རེག་ལ་སོགས། །
ལྔ་ཉིད་དང་ལྡན། །
ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། དེ་དག་དངོས་སུ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་

དམིགས། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དམིགས་པ་དེ་དག་སྣང་ཡང་མ་ངེས་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་ཚོར་སོགས་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་ནི།
ཀུན་གཞི་རྩ་བ་ལས།
བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ནི། །
སྒོ་བར་བྱེད་པའི་བསྒོ་གཞི་ལ། །
འགག་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

97

བཞག་པའི་ནུས་པའོ། །
ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི། སྒོ་བྱེད་ཚོགས་བདུན་
གྱིས་བསྒོ་གཞི་ལ་རང་ཉིད་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་བཞག་པའི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་ལ་འཇོག་པའོ། །ཀུན་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
བརྒྱད་དེ།
ཀུན་གཞི་རྩ་བ་ལས།
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས། །
སྒྲུབ་བྱེད་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། །
གསུངས་ཀྱང་ལེན་དང་དང་པོ་གསལ། །
ས་བོན་ལས་དང་ལུས་ཚོར་དང་། །

སྙོམས་འཇུག་འཆི་འཕོ་མི་རུང་བ། །
བརྒྱད་དུ་འདུས་ཕྱིར་འདིར་བཤད་བྱ། །
ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རིགས་པ་དང་པོ་ལུས་ལེན་པ་མི་རུང་བ་ནི། ལུས་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་རུང་བར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད་པས་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལུས་ལེན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གཉིས་པ་དང་པོ་འབྱུང་དུ་མི་རུང་བ་ནི།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་དྲུག་སྐྱེ་བ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་རྣམ་ཤེས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་འབྱུང་དུ་མི་རུང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

98

བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་པ་གང་ཞིག་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེས་ན་གཞན་རྣམས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གསུམ་པ་གསལ་བར་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ་ནི།
གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་

ལྟ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ལ་གསལ་བར་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་བཞི་པ་ས་བོན་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་མི་རུང་བར་ཐལ། བསྒོ་གཞི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་ལྔ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལས་དུ་མ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ནི། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་ན། སྣོད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དང་། གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག ངའོ་སྙམ་པའི་
རྣམ་རིག ཡུལ་གྱི་རྣམ་རིག་བཞི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ལས་མི་རུང་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་པ་ལུས་ཚོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ན་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་མི་རུང་བར་ཐལ། རྒྱུ་རྐྱེན་ས་བོན་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་བདུན་པ་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་མི་རུང་བ་ནི། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་བོར་བར་ཐལ། ཚོགས་དྲུག་འགགས་ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པ་བརྒྱད་པ་འཆི་འཕོ་བ་མི་རུང་བ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་འདོར་བས་འཆི་འཕོ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཀུན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

99

གཞི་མེད་པ་གང་ཞིག་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་འདོར་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱོགས།
ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་གཞན་ནས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
གྲངས་བསྟན་པ་ན། ཚོགས་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་མ་གསུངས་པས། ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་མདོ་ལས་ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
མགོན་པོས་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་དང་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཕྱོགས་བཤད་ལ། ཀུན་གཞི་མེད་པར་གསུངས་པའི་
མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་དང་ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་གསུངས་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་
མ་བཞག་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་མ་བཀག་པའི་ཕྱོགས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་
ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་ལས་ཀྱང་། འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་རྟོག་རྒྱན་ལས། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་
བ་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་བ་དང་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་མི་སྤོང་བའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ངོར་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

100

གྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྒྱན་གྱི་

དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས། རང་རྒྱལ་འཕགས་པས་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་སྤོང་ནུས་ལ། འཛིན་པ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་ནུས་པ་རྒྱན་གྱི་རང་

ལུགས་མིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གང་ཡིན་ཀྱང་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཞེས་དང་། དེས་ན་འདི་ནི་རེ་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་རྩ་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་འཕགས་སེང་གིས་བཀྲལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ལུགས་དེ་ཙམ་གྱིས་འདུལ་བར་བྱ་བའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། སྐབས་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། ཡུམ་གྱི་རྒྱན་འདི་
ལས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གསུངས་པ་
ལྟར་སྣང་ཡང་སྤྱི་ཁོག་ལ་མི་འགྲིག་གོ། ཞེས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
ཡོད་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་སྤྱི་ཁོག་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པས།
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྤྱི་ཁོག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་དོན་
གང་ཡིན་འཚོལ་དགོས་སོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་དང་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཕྱོགས་བཤད། ཅེས་པ་ནི་དེ་གསུམ་
དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་དོན་ལ་བསྟན་པར་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མཁས་པ་འགས་གསུངས།
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གསུངས་
པ་ལྟར། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན། རྒྱུད་བླའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

101

འགྲེལ་པ་ཐོགས་འགྲེལ་དུ་ཀུན་གཞི་མེད་པ་དང་། སའི་དངོས་གཞི་དང་། ཐེག་བསྡུས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་དང་། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། སེམས་གང་ཞེ་ན། ས་བོན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་། གནས་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་དང་། གནས་ཀྱི་དངོས་པོར་གནས་
པ་དང་། ལེན་པར་བྱེད་པ་སྨིན་པར་བསྡུས་པ་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཞེས་དང་།
ཐེག་བསྡུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང་། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བག་

ཆགས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་བསགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས།
སུམ་ཅུ་པ་ལས།

དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །
རྣམ་སྨིན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། །
དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། །
རྣམ་པ་རིག་པ་མི་རིག་པ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

102

རྟག་ཏུ་རེག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །རེག་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པར་ལྡན། །
དེ་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཏེ། །
དེ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། །

རེག་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །
དེ་དག་རྒྱུན་འབབ་ཆུ་བོ་བཞིན། །
ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མཛད་དོ།།སེམས་ཙམ་པས་
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་ཀུན་གཞི་ནི། མིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་

འདོད་དེ། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། སེམས་ཉིད་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྩ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་ཕུང་པོ་དང་། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པར་འདོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དུ་
དང་པོ་བཞི་ཡི་སྒོ་ནས་ཀུན་གཞི་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཕྱི་མ་

གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྗེ་བླ་མའི་ཀུན་གཞི་
རྩ་བ་ལས། དེ་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཐེག་དམན་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་། །སྲིད་པ་ཡན་ལག་ཇི་སྲིད་པའི།།ཕུང་པོའི་རྣམ་གྲངས་དག་གིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་གསུངས་སོ། །

སེམས་ཙམ་པ་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས།
སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་སོགས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

103

གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྣམས་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་དེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པར།
དེ་ལའང་དུ་བར་སྣང་བའི་བློས།།
བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན།།

མེར་སྣང་བ་ཡི་བློ་ཉིད་ནི། །
རྟོགས་འགྱུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་རྒྱུད་དེར་རུང་བག་ཆགས་ཀྱི། །

སྙིང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། །
སྣང་བའི་བློ་དག་གསལ་བྱེད་པ། །
དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
འདིའི་ཐད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེས་ན་སེམས་
རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་དུར་སྣང་གི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་མེ་དེ་དུར་སྣང་དབང་ཤེས་དང་། དུར་སྣང་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པའི་དུ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་
པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཞེས་པའོ། ། ཞེས་དུར་
སྣང་གི་བག་ཆགས་སེམས་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱི། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པར་མ་
གསུངས་པས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །འོ་ན།
རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པར།
ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཡང་། །
ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

104

ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། །

ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་མིན། །
ཞེས་ཀུན་གཞི་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞེས་དང་། འདིར་འཇུག་ཤེས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་སྒྲུབ་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་
ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །
དེས་ན། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་སེམས་ཙམ་
ལ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སྣང་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་
པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཚད་མ་སྡེ་
བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་

ཀུན་གཞི་མི་འདོད་དེ། སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། མདོར་ན་ཀུན་གཞི་ཁས་བླངས་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གཏན་ནས་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་
ཡོད་པས། འདིར་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ལ། གང་དག་སྡེ་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་

གཞི་ཁས་ལེན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི། རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་དམུས་ལོང་དག་གླང་པོ་ཆེ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །
ཀུན་མཁྱེན་འཇུ་མི་ཕམ་པས། ཀུན་གཞི་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

105

བོ་ཡིན་པས། སེམས་ཙམ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཀུན་གཞི་ཁས་བླང་དགོས་པ་མ་ཟད། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པར་གསུངས་སོ། །རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པས་ཀུན་གཞི་འདོད་དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། ཀུན་
གཞི་ཡོད་པར་འདོད་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཡོད་
པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་འོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་གང་གི་
སྐབས་ལ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་ལ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ་ཀུན་གཞིའི་མིང་ཙམ་བྱུང་ཡང་། ཀུན་གཞི་དངོས་གནས་ལ་མི་བྱེད་པ་འོག་ཏུ་འཆད། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས། དབུ་མ་སྙིང་པོར་ཀུན་གཞི་བཀག་པ་
དང་། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་བྱ་མིན་གཞུང་དུ་མི་
གསལ་ཡང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་དུ་གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས། སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དེ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཀུན་གཞི་མེད་ན་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་རུང་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཨ་བྷྱ་ཀ་ར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་རིགས་པ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་ཀུན་གཞི་
ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བཀག་པས་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །དེས་ན། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་དང་། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

106

འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུའང་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ།
རྗེ་བླ་མའི་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་ལྔ་ལས། ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་མི་འཐད་པ་དང་། གཉིས་པ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པས་ཀུན་གཞི་མི་
འཐད་པ་དང་། གསུམ་པ། ཀུན་གཞི་གསུངས་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་མི་འཐད་པ་སྟེ། རིགས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དགག་པའོ། །རིགས་པ་དང་པོ་ནི། དབུ་མ་
འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་
འདི་ནུས་ཕྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ལས་བསགས་ནས་དུས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ལ། ལས་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་རང་གྲུབ་དུས་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པར་ཞིག་ཅིང་། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་པས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པས། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་སྙམ་དུ་
སེམས་ཙམ་པ་བསམ་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོར་
འཇོག་ནུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཇོག་ནུས་པས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

107

ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ནོ། །
མདོར་ན། རིགས་པ་དང་པོའི་དོན་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་པས་ལས་ཀྱི་རྟེན་ཀུན་གཞི་འཇོག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞིག་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཇོག་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། །ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཇོག་པའི་ལུགས་འདི་ནི་རྗེ་བླ་མ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཏུ་སྣང་བས་རྒྱས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར།
རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཀུན་གཞི་འཇོག་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཅན་
བདག་རྣམ་རིག། སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་འོ་དེའི་དོན་མེད། །དེ་མེད་པས་ན་དེ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་འདོད་ན། ཕྱི་དོན་
མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཁས་བླངས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དེར་སྣང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཇི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

108

སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས། བརྟགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་

དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་རང་བཞིན་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟར་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་མདོ་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་
པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་
ཀྱིས། ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་འདིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས།

སོར་ཕྲེང་གི་མདོ་དང་། སྟོང་གསུམ་དར་གཡུག་གི་མདོ་ལས། རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པ། ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོས་དྲང་དོན་
དུ་བསྟན་པར་གསུངས་པས། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དྲང་དོན་དུ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དགོངས་གཞི་གཅིག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགོངས་གཞི་གཅིག་
ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་ལས་གཅིག་དྲང་དོན་དུ་ལུང་
གིས་བསྟན་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་འགྲུབ་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པའི་ཚེ། དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་གཉིས་དགོངས་གཞི་གཅིག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་གང་ཞིག།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

109

ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟན་པའི་མདོ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བསྒྲུབ་འདོད་ནས། རྟག་བརྟན་ཐེག་ཟུག་གི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་མཚན་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་དགོངས་གཞི་གཅིག་ཡིན་པ་གང་གིས་ཤེས་ཤེ་ན།
རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས།
ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དགེ་བའང་དེ། །
སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །
སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང་། །
བློ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་།
ལང་གཤེགས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྒྲགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་བཅས་པ། ཞེས་དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས། དེ་ལ་མདོ་དང་པོའི་དོན་ནི་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་ནམ་བག་ཆགས་ཀུན་བསྒོ་བའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ཏེ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དགེ་བ་དེ་ལའང་ཀུན་གཞི་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་མིང་གི་སྒྲས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་
པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། སྙིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་དེ་ཡང་། བློ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ། །སྙིང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་དགེ་བ་ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

110

ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཅེ་ན། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའོ། །ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །ཞེས་པའི་ས་ནི་འགའ་ཞིག་ས་ལམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ས་དང་། ཁ་ཅིག་ས་བོན་དང་། གཞན་དག་ས་གཞི་ལ་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་

འགྲེལ་ཚུལ་མང་ངོ་། །
མདོ་གཉིས་པ་ལང་གཤེགས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྒྲགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་བཅས་པ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ། ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བདུན་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི། སྙིང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས། མདོ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད། ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་གཞིར་
བསྟན་པ་དང་།
ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བྱིས་པ་བདག་

མེད་ལ་སྐྲག་པ་སྤང་བ་དང་། མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་
ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྨོན་མེད་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མཚན་
དཔེས་བརྒྱན་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པ་ཡང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་གཅིག་ཡིན་པར་གྲུབ་པའོ། །
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ཡང་། དགོངས་གཞི་གཅིག་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲས་ཟིན་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། རྟག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

111

བརྟན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ནི་རྟག་པ་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་མི་རྟག་པར་བསྟན་པས་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པ་དང་། རྟག་བརྟན་སྙིང་པོ་གང་ལ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ཙམ་ཡང་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་རང་
གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཡིན་པ་དང་།
ཀུན་གཞི་གང་ལ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་སྟོན་
པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པས། གང་ལ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་མི་འདྲ་བ་དང་། སྙིང་པོ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་རང་སྡེ་བདག་མེད་ལ་སྐྲག་པ་སྤོང་བ་དང་། གཞན་སྡེ་བདག་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བདག་མེད་ལ་དྲང་བའི་ཆེད་དང་། ཀུན་གཞི་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཙམ་པ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ལ་དང་པོ་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་བདེན་པར་མེད་པར་བསྟན་ནས། དེ་ནས་
རིམ་བཞིན་འཛིན་པ་བདེན་པར་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ལ་དྲང་བའི་ཆེད་
ཡིན་པས། གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡང་མི་འདྲ་བའོ། །
དོན་བསྡུས་ན། མདོ་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི། དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་

སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་། དགོས་པ་སེམས་
ཙམ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་བའི་ཆེད་དང་། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་ཀུན་གཞི་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་
ལུང་རིགས་དང་། གནོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

112

དགེ་ལྡན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་ཀྱང་། དཔལ་ས་སྐྱ་དང་། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་མཁས་པ་དག་གིས་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ། དེའི་ཕྱིར་

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་
དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་འདོད་པ་དག་ནི་ནང་འགལ་བའི་འཕྲེང་བ་བརྒྱུད་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ལ་བསྡོམས་ཆེ་བའི་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་གསུངས་ལ། དེ་དག་གིས་ནི་ཟླ་བས་འཇུག་པར་ཀུན་གཞི་དགག་པ་ནི། རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་བཞེད་པ་ནི་སྔར་ནས་བྱུང་བས། དེ་ལ་སྟོང་ཐུན་ལས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱི་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་མི་བཞེད་ལ་མདོ་དེས་བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཀུན་གཞི་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་དྲང་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། ཞེས་པས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པར་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་དགོས་ཏེ། ཀུན་གཞི་དང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་ཚུལ་མཚུངས་པར་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་གྲུབ་
རྗེས་སྡེ་བདུན་དུ་ཡང་། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལ། ཤེས་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས། གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་
ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ།
རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས། གལ་ཏེ་སྨིན་པའི་དུས་བར་དུ། །གནས་ན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

113

ལས་དེ་རྟག་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འགགས་ནས་འགགས་འགྱུར་པ། །ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་བར་ཡུན་རིང་ཆོད་པའི་དགེ་མི་དགེ་ལས་ལས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་ནི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་འདོད་ལ། འོན་ཀྱང་། ལས་དེ་ཡུན་རིང་ཆོད་པའི་འབྲས་བུའི་སྔ་ལོགས་བར་དུ་གནས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་དོན་བྱེད་
མི་ནུས་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་འབྲས་བུའི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་བར་ལས་དེ་ཞིག་ནས་མེད་ལ། ཞིག་པ་
འདུས་བྱས་སུ་མི་རུང་བས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་
དཀའ་གནད་ཀྱི་དོགས་འདྲི་དེར།
རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་ཀས་རང་རང་གིས་བློ་གྲོས་ལ་གཞིགས་པའི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ལ། དང་པོ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་གིས། བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་ལས་དགེ་སྡིག་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་
པ། ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར། འདི་ཉིད་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་
ཀྱིས་བཤད་ལ། བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་བརྡ་རྙིང་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་བུ་ལོན་
གཡར་བའི་སྐབས་ཀྱི་དཔང་ཡིག་གམ་གཡར་འཛིན་གྱི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་ལས་དགེ་སྡིག་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ལས་
གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་ལ་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ། མདོ་སྡེ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

114

བསྒོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཁས་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བཞི་པ་ལ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་དང་བསྟུན་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་པ་འདྲ། ཞེས་པའི་བཞི་པ་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཁས་ལེན་པ་དེའོ། །
བཞི་པ། སེམས་ཙམ་པ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
ཁས་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར་རོ། །ལྔ་པ། གོང་གི་ལན་བཞི་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས། ལས་ཞིག་པ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་དགོས་པར་བསམས་ནས། ལས་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་སུ་འཇོག་མི་ཤེས་པས། ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ལན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པའི་ཚུལ་ནི།
ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས།
ཟད་པ་མེད་ཅེས་གང་སྨྲས་དང་། །
ལས་ཟད་ཅེས་ནི་གང་སྨྲས་པ། །
སྟོང་པའི་ཚུལ་དུ་ཟད་པ་མེད། །
ཐ་སྙད་དུ་ཚུལ་དུ་ཟད་པར་བསྟན། །
ཞེས་ལས་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་མེད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཟད་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པར། གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་
མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཆུད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

115

ཟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས། ལས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལས་ཆུད་ཟ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་
ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས། །ཞེས་རྩ་ཤེ་དང་མཐུན་པར་གོང་གི་དྲི་བར་ལན་བཏབ་ནས་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ལྟར་ན། ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་ལ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མི་འགག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མི་འགག་པ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལར་དགེ་སྡིག་གི་ལས་གཉིས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་མང་པོ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་།འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་སྟེ་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འཁྲུལ་བར་འབྱུང་བ་རིགས་པའི་
ཕྱིར། ཆུད་མི་ཟ་བདང་། ལས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་སོགས་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་གང་ཡིན་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་བཞག་དགོས་པ་འདུག་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

མདོར་ན། ལས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་མེད་པས། ལས་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡང་དག་པ་འཇོག་ཐུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་ཐོབ་

པ་དང་། མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཁས་བླང་མི་དགོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

116

སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་འདི་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་བཞེད་པའོ། །
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པ།
གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་རིགས་པ་དུ་མས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའམ་དེ་དག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་བར་ཁྱབ་བྱེད་དུ་གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་རིག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ན། དེ་ཙམ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་ཀས་འདོད་པས་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་པའི་གོ་ལན་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པའི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་གསལ་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སུ་ཡང་མེད་ལ། དེ་ཀུན་གཞིར་འཇོག་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་རིག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པས། ཀུན་གཞི་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཆེས་རྣོ་བ་ཞིག་འདུག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

117

སྙམ།དེས་ན། རང་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་ནི། ལུང་གྱི་རྗེས་འབྲང་
གི་སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་སུས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔལ་ས་སྐྱའི་ཀུན་
མཁྱེན་གོ་རམས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། འཁོར་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་

འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས། ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་
བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་བདུན་པ་ཡན་གར་བ་ཞིག་མི་འདོད་པ་རྗེ་བླ་མ་དང་འདྲ་ལ། རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་བདུན་པ་ཡན་གར་བ་ཞིག་མེད་པས། ཀུན་གཞི་མེད་པར་བཞེད་ཀྱི། འཁོར་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
གསལ་རིག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་བཞེད་པས། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་འདི་དག་ལ་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པར་མི་སྣང་ངོ་། །

རྒྱུད་སྡེའི་སྐབས་ལའང་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པར་བསྟན་པ།
རྗེ་བླ་མས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཊཱིཀྐར། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་ལ། འདུས་པ་རྩ་བཤད་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཡང་ཕྱོགས་ཕྱི་མའི་ལུགས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་
རྣམས་ལས་ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གསུངས་པ་མ་ཟད། གསང་སྔགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

118

ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་ཕྱོགས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། གསང་འདུས་རྩ་བཤད་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་པས། རང་ལུགས་ནི་མདོ་ཕྱོགས་མ་ཟད་སྔགས་ལུགས་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བར། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་ནས་ནི། །བག་ཆགས་ནང་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད།། བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་
བཟུང་། །བག་ཆགས་དང་འདྲེས་རིམ་པ་ལས། ། རང་གིས་བག་ཆགས་བསྒོས་པ་ཡིས། །དེ་རྣམས་ཟླ་མཚན་དུས་སུ་ནི། །མངལ་གྱི་རྩ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །དེ་རྗེས་ཁུ་ཁྲག་ཞུ་ཐི་ལི། །འདྲེས་པ་རུ་ནི་གྱུར་པ་དང་། །ཇི་ལྟར་ཆང་རོས་མྱོས་པ་བཞིན། །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་ལས། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཅེས་པའི་མིང་ཙམ་བྱུང་ཡང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་ནས་ནི། །
ཞེས་ཀུན་གཞི་བཀུག་ནས་བག་ཆགས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་དོན།
ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་བཟུང་བ་སྟེ་བསླད་པའི་དོན་དུ། རྗེ་བླ་མས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཊཱིཀྐར་གསུངས་པས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་
ལོགས་ཤིག་ན་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁུངས་སུ་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི།
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

119

ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །
ལྕགས་ནི་མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །
སེམས་དང་ལྡན་བཞིན་སྣང་བར་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཚེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །
དེ་ཚེ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། །

ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །
སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །
དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །
ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན། རང་ལུགས་གཞུང་འདིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདིའི་གོང་དུ། སྣང་བ་ཇི་
ལྟར་དེ་བཞིན་མིན། །རྣམ་ཤེས་བདག་མེད་ངོ་བོ་སྟེ། །རྟེན་གཞན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། སེམས་
ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ། །
སེམས་ཙམ་པས།དེ་ལྟར་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་གཡོ་བའི་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་པའི་རྩོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པའི་ལན་དུ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

120

ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བའི་ལྕགས་ལ་སེམས་མེད་ཀྱང་ཁབ་ལེན་གྱིས་སེམས་ཡོད་པ་ལྟར་གཡོ་བ་བཞིན་དུ། གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་འགྲོ་འོང་གི་གཡོ་བ་དང་བཅས་པར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་བསྟན་པས་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། འདིར་ཀུན་གཞི་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་གཡོ་བའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསུང་རབ་རྣམས་ལས་ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་ཚད། ཀུན་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་ལ་འཇོག་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་ནི་སྐབས་འགར་སྟོང་ཉིད་དང་། སྐབས་འགར་རྣམ་ཤེས་ཕྲ་མོ་དང་། སྐབས་འགར་ཀུན་གཞི་དངོས་གནས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱུང་བ་ནི།
བག་ཆགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཕྲ་མོ་ལ་འཇོག་པ་རྗེ་བླ་མས་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པས། སྟོང་ཐུན་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།

ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདོད་ཚུལ།
ཀུན་གཞི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདོད་
ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་བྱོན་པའི་སྔོན་དུ་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། རང་ཅག་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པའི་ངའོ་སྙམ་པའི་
དམིགས་པའི་ངའམ་བདག་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱོད་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

121

ལྟར་དཔྱད་པའི་མཐར་བདག་གི་ངོ་བོ་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་མི་ཤེས་པར། བདག་གི་ངོ་བོ་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་མཐར་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པའི་རྟག་པ་དང་། ཆ་ཤས་མེད་པའི་གཅིག་བུ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །
ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས། །

དེའི་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །
མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །
ཞེས་གང་ཟག་ནི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཡིན་པས་ཟ་བ་པོ་དང་། རྒྱུ་མིན་པས་རྣམ་འགྱུར་རམ་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དང་། རྡུལ་
མུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། དུས་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་

པའི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་འདོད་པ་དང་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་
མི་མཐུན་པ་ཙམ་ལས། བདག་གི་ངོ་བོ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་
ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པས། ཕུང་པོ་ལས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

122

ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མི་འདོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་གང་ཟག་བཏགས་

དོན་བཙལ་བའི་མཐར་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་ངོས་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པར། ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ཁོ་ནའོ། །
ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕུང་པོ་ནི། །ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག མདོ་ལས། བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེར་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག ཕུང་པོའི་རྒྱུན་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དང་། ཡང་མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག མདོ་ལས། བདག་ཉིད་ལེགས་པར་དུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བདག་འདུལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་།ཡང་མདོ་གཞན་ལས། སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་འདུལ་བ་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། །སེམས་འདུལ་བས་བདེ་བ་འདྲེན་པར་གསུངས་པས། སེམས་དང་བདག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས། སེམས་གཅིག་པུ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་དེ།
རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

123

པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ། །ཤིང་རྟ་ཞེས་ནི་དྲན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་སེམས་ཅན་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕུང་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པས་
གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ནི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྨྲའོ། །
ལུང་ནི། བདག་ཉིད་ལེགས་པར་འདུལ་བས་ནི། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར། རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་
ཁ་ཅིག སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལེན་མཁན་གྱི་བདག་སེམས་ལ་དངོས་སུ་འཇོག་ཅིང་། ལྷ་དང་
མི་ལུས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བཀོད་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་གིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོའི་
བཀོད་པ་ཁྱད་པར་བ་དེ་བདག་ཏུ་སྨྲ་སྟེ། ཞེས་ལྷ་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བདག་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྷ་དང་མི་ནི་རང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་
ལ་འདོད་པར་གསུངས། ཡིག་ཆའི་རྗེས་འཇུག་ཁ་ཅིག་གིས་རང་རྒྱུད་པ་དེ་ནི་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། འདི་དག་གིས་ཁུངས་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས་སོ། །སེམས་ཙམ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་

དང་། ས་སྡེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སེམས་ཙམ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས།

གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སེམས་ཙམ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

124

ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པའོ། །དེ་ལྟར་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་ཟག་ཐ་སྙད་བཏགས་

པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས། གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་མི་འཇོག་པར། རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་ཙམ་དང་། བརྡ་ཙམ་དུ་འཇོག་པ་ནི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་འཇོག་ལུགས་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་ནང་གི་
བདག་འདོད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན།
དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།
སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །
མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །
རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །
དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་། །

སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཇི་ལྟར་བར། །
དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །
འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། །
ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན། ཞེས་པས་རང་སྡེ་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་བཀག་པ་དང་། ཀུན་མིན་ན། ཞེས་པས་ཕུང་པོའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

125

ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་ཡང་བཀག་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་། ཞེས་པས་གཞན་སྡེ་བདག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་
བཀག་ནས། རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་འཇོག་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་
ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གཞན་སྡེ་ལྟར་བདག་གི་ངོ་བོ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་མིན་ཞིང་། རང་སྡེ་འོག་མ་ལྟར་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་གསེབ་ནས་གང་ཟག་འཇོག་པ་ཡང་མིན་པས། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཅེས་བཏགས་ཙམ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་
བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། །ཞེས་པས་གདགས་གཞི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འཇོག་ཚུལ་ཡང་བསྟན་ཏེ། གང་ཟག་རང་གི་གདགས་གཞི་
ཕུང་པོ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གདགས་གཞི་ཁམས་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ཡང་རང་གི་ཆ་ཤས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པས། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མཐར་ཐུག་པའི་
གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངའོ་སྙམ་པའི་དམིགས་པའི་
བདག་དེ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་དགོས་པ་འདུག་སྙམ་ནས། གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་མཐར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འདོད་པ་དང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

126

ཡང་ལས་ཞིག་པ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་དངོས་པོར་རྙེད་དུ་མེད་པས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འཇོག་པ་ཡིན་པས།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ང་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ་བག་ཆགས་བསྒོ་
བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་
ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་འདོད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་

བསྒོ་བའི་གཞིར་འཇོག་ཐུབ། དེ་ཐུབ་ན་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་ཀུན་གཞི་བཞེད་པའི་ཚུལ།
ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ཀློང་ཆེན་པས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་མིན་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་རང་ལུགས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དག་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཛོད་ལས། ཀུན་གཞི་དག་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དག་པས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡིད་
དག་པས་མཉམ་པ་ཉིད། ཉོན་ཡིད་དག་པས་སོ་སོར་རྟོག་པ། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་དག་པས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

127

སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་གཞི་དབྱིངས་སུ་ནུབ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་སོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དག་པ་དབྱིངས་སུ་ནུབ་པ་ནི་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབྱིངས་སུ་ནུབ་པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དབྱིངས་སུ་ནུབ་པ་ནི་སོསོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
སོ། །སྒོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབྱིངས་སུ་ནུབ་པ་ནི་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཀུན་གཞི་ཡིན་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་སྙམ་མོ། །
འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རང་རིག་གི་རྣམ་གཞག་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་གསལ་ཀ་མཛད་པ་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་བཀག་པ་མེད་པར་བཞེད་དེ། ཤེར་འགྲེལ་ཀེ་ཏ་ཀ་ལས། ལུགས་འདིར་ཐ་སྙད་དུའང་རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་ཡང་། འདིར་ཐ་སྙད་དུ་ནི་སྒྲུབ་པའང་མེད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་བཀག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། གཞན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་གནས་གྱུར་པ་ཡེ་ཤེས་ལྔར་འདོད་དགོས་པ་ཐེག་ཆེན་པ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པར་བཞེད་དེ།
མི་ཕམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཚོགས་བརྒྱད་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་འདོད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་

ལུགས་འདི་ཐེག་ཆེན་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། དབུ་མ་འཇུག་པར་རང་རིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་འགོག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

128

པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་དེ་རྣམས། རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་ལ་འཇུག་གི་རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་བཞེད་དེ།
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་སྤྱི་དོན་དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་། དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞིར་
གྱུར་པའི་གཞན་དབང་གི་ངོར་བདེན་པར་ནི་མ་གྲུབ་པས། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཀག་

པའང་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ཀུན་སེམས་ཙམ་པ་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཇུག་གི་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།
དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་བཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །འོ་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འཇོག་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བག་ཆགས་འཛིན་ཅིང་། བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པར་བརྒྱུད་དེ་འོང་བ་བྱེ་བྲག་མ་ཕྱེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་རིག་ཙམ་ལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་སྤྱི་དོན་ལས། བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་རྣམ་ཤེས་ཕྱོགས་མ་བཅད་པའི་
ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཙམ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་སེམས་ཤིག་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་མ་ཟད། ཡོད་དགོས་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོའི་གཞུང་དུ་ཡང་ཀུན་གཞི་བཞེད་པ་ཚིག་ཟིན་ལ་གསལ་བར་མ་སྣང་ཡང་། འདོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་རིགས་པའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

129

གནོད་པ་མེད་པར་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཅག་ནི་མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཚོགས་བརྒྱད་འདོད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེར་དངོས་སུ་དབྱུག་པ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་
མ་བྱུང་ན་རིགས་པའི་གནོད་པ་ནི་མི་འབྱུང་བར་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གསུང་འབབ་ལ་གཞིགས་ན་ཞི་བ་འཚོ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆེར་སེམས་ཙམ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། ཀུན་གཞི་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པའི་གནད་
ཀྱིས་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།
ཀརྨ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ནི། ལང་གཤེགས་སོགས་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་མཐའ་ཡས་པའི་བསྒོ་གཞིར་གསུངས་པ་ནི། དགོས་པ་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་གི་བློ་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་དང་། དགོངས་གཞི་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཇུག་འགྲེལ་དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། ལང་གཤེགས་སོགས་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བསྒོ་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རླབས་ལྟར་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གསུངས་པ་དེ། ཅི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ཞེན་པའི་བློ་ངོ་དེར་ལྟོས་ནས། དེར་མོས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་ངོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པས་དགོས་པ་དེ་སྐད་དུ་བསྟན་པས་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

130

བསྟན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་ན་དེའི་དགོངས་གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ཏེ་ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྐད་དུ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་

འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པར་བཞེད་དེ། དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། དེ་དག་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱི་འཇུག་ཆེད་དུ། ཀུན་གཞི་སོགས་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྙིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འཇུག་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀུན་གཞི་འགོག་པར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།

ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་པར་བཞེད་དོ། །

ས་སྐྱ་པའི་གཞུང་ནས་ཀུན་གཞི་བཞེད་པའི་ཚུལ།
དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལའང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲིས། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱན་གྱི་

མེ་ཏོག་ལས། སློབ་དཔོན་ནི་ཀུན་གཞི་བཞེད་དེ། སེམས་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལྕགས་ནི་མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྡན་བཞིན་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཚེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་ཡིན། །ཞེས་
དང་།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

131

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ས་བོན་འགྱུར་པ་ཁམས་དེ་ཉིད། །ཆོས་རྣམས་
ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད། །རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པ་གྱུར་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་
འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་དང་ཀུན་གཞི་གཉིས་གཅིག་ཏུ། རྒྱུད་བླ་མ་དང་། ཐེག་བསྡུས་དང་། སྟུག་པོ་བཀོད་པ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གསུང་རབ་ནས་འབྱུང་བ་བཀག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། དོན་དམ་དུ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་དུ་དཀག་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འདོད་ན་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་འཁོར་
འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་དུའང་མི་འདོད་པས་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྐྱེ་འགག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་ཉིད་ཀུན་གཞིར་འཇོག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ནོ། །
ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་བཞེད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འདོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་ཀུན་གཞི་
གསུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་དགོས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་ནི་ཟླ་བས་འཇུག་འགྲེལ་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། རང་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་
རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ཀུན་གཞི་ཡིན་པར་འདོད་པས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་
ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཚོགས་དྲུག་གང་ཡང་མིན་པའི་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་མིན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

132

ནོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། དགེ་མི་དགེའི་རིས་སམ་ཡུལ་དྲུག་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཆད་པར་ཀུན་ལ་འཇུག་པས་ཀུན་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
བྱ་བྱེད་རུང་བའི་ཆ་ནས་གཞི་སྟེ། དེས་ན་ཀུན་གཞི་ཞེས་བརྗོད་དེ།
དབུ་མ་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། ཚོགས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་པ་འདི་ཉིད། དགེ་མི་དགེའི་རིས་སམ་ཡུལ་དྲུག་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཆད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས། བྱ་བྱེད་རུང་བའི་ཆ་ནས་ཀུན་
གཞིར་འཇོག །ཅེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་ནི། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་བསལ་ནས་དེ་དག་གི་དོན་ཆེན་པོ་
འདྲེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པ་
རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་སྤོང་བར་འགྱུར་བས། ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་སྐྱོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས། དབུ་མ་འཇུག་པ་
རྩ་འགྲེལ་དུ་ཀུན་གཞི་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལང་གཤེགས་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ཙམ་ཞིག་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

133

དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་དྲང་དོན་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དྲང་དོན་
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འཇོག་པ་གང་ཞིག སེམས་ཙམ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་
བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྗེ་བླ་མས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ། ཀུན་གཞི་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཀུན་གཞི་མེད་པར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་དྲང་དོན་ནི་དོན་དམ་ལ་ངེས་དོན་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་དྲང་དོན་དུ་འཇོག་པའི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དྲང་དོན་མིན་གྱི། ཕ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་
ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་ཟིན་ཙམ་གྱི་དོན་ཕ་མ་བསད་བྱ་ཞེས་པ། ལས་ཉོན་
གཉིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་པ་བཞིན། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་
པས། ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དྲང་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པའོ། །
འོ་ན། དབུ་མ་འཇུག་པར་ཀུན་གཞི་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་མ་ནུས་པ་ལ་ཀུན་གཞི་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཕྱིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་དྲང་དོན་ནོ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པས་དྲང་དོན་ནོ། །དེས་ན། དྲང་དོན་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལྕགས་ནི་མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

134

ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྡན་བཞིན་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཚེ་འགྲོ་འདི་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ།
མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རེས་འགའ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་སྟེ་ཡིད་དང་། རེས་འགའ་ནི་གཉིས་དང་སྟེ་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་ག་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང་།
གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྦྱངས་པས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་དང་། ལང་གཤེགས་སོགས་ལས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་བསྟན་པས། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོ་

ནི། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་། དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གང་ཟག་བདག་ཏུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །
ཉོན་ཡིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དྲུག་སྟེ། རྗེ་བླ་མའི་ཀུན་གཞི་རྩ་བ་ལས། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་དང་། །ལྔ་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་
དང་། །སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། །ངེས་ཚིག་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

135

འགྱུར། །འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན། །ངར་འཛིན་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། །ངར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འཐད་ཕྱིར། །ཉོན་ཡིད་ཡོད་
པར་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་ཉོན་ཡིད་མེད་ན། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྔ་པོ་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ལ་ངར་འཛིན་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྟག་ཏུ་ངར་སེམས་པའི་ཡིད་དོ་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ངར་འཛིན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉོན་ཡིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དྲུག་གསུངས་པའོ། །འདི་དག་རྒྱས་པར་རྗེ་བླ་མའི་ཀུན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པས་དེ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །
གོང་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་དེ་དག་གིས་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་བསྟན་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཙམ་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པའི་དྲང་དོན་
དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ། །འོ་ན། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མིང་དུ་བཏགས་ནས་གསུངས་པར། རྗེ་བླ་མས། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་
ཊཱིཀྐ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ཉོན་ཡིད་བཞེད་པའི་མཁས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས།
སྔར་འགྱུར་རྙིང་མའི་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པ་ནི། དབུ་མ་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

136

ལུགས་ལའང་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་

མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅག་ནི་མཁན་པོ་འདི་ཉིད་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱང་བཞེད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཞེས་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་གཞི་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་གྲུབ་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པས་ཚོགས་བརྒྱད་འདོད་དགོས་ལ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ནི། ཀུན་གཞི་བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་ཡིན་
པས་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་མི་གནོད་པར་གསུངས་སོ། །
དཔལ་ས་སྐྱ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལའང་ཐ་སྙད་དུ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་ཉོན་
ཡིད་མི་འདོད་པས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འཇོག་སྙམ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་སོང་བའི་ཆ་ལ། ཉོན་ཡིད་དུ་འཇོག་པས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པ་ལས་ལོགས་སུ་མི་འདོད་དེ། ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་སོང་བའི་ཆ་ནི་ཉོན་ཡིད་དུ་འཇོགཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

137

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་གཉིས་པ་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།

མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ།
རང་རིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའིཕྱོགས་ནི། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་ཡིན། ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་ལ་
སོགས་པ་ནས། རང་རིག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། རང་རིག་
ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་མེད་ཚོད་དུ་སྣང་སྟེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་མདོ་ལུང་ཁུངས་སུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་

རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་
འབྱེད་ཀྱིས་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ཟླ་བ་གྲགས་པས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་ཚུལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་དབུ་མ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
ཀྱིས་ཕྱོགས་སྔའི་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་དང་རིགས་པ་ཇི་ལྟར་བཀོད་པ་ནི།
རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ཁྱེད་འདི་སྐད་ཅེས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་སྣང་བར་སྐྱེ་སྟེ། རང་དུ་སྣང་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་
གྱི་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ་རང་དུ་སྣང་བ་འཛིན་རྣམ་དང་། ཡུལ་དུ་སྣང་བ་གཟུང་རྣམ་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཤེལ་གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་ནོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

138

དེ་ཡང་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རང་དུ་སྣང་བ་དང་།ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་།

གཞན་ལྟ་བུར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཤེལ་གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤེལ་གྱི་ནོར་
བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ནི་རང་གསལ་ལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་གཞག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ནི། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་མཚོན་དུ་རུང་ངོ་། །ཞེས་ཤེལ་གྱི་ནོར་
བུ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་གསལ་བ་དང་། གཞན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་བཞིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་སྣང་བ་དང་། གཞན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་ངོ་བོར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པས། སྔ་མ་རང་སྣང་བ་ནི་རང་རིག་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་
ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་
གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་གིས་དབེན་པ་སྟེ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་གིས་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་དེ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།

རང་རིག་པའི་རང་རིག་མེད་ན་དེ་མི་རིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་མ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་རིག་འདོད་ཚུལ་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། འཇུག་པ་རང་གྲེལ་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱོགས་སྔའི་རང་རིག་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རང་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

139

གི་བདག་ཉིད་དང་། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། སྒྲས་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ན་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་།ཡུལ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མར་མེ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོར་དང་། གཞན་གསལ་བའི་ངོ་བོར་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཡང་རང་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་གི་བདག་ཉིད་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་བུམ་པ་བརྗོད་པའི་ངོ་བོར་ཅིག་ཅར་གྲུབ་
པ་དེ་ཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་གསལ་བ་དང་གཞན་གསལ་བའི་ངོ་བོར་ཅིག་ཅར་གྲུབ་པས། གཞན་གསལ་བ་གཟུང་རྣམ་དང་། རང་གསལ་བ་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་ཡིནནོ། །ཞེས་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་སྔའི་རང་རིག་
འདོད་ཚུལ་གསུངས་སོ། །
དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་ནི། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས།
དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མཐོང་ངོ་ཞེས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དྲན་པས་ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་དང་། ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དྲན་པ་ནི་
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡང་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བས་དྲན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉམས་སུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

140

མྱོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་མྱོང་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེ་དག་གི་དོན་ནི། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མྱོང་བ་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་
པའི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། སྔར་མ་མྱོང་
བ་ལ་ཕྱིས་དྲན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་དེ་ལས་སྔར་གྱི་སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རང་རིག་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད། གཞན་མྱོང་ཡོད་པ་ལ། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། ཁྱེད་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡང་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་ཡོད་པ་
ཁེགས་སོ། །
འོ་ན། སེམས་ཙམ་པ་རང་ལུགས་ལའང་སྔོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། སྔོ་འཛིན་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་དང་། ཡང་རང་རིག་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རང་རིག་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་

རིག་ཁོ་རང་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་
པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་གཉིས་ཀ་རང་རིག་གཅིག་པུ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པས། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ཇི་ལྟར་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

141

འདེབས་མིན་དང་། རང་གིས་རང་མྱོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྟག་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ། ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པའི་ཐལ་བ་ལ། ཡུལ་གཞན་མི་གཅོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བའི་ཐལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ། གལ་ཏེ་སྔོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མས་སྔོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔོ་
འཛིན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཞན་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མི་
གཅོད་པ་སྟེ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡུལ་གཞན་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་སྔོ་འཛིན་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་གཞན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བའི་ཐལ་བ་ནི། སྔོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་

ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཞན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་མི་འཕོ་བ་སྟེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་སྔ་མའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ནི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་ཡོངས་སུ་གཅོད་ན། སྔ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་དེ་
སྐྱེ་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ནང་གི་ཡན་ལག་གི་ཉེ་བའི་གཟུང་དོན་བོར་ནས། རིང་བའི་ཕྱི་རོལ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་སྔོ་འཛིན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་
མ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་སྔ་མ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཉེ་བའི་གཟུང་དོན་ཞེས་པ་ནི། སྔོ་འཛིན་དང་གསལ་རིག་ཙམ་དུ་མཚུངས་པ་ལ་ཉེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ནས། ཉེ་བ་གསལ་རིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

142

རོལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
མདོར་ན། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་མི་གཅོད་པར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས། གཞན་མྱོང་ཁེགས་པས།
སྔོ་འཛིན་ལ་རང་མྱོང་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པས་སྔོ་འཛིན་ལ་རང་རིག་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། སྔོ་འཛིན་གྱི་རང་མྱོང་ལ་རང་རིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེས་
དགག་ཕྱོགས་ནས། རང་རིག་མི་འདོད་པ་གཞན་གྱིས་ལྟར་ན། རང་རིག་མེད་པས་
རང་མྱོང་མི་འཐད་ལ། གཞན་མྱོང་རིགས་པས་ཁེགས་པས། སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། །འདི་ནི་རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་
སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དྲག་ཤོས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
བཞིཔ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་རང་རིག་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། རྣམ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་བཟློག་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བཟློག་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །བེམ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
འདིའི་དོན་ནི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་ལས། རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རིག་
འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་ལོག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་

ཐལ། བེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པའི་འཛིན་རྣམ་དེ། ཤེས་པ་དེའི་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་རིག་ཏུ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བེམ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

143

པོའི་རང་བཞིན་ལས་བཟློག་ནས་གསལ་རིག་ངོ་བོར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
བེམ་མིན་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན་དུ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
ལྔ་པ། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མངོན་
སུམ་ལེའུ་ལས། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་རང་རིག་
གྲུབ། །ཅེས་དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་། རང་རིག་སྒྲུབ་ཚུལ་གསུངས་ལ། འདིའི་དོན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པར། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་པས་ཀྱང་། །རང་རིག་ཕལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་མངོན་སུམ་ལེའུ་ལས། ཡུལ་ཤེས་པ་དང་དེ་ཤེས་པའི། །དབྱེ་བས་བློ་ཡི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གསལ་རིག་ཆོས་ཅན། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་
གྱི་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་དང་། སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་རིག་གི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ།
རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འཇོག་པ་ནི། ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ། རང་རིག་གི་ངོ་བོར་འདོད་དེ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་རང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

144

འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པས་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བར་བསྟན། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ། །རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཕྱོགས། །ཞེས་པས་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པར་བསྟན། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་འདྲའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ནི་མི་སྲིད་པས། ཞེས་པས་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བའི་དོན་ལ། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མས། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡན་གར་བའམ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡ་རྐྱང་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་དེར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་བསྲེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས། གཟུང་བ་

དང་འཛིན་པ་གཉིས་ལས་འཛིན་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བར་གསུངས་ལ།

ཁ་ཅིག ཡིད་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་གང་ཡང་མིན་པས་ཡན་གར་བ་དང་། ཁ་ཅིག སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་གང་ཡང་མིན་པས་ཡན་གར་བར་འདོད། དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་པས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་པས། རང་རིག་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་སུ་འདོད་དོ། །རང་ལུགས། རང་རིག་ནི་ནང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པ་ཁོ་ན་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལས་འཛིན་པ་ཡ་རྐྱང་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རང་རིག་གི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

145

ཡུལ་རིག་པས་རང་རིག་ཅེས་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། དེ་ཙམ་ནི་སྔོ་འཛིན་ལའང་ཡོད་པས། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རིག་པས་རང་རིག་ཅེས་བརྗོད་པ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་གསུངས། ཡང་ན། རང་གིས་རང་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པས་ཀྱང་རང་རིག་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་སྟེ། སྒྲ་བཤད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།
སྤྱིར་རང་རིག་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། ཡུལ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འཇོག་མི་ཤེས་པས། ཡུལ་ཅན་གསལ་རིག་གྱི་ཤེས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འཇོག་བྱེད་དུ་རང་རིག་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིགའདོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ཏེ། ཤེས་པ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རང་

རིག་ཡོད་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི།

གལ་ཏེ་རང་རིག་མེད་ན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་མེད་པར་ཤེས་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚད་མ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར།དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་འཇུག་
པ་ལས། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་
དབང་དངོས་ཡོད་ན། །འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་བཟུང་བར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

146

ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་མི་རུང་། །ཞེས་དབུ་མ་པས། སེམས་ཙམ་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་དེ། ཚད་མ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར།
ཞེས་དྲིས་པ་ན། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ནི་རང་རིག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་པས། ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་
གཞན་དབང་འཇོག་བྱེད་དུ་རང་རིག་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

རང་རིག་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྣམ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་བཟློག་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ནི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པར་བཞེད་དེ།
དབུ་མ་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བཟློག་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །བེམ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་དག་གིས་རང་རིག་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞུང་དུ་གསལ་བར་འཁོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འཇོག་བྱེད་དུ་རང་རིག་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།
སྤྱིར་རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན་རང་རིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་ལྔ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་ཟློག་དང་རྩ་ཤེ་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་དང་། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རང་རིགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

147

འགོག་ཚུལ། སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ། རྩོད་ཟློག་དང་རྩ་ཤེ་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི། རྩོད་ཟློག་ལས། སྨྲས་པ་དེ་ནི་མི་མཐུན་ཏེ། །མུན་ཁུང་ནང་གི་བུམ་པ་བཞིན། །དེ་ལ་མི་དམིགས་མ་མཐོང་བས། །མེ་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་རང་རིག་འདོད་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས། མེས་རང་དང་
གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་ལ། རང་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་རང་རིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མར་མེས་རང་གསལ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མུན་ཁུང་ནང་གི་བུམ་གཟུགས་ལྟར་མར་མེ་ལ་བསལ་རྒྱུའི་མུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་བུད་

ཤིང་སྲེག་པ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྲེག་པར་བྱེད་པར་ཐལ། གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྩོད་ཟློག་ལས། འོ་ན་མེ་ཡིས་གཞན་བཞིན་དུ། །རང་ཉིད་སྲེག་པའང་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། མུན་པས་མུན་པ་སྒྲིབ་པར་ཐལ། མར་མེ་ཡིས་མར་མེ་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མུན་པ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མུན་པས་མུན་པ་
སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྩོད་ཟློག་ལས། མེ་ཡིས་རང་གཞན་གསལ་བྱེད་ན། །མེ་བཞིན་དུ་ནི་མུན་པ་ཡང་། །རང་གཞན་བདག་ཉིད་སྒྲིབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། མར་མེས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྣང་བར་བྱེད་
འགྱུར་ན། །མུན་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཚོམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

148

མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི། རང་རིག་ཡོད་པའི་དཔེར་མར་མེས་རང་གསལ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཞིབ་
མོ་རྣམ་འཐག་ལས། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ནི་གཉིས་ཀ་འདྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་
འདྲེས་པ་སྟེ། གཞལ་བྱ་ལས་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་ལས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་

རིག་ལས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དཔེ་མི་འཐད་པ་ནི། ཞིབ་
མོ་རྣམ་འཐག་ལས། མར་མེ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། མར་མེ་ཆོས་ཅན། རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བསལ་བྱའི་མུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ།

ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི།
རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ཁྱེད་འདི་སྐད་ཅེས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་སྣང་བར་སྐྱེ་སྟེ། རང་དུ་སྣང་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་
གྱི་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ཞེས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཉིད། །སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་འདོད་ན། །ཡུལ་དུ་སྣང་བ་མ་གཏོགས་པར། །སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་ལན་སེམས་ཙམ་པས་དཔེའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ནི།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

149

རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རང་དུ་སྣང་བ་དང་། ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལྟ་

བུར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཤེལ་གྱི་བུམ་པ་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤེལ་གྱི་ནོར་བུའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ལས་ནི་རང་གསལ་ལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་གཞག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་མཚོན་དུ་རུང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ།
རང་ལུགས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་ནི།
རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དེ་ལྟ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་དཔེ་ཉེ་བར་བཞག་པ་མི་མཐུན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞན་ལྟར་སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྣང་། །ཤེལ་དང་འདྲ་བར་མི་
འདོད་དེ། །ཉེ་བར་བཞག་པས་དེར་སྐྱེ་བ། །ཤེལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཤེལ་གྱི་ནོར་བུ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རང་གི་
ངོ་བོ་གསལ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་བདེན་མོད་ཀྱི། ཤེར་གསལ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འགགས་པར་གྱུར་པས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།གཞན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཉིས་སྣང་གིས་དབེན་པའམ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་གིས། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པར་འབྱུང་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་དེ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་པའི་རང་རིག་མེད་ན་དེ་ལྟ་མི་རིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་མའི་འདོད་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

150

བརྗོད་ནས།
དེ་འགོག་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པ་ནི་བདག་གིས་བདག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྣང་བས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཞན་བཞིན་ནོ། །རང་སྣང་བར་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི་ཐ་དད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་པོ་དང་དེ་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་གཉིས་ཀས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་བཀག་གོ ། བཞི་པ། སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི།
སྤྱོད་འཇུག་ལས།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་། །
སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས། །
རལ་གྲིའི་སོ་ནི་རང་ལ་རང་། །
ཇི་ལྟར་མི་གཅོད་དེ་བཞིན་ཡོད། །
ཅེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་རང་རིག་ཡོད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་
རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཅོད་པ་ལྟར། སེམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མཐོང་བ་མིན་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་གསུངས་ན།

གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
འོན་ཏེ། དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྲི་དེ་
ཉིད་གཅོད་མི་ནུས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

151

རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འཐད་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་དྲན་པ་
ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྔོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་

དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྔོ་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་སྔོན་པོ་མྱོང་བ་ལས་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་
དྲན་པ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དྲན་པ་ཡུལ་ཅན་སྤངས་ནས་དྲན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། དགུན་དུས་སུ་བྱི་བས་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ན། རྨུགས་པ་མྱོང་གི་བྱི་
དུག་ཞུགས་པ་མ་མྱོང་ཡང་། ཕྱིས་འབྲུག་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་སྔར་རྨུགས་པའི་དུས་སུ་དུག་
ཞུགས་པ། སྔར་རྨུགས་པ་མྱོང་བའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲན་པ་འདྲེན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ཡང་།

སྤྱོད་འཇུག་ལས།
གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །
རྣམ་ཤེས་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །
གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །
དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས། འདིས་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔར་གྱི་རྣམ་

ཤེས་ལ་མྱོང་བྱེད་རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་ལ། རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མི་འདེབས་པར། ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་བཏབ་པས། སྤྱོད་འཇུག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འགོག་
པ་མིན་ཟེར་བ་ནི། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་བཞེད་པ་གཏན་མིན་པར། རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀས་ནན་གྱིས་བསྒྲུབས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

152

ལྔ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པར་རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་དགག་པ། རང་མཚན་གྱི་གཞན་ལ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པས་དགག་པ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་འཐད་པས་དགག་པ། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་རིགས་པ་བཞིར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
གྱི་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་

རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ནི་སྔར་ནས་བྱུང་སྟེ། ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་དང་། གཙུག་
ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་རང་རིག་བཀག་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྔའི་གཙོ་བོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་། ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རིག་སྟོན་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་བརྩམས་ནས་རང་རིག་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྟོག་གེ་འབར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་

འགྲེལ་དུ། རང་རིག་བཀག་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་དང་གཏན་མི་འདྲ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་
གནད་ཀྱིས་རང་རིག་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར།

དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་སྒྲུབ་པར་སྨྲ་བ་ལ། འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མྱོང་བ་རང་རིག་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

153

པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དམ། ཡང་ན། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་གཉིས་གང་འགོད་པར་བྱེད།
དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དྲན་པ་། རྫས་སུ་གྲུབ་པའམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད།
དང་པོ། རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་དྲན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། དེ་འདྲའི་དྲན་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པས། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་
ན། །མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡི། །མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་
མིན། །ཞེས་དང་།
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་རྫས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་ན་ནི། དེའི་ཚེ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པས་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་དྲན་པས་མ་གྲུབ་པའི་རང་རིག་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེས་ན་ཕྱིས་ཀྱིས་དྲན་པས་སྔར་གྱི་ཡུལ་མྱོང་རང་རིག་ཏུ་
འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འདིར་རྫས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་དེ་འདྲའི་དྲན་པ་མེད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དྲན་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འདི་ནི་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་དངོས་སུ་སྨྲས་ནས་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

154

གཉིས་པ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དྲན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བའི་དཔེ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་སུ་
བཀོད་མོད་ཀྱང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བའི་རང་རིག་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས། དེ་དང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དྲན་པ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པས། དྲན་
པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་དེ་ནི། ཆུ་ཡོད་པས་ཆུ་ཤེལ་དང་། མེ་ཡོད་པས་མེ་ཤེལ་སྒྲུབ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་མི་སྲིད་
པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པས་དེ་དང་དྲན་
པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཆུ་དང་མེ་ཡོད་པས་ཆུ་ཤེལ་དང་མེ་ཤེལ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དྲན་པ་ཡོད་པས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །འདི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་རང་རིག་བཟུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ན་དཔེ་མི་རྙེད་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །
འོ་ན། སེམས་ཙམ་པས་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་སུ་འདོད་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་སེམས་ཙམ་པས་འབྲས་རྟགས་སུ་བཀོད་ཅིང་དྲན་པ་དང་རང་རིག་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པས་རྟགས་དེ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྔོ་
འཛིན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་དྲན་ཤེས་
མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དྲན་ཤེས་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སྔོ་འཛིན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

155

གྲུབ་མོད། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྔོ་འཛིན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་
དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོ་འཛིན་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མདོར་ན། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་ལ། རྟགས་དོན་དམ་རྫས་གྲུབ་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ནི་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། རྟགས་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་གང་གི་དབང་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ནི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །རྟགས་སྦྱོར་གཉིས་པ། གལ་ཏེ། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་བཞིན།
ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་ཟིན་ལྟར། མྱོང་བྱེད་བཟུང་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་མྱོང་བ་གསལ་རིག་ཙམ་ཞིག་བཟུང་བ་ཡིན།
དང་པོ། ལྟར་ན། རྟགས་དྲན་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མྱོང་བྱེད་གཉིས། མཐུན་དཔེ་སྔོན་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལ་མྱོང་བྱེད་
ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མྱོང་བ་མི་འཐད། མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྔོ་
འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོ་འཛིན་མྱོང་བ་ཡིན་ཡང་། སྔོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་སྙམ་མོ། །འོན་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་

དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དུ།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་བ་དང་གཞན་མྱོང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་མ་ཆོད་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་མ་ཆོད་པ་དགོངས་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

156

ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་ཤེས་དེས་དེ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་འཚོལ་དགོས། ཁོ་བོའི་བསམ་ཚོད་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ནི།རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་དེའི་དོན། སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེས་སྔོ་འཛིན་མྱོང་བ་ཡིན་ཡང་མྱོང་བྱེད་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་
གཞན་ཞིག་དགོས་ན། དེ་ཡང་མྱོང་བྱེད་གཞན་ཞིག་དགོས་པས། མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་པོ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཐུབ་པས་
མྱོང་བྱེད་གཞན་སྔོ་འཛིན་གྱིས་འཇོག་དགོས་ལ། སྔོ་འཛིན་ནི་རང་གིས་སྣང་ཡུལ་
གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་འཇོག་ནུས་པས་མྱོང་བྱེད་གཞན་མི་
དགོས་སོ། །
དེས་ན། ཤེས་པ་ཡིན་ན་མྱོང་བྱེད་མེད་པས་ཁྱབ་བོ། །གལ་ཏེ་སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བྱེད་ཡོད་ཟེར་ན། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་ན། མྱོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཁྱབ་པས་ཐལ། སྔོ་
འཛིན་ལ་མྱོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ།
དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན།དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དཔེ་ལ་རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མི་ནུས་པས་རང་རིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་ཙམ་བཟུང་ན། དེ་ཙམ་ནི་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མས་འདོད་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

157

དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་ཙམ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་
འདི་ཡང་དངོས་སུ་སྨོས་ནས་དགག་པ་མ་མཛད་དོ། །འོ་ན། རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དྲན་པ་སྐྱེ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
དབུ་མ་འཇུག་པར།
གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །
དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །
འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །
ཞེས་སྔར་གྱི་ཡུལ་མྱོང་བར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དྲན་པ་
གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་ཐལ་འགྱུར་བ་ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་
མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྔར་གྱི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་དང་བཅད་པ་དེ། ཕྱིས་དྲན་པས་ང་ཡིས་
མཐོང་སྙམ་དུ་དྲན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་
ཏེ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇོག་པ་ལས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་
འཇོག་པ་མིན་ནོ། །
སྔོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མེད་ན་དུས་ཕྱིས་སྔོ་འཛིན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་འགལ་
ལོ་སྙམ་ནས། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་རང་རིག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་
སྔར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ། གང་ཞིག་རང་རིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་རིག་པ་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མཐོང་ངོ་ཞེས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་

བའི་དྲན་པས་ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་དང་། ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

158

དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ། རྩ་བའི་གཞུང་འདིས་སེལ་བ་མིན་ཏེ། སྔར་
གྱི་ལོག་རྟོག་དེ་ནི།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

གལ་ཏེ་ཕྱིས་དུས་དྲན་པ་ལས་གྲུབ་ན། །
མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡི། །
མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །
ཞེས་པས་སེལ་བ་ཡིན་ལ། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ནི། སྔར་ང་རང་གིས་མཐོང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་ཉིད་ང་རང་གིས་དྲན་སྙམ་པའི་དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྔར་སྔོ་འཛིན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མྱོང་བ་རང་རིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་ལོ། །དེ་ཡང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རང་རིག་མེད་ན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་འགལ་ལོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔར་བཤད་པ་དེ་འདིས་སེལ་བ་མིན་ཏེ། འདི་ནི་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔ་མ་རང་རིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་གོ །ཞེས་གསུངས།
དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ནི། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ཡང་སྔར་ང་རང་གིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ང་རང་གིས་དྲན་སྙམ་པ་ནི་དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་ལ་དེ་བྱུང་ན་སྔར་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མྱོང་བར་གསལ་ཏེ། དྲན་པ་ནི་མྱོང་བ་ཇི་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

159

དུ་བསམས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །རང་ལུགས་ལ། སྔར་ང་རང་གིས་མཐོང་བའི་སྔོན་པོ་དེ་ཉིད་ང་རང་གིས་དྲན་སྙམ་པའི་དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་བྱུང་བ་ནི། སྔོ་འཛིན་མྱོང་བའི་རང་རིག་གི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། སྔར་སྔོ་འཛིན་གྱིས་སྔོན་པོ་མྱོང་བ་
ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིས་སྔོ་འཛིན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་འཛིན་གྱིས་སྔོན་པོ་
མྱོང་བ་དང་། སྔོ་འཛིན་དྲན་པ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་མིན་པ་གང་ཞིག ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ལ་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔྱད་པ་འདི་དག་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དཔྱོད་ལུགས་ཡིན་གྱི། བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་མིན་
ནོ། །དེ་ཡང་། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། །

རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གི་དོགས་སློང་།
མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་དམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། མྱོང་བ་ལ་རང་གིས་མྱོང་བ་དང་གཞན་གྱིས་

མྱོང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་མ་ཆོད་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་མ་ཆོད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་མི་བཞེད་ཅིང་གསལ་བར་ཡང་བཞེད་པས། རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཁ་
ཚོན་མ་ཆོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མྱོང་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་
ཚོན་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་གྱིས་སྔོན་པོ་མྱོང་བ་ཡིན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་མྱོང་བ་
གཞན་མྱོང་དང་རང་མྱོང་གང་ཡང་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞན་མྱོང་ཡིན་ན་མྱོང་བྱེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

160

ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རང་མྱོང་ཡིན་ན། མུན་པའང་མུན་པས་སྒྲིབ་པ་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །རང་མྱོང་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་རང་གིས་རང་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ན། མ་

ཁྱབ། གཞན་མྱོང་ཡོད་པར་ཐལ། ལྕེ་ཤེས་ཀྱིས་རོ་མྱོང་བ་དེ་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའང་། མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་
བ་དོན་གཞན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེས་ན། རང་མྱོང་དང་གཞན་
མྱོང་གི་དོན་ནི། ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་ཙམ་དུ་འཇོག་མ་ཤེས་པར། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་ཞིག་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས། རང་
གིས་རང་མྱོང་བ་ཞིག་བྱུང་ན་རང་མྱོང་དང་། དེ་ལྟར་བཙལ་ནས་གཞན་གྱིས་གཞན་

མྱོང་བ་ཞིག་བྱུང་ན་གཞན་མྱོང་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གི་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་རང་རིག་འདོད་པའི་དངོས་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་འཆད་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཤེས་པས་རིག་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པས་བཞག་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་གསལ་བ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པས་ཕྱོགས་སྔ་མས་འདོད་པ་ལྟར་དུ་རང་གིས་རང་མྱོང་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་མྱོང་བ་ཙམ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི། སྔར་རྩོམ་ལེགས་བཤད་སྙིང་
པོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཅུང་གསལ་ཁ་མཛད་པ་འདྲའོ། །

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ།
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་རང་རིག་འགོག་པ་ལ། ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལུང་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་རལ་གྲིས་རང་གི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

161

སོ། །གཅོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོ་ནི། །རང་ལ་རེག་པར་མི་བྱེད་ལྟར། །རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་རང་རིག་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། རིགས་པས་དགག་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་དགག་པ། རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་གཞན་ལ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པས་དགག་པ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་འཐད་པས་དགག་པ། རྩ་ཤེ་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་དང་ལྔ་ལས། རིགས་པ་དང་པོ། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་དགག་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཕྱི་རྒོལ་ལ་རང་རིག་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒོལ་དབུ་མ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པས་རང་རིག་དང་འདྲ་བར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་

བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་
དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་ན། །མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡིས། །མ་གྲུབ་འདི་ནི་
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས།
རིགས་པ་གཉིས་པ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པས་དགག་པ་ནི། རང་རིག་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། ཡུལ་སྔོན་པོ་དང་ཡུལ་ཅན་སྔོ་འཛིན་གཉིས་ཆོས་ཅན། དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་ཤེས་པས་དྲན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱིས་ཀྱི་

དྲན་པ་དང་ཁྱོད་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་མཚན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། འབྲེལ་མེད་ཀྱིས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

162

མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམས་པས་མྱོང་བ། ཉེར་སྦས་
ཀྱིས་མི་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟའང་དྲན་པའི་དྲན་པ་རིགས་མིན་ཏེ། །གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུད་
ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་འཇོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
རིགས་པ་གསུམ་པ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་འཐད་པས་དགག་པ་ནི། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དུ་དྲན་པ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔོ་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་མྱོང་བ་དང་། དྲན་པ་གཉིས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ང་ཡི་ལུགས་ལ་མེད་པ་གང་ཞིག ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ལ་
རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་མྱུག་གཉིས་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་།
འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་
ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
རིགས་པ་བཞི་པ། རྩ་ཤེ་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་ནི། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཤེས་པ་
གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་མིན་པ་གང་ཞིག་དོན་གཞན་གྱི་

ཤེས་པས་ཀྱང་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་དང་
བྱ་བ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གིས་རང་མྱོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། མྱོང་བྱ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

163

མྱོང་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། །
བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་པོ་གསུམ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཐ་མ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་

རྩ་ཤེར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དྲངས་པའོ། །
འོ་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་ལའང་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། སྔོ་འཛིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པས། སྔོ་འཛིན་རང་ཉིད་རྟོགས་བྱ་དང་། རྟོགས་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་རིག་འདོད་པ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པས། ངོ་བོ་
གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་བྱ་བྱེད་འཇོག་པར་མི་ནུས་ཤིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཇོག་ནུས་པས་སྐྱོན་མེད་
དོ། །དེས་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་པ་གསལ་ལོ། །རིགས་པ་ལྔ་པ། ཞི་བ་ལྷས་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

164

དྲན་པ་འདྲེན་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་སློང་།

སེམས་ཙམ་པས་ཕྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྔར་མྱོང་བ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པས། སྔར་མ་མྱོང་བ་ལ་ཕྱིས་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན། དགུན་དུས་སུ་བྱི་
བས་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ན་དུག་ཞུགས་པ་མྱོང་བར་ཐལ། ཕྱིས་འབྲུག་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་
སྔར་རྨུགས་པའི་དུས་སུ་དུག་ཞུགས་པ་དྲན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔར་མ་མྱོང་བ་ལ་
ཕྱིས་དྲན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དྲན་པ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡང་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བས་དྲན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། སྔར་མ་མྱོང་བ་ལ་དྲན་པ་ནི་མི་སྲིད་པས་དྲན་པ་ནི་མྱོང་བ་ལས་སྐྱེ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དུག་ཞུགས་པ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་

དུག་ཞུགས་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། དུག་ཞུགས་པར་རྟོགས་པའི་དཔྱད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་དོན། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་
པའི་རིག་པ་ཡིན་པ་ནི། རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུགས་འདིས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་དོན། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་
མས་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཡུལ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་
ཟིན་རྟོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། སྔར་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་སླར་ཡང་རྟོགས་
པ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིས་དུག་ཞུགས་པར་

དྲན་པའི་བློ་ནི། སྔར་རྨུགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་
དྲངས་པ་ཡིན་ལ། རང་རིག་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟར་ན། སྔར་རྨུགས་པ་རྟོགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

165

པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲངས་པ་ཡིན་པས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དཔྱད་ཤེས་ཡིན་ན། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་སྟེ། དཔྱད་ཤེས་ཡིན་
ན། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
སྔོན་དུ་སོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ནི་དཔྱད་ཤེས་ལ་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མ་
སྔོན་དུ་སོང་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་སྣང་བ་མྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་རང་གི་སྣང་བ་དྲན་པའི་དྲན་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཡང་།
དེ་འདྲའི་དྲན་པ་དཔྱད་ཤེས་དེ་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་།
རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་གླང་དྲན་པའི་དྲན་པ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ནས་རང་གི་སྣང་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
ནས་ཕྱིས་སྣང་བ་དྲན་པའི་དྲན་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། རྨི་ལམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲན་པ་དེ་ཉིད་འདྲེན་པར་འདོད་དོ། །
སྐབས་འདིར་གསལ་ཀ་མེད་པའི་དོགས་གནད་ཅིག་ནི། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན། རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་དྲན་པའི་དྲན་པ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྔ་མ་དེ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞུང་གང་དུའང་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྣང་ཞིང་། ཆོས་རའི་ནང་དུ་འཛིན་མཚམས་མི་འདྲ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་བློ་ལ་འཐད་པའི་འཛིན་མཚམས་བདེ་བ་ཞིག་ནི།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

166

མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལའང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སྣང་བ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་རྨི་ལམ་གྱི་

ཤེས་པས་ཕྱིས་དྲན་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། འདི་ནི་འོས་མེད་ཀྱི་
རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལས་གཞུང་དུ་གསལ་ཁ་གཏན་ནས་མེད་དོ། །
འོ་ན། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་སྒྱུ་མའི་སྣང་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་
པའི་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན། ས་ཕྱོགས་སམ་བར་སྣང་ལྟ་བུའི་གཞི་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། ཞེས་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་ལྟར་ན། སྒྱུ་མའི་སྣང་བ་འགྲུབ་བྱེད་ས་ཕྱོགས་སམ་བར་སྣང་འཛིན་པའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པ། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་སྒྱུ་མའི་སྣང་བ་ནི། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སྣང་བའི་བློས་གྲུབ་པ་མ་ཟད། ས་ཕྱོགས་སམ་བར་སྣང་འཛིན་པའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པར་

བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །
འོན་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་རང་གི་སྣང་བ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ན། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པར་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

167

ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞུང་འདིས་རང་ལུགས་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ངེས་ཡུལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནིརྣམ་
གཞག་མ་ཆགས་པ་སྟེ། རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་

གཞལ་བྱར་རིགས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟོག་པ་གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བས་གཟུང་ཡུལ་འཇོག་པར་མི་ནུས་པས། རྟོག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་འཇོག་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཆེད། རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་རིགས་
པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཀྱང་། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་
དང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་ཁྱབ་པ་དང་།
དཔྱད་ཤེས་ལ་ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། ཆོས་དེ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་
ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
གཞན་ཡང་། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་གྱིས། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་ན་རང་
གི་སྣང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་གཉིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཉི་ཤུའི་ཁུངས་སུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། ཆོས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

168

དེ་ལ་དམིགས་པའི་མྱོང་བ་སྔོན་དུ་སོང་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངས་གངས་རི་སྔོན་པོ་མཐོང་སྙམ་དུ་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེས། གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དྲན་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་མྱོང་བ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རང་གིས་རང་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། མྱོང་བྱེད་གཞན་ཡང་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར།

འདིར་ཡུལ་མྱོང་བའི་དོན་ནི། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དམིགས་མྱོང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི། སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་འདི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་འདི་འདྲ་བ་ཞེས་པའི་འདི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་ནི། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་ལ་དམིགས་པ་དང་མྱོང་བ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྙན་
ལ་དམིགས་པ་དང་མྱོང་བ་འདི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ། དམིགས་པ་དང་མྱོང་བའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་མི་དགོས་ཏེ་དམིགས་པ་ཉིད་མྱོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་མྱོང་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་པའི་སྐབས་འགའ་རེ་ཡོད་པ་ནི། ཚོར་བས་བདེ་སྡུག་ལ་དམིགས་པ་དང་མྱོང་བ། ལུས་ཤེས་ཀྱིས་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་པ་དང་མྱོང་བ། ལྕེ་ཤེས་ཀྱིས་རོ་ལ་དམིགས་པ་དང་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་དམིགས་མྱོང་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ཙམ་ལ་མྱོང་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དུ། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་
གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྔོ་འཛིན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

169

དབང་མངོན་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དཔྱད་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སྟོང་ཐུན་གྱི་ལུགས་སུ་སྨྲ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལ། འདི་ལྟར་
དོགས་ཏེ། སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྔོན་པོ་ལ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་ན། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་ན། མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། མི་བསླུ་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རང་གི་སྣང་
བ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པའི་དོགས་སློང་།

སྤྱིར་རྣམ་པ་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་
པ་ཞེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་པའི་
རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་། མཛོད་ལས། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་ལ་རྣམ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་། རྟོགས་ལ་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་དང་། །རྣམ་པ་ཤར་དང་མ་ཤར་གཉིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

170

དང་། ཡང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །ཡང་དག་མ་ཡིན་རྣམ་བཅུ་དྲུག །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བདེན་པ་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་རྣམ་པར་གསུངས་པ་སོགས་སྐབས་དོན་སོ་སོའི་རྣམ་པའི་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །
མི་རྟག་པའི་དོན་སྐད་ཅིག་མ་དེ། ཡང་དག་མ་ཡིན་རྣམ་བཅུ་དྲུག །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པ་ཞེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་པའི་སྐབས་བཞི་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལས། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་བུམ་པའི་དོན་ལྟོ་ལྡིར་བ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བུམ་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་སོ། །
བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། རྣམ་པ་འདོད་དམ་མི་འདོད། འདོད་ན། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མི་འདོད་ན། མཛོད་ལས། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

171

ཡང་མཛོད་ལས།
དོན་གཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། །
རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམ་པ་ལྔ། །
ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་

རྣམ་པ་གཉིས་ལས།
བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཁས་མི་ལེན་པས། རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཟུང་རྣམ་ངེས་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་
གྱི་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་པས། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ།
སྣང་བ་འདི་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ། རགས་སྣང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རགས་པ་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་མི་གཅོད་པར་རང་ཉིད་གཅོད་པར་ཐལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ཡིན་ཏེ།
མཆིམས་མཛོད་ལས། སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་འཛིན་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི།

རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་འདི་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡོད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

172

པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རགས་སྣང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རགས་པ་རྡུལ་ཕྲན་
བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་
གཞན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བུམ་
འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་བུམ་པ་སྣང་བ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། བུམ་པ་དངོས་མིན་པར་དེའི་འདྲ་རྣམ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་བུམ་པ་དངོས་མིན་པ་ཞིག་སྣང་བས། བུམ་པ་སྣང་བར་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཀ་བ་ཡང་སྣང་བར་ཐལ།མི་སྣང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རགས་པ་བུམ་པའང་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཅོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་མདོར་
བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པའོ། །མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཚིག་ཉུང་ཞིང་གནད་ཆེ་བས། ཚིག་དོན་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བརྗོད་ན། བུམ་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་

བུམ་པ་འཛིན་པ་ན། བུམ་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་གང་སྣང་བའི་བུམ་པ་དེ་དོན་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བུམ་པ་སྣང་བ་དེ་དོན་བུམ་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྣང་བས་བུམ་པ་སྣང་བར་འཇོག་དགོས་ན། དེ་ལ་ཀ་བ་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་བ་
དེ་དོན་བུམ་པ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་བུམ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

173

མིན་ན། སྣང་བ་འདི་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་སྣང་བ་དོན་ཡིན་པ་ནི་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་ངེས་དར་ཊཱིཀྐ་ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གཉིས་ཀས་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་
སྔོན་པོར་སྣང་བ་སྔོན་པོ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་། སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ། མངོན་པ་མཛོད་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། མིག་དབང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནི་དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པར་མི་འདོད་པས། མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་

གང་ཡང་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རྣམ་ངེས་དར་ཊཱིཀྐ་ལས་དབང་

ཤེས་ལ་ཡུལ་སྣང་བར་གསུངས་པ་དང་། མཆིམས་མཛོད་ལས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གིས་ཡུལ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པའོ། །

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པའི་དོགས་སློང་།
མདོ་སྡེ་པས་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། མདོ་སྡེ་པས་དོན་སྣང་དེ་དབང་པོའི་རྣམ་རིག་ལས་གཞན་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་། རྣམ་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱིས་གཏད་པར་འདོད་ལ། ཞེས་མདོ་སྡེ་པས་སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོན་པོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

174

སྣང་བ་དེ་སྔོ་འཛིན་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་། སྔོ་འཛིན་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་སྔོ་འཛིན་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཚིག་ཟིན་ལ་བྱུང་ཡང་། དེའི་དོན་ནི་མདོ་སྡེ་པས་སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོན་པོ་སྣང་བ་ཡུལ་ཅན་སྔོ་འཛིན་སྟེང་གི་ཤེས་པའི་རྫས་ཤིག་ལ་འདོད་པས་སྔོ་འཛིན་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་། སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཡུལ་སྔོན་པོ་ཡིན་པས། སྔོ་འཛིན་དང་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ།
རྣམ་ངེས་དར་ཊཱིཀྐ་ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གཉིས་ཀས་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་
ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་སྔོན་པོ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རྒོལ་མདོ་སྡེ་པས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པས། ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་དང་དེ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར། མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ངོར་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་མིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་

དང་། མདོ་སྡེ་པས་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྡེ་བདུན་ཡིད་
ཀྱི་མུན་སེལ་དང་། རིགས་རྒྱན་གཉིས་ཀ་ལས། མདོ་སྡེ་པས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་སྔོ་འཛིན་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མི་འདོད་པར་གསུངས་པ་དེས་ན། སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོན་པོ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

175

སྣང་བ་དང་། དེ་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་སྔོ་འཛིན་སྟེང་གི་རྫས་ཤིག་ལ་འདོད་པ་དང་། སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ནི། ཡུལ་སྟེང་གི་སྔོན་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དམ་སྙམ་མོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པའི་དོགས་སློང་།
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་
བྱ་མཐའ་དག་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་བས་སྣང་ནས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་། རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཁྱེན་པ་འདིའི་ལུགས་མིན་པ་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མེད་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་ནས་མཁྱེན་པར་གསུངས་པས། རྣམ་པ་ལ་འདྲ་རྣམ་ལྟ་བུ་ཞིག་མི་དགོས་པར་བཞེད་དམ་སྙམ།
རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀྐ་ལས། ཁ་ཅིག་དབུ་མ་
ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་ལ་རང་ཉིད་སྣང་བར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། སྣང་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་མི་
སྲིད་པས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྣང་ན་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བ་ལྡོག་ཏུ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་རང་དང་གྲུབ་སྡེ་ངོ་བོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

176

གཅིག་པ་མཐའ་དག་སྣང་ནས་རྟོགས་ལ། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་སམ་མི་
འདོགས་ཀྱང་རུང་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་སྣང་བ་མ་ཟད་རྣམ་པ་ཡང་མི་འཆར་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡུལ་
དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆོས་སྣང་ན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་
ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་དང་། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམས་སྤངས་པ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་
གཟུང་བ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། །སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དེའི་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་སྣང་མི་སྣང་གི་ཆ་ཤས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀྐ་གི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་རང་ལས་གཞན་པའི་མངོན་སུམ་རྣམས་ལ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་སྣང་བ་ན་ཐམས་ཅད་སྣང་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཡན་གར་བའི་སྣང་བ་
མི་འཆར་བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །བདག་གི་རྨོངས་ཚོད་ལ་གཞིགས་ན། ཚིག་ཟིན་ལ་སྣང་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

177

ཡེ་ཤེས་མི་སྣང་བར་གསུངས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་སྣང་ན། དེའི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པས་རང་ཉིད་རང་དང་འདྲ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །
མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ། གལ་ཏེ་རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན་རང་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་དང་འདྲ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཁོ་བོས་བཟློག་ལ་སྨྲ་ཡིས་གནོད་བྱེད་སྟོན་ཅིག ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དངོས་སུ་རིག་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་འཆར་ན་རང་ཉིད་རང་དང་འདྲ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པས། རང་གིས་རང་དངོས་སུ་རིག་ན་རྣམ་པ་མ་འཆར་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ལ་ཡུལ་དེའི་འདྲ་རྣམ་ཞིག་དགོས་པ་མངོན་ཡང་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གང་ཡིན་ད་དུང་འཚོལ་དགོས་སོ། །
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་འདྲ་རྣམ་
གྲིབ་མ་ལྟ་བུར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་། གནས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་བས་སེམས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཞིང་། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་། གནས་ཀྱི་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ཁ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར།

ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་ལྟ་བུར་ཡང་སྣང་ངོ་། །ཞེས་ཤེས་པས་ལུས་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ན་དེ་དག་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ལས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

178

སྣང་དགོས་པར་བཞེད། ཞི་བ་འཚོས་ཀྱང་རྣམ་པ་ནི་ཡུལ་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་དེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཕྱོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྙན་འདྲ་བས་ན།།བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོར་བར་རུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

རང་རིག་མི་བཞེད་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་ཡོད་ནའང་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ།
རྩོད་ཟློག་ལས།
གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །
གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །
ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་འགྱུར་འདིར། །གཞན་ལ་མི་ལྟོས་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །
ཞེས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་གཞལ་བྱ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་རིག་གིས་དབང་ལས་གྲུབ་ན། ཚད་མ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

དང་། འདིའི་དོན་ལ་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། ཚད་མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་

གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པའི་ཚད་མ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

179

ཞེས་ཡུལ་ཅན་ཚད་མའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ། ཡུལ་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་འཇོག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་བ་ཙམ་ཞིག་མཚུངས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རང་མཚན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཐུག་གོ། ཐལ་འགྱུར་བ་བློ་རྣམ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་བློ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
རྗེ་བླ་མས་ཚད་མ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་ལས་ཟུར་དུ་ཚད་མ་རང་གི་ངོ་བོ། གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་པ་འགོག་སྟེ། གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཙམ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཡིན་
ཏེ། རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཡུལ་གཞལ་བྱ་ལ་བརྟེན་
ནས་མིང་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་འཇོག་མི་ཤེས་པར། ཚད་མ་འཇོག་བྱེད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལས་གཞན་ཞིག་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས། རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་

མི་བཞེད་པས། ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ཞེས་པ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་མི་འཇོག་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

180

རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྣང་བ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་འཇོག་བྱེད་དང་ཕྱིས་སྣང་བ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཚད་མ་འདོད་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་གོ་དོན་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱི་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསལ་བར་སྣང་བས་གསལ་བ་
དང་། སྣང་བ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་ན་རིག་པ་སྟེ། མདོར་ན། རང་གི་སྣང་བ་གསལ་ཞིང་རིག་པའམ་རྟོགས་པ་ནི། གསལ་རིག་གི་སྒྲ་དོན་དུ་སྦྱར་ན། གོ་དོན་ཟབ་མོ་ཞིག་སྟེར་བར་ངེས་སོ། །

རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་ཚུལ།
འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། སེམས་ཙམ་
པས་རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་མི་འཇུག་པར་གསུངས་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་གཞུང་དུ་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་གསལ་བར་གསུངས་པ་མེད་ནའང་། ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ལའང་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་བཞེད་དེ།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

181

དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་དགྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་ལས། ཟླ་བའི་
ཞབས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པའང་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་
འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ཀུན། སེམས་ཙམ་པ་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཇུག་གི་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འཇུག་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
འོ་ན། རང་རིག་གི་ངོ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཇོག་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་བེམ་པོ་ལས་

ཟློག་སྟེ་ནང་གི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ། རང་རིག་གི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་དགྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་ལས། ཐ་སྙད་
དུ་རང་རིག་ཡོད་ཅིང་། དེའང་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་རིག་པ་མིན་ཡང་། བེམ་པོ་ལས་ཟློག་སྟེ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཙམ་གྱི་དོན་ལ་རང་རིག་གི་ཐ་སྙད་འཐད་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པས། རང་
གིས་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཀླན་ཀ་ཅིའང་མི་འཇུག་པར་རང་རིག་ཐ་
སྙད་དུ་གནོད་མེད་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།
ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རང་རིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། རྗེ་བླ་མའི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་པར་བཞེད་ལ།
གོ་ཤཱཀ་སོགས་ཀྱིས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

182

གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །
དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །
འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །
ཞེས་པ་འདིས་རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པར་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་རང་རིག་འགོག་པ་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་དུ་བྱས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བཞེད་དེ།
ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། གོ་ཤཱཀ་སོགས་བོད་
ཀྱི་འཇུག་འགྲེལ་བྱེད་པ་མང་པོས། སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པར་གཞུང་འདིས་
ཐ་སྙད་དུ་རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཡོད་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རང་རིག་ཕྱི་དོན་གང་ཟག་རྣམས་ལུགས་འདིས་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པ་མིན་གྱི།

དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཀུན་གཞི་སོགས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་དེས་ནི་རང་གི་རྐང་ནག་པོར་དྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་འཇོག་པ་དང་། ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་སོགས་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་

དུ་འགོག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། རང་གི་རྐང་ནག་པོ་དྲངས་པར་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མི་འཇོག་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་མེད་པར་བཞེད་པས་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་རང་རིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་མི་འགོག་པར་དོན་དམ་དུ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་མཉམ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

183

པས། རང་རིག་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་ཆེད་དུ་བཀར་ནས་དགག་པ་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགོག་པར་སྒྲུབ་ཅིང་། དོན་དམ་དུ་འགོག་པ་ཡིན་ན། ཀུན་གཞི་དང་། རང་རིག་ལ་ཆེད་དུ་བཀར་ནས་འདི་ཙམ་གྱི་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཞེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་གསུངས་སོ། །

ས་སྐྱ་པའི་གཞུང་ནས་རང་རིག་བཞེད་པའི་ཚུལ།
ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀུན་གཞི་
དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། རང་རིག་སོགས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་རང་ལྡོག་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པས་ལང་གཤེགས་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྩ་ཤེ་དང་རྩོད་ཟློག ཟླ་བས་ཚིག་གསལ་དང་འཇུག་པ་
རྣམས་སུ་རང་རིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད། རིགས་པའི་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་པས། ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འགོག་པ་མིན་
ལ། དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འདོད་པ་ལ་རིགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མི་གནོད་པར་འདོད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། རང་རིག་སོགས་ལུང་ཚད་མ་ལས་བཤད་ཅིང་། བདེན་པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་རྣམས་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་
པ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ནི། དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

184

གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །
དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །
འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །
ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་། སྔར་གྱི་མྱོང་བ་རང་རིག་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་གཉིས་རྒྱུ་
འབྲས་སུ་བསྟན་པས། རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་ཡོད་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། གཞུང་འདིས་རང་ལུགས་ལ་མྱོང་དྲན་གཞན་དུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡུལ་མྱོང་བ་ལས་ཡུལ་དྲན་སྐྱེ་བ་དང་། རང་མྱོང་
ལས་རང་དྲན་སྐྱེ་བ་དྲན་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས།
འོ་ན། རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་གདུལ་བྱའི་ངོར་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་མཉམ་གཞག་དང་། ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་ཐོབ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་སོ་སོ་རང་རིག་ཅེས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས། ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་
ཀྱིས་རང་ཉིད་རིག་པ་ནི་རང་རིག་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་སོ་སོ་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇོག་ལ། ཞེས་གསུངས། དེས་ན། ཤེས་པ་རང་གིས་རང་རྟོགས་པའམ་བཅད་པ་ནི་རང་རིག་ཏུ་བཞེད་དེ། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ངེས་དོན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

185

རབ་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ན། མྱོང་བས་རང་བཅད་དམ་མ་བཅད། བཅད་ན་རང་རིག་མེད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། མ་བཅད་ན་འགྲེལ་པའི་དོན་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན། དཔལ་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཤེས་པ་རང་གིས་རང་རྟོགས་པའམ་
བཅད་པའི་ཆ་ཙམ་ལ། རང་རིག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་བ་རྣམས་ཀྱིས།
ཕྱི་རོལ་བེམ་པོ་ལས་ཟློག་སྟེ་ནང་གི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཙམ་ལ། རང་རིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་ཙམ་ཞིག་ནི་རང་རིག་སྙད་དུའང་མི་འདོད་པའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་ཅིང་། དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་

དུ་ཡང་མེད་པར་བཞེད་པའི་རང་རིག་ནི། ཤེས་པ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ས་སྐྱ་པ་དང་རྙིང་མ་བ་གཉིས་ཀྱིས་

ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་བཞེད་པས། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་གང་ལ་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་གསུམ་པ་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པའི་
ཚུལ།

ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་ལུགས།
རང་སྡེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས། ལུང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

186

རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་དོན་མེད་པར་བསྒྲུབ་སྟེ། དང་པོ། ལུང་གིས་བསྒྲུབ་
པ་ནི། ཐེག་བསྡུས་སུ། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་ས་བཅུ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ནས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་།དེ་བཞིན།
ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས།
ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་། །
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །
སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །
ཞེས་ལུས་དབང་པོ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལྔ། གནས་སྣོད་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད། ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་
ཏེ། ནང་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་
བ་ཙམ་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་པ་དང་།
མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བྱམས་ཞུས་ལེའུ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་གང་ལགས་པ་དེ། སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་
བགྱི་བའམ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་པས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པས། མདོ་
དེ་དག་གིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ། ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལྔ་སྟེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

187

བསྡུས་སུ་རྨི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་རིགས་པ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉི་ཤུ་པར་
རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ། ཕྱོགས་གླང་གིས་རྡུལ་འདུས་པ་དང་ཕྲ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་སྐྱེ་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱིས་རིགས་པས་འགོག་པ་དང་ལྔ་ལས།
དང་པོ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་བསྡུས་སུ་རྨི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་

རིགས་པ་ནི། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་
རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་མི་འགལ་བར་ཐལ། དཔེར་ན། ད་ལྟ་བའི་དྲན་ཤེས་ལ་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དོན་ད་ལྟར་སྣང་ཡང་ད་ལྟར་མེད་པ་དང་། རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་
རྟ་གླང་དང་། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྐྲ་ཤད་དང་། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་བ་སྣང་ཡང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་བསྡུས་ལས། འདས་སོགས་ཇི་བཞིན་རྨི་ལམ་དང་། །གཟུགས་བརྙན་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། །དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་
རུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉི་ཤུ་
པར་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ལས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོམ་གཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དབུས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་
གཅིག་གྲུབ་པ་ན། ཕྱོགས་དྲུག་ནས་རེག་པ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་དེའི་ཚེ་ཆ་དྲུག་དང་བཅས་པར་གྱུར་བས་ཆ་བཅས་སུ་གྲུབ་བོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

188

དེ་ལྟར་ཡང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉི་ཤུ་པར། འདི་ལྟར་རྡུལ་ཕྲན་མ་འགྲུབ་
ཕྱིར། །དྲུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བ་ན། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་དྲུག་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དྲུག་པོ་དག་གིས་ཅིག་
ཅར་དུ་སྦྱར་ན་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་གི་གོ་གང་ཡིན་པ་དེར་གཞན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་དབུས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེར་ཕྱོགས་དྲུག་ནས་རེག་པ་ཡིན་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་གོང་བུའང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཉི་ཤུ་པ་ལས། དྲུག་པོ་དག་ཀྱང་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བུའང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་གོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་གོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ཐམས་ཅད་གོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གོང་བུ་
ཐམས་ཅད་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོང་བུ་
གང་ཡང་སྣང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ། ཕྱོགས་གླང་གིས་རྡུལ་འདུས་པ་དང་ཕྲ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་ལྟར་བརྟག་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་
དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ནམ། ཕྱི་དོན་ཕྲ་རབ་འདུས་པའམ་ཚོགས་པ་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ཕྲ་རབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་དུ་ཆུག་པ་སྟེ་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བཏང་ཡང་དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མིན་ཏེ། དཔེར་ན།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

189

བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་བཞིན་ནོ། །ཕྱི་དོན་ཕྲ་རབ་འདུས་པའང་དམིགས་རྐྱེན་མིན་ཏེ།
རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཟླ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་དམིགས་བརྟག་ལས།
དབང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྒྱུ། །
ཕྲ་རབ་རྡུལ་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། །

དེར་མི་སྣང་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ནི། །
རྡུལ་ཕྲན་མ་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །
རྫས་སུ་མེད་ཕྱིར་འདུས་པའང་མིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེར་མི་སྣང་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་
ནི། །རྡུལ་ཕྲན་མ་ཡིན། ཞེས་རྡུལ་ཕྲན་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཙམ་པས་བག་ཆགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞེད་པས། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ལ་དེར་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་མོད། དེར་མི་སྣང་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ནི། །རྡུལ་ཕྲན་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་
གྱི་རྡུལ་ཕྲན་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བརྟག་རང་འགྲེལ་ལས། དོན་གང་ཞིག་རང་སྣང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །
དེས་ན། མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

190

དབང་ཤེས་ལ་སྣང་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། འདུས་པ་དབང་ཤེས་
ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པར་འགོག་པ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བརྟག་ལས། དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གཉིས་ཀ་ཡང་། །བློ་ཡི་
ཡུལ་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་མོ་
དང་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྩ་བར་ཕྱི་རོལ་

གཉིས་དང་། འགྲེལ་པར། རྡུལ་ཕྲ་མོ་དང་ཚོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་

དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། འདུས་པ་གཉིས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན། དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་རོལ་

དོན་དུ་གྲུབ་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་དམིགས་
རྐྱེན་མིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་རྡུལ་མི་འདོད་པས། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་པ། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་འདིར་རྡུལ་ཕྲན་རབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་པས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རྡུལ་ཕྲན་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་འདིར་བཤད་པ་ཉིད་དམིགས་བརྟག་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །
བཞི་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་
འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག མངོན་སུམ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་གང་གི་དོན་རིག་ཡིན། །དེ་འདྲ་ལས་ཡིན་འཁྲུལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

191

པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས། འོ་ན། ཕྱི་དོན་རིག་པའི་ཚད་མ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་
ན། མདོ་སྡེ་པས་དེའི་ལན་དུ་། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་སོ་སོར་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཕྱི་དོན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སྨྲས་པ་ན། སེམས་ཙམ་པས་མངོན་སུམ་དེ་དག་ནི་ངེད་ཀྱང་འདོད་མོད་ཀྱང་། དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་དོན་རིག་ཡིན་ཞེས་སླར་ཡང་དྲིས་པ་ན། མདོ་སྡེ་པས། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་བློ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་དང་འདྲ་ཞིང་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འདྲ་ཞིང་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་
ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ། །དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་པ། ངེས་པ་ནི་ཁྱབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། །ངེས་པར་བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་མྱོང་འགྱུར་བའི། །ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གིས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་
རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་དེ།
དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཕྱོགས་ལ་ནི། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

192

དངོས་སུ་དེ་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །
དེ་དང་གཟུགས་བརྙན་འདྲ་བས་ན། །
བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོར་བར་རུང་། །
ཞེས་དབུ་མ་རྒྱན་དུ་རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་འགོག་པ་ན། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། དངོས་སུ་དོན་ཤེས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་དོན་དང་འདྲ་བས་ན། དེ་སྣང་
བ་ལ་དོན་དེ་སྣང་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་དེ་ཚོར་བའམ་མྱོང་བར་འཇོག་
རིག་པར་གསུངས་ཏེ། རྗེའི་གསུང་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་ལས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དོན་ཤེས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་དོན་བརྟགས་ནས་མྱོང་བར་འཐད་པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། འདིར་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྩ་ཚིག་ལ། བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོར་བར་རུང་། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་། བརྟགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོར་བར་རུང་། །ཞེས་དང་། ཡང་། འདོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོར་བར་རུང་། །ཞེས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལྟར་ན། རྣམ་བཅས་མདོ་སྡེ་པས་བཤད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་ཞིག་མི་འདོད་པ་དེ་ལ་ནི། ཕྱི་དོན་
རིག་པར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་རིག་པའི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

དོན་གྱི་རྣམ་པས་བསྒྱུར་ལྡན་པའི། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

193

རྣམ་ཤེས་སུ་ཞིག་མི་འདོད་པ། །
དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ནི། །
རྣམ་པ་འདི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས། འདིའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་ལས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་
ལུགས་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་བརྟགས་ནས་མྱོང་བའི་རྣམ་པས་ཏེ་ཚུལ་འདིའང་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། ཞི་བ་
འཚོ་ནི། ཕྱི་དོན་མེད་པས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་རྫས་གཅིག་ཏུ་
གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བདེན་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པའི་རྫས་སུ་བཞེད་པས། ཞེས་གསུངས། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང་གོང་དུ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་མེད་པར་བཤད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ། སློབ་དཔོན་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡན་ཆད་སེམས་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་ཡང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་བཞེད་པར་གསུངས་སོ། །འདིར་དབུ་མ་རྒྱན་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་

ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བས་ནི། བྱེ་སྨྲས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འདོད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་
གྱི་རྣམ་པ་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་ཤེས་རབ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

194

ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་འདོད་ཚུལ།
རང་སྡེ་ཕྱི་དོན་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། མདོ་སྡེ་
སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་བཅས་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཕྱི་དོན་
ཁས་ལེན་ལུགས་ནི་གཏན་ནས་མི་འདྲ་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པས་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ། ཕྱི་རོལ་

དོན་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ།
སྟོང་ཐུན་ལས། མདོ་སྡེ་པས་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་དེས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ལ། ཞེས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉི་ཤུ་པར་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། ཕྱོགས་གླང་གིས་རྡུལ་འདུས་པ་དང་ཕྲ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་སྐྱེ་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ནི། གཙོ་བོ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་
བར་འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས་རང་ལུགས་མཐོང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་འཛིན་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་རྒྱུ་
འབྲས་སྔ་ཕྱི་བ་ཡིན་པར་བཞེད་དམ་སྙམ་མོ། །འོ་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་རྡུལ་ཕྲན་
སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
མཛོད་ལས།
སྐད་ཅིག་ཕྲ་རབ་རྡུལ་དང་ནི། །
རྡུལ་ཕྲན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

195

ལྕགས་ཆུ་རི་བོང་ལུག་དང་གླང་། །
ཉི་ཟེར་རྡུལ་དང་སྲོ་མ་དང་། །

དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ། །
སོར་ཚིགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྒྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་རྡུལ་གྱི་ཆུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། ཡིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆ་འབྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཆ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
འདོད། དེ་འདྲའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་ལ་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་ལྕགས་རྡུལ་གཅིག་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། ཆུ་རྡུལ་དང་། རི་བོང་རྡུལ་དང་། ལུག་རྡུལ་དང་། གླང་རྡུལ་དང་། ཉི་ཟེར་རྡུལ་དང་། སྲོ་མ་གཅིག་དང་། ཤིག་གཅིག་དང་། ནས་གཅིག་དང་། སོར་ཚིགས་གཅིག་ཏེ་འོག་མ་བདུན་ལ་གོང་མ་གཅིག་འཇོག་པ་གོང་དང་འདྲའོ། །དེ་ལ་ལྕགས་རྡུལ་ནི་ཐུར་མས་ཤོག་བུ་ལ་ཐིག་བཏབ་པའི་ཚེ་བབས་པའི་རྡུལ་དང་། ཆུ་རྡུལ་ནི་མེ་ལོང་ལ་ཧ་བཏབ་པའི་རྡུལ་དང་། རི་བོང་རྡུལ་སོགས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྤུ་རྩེའི་རྡུལ་ཡིན་ཟེར་རོ། །
ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་དང་དོགས་སློང་།
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་

དོན་འདོད་ཚུལ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རིགས་མཐུན་པ་བསགས་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་དེ་ནི་བསགས་པའི་གཟུགས་དེར་སྣང་བའི་བློའི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་དང་གང་དེར་སྣང་བའི་བློའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དེ་དང་དེ་ནི་བསགས་པ་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

196

དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་ཡུལ་ཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་བུད་མེད་
ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསགས་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་རིགས་གཅིག་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་ལས་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་ལ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་
ཀྱི་རྒྱུ་དང་། དེ་ཡང་རྫས་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་བའི་ཡང་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་བཞེད་པར་སྣང་བས། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་

དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསླད་པར་མ་

འཁྲུལ་བར་བཞེད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་རྐྱེན་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལྟར་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་

མེད་བསགས་པའི་རགས་པར་གྲུབ་པ་མེད་ནའང། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་
པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་བཞེད་དོ། །འོ་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་

ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདོད་དམ་མི་འདོད། འདོད་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་
ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་རིགས་པས་
བཙལ་ན་རྙེད་པ་ཁས་མི་ལེན་གྱི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཐ་སྙད་དུའང་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཁས་བླངས་ན་བདེན་དངོས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
འདོད་པ་ལ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་རང་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

197

ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་འདོད་ན།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོ་ལས། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པའི་གསུང་ཚུལ་གཉིས་ལས། འདིར་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཅེས་པ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆ་འབྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་
རྡུལ་ཕྲན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་འདོད་པས་རྡུལ་
ཕྲན་ཆ་མེད་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཡང་སློབ་དཔོན་འདིས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆ་འབྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་ལ། རྡུལ་
ཕྲན་ཆ་མེད་ཅེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས། རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་མི་
བཞེད་པས། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རྡུལ་ཕྲ་བའི་ཡང་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་བཞེད་པར་སྣང་བས། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་རྡུལ་ཕྲན་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྡུལ་ཕྲ་བའི་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་ལ། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཅེས་བཏགས་པ་ཆེས་གསལ་ལོ། །
སྐབས་འདིར་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བསགས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེས་ཀྱང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པས་དེ་དག་དེ་ལ་མི་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམག་དང་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འདུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྫས་སུ་མེད་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྡུལ་རིགས་མཐུན་འདུས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

198

པ་ལ་རྫས་ཡོད་དང་། རྡུལ་རིགས་མི་མཐུན་པ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཅེས་རྫས་
བཏགས་ཀྱི་དོན་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་བསྟན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག འདི་དག་
བསྡུ་བ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་ཆོས་གཞན་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བར་ལྟོས་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་རྫས་བཏགས་ལ་བཟུང་ནས། བུམ་པ་ཡང་བསྡུ་
བ་ནས་བཤད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་འདུག་ནའང་། ཁོ་བོ་ནི་གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་གཏན་མིན་པར་འདོད་དེ།
སྤྱིར་རྫས་ཡོད་ལ། རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དང་། བརྟན་པ་མི་འགྱུར་
བའི་རྫས་ཡོད། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྫས་ཡོད། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད། དགག་བྱའི་རྫས་ཡོད་དང་ལྔ་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིའི་རྫས་ཡོད་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྫས་དང་། བཏགས་ཡོད་ཀྱང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་བྱས་པའི་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་དངོས་མེད་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ།བསགས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པས་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པ་དང་། འདུས་པ་རྫས་སུ་མེད་པས་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དབང་

པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་དམིགས་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་ཚུལ་
བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲ་ཏི་དྲང་ངེས་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་
རྫས་ཡོད་དངོས་པོ་དང་། བཏགས་ཡོད་དངོས་མེད་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་གཞུང་དོན་དངོས་ལ་འཁྲིལ་བའི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། འདུས་པ་དང་བསགས་
པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

199

རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འདུས་པ་དང་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རིགས་མཐུན་པ་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱེར་བ་དང་སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པའི་རྫས་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཞི་ཐ་དད་པ་འདུས་པ་ལ། དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཞེས་གདགས་པ་ནི་འདུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདུས་པ་རྫས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་། གླང་དམག་དང་། རྟ་དམག ཤིང་རྟའི་དམག རྐང་དམག་བཅས་རིགས་མི་མཐུན་པ་འདུས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཅེས་བཏགས་པའི་ཆ་དང་། ཤིང་སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་རིགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་ནགས་ཚལ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཆ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྫས་སུ་མེད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་ཚད་མ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་མ་
ཟད། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཟླ་གཅིག་དམིགས་པ་ལས་སྐྱེས་པས། དབང་ཤེས་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་ལས་
སྐྱེས་པར་བཞེད་དེ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཟླ་གཅིག་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པས་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དམིགས་པ་མེད་པར་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
སློབ་དཔོན་འདི་གཟུང་འཛིན་རྗས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་
ཡིན་ཡང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་

ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

200

སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་སྣང་ཆ་
དེ་ཉིད་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ཏུ་
འདོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། འདིའི་ཁུངས་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་བཞེད་ཚུལ་དང་དོགས་སློང་།

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས། ཕྱི་དོན་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་མཛད་པ་མེད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུན་ཕྱུང་སྟེ། ཕྱི་དོན་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་
སྙད་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ནི། ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་
འདོད་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་ཏེ།
རྗེའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། འོན་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་
དུ་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་དང་སྒོ་མི་བསྟུན་པས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་མི་རུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མཐུན་པར་འདོད་པའང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

201

བ་མ་ཡིན་པས། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །སྔ་རབས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཁ་ཅིག དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ།
ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་
དོན་མེད་པར་འདོད་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་སྔ་རབས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་
ཏེ།ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་
ཕྱི་རོལ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཡང་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པར་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནང་གི་ཤེས་པ་དང་། ཕྱི་ཡི་དོན་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་དེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་ཅིག །
སེམས་ཡོད་ཉིད་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཛིན་ཅིག །
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་
དོན་ནི། ནང་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་ཡི་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
གྲུབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གིས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན་ཕྱི་དོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། བློ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དེ་དང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

202

ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་སྣང་ཆ་རེ་ཡོད་པས་སྣང་ཆ་དེ་ཀ་ཕྱི་དོན་ཡིན་གསུངས། ཞེས་རང་
གི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་བཀོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ན། ནང་ཤེས་པ་ལས་
གཞན་པའི་ཕྱི་ཡི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འཇོག་
པའོ། །འཇོག་ཚུལ་དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་

དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱི་ཡི་དོན་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཇོག་ཚུལ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ་བུ་ཕྱི་རོལ་དོན་
དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱི་ཡི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་གོ་བ་ལེན་ལུགས་མི་འདྲ་བ་
ལས། ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འཇོག་
པའམ། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་
གཉིས་འོང་ཆོག་པར་སྣང་ངོ་། །འདིར་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བསུ་བར་བྱ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདིར་གཟུགས་བརྙན་ལས་ནི་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། གཟུགས་བརྙན་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གཟུང་འཛིན་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ནི་དབུ་མ་འཇུག་པར། ཇི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར། །ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། གཞུང་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

203

དེར་གཟུགས་བརྙན་ལས་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱིར་དོན་ཡོད་པར་འཇོག་ནའང་འཇོག་ནུས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །
ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་བ་ལ། ཆ་མེད་བསགས་པའི་
རགས་པ་དང་། ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན། སློབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་
བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མི་དགོས་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཕྱི་དོན་
ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེ་ན། འདིའི་ལན་སྔོན་ཆད་གསལ་བར་བཤད་པ་བདག་གིས་མ་མཐོང་ཡང་། ཁོ་བོའི་རྨོངས་ཚོད་ལྟར་ན། རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པ་ལས་གཟུགས་རགས་པ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཕྱི་དོན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་ཕྱི་དོན་ཡོད་
པར་སྨྲ་བ་དོན་ཡིན་སྙམ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་
བསྟུན་ནས་སྨྲ་བ་ན་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་སྒོ་
བསྟུན་ནས་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེ་སྨྲས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གོང་དུ་རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་

གཟུགས་མཐོང་བར་འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མཐོང་བར་མི་འདོད་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་། མཐོང་བར་འདོད་པ་ལའང་སྐྱོན་མེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

204

དེ། རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པ་མི་འདོད་པས། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་བྱེ་
བྲག་སྨྲ་བ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
དབུ་མ་པ་མིན་པ་དང་། ཕྱི་དོན་རང་ངོས་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་མི་
འཇོག་པས། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའང་མ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་དོན་རྣམ་བཅས་ཀྱིས་

སྒོ་ནས་དམིགས་པར་འདོད་པས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན།
ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་ནི་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་
མུ་སྟེགས་པས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་བཀག་ནས། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱིས་བྱས་

པ་དང་། ལས་དེ་ཡང་དེ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་མ་རིག་པའི་སེམས་ཁོ་ནས་བྱས་པས། ཁམས་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡིན་པ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། ས་བཅུ་པའི་མདོ་དང་། མདོ་གཞན་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་གཉིས་ལས་ཤེས་ཏེ། ས་བཅུའི་མདོ་ལས། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ། བཀའ་སྩལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དག་གོ། ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

205

སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་དགོངས་ནས། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་གཞན་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་འགོག་པ་ཆེས་
གསལ་བས།

དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། མངོན་གྱུར་མངོན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་གང་རྟོགས་པ། །རྟག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་དེས། །བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ས་བཅུ་པའི་མདོ་དོན་འདི་ལྟར་འགྲེལ་བ་ནི། སྔོན་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་གསལ་

བར་མཛད་ལ། དེ་ནས་ཟླ་བས་ཀྱང་མཛད་པའོ། །
ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་བསྟན་པ་ནི། དབུ་མ་
འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་བློ་ལྡན་བློ་ནི་འཕེལ་བྱའི་ཕྱིར། །ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ་དེ་
ལས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། །མུ་སྟེགས་སྤོ་མཐོན་རི་འཇོམས་ངག་བཞིན། །རྡོ་རྗེ་འདི་ནི་
དགོངས་པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས། །ཞེས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་
གསུངས་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་རྡོ་རྗེ་
དེ་གང་ཞེ་ན།
ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས།
གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ་དང་། །
དེ་བཞིན་རྐྱེན་དང་རྡུལ་དག་དང་། །
གཙོ་བོ་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

206

སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། མདོ་འདིས་ལྟ་ངན་གྱི་རི་བོ་འཇོམས་པར་བྱེད་པས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་མདོ་འདི་ལ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ།། འདིའི་དོན་ནི་གང་ཟག་དང་། རྒྱུན་དང། ཕུང་པོ་དང་། རྐྱེན་དང་། རྡུལ་དང་། གཙོ་བོ་དང་། དབང་ཕྱུག་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་སྨྲ་བར་མི་འཐད་པས། ངས་ནི་སེམས་
ཁོ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

ཇི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས། །
མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག།
སྨྲས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །
རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །
ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཕུང་པོ་འདི་དོར་ནས་ཕུང་པོ་གཞན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་བརྗོད་དོ། །རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕུང་པོ་
དོར་ལེན་བྱེད་པ་པོར་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་དང་། ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་བཞིའོ། །རྡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་དབྱིབས་སུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་ཅེས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

207

བྱ་བ་ནི། མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པ་རྣམས་ཀྱིས། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
དང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། བར་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མ་འཇིག་པ་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་
པ་པོ་དབང་ཕྱུག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་

དང་སོགས་པས་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ་སོགས། བྱེད་པ་པོར་སྨྲས་པ་དེ་དག་བྱེད་པ་པོར་མ་གཟིགས་ནས། རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། ལྟ་ངན་བདུན་པོ་འདི་དག་རང་སྡེ་དང་། གཞན་སྡེ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྟ་ངན་དང་པོ་གཉིས་རང་སྡེ་ལ་ཡོད་པར་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་འཇུག་པར། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག།
སྨྲས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །ཞེས་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའམ། ཡང་ན། རང་སྡེ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་མུ་སྟེགས་དང་འདྲ་བས་མུ་སྟེགས་པ་ཞེས་ཁྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕལ་
ཆེར་བསྟན་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་པ་དག་གིས་ཀྱང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་འདི་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་དང་། ཟླ་གྲགས་གཉིས་ཀས། ས་བཅུ་པའི་མདོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

208

ལས་སེམས་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པར། སེམས་ལས་གཞན་
པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་འགོག་པར་གསུངས་པས། ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མདོ་འདིའི་
དོན་མིན་པ་གཉིས་ཀས་བཞེད་དོ། །
ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས།
ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །
སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་། །
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །
སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལུས་ནི་དབང་ཤེས་གང་ལ་རྟེན་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ནི་དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་ལྔ་དང་། གནས་ནི་གང་ཟག་གང་དུ་གནས་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ལ། དེ་དག་
ནི་སེམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སེམས་སྟེང་གི་བག་
ཆགས་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ན། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ལང་གཤེགས་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་
པ།
ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྣ་
ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

209

ངས་བཤད་དོ།།ཞེས་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་འདི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ། དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ། གང་
ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བློ་ལ་ཕྱི་དོན་སྣང་མེད་དུ་སྣང་བ་མེད་པའམ་ཕྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་
དགོངས་པའོ། །
གཉིས་པ། གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གི་ཆགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྣང་ཡོད་མིན། །
སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ། །
གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །
གཟུགས་བཟློག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཉིད། །
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ལས་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་ཆགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། གསུམ་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཕྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དྲང་དོན་
དུ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་རྣམས་སོ། །
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་སྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། ། འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་འཐད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་དོན་མེད་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

210

གསུངས་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ། ཕྱི་དོན་
མེད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ལུང་གིས་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི།
ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས།
ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །
སྨན་པས་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །
སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །
སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། །
ཞེས་སྨན་པས་ནད་པར་སྨན་སྟེར་བ་སྨན་པའི་རང་དབང་མིན་གྱི། ནད་པའི་ནད་དང་བསྟུན་ནས་གཏོང་དགོས་པ་བཞིན་དུ། སྟོན་པས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་སྟོན་པའི་རང་དབང་གིས་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་སེམས་ཙམ་པའི་བསམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དྲང་དོན་ནོ། །
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་
པའི་མདོ་རིགས་པས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ནི། དང་པོ་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་བསོད་ནམས་དམན་པ་རྣམས། བསོད་ནམས་བསགས་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་གཏམ་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐོག་མར་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་
དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཡང་དང་པོ་ནས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ལ། ཐོག་མར་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་རང་བཞིན་མེད་པར་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

211

བསྟན་ནས། དེ་ནས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། །
བདེ་བླག་རྙེད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།།

ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས།།
དང་པོ་ཤེས་བྱ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན།།
ཞེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་

རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འཛུད་པར་མཛད་དོ། །དཔེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བསོད་ནམས་བྱས་པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ། ཐོག་མར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་

བདགམེད་པ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་

དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་

གསུངས་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ།
འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །
ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །
བྱིས་རྣམས་སྐྲག་པ་སྤོང་དོན་ཏེ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

212

དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །
ཞེས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་
གྲུབ་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི། དགོས་པ་བློ་གྲོས་དམན་པའི་བྱིས་པ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྲག་པ་སྤོང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པས། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མིན་ནོ། །
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟ་ན་ནི་རིག་བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད། །ཅེས་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱི་ཡི་ཤེས་བྱ་འཇོག་པས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་
བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པས། ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་
མེད་ན། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་
བཏུས་ཀྱིས་འདིའི་དོན་འཆད་པ་ན། ཕྱིའི་ཤེས་བྱ་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་
མེད་མཚུངས་པས། གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་མེད་པར་གསུངས་ལ། དེས་ན། དོན་ཤེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པས། ཕྱི་རོལ་

མེད་ཅིང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་རང་
བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །བྱིས་རྣམས་སྐྲག་

པ་སྤོང་དོན་ཏེ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་རྡོ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

213

རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།
ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས།
འདི་ནི་བག་ཆགས་བཅས་པ་ཡིས། །
བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་བཀྲི་ཞིང་བཀྱེར། །
གང་དང་གང་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི། །

ཡིད་ནི་ཡང་དག་སྦྱོར་འགྱུར་བ། །
སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་ནོར་བུ་བཞིན། །
ཞེས་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་གྱི་འདོད་པ་དང་། བར་པ་གཉིས་
ཀྱིས་སེམས་བདེན་མེད་དང་། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་
པར་བཞེད་པའང་ཡོད་ལ། ཡང་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །བློ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་

པ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས། སྐབས་འདིར་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱང་བཀག་པས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཀྱང་མེད་པར་བཞེད་མོད། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཕྱི་གཟུང་

མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །སྔོ་སོགས་སྣང་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། །ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

214

དང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་

གཟུགས་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར། སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སོགས་ལ་
དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པར་གསུངས་པས། སྤྱིར་

གཟུགས་སོགས་ཙམ་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པ་གཏན་མིན་ནོ། །

ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བཞེད་མིན་གྱི་
དོགས་སློང་།
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར། ཕྱི་

རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལྟར་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པར་མི་བཞེད་དོ། །འོ་ན། མདོ་འདིའི་
དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་། གནས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སྣ་ཚོགས་
སུ་སྐྱེ་བས་སེམས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཞིང་རྣམ་པ་འདྲ་བ་སྟེ་དེའི་རྣམ་པ་གྲིབ་མ་

ལྟ་བུས་ཁ་བསྒྱུར་ནས་སྐྱེ་བས། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་བློས་སྣང་མེད་དུ་
ཕྱི་ཡི་དོན་མཐོང་བ་འགོག་པས། སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་ཙམ་
གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་མེད་དུ་ཟིན་ན་ནི་དེ་དག་བློ་ལ་
སྣང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རི་བོང་གི་རྭའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་མེད་པར་བློ་ལ་སྣང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

215

དེ་ལྟར་ཡང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་། གནས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་བས་སེམས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཞིང་། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་། གནས་ཀྱི་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ཁ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་
དང་གནས་ལྟ་བུར་ཡང་སྣང་ངོ་། །དེ་མེད་དུ་ཟིན་ན་ནི་སྣང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རི་བོང་གི་རྭ་སྣང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱི་

རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རྐང་པ་དང་པོའི་དོན། ཕྱི་རོལ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་མིན་པའོ། །ཞེས་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་
དགག་བྱ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཡང་། ཞེས་དགག་བྱ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ། །
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་པའི་
དོན། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་བློས་རྣམ་མེད་དུ་མཐོང་བ་མེད་པ་ལ་བཀྲལ་ཅིང་།
མདོ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་གསུངས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །འོ་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
བཞེད་དམ་མི་བཞེད། བཞེད་ན། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས།
ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས།
ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །
སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་། །
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

216

སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ང་སྨྲ་འོ། །
ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་མིན་པར་བཞེད་པས། ཕྱི་རོལ་

བཀག་པ་དེ་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་མི་བཞེད་ན།
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་མི་བཞེད་པར་
ཐལ། ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ཡོད་
པར་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པས་ཁྱབ་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་

བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
རྗེ་བཙུན་པའི་དྲང་ངེས་རྒོལ་ངན་ཚར་གཅོད་ལས། རང་ལུགས་ནི། དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་
དགོས་པར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན། སློབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་དེ་མདོ་གང་
གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱིར་རྗེ་བླ་མས་དཔྱད་གཞིར་གསུངས་པ་དང་། ཕྱི་དོན་བཀག་པ་མདོ་
གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པའི་ཕྱོགས་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཕྱི་དོན་མེད་པ་མདོ་
གང་གི་ཡང་སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་མིན་པར་བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

217

རྗེ་བཙུན་པའི་དྲང་ངེས་རྒོལ་ངན་ཚར་གཅོད་ལས། དེའི་དོན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་
སྒྲས་ཟིན་ལ་སྟོན་པའི་མདོ་མི་བཞེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་སྒྲས་ཟིན་ལ་སྟོན་པའི་མདོ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བྱམས་ཞུས་ལེའུ་ལས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་གང་ལགས་པ་དེ་སེམས་ལས་
ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱི་བའམ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་
ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲས་ཟིན་ལ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
དེས་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སྒྲས་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དོན་དམ་པར་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་
པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་པའི་དྲང་ངེས་རྒོལ་ངན་ཚར་གཅོད་ལས། བྱམས་ཞུས་
ཀྱིས་ལེའུར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་གཟུགས་དེ་སེམས་ལས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་པའི་དོན་དུ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེ་བཙུན་པའི་གསུང་འདིའི་ཁུངས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་པར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིགདབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས།
རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

218

བདག་ནི་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །
ཞེས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་བདག་གི་མཚན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། ཀུན་
གཞིའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་ལས། ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོ་མི་འདོད་པ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་དོན་དང་། ཀུན་གཞི་མེད་པར་བསྟན་
པའི་མདོ་བཞེད་པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བྱུང་ངོ་། །

ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བར་གསུངས་མིན།

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བར་
བཤད་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། འདི་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བར་ཕྱེ་
ནས་གསལ་པོར་བཤད་པ་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། གལ་ཏེ་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་མེད་ན། ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། དྲང་དོན་
ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ།
དྲང་དོན་ཡིན་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །བྱིས་རྣམས་སྐྲག་

པ་སྤོང་དོན་ཏེ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དབུ་མའི་སྒེར་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

219

ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་

དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་མཛད་ལ།
ཞེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ།།
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ནི། གསང་བ་འདུས་པ་ལས་
འཕྲོས་པས་དབུ་མའི་སྒེར་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མིན་ནོ། །འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་མིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཡང་བརྗོད་པས་དབུ་མའི་སྒེར་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མིན་ནོ། །འོ་ན། དབུ་མའི་སྒེར་གཞུང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུར། །ཡི་གེའི་ཆེན་མོ་ཀློག་འཇུག་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་ལ། །ཇི་ཙམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྡིག་པ་ལས། །རྣམ་པར་བཟློག་ཕྱིར་

ཆོས་བསྟན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟེན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མ་རྟེན། །ཟབ་མོ་ཁུ་འཕྲིག་ཅན་འཇིགས་པ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །ཞེས་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་གསལ་
བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལུང་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་
འཚམ་པའི་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཙམ་ལས། རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་དོན་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་མ་བསྟན་ནོ། །

ཕྱི་དོན་བཞེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ།
ཕྱི་དོན་བཞེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

220

དེ་ཉིད་ལ་གནས་ལ། །ཕུང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཏེ་ལྔ་ཆར་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཆར་བར་འདོད་པ་ན། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ལྔ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ།
ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱི་ཡི་གཟུགས་སོགས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མའི་ངོར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས། ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར། གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པས། ནང་ཤེས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཉིས་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མའི་ངོར་ཡོད་མཉམ་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་ངོར་མེད་མཉམ་
ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་
གྱི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་ཅིག སེམས་ཡོད་ཉིད་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཛིན་ཅིག ཅེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་

མེད་ན། སེམས་ཀྱང་མེད་དགོས་ལ། སེམས་ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་
དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་
ལས། ཕྱི་དོན་འདོད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་སྟེ། དེ་ཁེགས་
པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་ནང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་

བསྡུས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

221

མདོར་ན། དེ་དག་གི་དོན་ཐལ་ངག་ཏུ་བཀོད་ན། ཕྱི་དོན་བཞེད་པ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་
པར་ཐལ། ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ངོར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་མེད་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་གྲགས་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཕྱི་

རོལ་གྱི་དོན་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ཡོད་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ཕྱི་དོན་མེད་
པར་འཇོག་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་
ཀྱིས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་ཚུལ།
ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པ་ནི། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། ཞེས་པས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་ནས་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མིན་ཏེ།
ལང་གཤེགས་ལས།
གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ་དང་། །
དེ་བཞིན་རྐྱེན་དང་རྡུལ་དག་དང་། །
གཙོ་བོ་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །
སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །
ཞེས་གང་ཟག་ནས་དབང་ཕྱུག་གི་བར་ཁམས་གསུམ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོ་ཡིན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

222

པར་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་བྱེད་པོ་ཡིན་པར་བསྟན་ལ། ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་

འགོག་པ་མིན་ཏེ། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཙམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་པ་འཇུག་འགྲེལ་ཟླ་བའི་ཞལ་ལུང་ལས་གསུངས་སོ། །
ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྣ་
ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་པས་ཕྱི་རོལ་བཀག་ཀྱང་དེ་ནི་རེ་ཤིག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་
འཇུག་མི་ནུས་ཤིང་། གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་

དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་བཟློག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྣང་ཡོད་མིན། །
སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་ངོ་ཞེས། །
གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །
གཟུགས་བཟློག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས། དྲང་དོན་ཡིན་པ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །སྨན་པས་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར།།སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། ། ཞེས་པས་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་ཏོ། །འདིའི་དོན་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་དང་འདྲ་བས་སླར་ཡང་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

223

བྲིས་སོ། །འདི་དག་ནི་འཇུག་འགྲེལ་ཟླ་བའི་ཞལ་ལུང་གི་དོན་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་པའོ། །མདོར་ན། མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས། ས་བཅུ་པའི་མདོར། ཕྱི་རོལ་མ་བཀག་པ་
དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་བཀག་ཀྱང་དྲང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་དུ་བཞེད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་བཞེད་པ་བཅས་ནི་དགེ་ལྡན་
རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་འདྲའོ། །

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་ཚུལ།

ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་མེད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མཛད་པ་མེད་ནའང་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱི་གཟུགས་

སོགས་དོན་ལྔ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མངོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་།
ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཊཱིཀྐར།

མདོ་རྒྱན་གཉིས་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམ་རྫུན་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བས། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་།
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ལན་ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་ལས། མི་
བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་མཚན་ཅན་གང་དེ་ཡིས། །གཞོན་ནུ་རོལ་རྩེད་མཛད་པའི་དུས་ཉིད་ན། །ཡུམ་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མཛད། །བསྟན་བཅོས་དེ་ཡིས་མདོ་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པར་བཅས་པའི་ལྟ་བ་ནི། །རྣམ་རྫུན་
ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

224

ས་སྐྱ་པའི་གཞུང་ནས་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་ཚུལ།
ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་བཞེད་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་
པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོ་ན་ཤེས་པ་དང་ཕྱི་དོན་གཉིས་ཡོད་མཉམ་དུ་བཞེད་དེ། དབུ་མའི་སྤྱི་
དོན་ངེས་དོན་རབ་གསལ་ལས། དང་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སྟེ། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པས་
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་པའང་མ་ཡིན། དེ་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་
ཀྱི་ལྐོག་ན་མོར་མི་འདོད་པས་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་པའང་མ་ཡིན།
རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། བློ་རྣམ་བཅས་སུ་བཤད་ཅིང་བུམ་རྣམ་སོགས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་དུ་བཤད་པས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་སྒོ་བསྟུན་པའང་མ་ཡིན་གྱི། འོན་
ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ངོ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དོན་དང་ཤེས་པ་སོགས་
ཀྱི་ཐ་སྙད་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་ཕྱི་

རོལ་མེད་པ་བཞིན་གཟུགས་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་དེ།
ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མིང་ཙམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སློབ་དཔོན་
འདིས་སེམས་ཙམ་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། བེམ་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐད་མཁས་

པའི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

225

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བཞི་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན།

གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དང་། རང་གྲགས་ཀྱི་རྟགས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་གསུམ་
གྱི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མིག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་། ཕྱི་

རྒོལ་དངོས་སྨྲ་བས་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཁས་
བླངས་ལ་འཁྲིས་ནས། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་བླངས་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་
གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་དེ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རང་གིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་བཀོད་ནས་
ལོག་རྟོག་བཟློག་ལུགས་འདི་གལ་ཆེ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་མིག་དང་དཔེ་བུམ་པ་དང་རྟགས་རང་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། གཞན་གྱིས་

ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་སོགས་ཕ་རོལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་དག་རང་ལུགས་ལའང་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱང་དེ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་ནི་རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་དེ་དག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

226

འགྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པས། གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་གྲགས་པའམ་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མདོར་ན། སྔ་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲགས་པ་སྟེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཁས་

བླངས་ལ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ནི། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དང་།
ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པའམ་ཕྱི་རྒོལ་རང་གི་ཁས་བླངས་ལ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་

བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ནི། རང་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྲགས་
ཀྱི་རྟགས་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔགརང་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དང་། རང་གྲགས་
ཀྱི་རྗེས་དཔག་བཞི་དོན་གཅིག་སྟེ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པ་དང་སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པ་ལ་
ལྟོས་ཏེ་གྲགས་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་གོ།ཞེས་གསུངས། དེས་ན། གཏན་ཚིགས་གཅིག་ཉིད་ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གྲགས་དང་། སྔ་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་
ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲགས་པ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་
ལ་གྲགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་ལ་གྲགས་པའམ་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།། ཞེས་གསུངས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་

ཁས་བླངས་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཚད་མས་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་ནས་རང་དབང་དུ་ཆོས་
ཅན་གཉིས་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་གྲུབ་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

227

པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
འདིའི་དོན་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ། དེས་ན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན།རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་
གྱི་སྟེང་དུ། སྔ་རྒོལ་གང་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་སུ་བཀོད་པ། ཞེས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས།
གཞུང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་རག་མ་ལས་

པར་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
དེས་ན། སྐབས་འདིར་རང་རྒྱུད་ནི་རང་དབང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ། ཅོག་རོ་ལོ་ཙཱ་བས་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པའི་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དེ་ལ་འདིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི་ཕ་རོལ་པོས་སྨྲས་པའི་སུན་
འབྱིན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མཐུས་འདུ་བྱེད་རྣམས། རྣམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་པའི་རང་དབང་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་དགུ་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དེ་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

228

འདིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་སུན་དབྱུང་བ་བརྗོད་པ་དང་། རང་དབང་གིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྗོད་པས། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་དབང་གིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་འཆི་མེད་སེང་གེས་མཛད་པའི་
འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། །རང་དགའ་གཞན་
གྱིས་མ་བཟུང་བ། །ཞེས་རང་རྒྱུད་དང་རང་དབང་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་གི་དོན་དུ་བཞེད་དེ།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེས་ན་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེར། གཞན་གྱི་སྐྱོན་
བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་རང་དབང་དུ་བྱས་ནས་སམ། སུན་འབྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བརྗོད་ཅེས། རང་དབང་ཞེས་བསྒྱུར་བ་འདི་དང་། རང་རྒྱུད་གཉིས་དོན་གཅིག་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་འཇོག་པས། དོན་དམ་དང་
ཀུན་རྫོབ་གང་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ལའང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དགེ་ལྡན་པའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྙིང་མ་དང་།
བཀའ་བརྒྱུད། ས་སྐྱ་བཅས་ཀྱི་གཞུང་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བཞེད་ནས། དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟགས་མེད་ཀྱང་། ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེད་པ་མིན་པར་ཀུན་རྫོབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

229

དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར།

ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་ནི། ཐོག་མར་བོད་དུ་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོས་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ལས། རིམ་བཞིན་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བཤད། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཕྱི་རྒོལ་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་རྒྱུད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོད་པས། རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བརྗོད།
གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རྒོལ་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ཐལ་
འགྱུར་བ་ཞེས་བརྗོད། ཙམ་གྱི་སྒྲས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་གཞན་
གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་མིན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད།
དབུ་མ་རང་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པ་ལི་ཏ་མཛད་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་ཐོག་མར་བཀྲལ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
ཀྱིས། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་མཛད་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་

འགྲེལ་པ་ལ་དགག་པ་མཛད། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་མ་མཛད་ཀྱང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

230

བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་

འགྲེལ་ངག་གིས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། དཔེ་མ་བརྗོད་པས། གཞན་གྱི་

ལོག་རྟོག་མ་བསལ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་མི་ནུས་པ་སོགས་སྐྱོན་བརྗོད་མང་དུ་མཛད་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་གཏོད་མཛད།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། རྩ་ཤེའི་ཚིག་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་དང་། དོན་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་།
གཙོ་བོ་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་

བརྗོད་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པ་མ་ཟད།
ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ལ་སྐྱོན་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དང་།ལྷག་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པ་
དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་སྐྱེ་ནུས་པ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་འཐད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པའི་གསལ་ཁ་བཏོན་ནས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་གཏོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་ཚུལ།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འགོག་པ་ལ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་རྟོག་གེ་
བ་འདིས་བདག་ཉིད་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སུ་རྟོགས་
ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་དག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

231

སྔ་རྩོམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ལ་ཚིག་གསལ་ལས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཚིག་མངས་བས་འཇིགས་ནས་འདིར་ནི་གཙོ་བོ་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་སུན་དབྱུང་བ་དངོས་དང་། དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་འགངས་ཆེ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚིག་དོན་འགྲེལ་པར་མཛད་
དོ། །
ཕྱི་རྩོམ་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། འདི་ལ་ཚིག་གསལ་ལས་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་ཕ་རོལ་པོས་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་
ཚུལ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་དེ་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱིས་

འཆད་དོ།།ཞེས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པའི་ས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
རིགས་པ་དེ་ཕ་རོལ་པོས་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་བསྣན་ཏེ། གནད་ཆེ་བའི་
ས་བཅད་གསུམ་གྱིས་འགྲེལ་པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩ་

ཤེ་ལས་གསུངས་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྦྱོར་ངག་བཀོད་པ་ན། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདིར་སྦྱོར་བའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། དོན་དམ་པར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱར་ནས་བཀོད་པ་ལ།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་མི་འཐད། ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ལ་སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པའང་མེད། ཕྱི་རྒོལ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡང་མེད་དེ། དབུ་མ་པས་བདག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

232

སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲངས་ཅན་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་
ལས་ཉམས་པས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་བཀག་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲངས་ཅན་པ་ནི་
བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྫུན་པར་མ་གྲུབ་
པར་འདོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པའོ། །
གཉིས་པ། ཆོས་ཅན་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་པ་ལ་
ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གྲངས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཆོས་ཅན་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་སྦྱར་ཡང་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །
འདིའི་ལན་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་བདེན་
གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར། སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ལ་མཐུན་
སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པ་འོག་མས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། རྟག་མི་རྟག་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར། སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྒྲ་ཙམ་
ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་འགོག་པ་ལ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་

བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པ་ནི། ཉམས་པར་འགྱུར་པར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

233

བླངས་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས།
རྗེ་བླ་མས་འདིའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་པ་ན། སྔ་རྩོམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། ཕྱི་

རྩོམ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་ཉམས་པ་སྟེ་
དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པ་དང་། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་
ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་དོ། །
མདོར་ན། ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོ་ལས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་
གམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་

ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྟེང་ནས་འཆད་པ་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་
བོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པ་མིན་པར་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་

ལ། ཞེས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པའོ། །འོན་ཀྱང་། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀས་རང་རྒྱུད་དམ་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་ཉམས་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྟེང་ནས་ཀྱང་། གཞན་དུ་བཤད་པ་དང་བཤད་ཚུལ་འདི་གཉིས་མི་མཐུན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

234

མི་མཐུན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དྲང་ངེས་དང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་མི་མཐུན་ཡང་རང་རྒྱུད་འགོག་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་བཤད་དོ། །

ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་ཚུལ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་པའི་ཚུལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་པའི་གཞུང་གི་གཙོ་བོ་ནི། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་

བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་

པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་གམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ནར་
ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ལེགས་ལྡན་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་

ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་ཇི་འདྲ་བ་སྙམ་ན། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་
གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པ་སྟེ། མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །ཁས་བླངས་ལུགས་ནི། མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་གང་གི་ཚེ། འདིར་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟེན་པ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར།

བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ་འཁྲུལ་བའི་ཐ་
སྙད་པའི་ཚད་མ་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པའམ་རྟོགས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ནའམ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

235

དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་ལྡན་འདིས་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་དེ། མིག་སོགས་ནི་རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་
ལ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་མིག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་
མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པས། དངོས་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སྨྲ་
བའི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་རང་མཚན་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལྟར་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལའང་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་སོགས་དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚད་
མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་
རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་
ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
མདོར་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མིག་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྫུན་པར་ཁས་བླངས་པས། དངོས་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། རྫུན་པ་དང་བདེན་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་ལྷག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

236

མཐོང་ཆེན་མོའི་བཤད་པའོ། །
འདིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་ཚད་མའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལམ་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་
སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་ནི། སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལམ་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་
སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། མ་འཁྲུལ་བ་ནི། སྤྱིར་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རང་གི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས། དེས་ན། མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ནི་བདེན་པ་དང་། འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ནི་རྫུན་པ་ཡིན་ལ། བདེན་པ་དང་རྫུན་པ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་ཚུལ།
དྲང་ངེས་ལེགས་སྙིང་པོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་

པར་དོར་བའི་སྤྱི་སྒྲ་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཁྱད་པར་དོར་ནས་མིག་སོགས་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པས། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ལན་དུ་མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

237

རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པ་མིན་པར་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་

ཁས་བླངས་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཐ་དད་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་པ་བསྟན་ནས་བཀག་གོ །ཞེས་གསུངས།
དབུ་མ་ཚིག་གསལ་གྱི་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ་འདིར་བདག་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་སྟེ་དེའི་དུས་སུ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་ལྡན་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁས་བླངས་ལུགས་ནི། མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཚད་མར་སོང་བར་ཐལ། མིག་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མིག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་མ་འཁྲུལབའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་
ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མིག་སོགས་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་ཁྱབ་ཀྱང་། མིག་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་མ་ཁྱབ་ཅེས་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

238

དེས་ན། དྲང་ངེས་ལས་ཚིག་གསལ་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཙམ་གྱིས་རྙེད་པ་མིན་པར་སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་སྟེང་ནས་བཤད་པས། གཙོ་བོ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་
ནས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དང་།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར། མིག་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་ལེགས་ལྡན་
གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་སྟེང་ནས་བཤད་པས། གཙོ་བོ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཅན་
མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་གཉིས་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་། གཉིས་ཀས་རང་རྒྱུད་དམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །

ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོགས་སློང་།
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་འགོག་པའི་གཞུང་འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱའི་གནད་ཕྲ་མོ་ལ་ཐུག་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་ཚན་ཞིག་ཏུ་སྣང་བས། སྐབས་འདིར་མཁས་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་དོགས་གཅོད་ཀྱང་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཆིས་ཀྱང་། འདིར་ནི་
རང་གི་བློ་ངོར་འཆར་བའི་དོགས་སློང་ཅུང་ཟད་ཅིག་འགོད་པར་འདོད། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་གྲངས་ཅན་ངོར་། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་
ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། རྟགས་དེ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

239

སོ་ན་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལེགས་ལྡན་ལྟར་ན། རྟགས་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་ལ། གྲངས་ཅན་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་མིག་སོགས་བཟུང་བ་གང་ཞིགདེ་འདྲའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་མིག་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན། དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕུལ་མཚམས་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
གྲུབ་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །ཡང་དོགས་པ་གཞན་ཞིག་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་
གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ལ་ཕྱི་རྒོལ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་པས་བདག་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པའི་མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་འགོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་འགྱུར་
བའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །ཞེས་མུ་སྟེགས་པས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པའི་བདག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྟེན་དུའང་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་
ཞིང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

240

བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ལའང་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
ལྟར་སྦྱར་བ་ལ་ཕྱི་རྒོལ་མུ་སྟེགས་པ་དང་། སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པ་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་
དགོས་པ་མེད་པ་སྔར་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་བདག་ཡོད་པ་དང་ངར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདི་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དོགས་འདྲི་འདིར་གནད་ལ་འཁེལ་བའི་གསུང་ལན་རྣ་བར་མ་སོན་ཞིང་། བཤད་ཚུལ་རེ་གཉིས་མཆིས་པ་དག་ཀྱང་བློ་ལ་འཐད་པ་ཞིག་མི་སྣང་བས། གཞུང་དོན་ལ་འབབ་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་འཆར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་འགོག་པའི་ཚེ། དེ་འདྲའི་བདག་དེ་དོན་དམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འཐད་ཅེས། བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་
ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །ཞེས་པས་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་ནས་འགོག་པ་དང་། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དོན་
དམ་གྱི་ཁྱར་པར་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་
པའི་ཚེ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་འགོག་པའི་སྐབས་མིན་པས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

241

མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོན།
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོ་ལས། མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡང་། ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་
འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྔ་རྒོལ་ལ་ཡང་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་ཕྱི་རྒོལ་
གྱི་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཞེས་སྦྱོར་བ་མི་
རིགས་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་བའི་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་ནའང་། སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིེར། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་

ལུགས་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། མདོར་བསྡུས་ཏེ་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉི་གའི་ལུགས་ལ། མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། སྔ་རྒོལ་
གང་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་
པ། ཞེས་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་
ཞིག་སྔ་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ལའང་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །མདོར་ན། ཕྱི་རྒོལ་དང་སྔ་རྒོལ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་
སྣང་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

242

ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག སྔ་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ལའང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་
འཇོག་གོ།

ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་གྲངས་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཡོད་མེད།
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་གྲངས་ཅན་ངོར། མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་གྲངས་
ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་
ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལྟར། ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་ལའང་གྲུབ་པས་

ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོན་ཚང་བའི་
ཕྱིར།གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་
བ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་སྒྲའི་སྤྱི་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྤྱི་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་ལ། དོན་དམ་པར་མ་ཡང་ཡིན་པས། དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

243

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་།
གཞན་ཡང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས་གྲངས་ཅན་ངོར་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་
དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མངོན་པར་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་སྣང་སྟེ།ལེགས་ལྡན་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་དོན་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་

ལུགས་ལ་ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་སྔ་རྒོལ་གྱི་ལུགས་

ལའང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གོང་དུ་དྲངས་པའི་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་གྱི་གཞུང་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་འོག་མས་གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་
པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་པས་གྲངས་ཅན་གྱི་ངོར་

བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ལ། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ལ་དེ་ལྟར་རིགས་ཀྱང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས། རང་རྒྱུད་དམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

244

པ་ཡིན་གྱི་ལེགས་ལྡན་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་གཏན་མིན་ནོ། །
རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས་ཀྱང་། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེ་ལ་དེ་ལྟར་རིགས་ཤིང་། དོན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་གསུངས།རང་གི་ལུགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་
ལས། གྲངས་ཅན་ངོར་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྦྱོར་ངག་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཆོས་ཅན་
མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་འདོད་པ་ལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྨྲ་
བའི་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ལ་
ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མི་སྲིད་ཅེས་འགོག་པ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
སྨྲ་བའི་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། གོང་དུ་དྲངས་པའི་ཚིག་གསལ་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ། དཔེ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པ་དང་། དོན་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པ་འོག་མ་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ལ་ཆོས་
ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལེགས་ལྡན་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ལེགས་ལྡན་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

245

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཚད་
མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྔ་རྒོལ་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་ཏུ་རུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ལེགས་ལྡན་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པ་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཚད་མས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། ལེགས་ལྡན་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་དོ། །
དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། དེ་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་གྱིས་དབུ་མ་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བཅས་ལྡན་གྱི་དགེ་སློང་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་མི་རིགས་པས་
ཁྱབ་ཀྱང་། དེ་དང་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་དགེ་སློང་མིན་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་ནའང་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །
འོན་ཀྱང་། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་གཞུང་དོན་དངོས་ལ་འགྲོ་མིན་ད་དུང་དཔྱད་དགོས་སོ། །ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུགས་ལ་

ཚད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྔ་རྒོལ་གྱི་ལུགས་

ལ་ཡང་གྲུབ་ཏུ་རུང་བ། ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་དབུ་མ་པ་དང་སྔ་རྒོལ་གྲངས་ཅན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

246

ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་
གྱི། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཕྱི་རྒོལ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་སྔ་རྒོལ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་པའི་གོ་ལན་ལས། གོང་གི་གཏན་ཚིགས་དེ་རྣམས་སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས། ཕྱི་རྒོལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་
ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག་ལ་གཏན་ཚིགས་དེ་རྣམས་འགོད་པའི་ཚེ་ནི། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།སྤྱིར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དངོས་སྨྲ་བ་ནང་ཕན་ཚུན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་རྟགས་འགོད་པའི་ཚེ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་དེ།
སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་
དབབ་པའི་ཕྱིར་དུ། ནང་ཕན་ཚུན་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་བ་གཉི་གའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་པའི་གོ་ལན་ལས་ཀྱང་། གོང་གི་གཏན་ཚིགས་དེ་རྣམས་སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས། ཕྱི་རྒོལ་རང་རྒྱུད་པ་
མན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག་ལ་གཏན་ཚིགས་དེ་རྣམས་འགོད་པའི་ཚེ་ནི། རྒོལ་
བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ལ། དངོས་སྨྲ་བ་ནང་ཕན་ཚུན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་གཏན་ཚིགས་དེ་རྣམས་འགོད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

247

ཚིགས་ཁས་ལེན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གཞུང་རྣམས་སུ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་པ་ཞེས་པ་ནི། དངོས་སྨྲ་བ་དང་། དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ། ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་
གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་མི་དགོས་པ་དམིགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི།
དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་དགོས་པའི་གནད་ནི། རྙིང་མ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད།
ས་སྐྱ་བཅས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་ཐ་སྙད་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་བཞེད་པ་
དག་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་

དཔྱད་པ་རེ་ཞིག་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ཆེད་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་དགོས་ཀྱང་། ཇི་སྙེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དགོས་པར་
བཞེད་ཅིང་། དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པས་དཔྱད་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

248

ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་པའི་དགོས་པ།
དབུ་མ་ཚིག་གསལ་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འགོག་པ་ནི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་ཚུལ་འདི་
ལ་ཐུག་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ལ་ཐུག་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཆོས་ཅན་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་ཚད་མར་སོང་ན་དེ་རང་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བས་ཁྱབ་པ་འདོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་མྱུ་གུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
མདོར་ན། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འགོག་པ་ནི་ལྟ་བ་
གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་དགོས་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་

ནང་ཕན་ཚུན་དུ་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དཔྱད་པ་ནི་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས།
དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་འགོག་པའི་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་པ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་ཡོད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

249

པར་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་ཕན་ཚུན་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ནི་ཇི་ལྟ་ཇི་
སྙེད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་གང་ལའང་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ནི། དགེ་ལྡན་རང་ལུགས་
ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་པའོ། །རྙིང་མ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད། ས་སྐྱ་བཅས་ཀྱི་

གཞུང་ནས་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་དང་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟགས་མེད་ཀྱང་། ཇི་སྙེད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །
སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེས་ན། མདོར་བསྡུས་ཏེ་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉི་གའི་ལུགས་ལ། མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། སྔ་རྒོལ་གང་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། གོང་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡོད་ན། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཆོས་ཅན་མཐུན་
སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་
མི་དགོས་སོ། །

དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་མིན་དཔྱད་
པ།
བོད་སྔ་རབས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཁ་ཅིག་དབུ་པ་ལ་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

250

ནས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་
པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱས་ཏེ། ཞི་བ་འཚོ་དང་། འཕགས་སེང་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི། སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་

ཟླ་བ་ལ་སོགས་པ་དབུ་མ་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་སྔ་རབས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་
པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་
དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །དོན་
དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའང་གཉིས་ཏེ། སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་
དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། སྣང་བ་ལ་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པར་སྨྲ་བའོ། །དེ་གཉིས་
ཀྱི་སྔ་མ་ནི། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས།དེ་ལ་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་
དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་དང་། སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་བ་ལ་བདེན་པ་བཀག་པའི་མེད་དགག་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

251

གཉིས་པ་ནི། སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཞི་བ་འཚོ་དང་། འཕགས་སེང་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་སྨྲ་བའོ། །དེ་ལ་རྔོག་ལོའི་སྤྲིང་ཡིག་བདུད་རྩིའི་ཐིག་ལེ་ལས། དེ་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་ནི་རྨོངས་པ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །ཞེས་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མད་དེ། སྣང་སྟོང་ཚོགས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས། དེ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མེད་ལ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཏེ། བདེན་པས་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
སྨྲ་བ་ནི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཙམ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་
འདོད་པར་སྣང་ལ། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན་མྱུ་གུ་
སོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བདེན་མེད་ཚོགས་པའི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ནི། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་དབུ་མ་རྒྱན་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞི་འཚོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་རྗེ་བླ་མའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཀྲལ་ལོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དུ། མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་སྣང་མེད་དང་། སྣང་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཕྱེ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་མཉམ་གཞག་སྣང་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི།
སྤྱོད་འཇུག་ལས།
གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །
བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

252

དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པ། །
དམིགས་པ་མེད་པ་རབ་ཏུ་བཤད། །
ཞེས་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ན་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་། སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པར་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པར་འདོད་པས། མཉམ་གཞག་སྣང་བཅས་སུ་བཞེད་པར་གསུངས་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འཕགས་གྲོལ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཙམ་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་
གཞག་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཡུལ་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
དམིགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྐབས་སུ་བཀག་ནས། བདེན་དངོས་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པར་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་དོན།
གསེར་ཕྲེང་ལས། དེའི་ཕྱིར་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་
མཐའ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་ཅིང་དེ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་ལ་སྤྲོས་བྲ་ལམ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་ཕྲེང་ལས། མདོར་ན། གཤིས་ལུགས་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྤྲོས་བྲལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམས་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན། ཡེ་ཤེས་ལ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བས་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི།
བོད་སྔ་མའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྗེ་བླ་མའི་དགོངས་པ་མིན་པ་ནི།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

253

རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་རྩོམ་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་རྣམས་ལས་གསལ་བར་ཤེས་ནུས་
སོ། །ཡང་ན། ལེགས་གསེར་ཕྲེང་ནི་རྗེ་བླ་མས་ཐུན་མོང་སྣང་ངོར་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་མ་རྫོགས་པའི་གོང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་རྩོམ་
པ་པོའི་དགོངས་པ་མིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་
དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། དེ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གང་དང་ཡང་སྒོ་བསྟུན་ནས་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་པས། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་གང་གི་ཡང་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་ལ་དོན་
དམ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་
པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་ཡང་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་
བཞག་པ་ནི་རྨོངས་པ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ་ཞེས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ཞེས་དང་།
ཕར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སློབ་དཔོན་སྒྱུ་མ་
རིགས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡང་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དབུ་མ་པ་ལ་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་
འབྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་དང་། འཕགས་སེང་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་རྣམས་ལ་སྐུར་བ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

254

འདེབས་པ་ཡིན་པས་མི་རིགས་པ་འོག་ཏུ་འཆད། སྔ་རབས་པ་དེ་དག་གིས་བརྗོད་པའི་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་པའི་དོན་ནི།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་དག་གི་འདོད་པ་ནི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པར་སྣང་ལ། ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྟོང་ཐུན་དུ། གཉིས་པ་ནི། སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཞི་བ་འཚོ་དང་། འཕགས་སེང་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་བོད་སྔ་མ་དེ་དག་གིས་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ཏེ།
དཔེར་ན། མྱུ་གུ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ། དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། ཞི་བ་འཚོ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
དབུ་མ་པ་དེ་དག་གིས་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་མིན་པར་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

དམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །

འདིར་ནི་དམ་པའི་དོན་ཞེས་བྱ། །
ཡང་དག་དུ་མ་སྤྲོས་པ་ཡི། །
ཚོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་དེ་གྲོལ་ཡིན། །
ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འདི་ཡང་དོན་དམ་པ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

255

དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་སུ་ནི་
ཡང་དག་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཙོ་བོ་ཡུལ་ཅན་གྱི་

དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དངོས་དང་། སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དུ་
འདོད། ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་དངོས་
དང་། མྱུ་གུ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་དུ་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རིགས་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ནི།
དོན་དམ་བདེན་པ་དང་མཐུན་པས་དོན་དམ་ཞེས་བཏགས་པར་དབུ་མ་རྒྱན་དང་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བོད་སྔ་མ་དེ་དག་གིས་སྨྲས་པའི་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པའི་དོན་ནི།ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རིགས་པས་སྤྲོས་པ་བཅད་པའི་དོན་དེ་ཙམ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་བཞེད་པས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་བོད་སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིགསྤྱོད་འཇུག་ལས།
གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །
བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །
དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །
དམིགས་པ་མེད་པ་རབ་ཏུ་ཞི། །
ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་འཁྲུལ་ནས། ཆོས་གང་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

256

གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སོགས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་བཀག་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་སྨྲ་བ་ནི། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་དང་། ཞི་བ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་
པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་རྗེས་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དོན།
སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དང་པོ་ནི། སྣང་བ་ལ་བདེན་པ་དཀག་པའི་མེད་དགག་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དེ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པ་སྣང་བས། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རིགས་པས་སྤྲོས་པ་བཅད་པའི་དོན་དེ་ཙམ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་བཞེད་པས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་མིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིར་དབུ་

མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འགའ་རེ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཡོད་མོད་
ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། རང་ལུགས་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་མི་བཞེད་པ་རྗེ་བླ་མའི་དགོངས་པའོ། །
སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་འཇོག་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ།དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བོད་སྔ་མ་དག་གིས་དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

257

རིགས་གྲུབ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་སུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་དེ་དག་རྗེ་བླ་མས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་
རིགས་གྲུབ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་པ་མིན་ཞེས་འདོད་པའང་ཡོད་དེ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་
ཡོད་པར་བཞེད་དེ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲི་ལན་ཞིག་ཏུ། དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འགས། སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པས་སྣང་སྟོང་གཉིས་
ཚོགས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ།རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལྷག་མཐོང་དུ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་
རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། སྔ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཕྱི་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་

མི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

སྒོམ་ལས། ཞེས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཕྱེ་ནས། སྔ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཐལ་འགྱུར་

བར་བཞེད་དེ། སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི།
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་ལས། སྒྱུ་མ་ཙམ་ལ་བརྟགས་པས་བསླུས། ། སེམས་ནི་སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ནི་སྒྱུ་མ་འདྲ། །ཞེས་གཞི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

ཆོས་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྣང་སྟོང་གཉིས་
ཚོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདོད་པ། སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པའི་དོན་ནི།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

258

དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་ལས།
སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་རྣམ་གྲངས་སྒོ། །
སྒྱུ་མ་འདྲ་སོགས་དཔེ་མཐའ་ཡས། །
ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཐབས་ཚུལ་གྱིས། །

མི་གནས་དབུ་མ་ཉེ་བར་མཚོན། །
ཞེས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་དོན་དམ་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་དེ་དག་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་ཐེག་པ་རྣམས་སུ་ཡང་། ཐབས་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་མི་
གནས་པའི་དབུ་མ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉེ་བར་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པའོ། །དེས་ན། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་ནི། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མི་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་འདོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པས་ཀྱང་།

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་ལས། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་གྱི་ལུང་དྲངས་ནས།

རང་རྒྱུད་པ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པར་གསུངས་སོ། །ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་ཀྱང་ལྕང་སྐྱ་གྲུབ་མཐར། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ཡིན་
གྱི། སྤྱིར་དབུ་མ་པ་ལ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་མི་འཐད་པར་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ནི་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་དོན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

259

དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་ཡི་གེ་ལས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་སམ་སྙམ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན་མིན།
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་ནི། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའམ་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་

མཛད་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་གཞི་ཆེ་སྟེ། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་རིམ་མཛད་མཁན་རྟ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
བ་ཞིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷག་མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་ལས། རྟག་བརྟན་ཆོས་འབྱུང་དུ། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒོམ་རིམ་མཛད་མཁན་རྟ་དབྱངས་ཞེས་
པའི་མིང་ཅན་དེ། བོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་དང་། ཡོ་གའི་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་
སྙིང་པོ་སོགས་དང་དུས་རགས་པ་ཙམ་མཉམ་པར་བཤད་པ་དོན་གནས་སུ་སེམས། ཞེས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་ནི་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་དང་མིང་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་མཛད་པ་གསུངས་སོ། །དཔའ་རིས་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་དེ་ནི་དཔའ་བོ་ཆུང་བས་མཛད་པར་བཤད།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་། ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་མང་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། འདི་དག་གིས་བཀྲལ་བའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་བ་མི་སྣང་བས། ཞེས་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའམ་རྟ་
དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་བོད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་གསུངས་
པས། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ་མིན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

260

པར་བཞེད་དོ། །ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་ལས། དྲང་ངེས་ཀྱི་གཞུང་དེའི་དོན་ནི། ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ལྟ་བའི་གཞུང་བོད་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྣང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྗེ་བླ་མས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་དཔའ་བོའི་ཡིན་པར་བཞེད་ནས་ལམ་རིམ་དུ་ལུང་འདྲེན་ཡང་མཛད་ལ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་དང་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་གཉིས་ཀ་ཇོ་བོའི་ཆོས་འབྱུང་དུའང་བཞུགས་མཉམ་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་དཔའ་བོའི་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་དེའི་མིན་པར་སྨྲ་མི་ནུས་ཤིང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་ལ་དེབ་ལོངས་ཙམ་ལས་མེད་པས། དཔའ་བོ་སོགས་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་རྒྱས་པ་འགྱུར་བ་མི་སྣང་
ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ན་བདེ་ཞིང་། རྗེ་ནོར་བཟང་ཡང་འདི་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར་བཞེད་པ་གསུངས་སོ། །

རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་བཞེད་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་
ཚུལ།
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་བཞེད་པ་ལ། དཔལ་
ལྡན་ཟླ་བས་དགག་པ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། རྟོག་གེ་བ་འདིས་བདག་ཉིད་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཚོགས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་རྒྱུད་ཅེས་པ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པ་གོང་དུ་གྲུབ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

261

ཟིན་པ་ལྟར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་པ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཤིག་ལ་འཇོག་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་མེད་དོ། །གཞན་ཡང། མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྟོང་ཐུན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་ཤིང་། དངོས་སྨྲ་བ་དང་།
དབུ་མ་པ་གཉིས་རྩོད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ལ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་མེད་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་བཞེད་ཚུལ།
སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་ཉིད་བདེན་
གཉིས་སོ་སོར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་ལ་གནས་ནས། རྒོལ་བའི་སྤོབས་པ་འཇོམས་བྱེད་དུ་གཞན་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་

རྟགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་སྐབས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པར་བཞེད་
པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་མི་འདོད་དོ། །
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཏན་འབེབ་གང་གི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

262

སྐབས་ལའང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པར་བཞེད་པ་
ནི། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །
དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་རང་ཉིད་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་ལ་གནས་ནས། གཞན་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྒོལ་བའི་སྤོབས་པ་འཇོམས་བྱེད་དུ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ནི། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་དབུ་མ་པ་རང་ཉིད་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་ནས།
གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་ཟློག་བྱེད་དུ་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཐལ་འགྱུར་
དུ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་འཇམ་དབྱངས་དགྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་ལས། དེ་ལ་
ཐལ་རང་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ཚད་མས་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་སོ་སོར་ཁས་ལེན་པ་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས། གཞན་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རང་རྒྱུད་དུ་གཙོ་ཆེར་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བའི་སྤོབས་པ་འཇོམས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། རང་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་ནས། གཞན་ཁས་ལེན་ཅན་གྱི་རྒོལ་བ་ལ་ཁོ་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་ཟློག་པས་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས། དེས་ན། ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དང་། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱིས་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་གསུངས་སོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

263

མདོར་ན། དབུ་མ་ཐལ་རང་གྱི་ཁྱད་པར་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། རྣམ་གྲངས་
ཀྱི་དོན་དམ་རྩལ་བཏོན་གྱིས་འཆད་པ། རང་རྒྱུད་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་
དོན་དམ་རྩལ་བཏོན་གྱིས་འཆད་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། དབུ་
མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཁས་ལེན་དང་བཅས་
དེ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ། རང་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ཁས་ལེན་ཀུན་བྲལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་དོན་དམ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་མིན་ཁྱད་པར་བཞེད་ཚུལ།སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་
པའི་དོན་དམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཚུལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཏན་མི་འདྲ་སྟེ། འདིར་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ནི།
ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ལས། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་རང་གི་བཞེད་པ་ནི་
སྤྱིར་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམ་
གྲངས་པའི་དོན་དམ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐའ་བཞི་ཡི་དང་པོ་བདེན་པར་ཡོད་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དང་། མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་
པ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་ནི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་

ཚད་མས། གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་ཕྱེས་ནས། ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམ་གྲངས་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

264

ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས། དེ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས། གཏན་ཚིགས་ཐུན་མོང་ཚད་མ་ཡིས། །གཞལ་བྱ་བདེན་གཉིས་རྣམ་ཕྱེས་ཏེ། །ལྟ་བ་རྣམ་གྲངས་དོན་དམ་སྒྲུབ། །ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས། དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཐུན་མོང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས། སྣང་སྟོང་རེ་འཇོག་གི་ཚུལ་
དུ་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྣང་བ་སྟོང་པ་རྣམ་གྲངས་ཙམ་གཏན་ལ་འབེབས། དེ་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་སྣང་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་སྤྲོས་པ་བཞི་རིམ་གྱིས་གཅོད་
པར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས། དེ་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་གཅོད་བྱེད་
ཀྱི། །གཏན་ཚིགས་ཐུན་མོང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས། །སྣང་སྟོང་རེ་འཇོག་ཚུལ་གྱིས་སུ། །ལྟ་

རིམ་སྤྲོས་པ་རིམ་གྱིས་གཅོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀས་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་དགག་པ་མཚུངས་ཀྱང་དགག་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་
དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། འདི་པས་མཐའ་བཞི་ཀ་དགག་ཀྱང་། དོན་དམ་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་སམ། བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་དགག་པ་མིན་ལ། བདེན་གཉིས་ཕྱེས་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་སེལ་ཚུལ་སོགས་ཤན་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ནི། ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ལས།ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྲོས་མཐའ་ཕྲ་
རགས་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་མིན་པར་འཇོག་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དུ་བཞེད་དོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

265

རྩོད་ཟློག་ལས།
གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །
དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། །
ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །
ང་ལ་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །
ཞེས་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་དབུ་མ་པ་རང་ལ་དམ་བཅའ་གང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །གཞན་ཡང་། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་གང་ལ་ཕྱོགས་སམ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་ཡིན་དང་། གཉིས་མིན་
གྱི་མཐའ་བཞིར་བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་དེ་དག་གི་
དམིགས་གཏད་ཞིག་པའི་སྤྲོས་བྲལ་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས། སྣང་སྟོང་རེས་འཇོག་མེད་པར་
གང་སྣང་བའི་ཆོས་དེ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཟུང་འཇུག་མཉམ་པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དུ་ལྟ་རིམ་གྱི་སྤྲོས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་འགོག་པར་བཞེད་དེ།
ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས། དེ་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་མིན་དཔྱོད་ཀྱི། །གཏན་ཚིགས་
ཐུན་མིན་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། །སྣང་སྟོང་རེས་འཇོག་མེད་པ་རུ། །ལྟ་རིམ་སྤྲོས་པ་ཅིག་
ཅར་འགོག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཁྱད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

266

པར་ནི། རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཚད་མའི་སྐབས་
སུ། བདེན་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ཀུན་རྫོབ་སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་ཀུན་ཐད་ཀར་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་མཐའ་བཞི་ལ་བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་
མི་སྦྱོར་རོ། །
བཀའ་བརྒྱུད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་བཞེད་ཚུལ།
མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་གི་
ཞེ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་པོའི་དོན་ལ་གནས་པའི་གཏན་
ཚིགས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དགག་སྒྲུབ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་དང་

མཐུན་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་དེ། བྱེད་ན་དངོས་སྨྲ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མེད་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཁྱད་ཅན་ཐལ་འགྱུར་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་

འགྱུར་དང་། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་

ཐལ་འགྱུར། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་

བཅའ་མེད་པ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་བཞི་ནི་གཞན་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་མཚོན་ཆ་ལྟ་བུ་དང་།
ལྔ་པ་ནི། རང་ཕྱོགས་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་གོ་ཆ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཏེ། དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་ནི་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ལུགས་ཀྱི་

དགག་སྒྲུབ་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་གི་རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་པར་རྩོད་པར་བྱེད་ལ།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

267

ཐལ་འགྱུར་བས་ལུགས་དེའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་པར་རྩོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ན། ཉིད་ཅག་
དངོས་པོར་སྨྲ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འོང་བའི་ཕྱིར། དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མེད་པའི་དགག་
སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁྱད་ཅན་ཐལ་འགྱུར་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་

རྗེས་དཔག་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས། སྒྲུབ་
བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་མ་གྲུབ་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི་གཞན་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་མཚོན་ཆ་ལྟ་བུ་དང་། ལྔ་པ་རང་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་གོ་ཆ་ལྟ་བུའོ། །
ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་
པོའི་དོན་ལ་གནས་པའི་གཏན་ཚིགས་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་ཀྱང་། གཞན་ངོར་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འགོད་དགོས་པ་ཡང་ཚིག་
གསལ་ལས་གསུངས་པར་བཞེད་དེ། དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའི་ཆེད་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་
དོན་ལ་གནས་པ་གཞར་ཡང་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་ངོར་

གཞན་གྲགས་དང་བསྟུན་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ངག་གི་ཚིག་ཟིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲུབ་

བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་།
ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་ཚིག་གསལ་དུ། དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་སྟེ། བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

268

སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་བདེན་པ་དེ་ནི་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཀོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ངོར་འགོད་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་བཀོད་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་གཞན་ངོར་གཞན་གྲགས་ཀྱི་

རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།མདོར་ན། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དང་། རང་རང་གིས་དོན་བྱེད་པ་དེར་དངོས་པོ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པས། དེ་དག་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་

སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དེའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་
འཇིག་རྟེན་པ་དག་གི་འཁྲུལ་ངོར་འཇོག་པར་ཟད་ཀྱི། དེའི་བདེན་ཚུལ་ལ་དཔྱད་ན་
བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དངོས་པོའི་བདེན་པ་དང་བདེན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་
པའི་ཕྱིར། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དངོས་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ལས་བརྩམས་པའི་རང་ལུགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་དང་
རྗེས་མཐུན་དུ་བརྗོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་བརྩམས་པའི་རང་ལུགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ལས་བརྩམས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་ལྡན་དུ་སྨྲ་བ། རང་རྒྱུད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ལས་བརྩམས་པའི་རང་ལུགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་ཀྱང་། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དགག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

269

སྒྲུབ་འཇིག་རྟེན་དང་རྗེས་མཐུན་དུ་བརྗོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་བརྩམས་པའི་རང་ལུགས་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ལས་བརྩམས་ནས་དེ་ཉིད་འཚོལ་བྱེད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་གཞག་
འཐད་ལྡན་གྱིས་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་སེལ་བའི་དགག་སྒྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྗོད་
པ་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་སྲོལ་གནད་དུ་གདམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལུགས་གསུམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲོས་པ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་འགེགས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་
པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགེགས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་དང་། དམ་བཅའ་དང་། དངོས་པོ་ལ་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཁོང་རྣམ་པའི་གསུང་རྒྱུན་ལས། དབུ་མ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཡངས་དོག་གཉིས་ལས། སྒྲ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ལའང་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་དོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་ཆེན་པོར་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཚེ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་དང་། དམ་བཅའ། དངོས་པོ་ལ་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་འདོད་དོ། །
ས་སྐྱའི་གཞུང་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་བཞེད་ཚུལ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

270

དཔལ་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཆོས་ཅན་མཐུན་
སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་ཆེད་དུ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་། ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་
བཅའ་ལ་ཁས་བླང་ནང་འགལ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་འབའ་ཞིག་བརྗོད་ནས། ཚུལ་གསུམ་
ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་མི་འགོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དོན་དུ་བཞེད་དེ།
ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ལས། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་

ཆོས་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླང་ནང་འགལ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་འབའ་ཞིག་བརྗོད་ནས།
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་མི་འགོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་འཐད་པ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་། གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་
མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཐལ་འགྱུར་བས་
ཀྱང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

རང་ཤ་སྟེར་ལའང་གུས་པར་བྱས་པ་ཡི། །
སྣང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱུར་ཡང་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།
དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

271

ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་ལྟར། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི། །

རིགས་ནི་ཚད་མ་དག་ལས་ཤེས། །
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཀུན་རྗོབ་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་
སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་
པའི་སྐབས་སུ། རང་རྒྱུད་པས་རང་རྒྱུད་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་ཞེས་པ་ཡང་། མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་བདག་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ། རང་རྒྱུད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རང་ལྡོག་
གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་གྲུབ་པའི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་

བས་དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། ཆོས་ཅན་མྱུ་གུ་སྣང་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་འགོད་པར་མི་འཐད་པར་བཞེད་དོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་
གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་ངོར་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་གྲུབ་ན་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར།ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་སྣང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། དེ་ཚེ་མྱུ་གུ་བདག་ལས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མྱུ་གུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ནང་འགལ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

272

གྱིས་ལོག་རྟོག་བཅོམ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་བཀོད་ན།
བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཐལ་རང་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་ནི།
དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།
བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །
གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུམེད་མིན། །
དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །
སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཞེས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་སྟོན་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འདོད་ཀྱང་། ཁྱད་པར་ནི་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་དམ་བཅའ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱིདམ་བཅའ་སྟོན་པར་འདོད་པ་དང་།
དམ་བཅའ་བཞི་པོ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
ཀྱིས་ཐོག་མར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་ཤིང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་

ལུགས་དེ་བཀག་ནས་རང་རྒྱུད་མཛད་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་སངས་
རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྐྱོན་སྤོང་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་
བཀོད་པ་བཀག་ནས། ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་འཛུགས་པར་མཛད་པས། ཐལ་རང་གི་
ཐ་སྙད་འབྱུང་བའི་གཞི་དང་། འབྱུང་བའི་མཚམས་དང་། འབྱུང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་བྱེད་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །དེས་ན།
ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

273

སྐབས་སུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་
མི་ལེན་པ་ཐལ་འགྱུར་བར་འཇོག་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐལ་རང་
གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི། བདེན་གཉིས་འཇལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཐལ་རང་གྱི་

ཁྱད་པར་འབྱེད་དོ། །
དེས་ན། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་དང་། དཔལ་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དང་། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
སྐབས་གང་དུ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པར་བཞེད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ལས་དོན་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་སྟེ།
རྙིང་མ་དང་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན། ཚུལ་གསུམ་ཚད་
མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བཞེད་པས། དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པར་བཞེད། དེ་ཡང་དོན་དམ་འཇལ་བའི་བློས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །ཀུན་རྫོབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་
མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་དགོངས་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་བཞེད།
དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དགེ་ལྡན་པས་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ནི་ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་འཇོག་པས། ཀུན་རྫོབ་
དང་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

274

མེད་པར་བཞེད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ཞིང་། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སྐབས་གང་དུའང་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྙིང་མ་དང་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་
པས་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་ལྔ་པ་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་ཚུལ།

ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ།
ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་དབུ་མ་འཇུག་
པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་བདུན་དང་། རིགས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབས་ལ། དེ་
ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །ཐུབ་དབང་གསུང་སྐྱེས་དང་བཅས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། །བསོད་ནམས་དག་གིས་དབང་གིས་ཕམ་བྱས་རྣམ་པར་འཕེལ། །ཞེས་པ་དང་། འདིའི་ཐད་
ཀྱི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས། ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གྱི། བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་པ་དང་། བྱང་
སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེས་ས་བདུན་པ་ཐོབ་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་

ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་མ་ཟད། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་

ཀྱང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ།བྱམས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

275

དང་། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པར་གསུངས་།
འདི་དག་གི་དོན་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། གནད་ཆེ་བའི་ས་བཅད་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་འགྲེལ་བར་མཛད་དེ། ས་བཅུ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་
ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གསུམ་གསུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་
པ་བསྟན་ན་དེའི་ཚེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ལུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་
ཚིག་གི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ན། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་
དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གསུམ་དང་། ལུང་ལྔའམ་བདུན་དང་འགལ་བར་རྟོགས་པ་གསུངས་སོ། །རིགས་པ་གསུམ་ནི། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་གསལ་བར་བརྗོད་ཅིང་། འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
ཉན་རང་གིས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་ལ། ལུང་ལྔ་དང་། ལུང་བདུན་དང་། ལུང་དགུར་འཇོག་པ་སོགས་འཆད་ཚུལ་མང་སྟེ། ལུང་ལྔར་འདོད་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་སྤྱིར་ལུང་དགུ་དང་།

འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་ལྔར་འདོད་པ་དང་། འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོས་དབུ་མ་ལུགས་གསུམ་གསལ་བྱེད་དུའང་ལུང་ལྔར་གསུངས་ཏེ། ལུང་དང་པོ་ནི།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

276

ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མིག་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་ཞེས་སོགས་དང་།
ལུང་བཞི་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་ལྔ་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་ཅེས་སོགས། ལུང་ལྔས་སྒྲུབ་པར་འཆད་པ་ནི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དང་སྦྱོར་བདེ་བར་སྣང་ངོ་། །
ལུང་བདུན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀརྨ་པ་མི་
བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ལུང་བདུན་དུ་བཞེད་པ་འདྲ་ཡང་། ལུང་བདུན་གྱི་ངོས་འཛིན་མི་
འདྲ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་གསུང་ལན་ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་
ལས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ། ཉན་རང་འཕགས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ངེས་པར་འདྲེན་དགོས་ཏེ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། རིགས་པ་གསུམ་དང་། ལུང་བདུན་གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་
ཀྱིབདག་མེད་རྟོགས་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ།
ལུང་གཉིས་པ་ནི། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་ལུང་བདུན་ལས་གཉིས་པ་ནི། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ལུང་དང་པོ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབས་པའི་ལུང་ནི་
ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །ལུང་ལྷག་མ་དྲུག་ནི། འཇུག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

277

པ་རང་འགྲེལ་གྱི། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་རིགས་
པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་ཐོན་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ན། ལུང་དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་བློན་པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་

གནོན་གྱི། རང་གི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནམ་དེ་ནར་
སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རང་གི་བློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་བློན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གྱི། རང་གི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་
བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
ལུང་འདིས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེས། ལྷག་བསམ་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་རང་དགྲ་

བཅོམ་རྣམས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཡིན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་

གནོན་མི་ནུས་པར་གསུངས་པས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

278

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བསྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆགས་བྲལ་ལྟར་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་བློའི་སྒོ་ནས་
ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པ་ནི།
དབུམ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ལེའུ་དང་པོ་ལས།
ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །
དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཉིད། །
ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །
དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །

ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །
འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །
དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་གྱི། །

རྒྱུ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །

དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །
དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །

ངར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །
དེ་ནས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་དང་། །
ཞེས་གསུངས། ལུང་འདིའི་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་།
དེས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

279

བསྟན་པ་དང་། ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་
རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་
ཐབས་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་
བསྟན་པས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བསྟན་ཏོ། །
ལུང་གསུམ་པ་ནི། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཇི་ལྟར་མིག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིས། །མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་དབང་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི། །ད་ལྟའི་ཡུལ་དག་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུས་བསྟན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མིག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞིས་གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་།
དེའི་འོག་ཏུ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས། ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པར་བསྟན། དེའི་འོག་ཏུ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས། ཕུང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས། བདེ་སྡུག་བླང་དོར་གྱི་ཚུལ་ལ་རྨོངས་པར་བསྟན།
དེའི་འོག་ཏུ་ཤོ་ཀ་གསུམ་གྱིས། རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྲེད་པ་སྤོང་
ཚུལ་དང་མྱང་འདས་ཐོབ་ཚུལ་བསྟན་པས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་རྟོགས་པར་བསྟན་ཏོ། །
ལུང་བཞི་པ་ནི། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་། །མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འདོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྲིད་མཚམས་སྦྱོར། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་ཉན་ཐོས་སུ་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

280

ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན།
ཀྱང་གི་སྒྲས་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྟན་ཏོ། །འགའ་ཞིག་གིས། ལུང་འདི་ཞར་བྱུང་རྩོད་ལན་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་ཉིད་ལོགས་སུ་མ་དྲངས་པར། དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ། ཞེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དེ་ལུང་བཞི་པར་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་ལུང་གསུམ་པ་དང་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དྲངས་པས། བདག་གིས་ལུང་གསུམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་མ་དྲང་ངོ་། །
ལུང་ལྔ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་སྟེ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་རྡོས་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་དབུ་བ་རྡོས་པ་སྟེ་ཆུ་ཡི་ལྦུ་བ་ཐོན་པ་
དང་། ཆུ་བུར་ཏེ་ཆུ་ཡི་ལྦུ་བ་དང་། སྨིག་རྒྱུ་དང་། ཆུ་ཤིང་དང་། སྒྱུ་མ་སྟེ་དཔེ་ལྔས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྣང་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་
པས། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གྲུབ་བོ། །
ལུང་དྲུག་པ་ནི། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱིས་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་
པ་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

281

སྐྱེ་བ་མེད་པའི་འགོག་པ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀར་

འདོད་པའི་ཐེག་དམན་སྡེ་སྣོད་ལས་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་གཉིས། རང་བཞིན་
གྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ལ་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །
ལུང་བདུན་པ་ནི། དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །མཁྱེན་པས་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀ་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་པས། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོན་པར་བྱེད་པའི་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་
ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་
དགག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ཕལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡེབས་པ་ཡིན་ནོ། །
ལུང་ལྔ་པ་དང་། དྲུག་པ་དང་། བདུན་པ་གསུམ་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་
ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་པས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འགྲུབ་བོ། །ལུང་དགུར་འདོད་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས། དབུ་མ་ཆེན་མོར། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་ལུང་ལྔ་སྟེ། ལུང་དང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

282

པོ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། །ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་གཉིས་པ། ཇི་ལྟར་མིག་ནི་འཁྲུལ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་གསུམ་པ། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །ཞེས་སོགས་དང་། ལུང་བཞི་པ། ཉན་ཐོས་ལ་གདམས་པའི་མདོ་དང་། ལུང་ལྔ་པ། ཀཱ་ཏྱཱ་ན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་དང་ལྔས་སྒྲུབ་ལ། ལུང་ལྔར་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས་གཉིས་བསྣན་པས་བདུན་གསུངས་ཏེ། འབུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་སྡུད་
པའི་ལུང་གཉིས་བསྣན་པས་བདུན་ནོ། །དེའི་ཐོག་ལྷག་བསམ་བརྟན་པའི་མདོ་དང་། བསམ་གཏན་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་བསྣན་པས། སྤྱིར་ལུང་དགུས་ཉན་རང་གིས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །
ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས། ལུང་བདུན་དང་། རིགས་པ་གསུམ། འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོས་ལུང་ལྔ་དང་། ལུང་བདུན་དུ་བཞེད་ཚུལ་འོག་ཏུ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བཞེད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱིས། ལུང་དང་པོ་ནི་ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་
ཡོད་པ། ཞེས་སོགས་འདོད་པ་དང་། ཀརྨ་པས་ལུང་བདུན་བཞེད་པ་ནི། ལུང་ལྔ་པོ་དེའི་ཐོག་བྱམས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། ས་བཅུའི་མདོ་གཉིས་བསྣན་པས་བདུན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།རིགས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཉན་རང་འཕགས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

283

དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར། དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་། རང་གི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་
འགྱུར་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས། འདི་དག་གི་དོན་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་
པའི་ཆགས་བྲལ་བ་རྣམས་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པ་བཞིན་དུ། ཉན་
རང་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱང་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བཅུ་པའི་མདོ་
དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར། དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་། རངགི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས།
རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྲ་

རྒྱས་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

284

ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
བསྟན་པ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་
སྤྱོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཉན་རངང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་
བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས། ཞེས་བསྟན་པ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས། སྤྱིར་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་
རྟོགས་ན་ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་དགོས་ཏེ། ཕུང་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་སོང་བའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་པ་ལྷས། གང་གིས་དངོས་
གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གསུམ་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་སློང་།
རིགས་པ་གསུམ་པའི་དོན་འདི་ལྟར་དུ་འཆད་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

285

དང་། རྗེ་བླ་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྨ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་
པོ་ལས། ཆོས་བདག་གྲུབ་མཐས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འོང་ས་མེད་པས། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མ་འདོར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་མ་འདོར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འོང་ས་མེད་པ་འཇུག་འགྲེལ་དང་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་གཉིས་ལས་གསུངས། དེའི་ཕྱིར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྲིད་
ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཅིངས་ནས་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུ་བར་ཡོད་ལ། ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་རྒྱུད་བཅིངས་པའི་དོན་ནི།
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡང་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྔར་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་

ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་རྒྱུད་
བཅིངས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་

གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བདེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

286

ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ནི། ཞེས་སོགས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་བཀག་གོ།
དེ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། གོང་གི་གསུང་ཟིན་དེ་དག་ལྟར་ན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་སུ་བཤད་དགོས་ལ། ཀུན་བརྟགས་ནི་
འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་རུང་བས། སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་
བར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་ལྟར་ན། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་པ་དང་། དབུ་
མ་འཇུག་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་གང་ཟག་བདག་གི་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་ཀྱང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡིད་མགུ་བའི་དོགས་སེལ་གྱི་ལན་གཞན་མ་རྙེད་ཀྱང་། གཞུང་ལུགས་རབ་
འབྱམས་སྨྲ་བའི་བདག་གི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། ཞེས་པའི་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། སྐྱོན་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷས་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ།རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་། ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་གསུངས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

287

ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུར། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྟོང་ཉིད་
མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་
སྟེ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཕྱིར་

ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་འདི་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གང་དུ་གསུངས་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པ་
དང་། དུས་གསུམ་གའི་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་སློང་འདི་ཡོད་དེ། འདིའི་ཕྱོགས་སྔའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀར་མི་བཞེད་པ་
མ་ཟད། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལའང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཞར་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀར་བཞེད་
ཀྱང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་ཀྱང་བཀག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ཚད་མར་མི་འདོད་པས་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་མ་འབྲེལ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་པོ་ནས་
ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མི་དགོས་ལ། འདིར་ཡང་དང་པོ་ནས་གྲུབ་པ་མིན་པས་མགོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

288

མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ནི།
སྤྱོད་འཇུག་ལས།
གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་མ་གྲུབ་ན། །
ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་ནི་ཇི་ལྟར་གྲུབ། །
གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་འདི་གྲུབ། །
ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་བཀའ་དང་ཚད་མ་ཡིན་པར་
ངེད་ལ་མ་གྲུབ་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་སྟེ་
བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཁྱོད་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ཀྱང་བཀའ་ཡིན་པར་
ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེས་དྲིས་པས། རང་ཅག་གཉིས་ཀ་ལ་བཀའ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། དང་པོ་ཁྱོད་ལ་འདི་མ་གྲུབ། །རྐྱེན་གང་གྱིས་ནི་དེར་
ཡིད་ཆེས། །དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཁྱོད་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ཀྱང་བཀར་མ་གྲུབ་ལ། ལུང་དོན་རིགས་པས་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་

ཚད་མར་གྲུབ་པ་དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་སྟེ། དང་པོ། ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་ནི་སྤྱོད་འཇུག་ལས།
གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་དུ་བཞག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

289

དཀའ་བ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཙམ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ན་
ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་སྙོང་ཉིད་བསྒོམ་རིགས་པར་གདམས་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བསྟན་རྩ་དགེ་སློང་ཉིད་ཡིན་ན། །དགེ་སློང་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་གནས། །སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས། །མྱ་ངན་འདས་

པའང་དཀའ་བར་གནས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་
སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་དུའང་བཞག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱིས་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་
དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཙམ་གྱིས་དགྲ་

བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི།
སྤྱོད་འཇུག་ལས།
ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། །
དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ། །
ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །
ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཙམ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

290

ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་མེད་ཀྱང་
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་འཕེན་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་སྙོང་ཉིད་བསྒོམ་རིགས་པར་གདམས་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཞིན། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཟད་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་འགགས་ཀྱང་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་བཞིན་ནོ། །

ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་དགོས་པ།
སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་དང་། མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད། དཔལ་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྟོང་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་དང་།
ཉན་རང་རྣམས་ལ་མཐའ་དང་པོ་ཙམ་ཁེགས་པའི་སྟོང་པ་ཉི་ཚེ་ལས་རྟོགས་པ་མེད་པ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན།
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་བཞེད་དོ། །
དགེ་ལྡན་རང་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་
མེད་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པར་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ལྟ་བ་རང་གི་
ངོ་བོ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་མིན་ཏེ། ཟིན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

291

མེད་ཀྱི་དབང་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་པ་འདིས། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ངེས་
ཤེས་གཉིས་དྲང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ངེས་པ་དང་པོ། སངས་རྒྱས་ལྟ་ཞོག་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པའི་ངེས་པ་དྲངས་ནས། དེ་
རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་འགྱུར་བའོ། །ངེས་པ་གཉིས་པ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་མི་འབྱེད་པར། གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ལ་
ངེས་པ་སེམས་ཐག་པ་ནས་དྲངས་ནས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ཏེ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོ་ལས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པས་ཐེག་དམན་དང་
ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་པ་འདི་ལ་ནི། རྨད་དུ་བྱུང་
བའི་ངེས་པ་གཉིས་དྲང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཞོག འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་ཐབས་མེད་པར་ངེས་པ་དྲངས་ནས། ཐབས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོས་ལྟ་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་ཅི་རྙེད་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་རླབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་ནས། སྤྱོད་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཡང་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བཟུང་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་
པ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

292

པས། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་དེ་དག་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་པས། ཉན་རང་ལའང་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། མྱང་འདས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་ལྟ་མིན་གྱི། ངོ་བོས་ཡོད་པའི་ངས་མྱང་འདས་
འཐོབ་སྙམ་པ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་ང་དེའི་བདག་གི་བར་མྱང་འདས་ནམ་ཞིག་ན་འགྱུར་སྙམ་དུ་འཛིན་ན། དེ་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་
བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་དེ་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་པས། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་འདིས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པའི་ངས་མྱང་འདས་ཐོབ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ། ངར་འཛིན་འཇིག་ལྟ་དང་། རང་ངོས་ནས་ཡོད་པའི་ང་དེའི་བདག་གི་བའི་མྱང་འདས་དེ་ནམ་ཞིག་ན་འཐོབ་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་འཛིན་པ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྟ་བུར་གསུངས་པས། གསུང་ཟིན་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དགག་བྱའི་བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་མངོན་ཡང་། འཇིག་ལྟ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་འཇོག་མིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །

སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཇོག་ཚུལ།
དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གང་ཟག་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་པར་སྤྱོད་ཕྱོགས་
ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འཇོག་ལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་
གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་པར་ལྟ་བ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

293

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས་འཇོག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་
པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་། ཆོས་བདག་ཁས་ལེན་
པའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ཚད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་

སྨྲ་བ་དང་། ཐེག་དམན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་དབུ་སེམས་གཉིས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་

མཐའ་སྨྲ་བ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད། དེ་དག་གིས་ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དང་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་བུའི་དོགས་འདྲི་དང་ལན་ཞིག་ངེས་པར་འོང་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་རྣམ་ཀུན་ཡིན་ཤག་གིས་དོགས་པ་མེད་ཚོད་དུ་སྣང་། འདི་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་དཔྱད་དགོས་ཏེ།དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་། བྱེ་མདོ་
གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཅེ་ན། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་གཙོ་བོ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་
སྨྲ་བའི་གང་ཟག་གཙོ་བོ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཡིན་པས།
དེ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་གཙོ་བོའི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ་ཕལ་ཆེ་བའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས། དབུ་སེམས་གང་རུང་གི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

294

གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་། བྱེ་མདོ་གང་རུང་གི་གྲུབ་
མཐའ་སྨྲ་བ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་སྨྲ་བ་ཞེས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་བཅས་གསུམ་ལས།
དང་པོ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་། གཟུགས་
སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་ལས། དང་པོ། གཟུང་འཛིན་རྫས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་

བྱམས་ཞུས་ལེའུ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་
གང་ལགས་པ་དེ་སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བགྱི།

བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡིའང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་པ་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་

བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ནི། སེམས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

295

ཙམ་པའི་གཞུང་མང་པོར་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
དང་། དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཞན་མ་གསུངས་ཀྱང་།
རྗེ་བླ་མས་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱང་ས་དང་། བསྡུ་བ་དང་། ཐེག་བསྡུས་བཅས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ནི། རྗེ་བླ་མར་གངས་ཅན་
ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་མཚན་གསོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ། བོད་སྔ་མ་དག་གིས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཀུན་བརྟགས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པས།
ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་སྨྲ་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་འགོག་པ་ཐེག་བསྡུས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཀུན་བརྟགས་འགོག་ཚུལ་འདི་མི་ཤེས་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་
གཞན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་
ཡང་ཆེས་མི་རིགས་པ་དུ་མ་ཞིག་སྨྲ་དགོས་ལ། རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གང་དུ་ཡང་གཟུང་ས་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལུགས་འདིས་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

296

སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ།
སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་།
གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་ཐེག་བསྡུས་སུ་རྨི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་རིགས་པ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉི་
ཤུ་པར་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ། ཕྱོགས་གླང་གིས་རྡུལ་འདུས་པ་དང་ཕྲ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་ལྔའོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་གོང་དུ་ཕྱི་

དོན་འགོག་པའི་རིགས་པའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་ཟིན་པས་འདིར་སླར་ཡང་མ་བྲིས་སོ། །
གཉིས་པ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པ། རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་བཞི་
སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་མིང་བརྡས་བཞག་པའི་རིགས་པ། བྱང་ས་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ། བསྡུ་བ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ། ཐེག་བསྡུས་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ལ།
དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་མིང་བརྡས་བཞག་པའི་རིགས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

297

པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་
བརྟགས་པ་མིང་དང་བརྡས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་མ་གསུངས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་བྱང་ས་དང་། བསྡུ་བ་ལས་རིགས་པ་གསུམ་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་མ་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཏན་མ་གསུངས་ཞེས་པའི་
དོན་མིན་གྱི། བྱང་ས་དང་བསྡུ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་རྒྱས་པར་མ་
གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །
གཉིས་པ། བྱང་ས་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་ནི། དང་པོ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་ཡི་ཡུལ་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ། བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ། དབང་པོ་དང་གྲོང་
འཇོམས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མའི་ཡུལ་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

298

པ་དང་།

གསུམ་པ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པ་སྒྲ་རྟོག་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མིང་བརྡའི་ཡུལ་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །
གསུམ་པ། བསྡུ་བ་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་ནི། དང་པོ། བརྒྱ་བྱིན་

ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ། དབང་པོ་དང་གྲོང་འཇོམས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མའི་ཡུལ་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡའི་ཡུལ་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །
བཞི་པ། ཐེག་བསྡུས་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་ནི། ཐེག་བསྡུས་ལས། མིང་གི་སྔ་རོལ་བློ་མེད་ཕྱིར། །མང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་ངེས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། །བདག་འདྲེས་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བདག་ཉིད་འགལ་བའི་རིགས་པ་དང་། བདག་མང་འགལ་བའི་རིགས་པ་དང་། བདག་འདྲེས་འགལ་བའི་རིགས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ། བདག་ཉིད་འགལ་བའི་རིགས་པ་ནི། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཁྱོད་ལ་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

299

འདོགས་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་།
གཉིས་པ། བདག་མང་འགལ་བའི་རིགས་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་
རྒྱུད་དུ་མ་ཉིད་དུ་ཐལ། དབང་པོ་དང་གྲོང་འཇོམས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མའི་ཡུལ་དུ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ། བདག་འདྲེས་འགལ་བའི་རིགས་པ་ནི། ཕྱོགས་བཞིའི་ཉེར་སྦས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་སྦས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེས་ན། བསྡུ་བ་དང་། བྱང་ས་དང་། ཐེག་བསྡུས་ལས་རིགས་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་རིགས་པ་དགུར་གསུངས་པ་ནི། བསྡུ་བའི་རིགས་པ་གསུམ་པ་དང་། བྱང་སའི་རིགས་པ་གཉིས་པ། ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་པ། ཕན་ཚུན་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་གཞན་རྣམས་འདྲའོ། །འདི་དག་ནི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ཏེ་རང་གི་གོ་ཚོད་བཞིན་གོ་བདེའི་ངག་གིས་སྦྱོར་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་ཡིན་པས་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་འཚལ།

གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཉིད་མེད་དགག་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་སློང་།
སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ། དགག་བྱ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་
དགག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འཕངས་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་

སྟོང་པ་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ན་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་མ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

300

ཚང་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དགོངས་འགྲེལ་དང་། དྲང་ངེས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་པོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་

སེལ་དུ། རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་པ་མེད་ལ། ཞེས་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་མིན་པ་དང་། རྫས་
གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་རིག་པས་
ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་

འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་གསུངས་ལ།
ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་

འདིས། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། རྟགས་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་རྩོད་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ།
དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན། རྗེས་དཔག་ལ་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡོད་ན། རྗེས་དཔག་དེའི་རྒྱུན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལའང་འཛིན་སྟངས་དེ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་ལ་རྟོག་པའི་འཛིན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

301

སྟངས་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡོད་ནའང། དེའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་འདྲའི་འཛིན་སྟངས་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་། ཚིག་ཟིན་ལྟར་འཐད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་འདིའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ལུགས་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་
སྣང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ལ་གཟུང་
འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྣང་ཡང་དེའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་
པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆོག་སྙམ་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ད་དུང་ཐག་གཅོད་མི་ནུས་སོ། །
འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་

བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་གསུངས་ཏེ།
ལྕང་སྐྱ་གྲུབ་མཐའ་ལས། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མེད་དགག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

302

ཁོ་ན་འཛིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་དེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་
ལ་མེད་དགག་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་

བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་
སོ། །ཞེས་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་
དགག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལྕང་སྐྱ་གྲུབ་མཐའ་ལས། རང་གིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྔོ་སོགས་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྲུབ་
པར་སྨྲས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཞེས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་

གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དོགས་པ་གཞན་ཡང་།
གཟུང་འཛིན་གཞན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ན། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། གཟུགས་སོགས་རྣམ་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་རྗེས་དཔག་གཉིས་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་གསུངས་པས། བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེའི་ཚེ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་མིན་ན། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཁེགས་པ་ཡིན་ལ། བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་མེད་
ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རིགས་པས་ཁེགས་པ་མིན་པས། རྣམ་རིག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

303

ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་གཟུང་བ་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པར་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་རིགས་
པས་ཁེགས་ན།
སྔོན་པོ་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་སྣང་བའི་སྔོ་འཛིན་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྲུབ་སྟེ། དེ་སྣང་བ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གྲུབ་ན་སྔོན་པོ་
དེ་རང་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་ཅིག གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་རྟོགས་པ་ན། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་མོད། བདག་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། ལུང་དེའི་གོང་དུ་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་བྱང་ས་
དང་། བསྡུ་བ་དང་། ཐེག་བསྡུས་ལས་རིགས་པ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ལ། རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འཇུག་ཚུལ་མི་ཚང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་བཞིན་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་ཅེས་པ་ལ་སྒྲ་ཡངས་དོག་གཉིས་ལས། སྒྲ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པས། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་བརྗོད་ལ།
དེ་ལྟར་ན། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རྟོགས་པ་ན། རྟོག་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་
རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱི་སྟོང་པ་རྟོགས་པ་ན། རྟོག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

304

མེད་དབང་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པའོ། །
སྒྲ་དོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་ཅེས་པ་གཟུགས་སོགས་རྣམ་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དམ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ན། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་
རྫས་གཞན་གྱི་སྟོང་པ་རྟོགས་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་
མ་རྟོགས་ན་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་མ་ཚང་ངོ་། །
འོ་ན། གཟུགས་སོགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། ལྐོག་གྱུར་དང་མངོན་གྱུར་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་རྟགས་ཀྱང་རྫས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པ་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལོགས་
སུ་མེད་པས། དེ་དག་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ལྐོག་གྱུར་
དང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་འགོག་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་
དཔག་དེས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་བཀོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས། གཟུང་

འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་འགྱུར་བས་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

305

སྤྱིར་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་སྒྲུབ་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་དགོས་སོ། །དེས་ན། གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྫས་
གཅིག་ཏུ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་། རྟགས་དེས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཅིག་ཏུ་དོན་ལ་སྒྲུབ་པར་དགོངས་ནས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་
རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །
རང་ལུགས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་དགག་
ཏུ་འདོད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ལུང་རིགས་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་
སོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ནམ་མཁའ་ནི་བར་གྱི་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་བཞིན། བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་
ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པར་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ་ཆོས་བདག་མེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

306

པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆ་ནས་བཞག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་
པར་གསུངས་པ་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྤྲོས་པ་མེད་དགག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་འཇོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

རང་རྒྱུད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་དོགས་སློང་།

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་
རྣམས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ནི། དགག་བྱ་ཆོས་བདག་ཏུ་གྲུབ་
པའི་ཚད་དང་། དེ་ལྟར་དུ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ཡིན་ཏེ། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་
མཛད་པའི་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྫུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཆོས་རྣམས་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཚུལ་དང་།
དེས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ།
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་འབྱུང་ལ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རམ་བདེན་ཡོད་དུ་
ཤེས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བློ་གནོད་མེད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

307

ནི། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ནི། སྣང་ཡུལ་ལམ་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། ཞེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ནི། རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། རྟོག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ནི། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་ཞིག་ལ་
འདོད་དོ། །
མདོར་ན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་བློ་ཞིག་
ལ་ཤེས་པ་གནོད་མེད་དུ་འཇོག་པ་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཐུན་ནོ། །དོགས་སློང་ནི། གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བློ་གནོད་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་སྣང་ཡུལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་
སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་འཇོག་
པའོ། །འོ་ན། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་གཞན་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་གཞན་ནས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་འབྱུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

308

མི་ནུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པའི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་སྣང་བཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གཉིས་
ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ན། བློ་ལ་སྣང་
བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་
དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པར། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཤད་པ་
འདི་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟ་སྣང་བཞིན་ངོ་བོའི་
ཕྱིར། །འདི་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ།ཞེས་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལས་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་དབང་པོས་ཀྱང་། རྗེ་དྲུང་དབུ་མར་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དབུ་མ་སྣང་བའི་གཞུང་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་བྱུང་བ་ལྟར། རང་རྒྱུད་པའི་ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ལས་མ་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་དང་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་ཚུལ། ཡུལ་གྱི་དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་དང་དགག་བྱ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་
སྣང་བའི་ཚུལ། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་དབུ་སྣང་བའི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་རྩ་འགྲེལ་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་གཞན་ལས་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

309

དེ་ལྟར་ན། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་དོན་བློ་གནོད་མེད་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་འདི་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་དང་། དེ་ལས་གཞན་བློ་གནོད་མེད་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་
གྱི་གཞུང་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པའི་དོན་དང་། དོན་དམ་དགག་བྱའི་དོན་དམ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་དོན་དམ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདི་བདེན་གཉིས་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡིན། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལས་གཞན་པ་ཅིག་ཤོས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞི་བ་འཚོའི་བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་སྨྲོས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་ཚིག་ཐ་མ་ཁོང་ནས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་

རོ། །གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལས་གཞན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །
ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

310

བཞེད་པས། གཞུང་འདི་བདེན་གཉིས་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་དུ་གསུངས་པ་དང་

འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གཞུང་འདི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་བདེན་གཉིས་ངོས་འཛིན་དང་། བདེན་གཉིས་ངོས་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་དུ་འགྲེལ་བ་མི་རིགས་ཀྱང་། སྤྱིར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་
དང་། བདེན་གཉིས་ངོས་འཛིན་གཉིས་ཀའི་གཞུང་དུ་འགྲེལ་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ནི། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། ལེགས་ལྡན་
གཉིས་ཀྱིས་དུག་གསུམ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བས་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་སྔའི་གཞུང་དུ་བཀྲལ་ལ། ཟླ་བས་དུག་གསུམ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་སྔ་ཁོང་ནས་བཏོན་ཏེ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རང་གཞུང་དུ་བཀྲལ་ཀྱང་དེ་དག་ཕན་ཚུན་
གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་འགོག་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན། གཞུང་ཚིག་གཅིག་ཉིད་ལའང་གཞུང་དོན་དང་མཐུན་པའི་མཁས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ནམ་མཁའི་མཐོངས་ལྟར་ཡངས་པ་ཡིན་པས། གཞུང་འདི་བདེན་གཉིས་ངོས་འཛིན་དང་། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གཉིས་ཀའི་གཞུང་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དོ། །
རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཀུན་ལྷན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ།
རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་

ཁྱབ་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རིགས་པ་དེ་དག་གི་གནད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འདོད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

311

པ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་སུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་ཅིག་ཀུན་བརྟགས་
ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག ཀུན་བརྟགས་མིན་ཡང་རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་མིན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་ཀུན་བརྟགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་
སོགས་སྙིང་པོ་མེད་པའི་བཤད་པ་བྱེད་དོ། །
རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མྱུ་གུ་རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ། རང་རྒྱུད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འདོད་ཀྱང་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ས་མྱུག་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ལ་ས་མྱུག་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་མེད་པར་
བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གི་གནད་ཀྱིས། མྱུ་གུ་རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་རྒྱུ་
ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་སུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་བརྟགས་དང་། རང་རྒྱུད་པས་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རྫས་གྲུབ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་
མོ། །
རང་ལུགས་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་
བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ནི། རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བས་
ལྟར་ན་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བློ་གནོད་མེད་ཐ་སྙད་དུ་
ཡང་མེད་པས། ཆོས་རྣམས་དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་ཡོད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

312

པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
གཉལ་སྟོན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། རིགས་པ་དེ་དག་གི་གནད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་

དོན་ནི། ཆོས་དེ་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་
འདྲའི་བློ་དེ་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། གྲུབ་མཐའ་མ་ཤེས་པའི་བྱ་དང་
རི་དྭགས་སོགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་གཞུང་འདིས་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ཆོས་རྣམས་བློའི་དབང་གིས་བཞག་ཅེས་པའི་བློའི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ནའང་། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་བུམ་པ་འཇོག་བྱེད་
ཀྱི་བློ་གནོད་མེད་དུ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འདོད་པས། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་

བུམ་པ་འཇོག་ཚུལ་ལའང་། རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བློའི་དབང་གིས་འཇོག་
ཚུལ་རགས་པ་ཞིག་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བློའི་དབང་གིས་འཇོག་
ཚུལ་ཕྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བུམ་པ་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་
གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་ཀུན་བརྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པའི་
འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མེད་ཀྱང་། རང་
རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་རང་རྒྱུད་
པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དགག་བྱ་ཁེགས་པ་ཡོད་ཟེར་ཡང་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

313

ཕྱིར་རོ། །

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་
བ།

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བ་ནི། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བདེན་འཛིན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་དེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་མིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་
བཤད་པ་འདིར་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།འདིའི་དོན་ནི།སློབ་དཔོན་ཀ་
མ་ལ་ཤཱི་ལས་དབུ་མ་སྣང་བར། དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་ཞེས་པ་ནི་བདེན་འཛིན་དེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་ཉེ་བར་མཐོང་བའམ་སྣང་བའི་བློ་ནི། རྟོག་པ་ཡིན་
གྱི་དབང་ཤེས་མིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་
ལ་མི་སྣང་བར་བཤད་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་འདྲ་བའིཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདིར་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བ་དཔེར་བཟུང་ནས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལའང་སྣང་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་དེ།
མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པར་སྣང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

314

པ་མེད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འདོད་པས། འདིའི་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་སྣང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་དར་ཊཱིཀྐ་ལས་ཀྱང་། རང་

རྒྱུད་པས་བཞེད་པའི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་འགལ་ཟླ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་
ན། དེ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བ་བདེན་གཉིས་འདིར་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་
བར་བཤད་ཚུལ་དང་། དེར་བཤད་པ་འདི་དང་འདྲ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྣང་བ་དང༌། གཙོ་བོ་དང་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་འདི་འབའ་ཞིག་འགོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་བཀག་པ་ལ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་མི་འཇུག་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གཟུགས་སོགས་སྣང་བའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ནི། ཡང་དག་པའམ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་བསྟན་བཅོས་སམ་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བློས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་ན་དེ་དག་བཀག་པ་ན་མངོན་སུམ་ལ་གནོད་པར་ཐལ་ཞིང་། མངོན་སུམ་ལ་གནོད་པ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་བྱིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

315

མཐུན་པར་དོན་ཇི་སྙེད་རྒྱུ་ལས་སྣང་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་དངོས་པོ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
དག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་སྣང་སྟེ། ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་རུང་བའམ། གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་ནི། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའམ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མི་སྣང་སྟེ། འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་
པའི་བག་ཆགས་དང་། གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཁོ་ནས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁ་ཅིག གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་སྣང་ཚུལ་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་སྣང་བ་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་རུང་བའམ། གྲུབ་མཐའ་སྒྲོ་བཏགས་པ་གང་རུང་གིས་སྣང་བ་གསུངས་པ་གང་ཞིག ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་རུང་བའམ། ཞེས་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ལ་བྱེད་པ་ཞི་བ་འཚོས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་
དངོས་པོ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པར་
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡང་དག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།
ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་སྣང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །གལ་ཏེ་མི་སྣང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

316

ན་ཇི་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟ་བུའང་རུང་བའམ། གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །ཇི་ལྟ་བུའང་རུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་དབང་གིས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལྟའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ། རྩོད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་ཆ་ལ་ནི་རྩོད་པ་
སུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ནི། ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བའམ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་
ཞེ་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་དང་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཁོ་ནས་སྣང་བས། གང་ལ་སྣང་བའི་བློ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། དོན་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་སུ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན། འདིར་བདེན་པར་སྣང་ཚུལ་ལ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྣང་ཚུལ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བག་ཆགས་དབང་ལས་སྣང་ཚུལ་གཉིས་བསྟན་པས། དགག་བྱའི་ཀུན་
བརྟགས་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་། དགག་བྱ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་གསུངས་པ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་བྱེད་པ་ནི། དབུ་མ་སྣང་བའི་གཞུང་ཉིད་ལས་ཆེས་གསལ་བར་བྱུང་ཞིང་། རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་སྤྱིར་དགག་བྱ་

བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

317

བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། མངོན་སུམ་ལ་ཡུལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཞིང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱིས། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་སྣང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདོད་པས་བདེན་
པར་སྣང་མི་སྣང་མཚུངས་སོ། །དབང་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་བ་འདྲ་
ཡང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་འཁོད་པ་མེད་པས། མཁས་པ་དག་གི་
གསུང་ཚུལ་མང་སྟེ།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་སྣང་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ལས་འདས་པའི་སྣང་ཚུལ་ཡོད་དགོས་ལ། དབང་
ཤེས་ལ་ཡུལ་གྱི་སྡོད་ལུགས་ལས་འདས་པའི་སྣང་ཚུལ་མེད་པས་དགག་བྱ་བདེན་
གྲུབ་སྣང་བ་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བ་ནི། དབང་ཤེས་ཡུལ་དང་འཕྲད་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་
སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་པས། བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་འདོད་དོ། །
རང་ལུགས་ནི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་མི་སྣང་བར་ཐལ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་མི་སྣང་བ་གང་ཞིག་རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

318

ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྣང་ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ།
བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་ལུགས་

ལ། དབང་ཤེས་གནོད་མེད་ལ་ཡུལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པ་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཙམ་ནི་ད་དུང་བསྒྲུབ་བྱ་རུ་སྣང་བས། དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཐར་ཐུག་པ་ནི། དབང་ཤེས་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་པས་ཡིན་ཏེ།
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཆ་ཅན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཕྲ་མོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་སྣང་ཚུལ་འཇོག་དགོས་ཏེ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྣང་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་། གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་རྫུན་པའི་དོན་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། སྣང་ལུགས་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་སྡོད་ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ། རྫུན་པར་གྲུབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ཡང་། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བུམ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་རང་གི་གདགས་གཞི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དེ་དག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་དགོས་ཤིང་། དབང་ཤེས་ལ་བུམ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

319

པའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བློ་གང་ལ་སྣང་ཡང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་སྣང་བས་ཁྱབ་པས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཅེས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་སྣང་བ་མེད་པ་ལྟར། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་གང་ལའང་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་སྣང་བ་མེད་པར་
འདོད་དགོས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་། རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་
ལས། གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར་ཏེ། བདེན་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྟོག་མེད་ཡིད་ཤེས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པར་སྣང་བ་ཡོད་ལ། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །
གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཆ་བཅས་སེམས་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བར་ཐལ། བུམ་པ་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་བུམ་པ་ཆ་བཅས་ཡིན་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཕར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

320

མ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་རྟགས་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་དོན་ནི་དབང་ཤེས་
ཀྱིས་བུམ་པ་ལ་ཞབས་དང་ལྟོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ནའང་། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་བུམ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་སུ་ཡང་མི་འདོད་མོད། བུམ་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། བུམ་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་བུམ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་བོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་སྣང་བ་མེད་ན།
རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ཡང་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་འདི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ངོར་གནས་པས་ཀྱང་བློ་ཀུན་
རྫོབ་པ་དང་། དེའི་ངོར་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་
ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དུ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་གྱི་དོན་
ལ་རྫུན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བློ་
ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བུམ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པ་དང་།
དབང་ཤེས་དེ་ཁོ་ཉིད་མཐོང་ལ་སྒྲིབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བུམ་པ་
དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པར་གསུངས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

321

ལུགས་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་ཚེ་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ལུགས་ལ་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ངོར་བུམ་པ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་བ་ལང་རྫི་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་
པ་རྣམ་པར་གནས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་མཐུན་པར་དངོས་
པོའི་དོན་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་རྣམ་པར་གནས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་དཔྱད་ན་བུམ་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །
ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་འདི་གཉིས་ཀྱིས། བུམ་པ་ལྟ་བུ་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་སྣང་གནས་མཐུན་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་གྱི་
སྤྱིར་རྫུན་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བུམ་
པ་བདེན་པའམ་སྣང་གནས་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱིར་བུམ་པ་བདེན་
པར་ཞེན་པས་དེ་ཁོ་ཉིད་མཐོང་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བུམ་པ་བདེན་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་བློ་ནི་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་དང་། རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དུ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

322

བུམ་པ་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པར་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས།
དེའི་ངོར་བདེན་པར་སྣང་ཟེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་དང་། བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་དག་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ཁོ་བོ་ནི་རྒྱལ་
ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་
ཀྱི་ངོར་བུམ་པ་བདེན་པ་གསུངས་པ་ནི། དེའི་ངོར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྣང་བའི་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །
འདི་དག་སྔོན་མེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ནའང་། དབང་ཤེས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བུམ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོར་

བདེན་པའི་ཚུལ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་ཚུལ། བདེན་
གཉིས་རང་འགྲེལ་དང་། དཀའ་འགྲེལ་གཉིས་ཁུངས་སུ་བྱས་ཏེ་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། གཞུང་དོན་དངོས་ལ་འཁྲིལ་མིན་ད་དུང་དཔྱད་པར་འཚལ། ཀུན་
མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལའང་དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། དགག་བྱ་བདེན་པའི་སྣང་ཚུལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་པར་སྣང་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་

ནས་གྲུབ་པར་སྣང་ཚུལ་གཉིས་ལས། དབང་ཤེས་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་སྣང་ཚུལ་སྔ་མ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་འདོད་དེ།
ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་མོ་ལས། འདི་རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་བདེན་གྲུབ་འགོག་སྐབས་རིགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

323

ངོའི་བདེན་སྐྱེས་སོགས་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་གསུངས་པ་ནི་རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་དོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་འདྲའི་དགག་
བྱ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་སྟེ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་དེ་གནས་ལུགས་ལ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གསུངས་སོ། །
འོན་ཀྱང་། རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་མི་སྣང་བ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་འདོད་པས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་དོགས་པ་གནང་དོན་
ཅི་སྨྲ་དགོས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ།
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་
བོ་གང་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཞི་བ་འཚོ། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་དགག་རྟགས་དང་སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་དགག་རྟགས་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། དགག་རྟགས་ཡང་དོན་དམ་པར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འགའ་ཟུང་མ་གཏོགས།འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཁོ་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སློབ་དཔོན་འདིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། དགག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

324

འགའ་ཟུང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་ཅིང་། ཞེས་
གསུངས། འོ་ན། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་སྟེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣ་བའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་མི་བྱེད་དེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། དེ་དང་མཚུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྣ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྲ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ས་ནི་སྲ་བའི་ངོ་བོ་མིན། །འབྱུང་བ་ཉིད་ཕྱིར་རླུང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ། ཞི་བ་འཚོས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟ་བུ་འགལ་ཟླ་དམིགས་
པའི་རྟགས་འགའ་ཟུང་མ་གཏོགས། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ལུགས་འདིའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རྟགས་ནི། འགའ་ཟུང་མ་གཏོགས་པ་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར། གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་སྤངས་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ། །སྣང་ཡང་དེ་ན་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་དང་། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

325

མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །
ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །
གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །
ལྗོན་པ་ཆོས་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །

ཞེས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་
གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

བདག་དང་གཞན་སྨྲའི་དངོས་འདི་དག།
ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །
དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །

བདེན་པར་མེད་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ནིདབུ་མ་རྒྱན་ལས་བཤད་དེ། ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པ། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་དབུ་མ་སྣང་བར། རྒྱུ་ལ་དཔྱོད་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱོད་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། ངོ་བོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

326

ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་

གཏན་ཚིགས་རྣམས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། ལྔ་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ནི། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་དང་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་དང་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དང་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཡང་གསུངས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་

ཚིགས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་དེ་ནི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་དངོས་གཞི་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ལ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས།
དུ་མས་གཅིག་གི་དངོས་མི་བྱེད། །
དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་མ་ཡིན། །
གཅིག་གིས་དུ་མའི་དངོས་མི་བྱེད། །
གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན། །

གང་ཞིག་གིས་སམ་གང་ཞིག་ལ། །
ཡང་དག་སྒྲིབ་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །
དེས་ན་འདི་ཀུན་བདེན་པ་སྟེ། །
དམ་པའི་དོན་དུ་བདེན་མ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་། འབྲས་བུ་དུ་མ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུ་གཅིག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

327

གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་དང་། འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱོད་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པར་བཞེད་དོ། །
དྲང་ངེས་ལེགས་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་བདེན་གཉིས་སུ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་དངོས་གཞི་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ལ་མཛད་པའི་གནོད་པ་མཐར་གཏུགས་པ་ཡང་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་དང་འདྲ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཁུངས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་

ལས་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་མང་དུ་མཛད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། རིགས་པ་འདི་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དཔེ་ཡི་སྟེང་དུ་ངེས་སླ་བ་
ལ་དགོངས་ཏེ། དྲང་ངེས་ལས། དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་ངེས་སླ་བ་ལ་བསམས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་དོགས་སློང་།
ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། ཐོག་མར་བདེན་པར་གྲུབ་ཚུལ་དང་། བདེན་པར་འཛིན་ཚུལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུ་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགག་བྱའི་སྤྱི་བློ་ལ་ལེགས་པར་མ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

328

ཤར་ན། དགག་བྱ་དེས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་འཛིན་མི་ནུས་པར་གསུངས་པས། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། འདི་ལ་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་དང་། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་བློ་ཚད་མ་དང་ཡིད་དཔྱོད་གང་ཡིན་བརྟག་པ། ལྟ་བ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འབེབ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་གྱི་དགག་བྱའི་གྲུབ་ཚད་ལ་
སོགས་པ་གཞུང་གཞན་ལས་མང་དུ་གསུངས་པས་མ་བྲིས་ལ། འདིར་ཡུལ་ཅན་བློས་
དགག་བྱ་ཇི་ལྟར་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ངེས་པ་དེ་འཚོལ་ལུགས་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་རྣམས་ལེགས་པར་བསམས་ལ་ངོས་ཟིན་པར་བྱ། དེ་ནས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་གཅིག་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་ཅར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལུགས་དམིགས་ཕྱེད་པར་བསམས་ལ། གནོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ངེས་པ་དྲང་ཞིང་མཐར་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་རིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱའི་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་ལེགས་པར་འཆར་བར་བྱས་ཏེ། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་འཛིན་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་བསམས་ནས། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་དང་། གཉིས་ཀར་གྲུབ་པ་ལའང་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལུགས་བསམས་ཏེ། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ངེས་པ་དྲང་ཞིང་མཐར་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

329

ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྣམ་བདུན་
གྱི་རིགས་པ་ལས་བདག་ཕུང་པོ་དང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དགག་པ་གཙོ་འདོན་མཛད་པའོ། །
དེས་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱའི་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་བློ་ལ་མ་ཤར་ན། དགག་བྱ་དེས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་འཛིན་མི་ནུས་པར་གསུངས་པས། ཞེས་དགག་བྱའི་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པར་
གསུངས་པ་དང་།

སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀྐ་ལས་ཀྱང་། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ལ་རྟོག་
པས་མ་རེག་པར་ཏེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་བདེན་སྟོང་དེའི་དངོས་པོར་བདེན་མེད་དེ་རྟོག་པས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟོག་པས་དགག་བྱ་ལ་མ་རེག་པ་སྟེ་མ་སྣང་བར་དགག་བྱ་ངོས་མ་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་ཏེ་རྟོག་པས་དགག་བྱ་སྣང་ཚུལ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ནི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་དགག་བྱ་དང་སྟོང་གཞི་གཉིས་སོ་སོར་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་འབྱེད་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་བློ་ཚད་མ་དང་ཡིད་དཔྱོད་གང་ཡིན་བརྟག་པ་ནི། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་ཚད་མ་དང་ཡིད་དཔྱོད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ནི། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

330

ཕྱེད་པ་ཡིད་དཔྱོད་དང་། ལྟ་བ་རྙེད་པའི་རྗེས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་དང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་དུས་མཉམ་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་སྨྲ་བ་དང་དབང་རྟུལ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ། ལྟ་བ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འབེབ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ལྟ་བ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་ཚེ། སྣང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགག་བྱའི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་པས་དགག་དགོས་པ་དང་། སྣང་ཚུལ་གཞན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་
པས་འགོག་མི་རུང་སྙམ་པའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཚིག་ཙམ་ལས་བློས་དོན་ལ་ཕྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་གོང་དུ་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་ལ་སྔར་བཞིན་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། མྱུ་གུ་དང་དེ་རྟེན་འབྱུང་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

331

ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་

ངོར་འདྲེས་ནས་ལྟ་བ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་མི་ཕྱེད་པས་སྔར་རྒོལ་གྱིས་ཕྱེད་ཀྱང་དེའི་རིང་
ལ་སྟོན་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྟེང་ནས་ཆ་འདི་ཙམ་
ཞིག་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་ལ། འདི་ཙམ་ཞིག་བྱད་བཞིན་དུ་མི་སྣང་ངོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དབྱེ་མི་ནུས་པ་ལྟར། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་སྔོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ན། སྔོན་པོའི་སྟེང་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

སྣང་མི་སྣང་གི་ཆ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མི་ནུས་པར་གསུངས་པས། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དགག་རྒྱུའི་སྔོན་པོ་དང་། དགག་མི་རུང་བར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་སྔོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བློ་ངོ་ལ་ནམ་ཡང་འབྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི། ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་ཚད་མས་དགག་བྱ་དང་སྟོང་གཞི་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་ངོ་ན་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་གཉིས་
སོ་སོར་ནམ་ཡང་འབྱེད་དུ་མེད་ནའང་། བུམ་པ་མ་རྟོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་གྱིས་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་པ་ལྟར། ལྟ་བ་མ་
རྙེད་པའི་གོང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བུམ་པ་དང་བུམ་པ་གཉིས་རྟོག་ངོ་ན་སོ་སོར་ནམ་ཡང་འབྱེད་དུ་མེད་ནའང་། ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་གྱིས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་སོ། །
གཉིས་པ། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པའི་གོང་དུ་དགག་བྱ་དོན་དམ་གྱི་སྣང་ཚུལ་དང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

332

ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་མེད་ན། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་
ལས། གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་བྱ་ས་མེད་པར་སོང་ནས་སྣང་བ་བན་བུན་དུ་སོང་བའི་སྣང་བ་འཆར་བ་ཡང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཙམ་མ་ཕྱེད་པར་རིགས་པས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་སྟོང་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བཤིག་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པར་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་རྟེན་འབྲེལ་བཤིག་པའི་ཆད་ལྟར་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་པོ་འདི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཕྱེ་བ་འདི་མ་རྟོགས་ཕྱིན་ཆད་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟུང་
བས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་ན་ཡོད་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་དང་། མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་ན་མེད་པའི་མཐར་ལྟུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
འོན་ཀྱང་། ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གིས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྗེ་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་ལྔ་ལས། ལྟ་བའི་སྐོར་གསན་པ་ཟིན་
བྲིས་མཛད་པ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་པའི་སྐབས་སུ་འགོག་རྒྱུའི་བདག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་གཅིག་དང་།
ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
པས་དེ་གཉིས་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་སྟེ་བརྗོད་ཤེས་ཀྱང་། རྟོག་ངོ་ན་ཕྱེ་མི་ཤེས་པས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

333

བདག་མེད་རྟགས་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཚེ་མཉམ་དུ་བཀག་ན་མ་གཏོགས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁེགས་མི་ཐུབ་པ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་གང་

ཟག་འཇོག་ཤེས་པར་གསུངས་སོ། །
བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཀྱང་། ལྟ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་དུ་རང་བཞིན་
ཡོད་མེད་ས་ཚོད་ཐིག་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པར་བཞེད་དོ། །འཇམ་དབྱངས་དགའ་བློས། ལྟ་བ་མ་སྐྱེས་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་མེད་ཀྱང་
སྤྱིར་ཕྱེད་ནུས་པར་བཞེད་དོ། །

ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ།
ཆོས་རྣམས་མིང་དང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་ནི། ལུགས་དམ་པ་འདིའི་མཐར་ཐུག་པའི་དགག་བྱའི་གྲུབ་ཚད་དང་། དེ་ལྟར་དུ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པ་དང་། དགག་བྱ་དེ་ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཁྱད་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཞན་ལ་
རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཆོས་རྣམས་མིང་དང་རྟོག་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

334

དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ནི།
མདོ་ལས།
སྣ་ཚོགས་ཡིད་དགའ་མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་ཞིང་། །
གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །
འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་པ་འགའ་མེད་དེ། །
དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །
ཞེས་ལྷ་ཡི་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་ལྡུམ་རའི་མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ་དང་། གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་
འོད་འབར་བ་ལྷ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་དེ་དག་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

བྱེད་པ་པོ་གཞན་གང་ཡང་མེད་པར། རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་།
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར།
འཇིག་རྟེན་མ་རིག་རྐྱེན་ཅན་དུ། །
གང་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །
རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། །
ཅེས་འཇིག་རྟེན་རྣམས་རྒྱུ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་ཅན་ཏེ་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷས་བཞི་བརྒྱ་པར། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དེ་རྟོག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

335

པ་ཞེས། །བློ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་པ་ཡོད་
ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དེ་རྟོག་པ་ཞེས། །བློ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ནི། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་ལས་འབྱུང་བར་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་
པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གང་དག་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་
ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་ལ་བརྟགས་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
འདིའི་དོན་ནི་རྒྱུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པར་འབྲས་
བུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བ་མེད་པས། དེ་དག་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་པའམ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་རྒྱུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལས་འབྱུང་ཞེས་བློ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན་ཏེ་འཛིན་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་ན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་
ལ་བཏགས་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་དུ། རྟོག་པ་མེད་པར་ཞེས་པའི་དོན། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་
པ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མིན་པ་ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

336

བཀྲལ་ཏོ། །

བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཚུལ་གྱི་དོགས་སློང་།
བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པར་གསུངས་པས། རང་གི་སྟོང་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་། རང་གི་སྟོང་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་
ཀྱི་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཇོག་པ་དེ་ལྟར་ན། ང་ཡི་བའི་
སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་ཐལ། ང་ཡི་བ་དེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་
གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལ་གསུངས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་།
པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་མང་

པོར་མིག་སྣ་ལ་སོགས་པ་ང་ཡི་བའི་མཚན་གཞིར་གསུངས་པས། ང་ཡི་བ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟས་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པས། ང་ཡི་བ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དགོས་པ་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན། གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་སྨྲ་དགོས་པས། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་འཇོག་དཔྱད་དགོས་སོ། །
གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

337

བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་ཕུང་པོ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ང་ཡི་མིག་སྣ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཡི་བ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། ང་ཡི་མིག་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། སྤྱིར་ང་ཡི་མིག་སྣ་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་ཡང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཤེས་བྱའི་གདགས་གཞི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ཡང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་ལས་ཀྱང་། མདོ་འདིས་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་གསུངས་ཤིང་། གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་ལ། ཞེས་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཉིས་འགལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་ཀྱང་། གོང་གི་མདོ་དང་རྗེ་བླ་མའི་གཞུང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ང་ཡི་མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། མིག་སྣ་སོགས་ང་ཡི་བ་མིན་པར་ང་ཡི་བ་ནི་ང་ཡི་མིག་སྣ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །གཞུང་རྣམས་ལས་མིག་སྣ་སོགས་ང་ཡི་བའི་མཚན་གཞི་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི། མིག་སྣ་སོགས་ང་ཡི་ཡིན་རྒྱུའི་གཞི་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ནོར་ཅན་ལ་ནོར་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར་བཞེད་དོ། །
ང་ཡི་བ་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། རྒྱ་གཞུང་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

338

གསུང་ཟིན་མང་པོ་ཞིག་དང་འགལ་ཏེ། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཡུལ་བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ། ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ང་ཡི་བའི་གཞི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་ལས། བདག་གི་བ་མིག་སོགས། ཞེས་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བདག་གི་བའི་མཚན་གཞི་མིག་སོགས། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བའི་མཚན་གཞི་དང་། ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་མིག་སོགས་བདག་གི་བའི་མཚན་གཞིར་གསུངས་པ་
ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ནའང་། ང་ཡི་བ་གང་ཟག་མ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་མི་འདོད་བཞིན་སྨྲ་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་དང་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས།

བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་དངོས་གཞི་འཚོལ་དགོས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ།
སྤྱིར་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་

ཐལ་འགྱུར་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ལྟ་བུའོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

339

གཉིས་པ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ནི། སྒྲ་འཛིན་
ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དོན་
དམ་པར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་

འགྱུར་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། བཞི་པ། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི། ཚོར་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་

ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་དང་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་བསྒྲུབ་དཀའ་སླ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །
གཉིས་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རིགས་པ་ལ་ལྔ་ལས། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། རྒྱུ་ལ་དཔྱོད་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་
གཏན་ཚིགས། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱོད་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་ལྔ་ལས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ནི་གཙོ་བོ། །རྒྱུ་ལ་དཔྱོད་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།
བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །
གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །
དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །
སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

340

ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། དེ་དག་གི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པ་ནི་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས། དངོས་པོ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
རྟགས་ཀྱིས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །
དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་
གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ནའང་། གཙོ་བོ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མཐར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་
མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་ལྟ་ངན་གྱི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པའི་རིགས་པའི་
མཐར་ཐུག་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྔགས་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་གཞུང་འདིས་ནི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བྱེད་ནུས་མཚུངས་
པས། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྔགས་པ་གསལ་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་

ཚུལ་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཐག་གཅོད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ནུས་པ་ལྡན་པ་བཞིན་དུ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལའང་ལྟ་ངན་མཐའ་དག་གཅོད་པའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

341

མཐར་ཐུག་གི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབུ་མ་འཇུག་པར། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དྲ་
བ་གཅོད་པ་དང་། མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་

བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དྲ་བ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། རིགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ལ་གཏུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ལ་དོགས་སློང་འདི་ཡོད་དེ། རྟགས་སུ་འགོད་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཕྲ་མོ་ལ་བྱེད་དམ་རགས་པ་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། མཁས་པའི་དབང་པོ་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པར། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྟོགས་མི་ནུས་
པའི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

རོ། །རྟེན་འབྲེལ་རགས་པ་ལ་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་ལས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངེས་པས་ནི་ཆད་ལྟ་དང་། དམ་བཅའ་བའི་དོན་ངེས་པས་ནི་རྟག་ལྟ་
རྩ་བ་ནས་སུན་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་ངེས་པ་ན་ཆད་ལྟ་སུན་འབྱིན་པར་

གསུངས་པས། རྟེན་འབྲེལ་རགས་པ་ལ་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
སྐྱོན་མེད་དེ། གཏན་ཚིགས་ངེས་པ་ན་ཆད་ལྟ་སུན་འབྱིན་པར་གསུངས་པའི་ཆད་ལྟ་ནི།བོད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་དགག་བྱའི་ཚད་མ་ཟིན་པར་ཐལ་དྲགས་ནས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ན། རང་ལུགས་ལ་རྒྱུ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་ངེས་པ་དྲང་དུ་མེད་པའི་ཆད་ལྟ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། རྟགས་གྲུབ་པ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཆད་ལྟ་རགས་པ་སུན་འབྱིན་པའི་དོན་ཡིན་པ་ནི་གཞུང་ཉིད་ལས་གསལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

342

བ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་གང་འགོད་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། རྒྱུ་
འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ངེས་པ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་སྤྱིར་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཆད་ལྟ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་ལས།
རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་མ་ལུས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །འོ་ན། རྗེ་བླ་མས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་
པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་མོ་ལྔ་ལས། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། རྩ་ཤེའི་ཏཱིཀྐ་ཆེན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཅས་ནས་གཙོ་བོ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་
ལ་འབེབས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་མཛད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་།
ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ས་ལྔ་པ་བ་དེས་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། མཉམ་པ་ཉིད་བཅུས་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ལས། སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་ན། མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་རྣམས་རྟོགས་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སླ་བའི་ཚུལ་ཡང་། འདུས་བྱས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་དཀའ་ཞིང་། དེ་ཁེགས་ན་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞར་ལ་ཁེགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུས་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་བསྟན་པས། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་སླ་བར་དགོངས་ཏེ། སློབ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

343

དཔོན་གྱིས་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་བཀོད་པ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་
ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
མཐའ་བཞི་ལས་གཙོ་བོ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པར་མཛད་དེ། དེ་བཀག་ན་གཞན་རྣམས་དགག་སླ་བའི་ཕྱིར། མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། དབེན་པ། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ། སྤྲོས་པ་མེད་པ། བླང་དོར་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་། རྨི་ལམ། མིག་ཡོར། བྲག་ཆ། ཆུ་ཟླ། གཟུགས་བརྙན། སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་བཅུའོ། །
ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་
གཅིག་དུ་བྲལ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་
མཐོང་ཆུང་ངུར། གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དྲུག་དང་། མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི། ཆོས་དེ་དག་གི་བདག་
མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཁ་སྤོས་ནས་འགོག་པ་དང་། སྔར་མ་བཤད་པའི་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་

པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྔར་གང་ཟག་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དང་། སྔར་མ་བཤད་པ་ནི། རྟེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

344

འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་རིགས་པ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པར་མཛད་དོ། །

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དགོས་མིན་དཔྱད་པ།
སྐབས་འདིེའི་དོགས་སློང་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་སླར་ཡང་རྟགས་བཀོད་
པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་
སྦྱོར་ངག་མེད་དོ། །ཞེས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་པའི་ཚེ་དེའི་
བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་
བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་།
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས་ཀྱང་། སྤྱིར་བདག་སྐྱེ་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དངོས་སུ་
འགོད་མི་དགོས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་སྦྱོར་ངག་བཀོད་པ་མེད་ན། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གང་
གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་དང་།
དེའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདིས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་ཀྱང་། མཐར་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

345

སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དམ་བཅའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ལྷག་མཐོང་མཆན་འགྲེལ་དང་། ཞྭ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ལྷག་མཐོང་དཀའ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ན།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་
དོ། །ཞེས་པ་ནི་རྒོལ་བ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ནུས་པས་དབང་རྣོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་
རབ་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི། གང་ཟག་དབང་རྟུལ་འགའ་ཞིག་དང་པོ་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ། དེ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་
རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་སླར་ཡང་རྟགས་འགོད་དགོས་པ་དབང་རྟུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་

པར་འདོད་པས། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པས་མ་ཁྱབ་པར་བཞེད་དོ། །
གཉིས་པ། རང་ལུགས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། དབང་རྟུལ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། དང་པོ་ནས་
དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་བཀོད་པ་མེད་དེ། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལོག་
རྟོག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ཐལ་འགྱུར་བཀོད། དེ་ནས་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

346

ཆེད་དུ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་འགོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས། འདིས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་ཀྱང་། མཐར་

རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཞེས་དང་། གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་ལུང་དེའི་འོག་ཉིད་དུ། ཐལ་བ་བཀོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོ་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གཞན་ལ་
གྲགས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །དེས་ན། རང་ལུགས་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་

གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་དང་།
དེའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདིས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་ཀྱང་། མཐར་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་
སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དམ་བཅའོ། །ཞེས་
དང་། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་སོགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

347

ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་གཞལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་སླུ་བར་བཞག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་

རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་ཚིག་
གསལ་ལས། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཁུངས་སུ་འདྲེན་པར་མཛད་ནའང་། ཚིག་གསལ་
གྱི་གཞུང་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ཚེ། འདི་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྤྱིའི་ངོས་འཛིན་མིན་པར་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ།
དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ངོ་། །འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ཉེ་བར་འཇལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། བ་མེན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། ལུང་གི་ཚད་མ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་བཞིས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་
གསུངས་ཤིང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་
གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དང་པོ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་
སྤྱིར་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་རྗེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

348

དཔག་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། གཞུང་འདིས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་རྟགས་ལ་
བརྟེན་དགོས་པར་གསུངས་པས། སྤྱིར་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས་
པའི་ཁྱབ་པ་དོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་

རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། ཙམ་གྱི་སྒྲས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྲགས་
ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་ནི་མ་བཅད་དེ།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར། ཚིག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་མི་སྦྱོར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་
གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྦྱོར་བ་བཀོད་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་མིན་པ་
དང་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པས་སྦྱོར་བ་
མི་འགོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གང་ཟག་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ།ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ཟག་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་གང་ལ་མཛད་པ་ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཞི་དང་། རྩ་བ་ཤེ་རབ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ལྔ་དང་། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་རིགས་པ་བདུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་བཞི་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་ལ་གཟུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

349

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་ལ་གཟུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

བརྟེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རིགས་པ་བཞིའོ། །རྩ་བ་ཤེ་རབ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ལྔ་ནི།
རྩ་ཤེར།
ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །
དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེར་དེ་མེད། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྡན་མིན། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །
ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་བཞིའི་ཐོག་ཕུང་ལས་གཞན་མིན་ཞེས་པས། ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཅིག་བསྣན་པས་རིགས་པ་ལྔའོ། །
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་རིགས་པ་བདུན་གསུངས་པ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པར། ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ལྔར་རང་གི་ཆ་ཤས་ཚོགས་ཙམ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་གང་ཟག་ཏུ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
གཉིས་བསྣན་པས། རིགས་པ་བདུན་གསུངས་སོ། །འོ་ན། དེ་ལྟར་རིགས་པ་བཞི་དང་། ལྔ་དང་། བདུན་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ལས་རིགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་ནི། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

350

ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་། བདག་ལ་འཇུག་གོ། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་མ་
གཏོགས་པར། གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྔ་པ་མུ་སྟེགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས་ཆ་ལྔ་པ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་

བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློས་གང་ཟག་
བདག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པས་གཙོ་བོ་དེ་དག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རིགས་པ་བཞི་གསུངས་ལ། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལྔ་པ་མ་གསུངས་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འདོད་པའི་རང་སྡེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བ་ཤེ་རབ་ལས་རིགས་པ་ལྔ་གསུངས་པ་ནི། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རྩ་ཤེ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ལྔ་པ་གསུངས་པ་ནི། མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྩ་ཤེར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་བཞིའི་ཐོག་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་ལྔར་གསུངས་པ་ནི། མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་པ་ནི། རྩ་ཤེ་ལས་
གསུངས་པའི་རིགས་པ་ལྔའི་ཐོག་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་ཙམ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པའི་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་གང་ཟག་ཏུ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་གང་ཟག་ཏུ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་བསྣན་པས་རིགས་པ་བདུན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། རང་སྡེ་
དངོས་སྨྲ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་བདག་སེམས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

351

ལ་དངོས་སུ་འཇོག་ཅིང་། ལྷ་དང་མའི་ལུས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བཀོད་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་
གིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོའི་བཀོད་པ་ཁྱད་པར་བ་དེ་བདག་ཏུ་སྨྲ་སྟེ། དེ་འགོག་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོགས་ཙམ་བདག་མིན་པ་དང་། དབྱིབས་བདག་མིན་པའི་རྟགས་ཟུར་གཉིས་བསྣན་ཏེ། ཞེས་དངོས་སྨྲ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷ་དང་མིའི་ལུས་
ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པར་གསུངས་མོད་ཀྱང་ཁུངས་གང་ཡིན་མ་རྙེད་དོ། །ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་རྣམ་
བདུན་གྱི་རིགས་པ་ནས། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་འགོག་པ་གཉིས་གཙོ་འདོན་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཁེགས་ན་གཞན་རྣམས་ཁེགས་སླ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།
ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་མཛད་པ་ནི། རིགས་པ་འདི་ལ་གནད་བཞི་ཚང་
བས་ཡིན་ཏེ།ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུ་ལས། དེ་ལྟར་བཞི་ཚང་ན་དེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས།གནད་བཞི་ནི། དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད་དང་། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད། གཅིག་བྲལ་གྱི་གནད། དུ་
བྲལ་གྱི་གནད་དང་བཞི་ལས། དང་པོ། དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད་ནི། ཐོག་མར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་བྱུང་ན་དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད་ཚང་བ་དང་།
གཉིས་པ། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད་ནི། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཕུང་

པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་ལས་ཐབས་མེད་པར་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

352

བྱུང་ན། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད་ཚང་བ་དང་།
གསུམ་པ། གཅིག་བྲལ་གྱི་གནད་ནི། བདག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པའི་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་གསུམ་སྟེ། བདག་ཁས་བླངས་པ་དོན་
མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། བདག་ཕུང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ན་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་བདག་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །བདག་མང་པོར་ཐལ་བ་ནི། བདག་ཕུང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ན་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་བདག་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བདག་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་ཐལ་བ་ནི། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པའི་གཅིག་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདག་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྒྱུད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པ་
གསུམ་གྱི་གནོད་བྱེད་མཐོང་བ་ན། གཅིག་བྲལ་གྱི་གནད་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ། དུ་བྲལ་གྱི་གནད་ནི། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་
ན། ཕུང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བ། ཕུང་པོ་གཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གང་ཟག་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་གནོད་བྱེད་མཐོང་བ་ན་དུ་བྲལ་གྱི་གནད་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནད་
བཞི་ཚང་ན་དེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་མཐར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་

ཚིགས་ལ་གཏུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

353

དཔེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་རྣམས་མིང་ཙམ་དུ་འཇོག་
ཚུལ།

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་
དཔོན་ཆེན་པོ། །སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གསུམ་གྱིས། ཆོས་རྣམས་མིང་ཙམ་དུ་བཞག་པ་ལ་བྱ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཚུལ་དཔེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། སངས་
རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏར། དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷ་སྐུ་
གང་ཡིན་རྩོད་པའི་ཚེ། བདེན་རྫུན་ཤན་འབྱེད་པའི་དཔེ་ཡི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་དང་། ཞི་བ་ལྷས་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྱུ་མའི་དཔེ་ཡི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་
ནས། ཤིང་རྟའི་དཔེ་ཡི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དང་པོ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་བདེན་རྫུན་
ཤན་འབྱེད་པའི་དཔེ་ཡི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ལྷ་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཁྱབ་འཇུག་དང་། དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱི་རི་མོ་བྲིས་ནས་ཡོད་པ་ལ། མི་གཉིས་ལས་གཅིག་གིས་ལག་ན་
འཁོར་ལོ་ཅན་དབང་ཕྱུག་དང་། མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་ཅན་ཁྱབ་འཇུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ན། གཞན་གྱིས་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྩོད་པའི་སྐབས། ཤན་
འབྱེད་པའི་དཀོན་གཉེར་དེས། འདི་ནི་རི་མོ་ཡིན་པས་དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་ཟེར་བར། བཟློག་སྟེ་སྨྲས་པ་ཁྱེད་བདེན་གྱི་སྔ་མ་མི་བདེན་ནོ། །ཞེས་འཇིག་བརྟེན་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་བརྗོད་དེ། རྩོད་པ་ཞི་བའི་བྱ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

354

བ་བྱེད་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་མིང་ཙམ་གྱིས་

བཞག་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ། ཞི་བ་ལྷས་སྒྱུ་མའི་དཔེ་ཡི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་བསད་སོགས་ལ། །སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་སྡིག་མེད་དེ། །སྒྱུ་མའི་
སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ། །བསོད་ནམས་དང་ནི་སྡིག་པ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་ཏེ་གསོད་འདོད་ཀྱིས་མཚོན་བསྣུན་པ་སོགས་བྱས་
པས། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་སྡིག་པ་བྱུང་ཡང་སྲོག་གཅོད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་མི་
འབྱུང་བ་ནི་སེམས་མེད་པས་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུ་ལ་ཕན་བཏགས་པས་བསོད་ནམས་དང་། གནོད་པ་བྱས་པས་ལས་དགེ་སྡིག་གི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ནི་སེམས་དང་ལྡན་པས་ཡིན་ནོ། །
མདོར་ན། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་། སྐྱེས་བུ་གཉིས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་ཡང་། དེ་གཉིས་བསད་པས་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྫོགས་མི་རྫོགས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྣང་བ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པ་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་ཡང་། ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཤིང་རྟའི་དཔེ་ཡི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་
ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

355

དབུ་མ་འཇུག་པར།
རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །
ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད། །
དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །
འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །
ཞེས་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་། དོན་གཞན་དང་། གཞན་མིན་པའི་གཅིག་དང་། དོན་དམ་པར་རང་གི་ཡན་ལག་ལྡན་པ་དང་། དོན་དམ་པར་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ཕར་བརྟེན་པ་དང་། ཡན་ལག་དོན་དམ་པར་རང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཏེ་བདུན་དུ་བཙལ་བས་ཤིང་རྟ་མ་རྙེད་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་རང་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་རྙེད་དུ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཁུངས།
དགག་བྱ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་བཀག་ཙམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཏུ་འདོད་ཕྱིན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ལས་གཞན་དུ་འཇོག་ས་མེད་པས། དགག་བྱ་
བདག་བཀག་ཙམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་ཐམས་ཅད། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཁུངས་ཡིན་པས། དེ་དག་ལས་ལོགས་སུ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་ཟུར་པ་འཚོལ་མི་དགོས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

356

སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྟན་པའི་མདོ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི།
དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་།
ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་
མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
ཙམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་བར་གྱི་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་ནམ་མཁའ་འཇོག་པ་
ལྟར། དགག་བྱ་ཆོས་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བའོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ་ཆོས་བདག་
མེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆ་ནས་བཞག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའམ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ནི། མདོ་སྡུད་པ་ལས།
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་
ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

357

ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་ལ།
གཞན་ཡང་། ཤེས་རབ་སྙིང་པོར། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་
ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པ་ནི།
ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྒོམས་པར་བྱ། །
མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྣམས་པ་དང་། །
མྱང་དང་རེག་པར་འགྱུར་བ་དང་། །

ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས། །
ཤེས་ནས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན། །
ཞེས་མཐོང་བ་གཟུགས་དང་། ཐོས་པ་སྒྲ་དང་། བསྣམས་པ་དྲི་དང་། མྱང་པ་རོ་དང་། རེག་པ་རེག་བྱ་སྟེ། ཆོས་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ལྷས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པ་ནི། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་རྟེན་ནས་འབྱུང་བས་རང་དབང་བ་སྟེ་རང་གི་ངོས་ནས་མེད་ལ། རང་གི་ངོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

358

ནས་མེད་པ་དེ་ནི། བདག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པ་ནི། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ཏུ། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་ལྟ་བས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡང་འཇུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགྲོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་
གསུངས། །ཞེས་དགག་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་པ་
མེད་དགག་ཉིད་ལ། སྟོང་གཞི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས། ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གཉིས་གསུངས།
དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་

བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བདག་མེད་པའི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ནི། རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོབས་ཀྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་
ཞིག རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན། དངོས་དང་། ཤུགས་དང་། དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀ་དང་། སྐབས་སྟོབས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འཕངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

359

ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་དྲངས་པའི་ལྡོག་པ་བསྡུས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཚིག་གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྡན་རང་
ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་
པ་བསྡུས་པའི་གཞུང་འདིའི་ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་གཞན་ཞིག་ལ། དོན་
གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཚིག་གཅིག་རྣམ་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །
གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོར། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །ཞེས་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་
སྤྲོས་པ་ཉི་ཚེ་བ་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་པར་འདོད་ན། འདིའི་རྒྱས་བཤད་
ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་གཞུང་ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉི་ཚེ་ཙམ་ལས་སྟོང་ཉིད་
རྫོགས་པར་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགྲོལ་
ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་པའི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་ལས། སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་དངོས་མིན་པར་འདོད་ན། འཇུག་པའི་གཞུང་འདིའི་འོག་ཏུ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད། སྟོང་པ་ཉིད་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གོང་དུ་མདོར་བསྡུས་ནས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད། རྒྱས་པར་འཆད་བཞེད་ནས་
འོག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་བཞིའི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

360

དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ལྟར་སྟོན་པས་སླར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕྱེ་སྟེ་རྣམ་མང་གསུངས། །སྤྲོས་དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་ཉིད། །བཅུ་དྲུག་བཤད་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ། །སླར་ཡང་བཞི་བཤད་དེ་དག་ནི། །ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། སྟོང་པ་མཐར་ཐུག་མེད་
དགག་ཏུ་བཞེད་པ་ནི། མདོ་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པར་ཐུག་པ།
ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ནི། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་
ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དགག་བྱའི་བདག་དང་། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པ་སྟེ། སྟོང་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་གི་བདག་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། སྟོང་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་གི་བདག་མེད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཉན་རང་འཕགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ན་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

361

དགོས་པར་གྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
དགོས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་
ཁྱབ་པ་གྲུབ་བོ། །སྤྱིར་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན། ཕུང་སོགས་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་མེད་ཀྱང་། གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་སོང་བའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་དེས་ཕུང་སོགས་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། ཕུང་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་གཞན་མེད་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་རིགས་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་
ཟིན་ཏོ། །
པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཉན་རང་འཕགས་
པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་
ཐུག་སྟེ། དེ་ཁེགས་པས་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་
གི་བདག་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་དང་།
གང་ཟག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྲུབ། དེ་གཉིས་གྲུབ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་ལ། གང་ཟག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རྟོགས་དགོས་པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་
ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་
པ་རྟོགས་དགོས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

362

སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ།

སྤྱིར་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་དང་། མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བཅས་
ཀྱི་གཞུང་ནས་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་བཞེད་ཚུལ་ལ། བཤད་པ་རྩལ་འདོན་
མཛད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་རྩ་བའི་ཆ་ནས་མི་མཐུན་པ་མེད་སྙམ། དེ་ལ་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བའི་བཤད་པ་མཛད་ཚུལ་ནི།
ངེས་ཤེས་སྒྲོན་མེ་ལས། དགེ་ལྡན་ལྟ་བ་མེད་དགག་ཟེར། །གཞན་རྣམས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སྨྲ། །སྔ་འགྱུར་རང་ལུགས་གང་ཞེ་ན། །ཟུང་འཇུག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་ངོར། །མེད་ཅེས་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་གྱི། །མེད་རྐྱང་དང་ནི་མ་ཡིན་ཞེས། །བཀག་
ཤུལ་ཆོས་གཞན་ཅི་ཞིག་འཕེན། །དེ་གཉིས་བློ་ཡིས་བརྟག་པ་ཙམ། །དོན་ལ་གཉིས་ཀར་ཁས་མི་ལེན། །དགག་སྒྲུབ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡི། །བློ་འདས་གདོད་མའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་རྙིང་མ་བ་རང་གི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བའི་བཞེད་པ་ནི། དགེ་ལྡན་པ་ལྟར་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཇོ་ནང་པ་ལྟར་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །
འོ་ན། སྔ་འགྱུར་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།མཐའ་བཞི་སྤྲོས་པ་
མཐའ་དག་ཁེགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོར། དགག་བྱ་ཁེགས་པའི་ཤུལ་དུ་མེད་རྐྱང་མེད་དགག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོར་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བློ་འདས་གདོད་མའི་ཆོས་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་འདོད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ནི། ལས་དང་པོ་བས་རིམ་གྱིས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

363

འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས། དང་པོ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་
ཕྱུང་ལ། ཕྱིས་ནས་མེད་པ་སོགས་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་བཀག་ནས།
ཕྱོགས་རེ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་གནས་པའི་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་རྗེས་མཐུན་དུ་བསྒོམས་པས། ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཀུན་ཅིག་ཅར་ཁེགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གསལ་སྣང་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲའི་ཡེ་
ཤེས་དེའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གང་

ཡང་མེད་པར་བཞེད་དེ།
ངེས་ཤེས་སྒྲོན་མེ་ལས།
དེ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་བྲལ་ལ། །
མཐའ་བཞི་གང་དུའང་མི་འཛིན་ན། །
མཐའ་བཞི་ལས་འདས་འཛིན་སྟངས་ནི། །
མེད་པས་འཛིན་སྟངས་མེད་པར་འདོད། །
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གལ་ཏེ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་

ཅད་བཀག་ན། ཆད་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཆད་ལྟ་ནི་ཐ་སྙད་ཚད་མས་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་བཀག་ན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཡང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་བློས་དེ་དག་བཀག་ཀྱང་ཆད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་རྩ་བ་ལས། ཐ་སྙད་ཚད་མས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས། །སྣང་བ་བཀག་ན་ཆད་ལྟར་ཟད། །དོན་
དཔྱོད་ཚད་མས་དོན་དམ་པར། །ཆོས་ཀུན་བཀག་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཆད། །ཅེས་གསུངས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

364

སོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདི་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རིགས་པས་བདེན་གྲུབ་
ཁེགས་པ་ན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། མདོར་ན། ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་
ཡིན་དང་། གཉིས་མིན་གྱི་མཐའ་བཞི་ཀ་ལ་བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་
མ་སྦྱར་བར། དེ་དག་གི་དམིགས་གཏད་ཞིག་པའི་སྤྲོས་བྲལ་ཆེན་པོ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དོན་ཟབ་མོ་བདེ་བླག་ཏུ་ངོས་ཟིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་སྐབས་དགག་སྒྲུབ་
དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་འཐད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་
སྐབས་དགག་སྒྲུབ་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པས། ཐལ་འགྱུར་བ་

ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་ཕྱེ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ།
མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གཟུང་བར་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྟེ། གཞན་སྐྱེས་འགོག་
པའི་ཐལ་བ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ཡིད་ཆེས་སྐྱེའོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཁས་ལེན་མེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཁས་ལེན་ཡོད་པའི་སྐབས་ཕྱེ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
དོན་དམ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཚུལ།
ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

365

དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་མིན་གཉིས། །
མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གིས། །
ཕྱེ་བས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས། །
དོན་དམ་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་སྨྲ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་
ལྡན་པས་དོན་དམ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་དང་།
ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་ལའང་། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་ལྟ་བུའི་མེད་
དགག་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དང་། མྱུ་གུ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུའི་མ་ཡིན་དགག་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་
ནས་ཕྱེ་བ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་
པ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་བཞེད་པ་བཀོད་ནས།
དེ་འགོག་པ་ལ།
ཚུལ་འདི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ལས། །
ལྷག་པའི་སྤྲོས་བྲལ་མེད་པས་ལན། །
དེ་འདྲའི་མེད་དགག་རྣམ་གྲངས་ལས། །
རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་མིན། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་ནི། དེ་ལས་ལྷག་པའི་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྟོང་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

366

འཇོག་ཚུལ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན་ལ། བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི། རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཙམ་ལས། རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔ་འགྱུར་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་
གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གང་ཞེ་ན།
ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས།
རང་བཞེད་སྤྲོས་མཐའ་ཉི་ཚེ་ཙམ། །
བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྣམ་གྲངས་དང་། །
སྤྲོས་མཐའ་ཕྲ་རགས་མཐའ་དག་ཀུན། །
བྲལ་བའི་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་མིན། །
ཞེས་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་ཉི་ཚེ་བཀག་པ་བདེན་མེད་ལྟ་བུ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་
དམ་དང་། མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དུ་བཞེད་པའོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་གོང་དུ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །
མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ།
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་

འཇོག་ཚུལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། དེས་ན་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་དེ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དབུ་མའི་ལམ་དང་། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་གཞན་ངོར་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་སོགས་སྨྲ་བ་ལ་ནི་འགལ་བ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

367

མེད་དེ།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་དཔྱད་ན། ཡང་མཐའ་བཞི་དང་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲྭ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡོད་
མིན་མེད་མིན་དང་། གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་གྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་ནི། སྟོང་ཉིད་དང་། དབུ་མའི་ལམ་དང་། མཐར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས། གཞན་ངོར་ཐ་སྙད་དུ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོད་པ་སྨྲ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ།
རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་དཔྱད་ན། མཐའ་བཞི་དང་འགག་སོགས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཐ་སྙད་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མ་གཟིགས་ཤིང་། འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་

གཞག་གི་གཟིགས་ངོ་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ། རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་། མེད་པའང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གཞུག་པའི་དགོས་པའི་དབང་དང་།ལས་འབྲས་ཀྱི་

འབྲེལ་བ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ངོར་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་
པའི་ཚེ། རྨི་ལམ་དང་། སྒྱུ་མ་དང་། གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་གཞན་ངོར་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ཐ་སྙད་དུའང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་མི་གནོད་དེ། དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་ནི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་མི་བྱེད་ལ། རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

368

དབུ་མ་ལུགས་གསུམ་གསལ་བྱེད་ལས།
དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི། །
ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །
གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་མིན་པས། །
མཐའ་བཞི་ལས་སྒྲོལ་དབུ་མ་པ། །
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན། །
ཞེས་དངོས་པོ་སྨྲ་བ་ལྟར་ཡོད་པར་ཡང་མི་འདོད། ཆད་པ་སྨྲ་བ་ལྟར་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད། ཕུང་པོ་གསུམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཉིས་མིན་དུ་ཡང་མི་འདོད། ཉེས་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འདོད་པས། མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་མཐའ་བྲལ་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་དབུ་མ་པ་སྟེ། དེ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྨྲ་བ་སུས་ཀྱང་ཀླན་ཀར་བྱེད་པར་མི་ནུས་པས་མཁས་པའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ།ས་སྐྱའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་འཇོག་ཚུལ་ནི།
ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ལས། དབུ་མའི་དོན་ནི་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། མཐར་འཛིན་དང་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཐོག་མར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་གྱི་བདེན་པ་མ་བཀག་ན། མཐར་འཛིན་ཕྱི་མ་རྣམས་དགག་ཏུ་མེད་པས། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

369

གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་དགོས། འདི་དགག་བྱ་རགས་པ་ཡིན་ཞིང་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་པས།
གཞུང་རྣམས་ལས། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་
པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབུ་མའི་དོན་ནི་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། གཉིས་ཀའི་མཐར་འཛིན་དང་། གཉིས་མིན་གྱི་མཐར་འཛིན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་པས། དེ་ལ་ཐོག་མར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་བདེན་པ་མ་བཀག་ན། མཐའ་ཕྱི་མ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མཐར་འཛིན་རྣམས་དགག་ཏུ་མེད་པས། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་མཐར་འཛིན་དང་པོའི་ཡུལ་བཀག་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་འདི་ནི་དགག་བྱ་རགས་པས། དེས་སྟོང་པ་བདེན་པར་མེད་པ་ཡང་སྟོང་པ་རགས་པ་ཙམ་ལས་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་པ་མིན་ལ། འོ་ན། གཞུང་རྣམས་སུ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ།།བདེན་གྲུབ་བཀག་ནས་བདེན་སྟོང་དུ་བཟུང་ན་ཡང་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་པས། མེད་པར་འཛིན་པ་དང་། གཉིས་འཛིན་དང་། གཉིས་མིན་དུ་འཛིན་པ་ཡང་འགོག་དགོས་ལ། དེས་ན། མཐའ་བཞི་གང་དུ་གཟུང་བའི་ཡུལ་རྙེད་དུ་མེད་པས། དེར་འཛིན་པ་མེད་པ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པར་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་པས་སྟོང་པ་སོགས་གང་དུའང་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ལས། དེ་བཀག་ནས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བ།དཔེར་ན། རྟ་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

370

བཞོན་པ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་ཡང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་ལྟར། ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ཡང་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་གཉིས་འཛིན་དང་གཉིས་མིན་དུ་འཛིན་པ་ཡང་འགོག་དགོས་པས། མཐའ་བཞི་གང་དུ་ཡང་གཟུང་བའི་ཡུལ་མ་རྙེད་པས། དེར་འཛིན་པ་མེད་པ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདིའོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་གཅིག་བྱུང་ན་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་གང་དུ་གཟུང་ཡང་མཐར་འཛིན་ལས་མ་འདས་པས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་ཚུལ་ནི།
ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས།
གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་སོ་སྐྱེའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས། །

མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་ཅིག་ཅར་མི་ཁེགས་ཀྱང་། །
རེ་འཇོག་ཚུལ་གྱིས་བཞི་ཀར་བཀག་ནས་ནི། །
ཚུལ་བཞིན་བསྒོམས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། །
ལྟ་བ་ཆོས་དབྱིངས་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་མཛད། །
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་རེ་
འཇོག་གིས་བཀག་པའི་ངེས་ཤེས་ཚུལ་བཞིན་བསྒོམས་པ་ལས། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་ཁེགས་པའི་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་མཛད་པའོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ལས། དེས་ན་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་ནི། དོན་དམ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་མི་ཕྱེ་སྟེ་ཐོག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

371

མར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ནས། དེའི་འོག་
ཏུ་མཐའ་ཕྱི་མ་གསུམ་བཀག་པའི་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་བྲལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་ལུགས་གཉིས་ཀས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་གྱི་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་བཞེད་པར་གསུངས་པས། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་
ལ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་དོ། །
རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཞེད་པ།
ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
བཞེད་དེ།
ངེས་ཤེས་སྒྲོན་མེ་ལས།
འགའ་ཞིག་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས། །
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ཟེར། །ཕུང་པོར་ང་ཙམ་འཛིན་པའི་བདག །
མ་ཁེགས་དེ་སྲིད་དེའི་ནུས་པས། །

ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་མེད་པ་དང་། །བདག་དེའང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། །བཏགས་ཙམ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི། །

ཡུལ་ཡིན་དེ་དང་བུམ་སོགས་ལ། །

སྟོང་གཞིའི་དབྱེ་བ་མ་གཏོགས་པར། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

372

སྟོང་ཚུལ་ཁྱད་པར་འགའ་མེད་དེ། །
ཆོས་དང་གང་ཟག་སོ་སོར་ཡང། །
རང་བཞིན་གྲུབ་པས་སྟོང་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། བོད་སྔ་རབས་པ་འགའ་ཞིགཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་།ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཁེགས་པ་དེ་
སྲིད་དུ། དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་སླར་ཡང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་མེད་དོ། །དེས་ན། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ང་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རྟོགས་དགོས་པས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་བུམ་སོགས་བདེན་པར་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ལ་སྟོང་གཞིའི་དབྱེ་བ་ཙམ་ལས་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་འདྲ་ཡང་། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་ཉན་རང་

ལ་མེད་པས། དེ་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཉོན་མོངས་ནི་
རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་ནུས་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་

ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་པས་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་

ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་དགོས་པར་བཞེད་དེ།
ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས།
ཐུན་མོང་སྟོང་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཙམ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

373

རྟོགས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་དངོས་གཉེན་མིན། །
ཐུན་མིན་ཤེས་སྒྲིབ་དངོས་གཉེན་ནི། །
རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་མངོན་རྟོགས་ལགས། །
ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། ཉན་རང་ཐུན་
མོང་དུ་གྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཕྲ་བ་ནས་རྟོགས་ཀྱང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཙམ་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་མིན་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱའི་རང་བཞིན་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་དངོས་གཉེན་ནི། བདག་
མེད་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་བ་ནས་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལགས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཀའ་བརྒྱུད་གཞུང་ནས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པར་བཞེད་པ།
ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས།ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་
ནི།རིགས་པ་གསུམ་དང་། ལུང་བདུན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བཞེད་དེ། དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། ལུང་འདིས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
སྟོན་ཏེ། དེར་རིགས་པ་གསུམ་དང་། ལུང་བདུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རིགས་པ་དང་པོ་ནི། ཉན་རང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་བཞིན། རྟགས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་གྲུབ། འདོད་ན། ས་བཅུ་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

374

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་

ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམིགས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་པའི་

ཆགས་བྲལ་བཞིན།རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་ཉན་རང་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་ཏུ་གདགས་པ་སྟེ་བཞག་པའི་རྒྱུ་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མ་བཟློག་ན། དེ་འདུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་ལ་བདེན་ཞེན་མི་བཟློག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་བདུན་ཇི་ལྟར་ཡིན་མི་གསལ་ཡང་། འོག་ཏུ་བསམ་ཚོད་ཅིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོས། དབུ་མ་ལུགས་གསུམ་གསལ་བྱེད་དུ། བྱམས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལུང་འདི་གཉིས་ལས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི། རིགས་པ་གསུམ་དང་། ལུང་ལྔས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུང་འདི་གཉིས་ལས་ནི། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཡང་ཤེས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རིགས་པ་གསུམ་དང་། ལུང་ལྔས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། རིགས་པ་གསུམ་ནི་སྔར་དང་འདྲ་ལ། ལུང་ལྔ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལུང་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཞེས་སོགས་དང་། ཇི་ལྟར་མིག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིས། །མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་འཛིན་བྱེད་པ། །ཞེས་སོགས་དང་།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

375

ཉན་ཐོས་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་རྡོས་པ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱི་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་
དང་། མཁྱེན་པས་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀ་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་ལུང་ལྔས་བསྒྲུབས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། གོང་དུ་དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས་ལུང་བདུན་གསུངས་པ་ནི། འདིར་དྲངས་པའི་ལུང་ལྔར། བྱམས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། ས་བཅུ་པའི་མདོ་གཉིས་བསྣན་པས་བདུན་མིན་ནམ་སྙམ་མོ། །

ས་སྐྱའི་གཞུང་ནས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
བཞེད་པ།
ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་།ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བཞེད་དེ། ཉན་རང་ལ་ཉོན་མོངས་
སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚང་བར་རྟོགས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་མེད་དེ། ཉན་རང་
གིས་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་དང་པོ་བཀག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་ཀྱི།

མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པས།
ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་ཆོས་ཀྱིབདག་མེད། གསལ་བ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། ཚང་
བར་རྟོགས་མི་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ངེས་དོན་རབ་གསལ་ལས། དེའང་འདོད་ན། དེ་
ནི་རིང་དུ་སོང་བར་བློ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པའི་ཐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

376

བདག་མེད་གསལ་བ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། ཚང་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་པ་དང་། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དགྲོལ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ཉན་རང་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་
སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱི། བདག་མེད་མཐའ་
དག་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐའ་དག་
རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན། ཉན་རང་གིས་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚང་བར་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་

བཞེད་པ།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ།
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི། ཆོས་རྣམས་
མིང་དང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མིན་པར། རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ནི་བདེན་འཛིན་དང་། གང་ཟག་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ཏུ། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཞན་ལ་རག་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

377

ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ངོས་

འཛིན་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
ལུགས་འདིའི་དགག་བྱའི་བདག་ནི། ཆོས་རྣམས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །བདག་མེད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་

གྲུབ་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་གང་ཟག་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས། ལུགས་འདི་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་ཉོན་
སྒྲིབ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་པར། སྟོང་གཞི་ཁོ་ནས་འཇོག་པ་དང་། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་པར། དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནས་འཇོག་པ་ཡང་གནད་
འདི་ལ་ཐུག་པའོ། །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོང་
གཞིའི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་པར་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་དང་། བདག་འཛིན་གཉིས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

378

ཀྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་པར། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་
པས། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་

འདོད་དོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་
པ།

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །ཞེས་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་པར་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །ཡང་སྟོང་ཉིད་བདུན་
ཅུ་པ་ལས། ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་མཐོང་བ། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མ་འབྱུང་
བ། །དེ་ནི་མ་རིག་འགག་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགག །ཅེས་པས་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་གྱིས་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་པའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བས། མ་རིག་པ་འགག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རིམ་བཞིན་འགག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཅེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

379

པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐོང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕུང་

སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ན། གང་ཟག་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བློ་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན། གཞུང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་བདེན་འཛིན་
གྱིས་ཁྱབ་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་དང་། འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས།
རྒྱུད་བླ་མ་ལས།
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །
དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །
སེར་སྣ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་གང་། །
དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །
ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པའོ། །དགེ་ལྡན་རང་ལུགས་ལ་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་མིན་ལ་བཞེད་པ་
མི་མཐུན་པ་ཡོད་ནའང་། བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་བཞེད་པ་སུ་ཡང་མེད་དེ།བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་བཞེད་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་དགེ་ལྡན་པ་ཀུན་གྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རང་ལུགས་ལ། རྒྱུད་བླ་མའི་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིས་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་
བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལྟར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

380

བྱས་ན། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་འཆད་རིགས་མོད་ཀྱང་། རྒྱུད་བླ་མའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་སོ། །
སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་ནི། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི། ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི་

གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི། ཞེས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་བསྟན། ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་
པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཞེས་པས། མཚན་ཉིད་བསྟན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་སོགས་སྒྲས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་ཟད་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་

ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་བསྟན་ལ། ཡང་སྒྲས་བག་ཆགས་དེ་དག་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གེགས་ཡིན་པ་མ་ཟད། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྒྱུར་ཡང་བསྟན། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྡོག་དུས་སམ་
སྤངས་པའི་དུས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ལུགས་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

381

མོངས་སུ་བཞེད་པས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནིགཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་
ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོས་

འཛིན་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས། འདིར་གསུངས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་འཛིན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་
གཞུང་འདི་ལས་གསལ་བ། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ན་མེད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གཙོ་བོ་ཟླ་བའི་གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་སོ། །
ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོགས་སློང་།
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་པ་ནི། རྗེ་ཡབ་
སྲས་དང་དེའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་མེད་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ནི།
ཤེས་པར་གྱུར་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་མི་བཞེད་དེ། རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས།
དེས་ན་ཤེས་པར་གྱུར་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་དེ། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་ན། བདེན་འཛིན་ལས་འོས་མེད་ཅིང་།
བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་
ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་བཞེད་པའོ། །
མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རྣམ་གཉིས་
ཀྱིས། ལས་འབྲས་ཕྲ་མོ་ལ་རྨོངས་པའི་རྨོངས་པ་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་

འདོད་པས། དེ་ལ་དོགས་སློང་འདི་ཡོད་དེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་ལ་རྨོངས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

382

པའི་རྨོངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་འབྲས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་ལ་རྨོངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་འབྲས་ཕྲ་མོ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་དེ། ཡོད་ན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཕར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་
བློ་མངོན་གྱུར་དུ་ག་ལ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་ཏན་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལའང་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཡུལ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པ་ན།
གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བ་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་མེད་ཅེས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་པ་སྣང་ཡང་། ལེགས་པར་མ་མཐོང་བས། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ། རྟོག་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་འདིའི་ལན་འཚོལ་དགོས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀྐ་ལས། ཤེས་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། ཀུན་
བརྟགས་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་ཡུལ་བདེན་པར་སྣང་བ། སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་འཐད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ས་བོན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་འཐད་པར་འཛིན་པའི་བློ། ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཚོལ་དགོས་ཏེ།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

383

དེ་ལྟ་བུའི་འཐད་འཛིན་གྱི་བློ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པས། ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲའི་བློ་ནི་བདེན་འཛིན་ལྟ་བུར་མངོན་པས་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་

མི་རུང་བ་རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀྐ་ཉིད་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གཉལ་སྟོན་དཀའ་འགྲེལ་ལས།དེས་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་དེའི་
འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པ་དང་། གཉིས་སྣང་འཁྲུལཔའི་བག་ཆགས་དང་། བདེན་སྣང་དང་། བདེན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་མཁྱེན་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་ཅིང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།ཞེས་བདེན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གསུངས་སོ། །

སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་
བྱེད། དབྱེ་ན། ཀུན་བརྟགས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ས་བོན་
དང་བཅས་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པའོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲིབ་པ་གང་

ཞིག་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད། དབྱེ་ན། མངོན་གྱུར་བ་དང་། ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། རང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་

ཆགས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་དབྱེ་ན།
མངོན་གྱུར་བ་དང་ས་བོན་གཉིས། ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་སྒྲིབ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཞེས་བརྗོད།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

384

དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་བསྡུའོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་དགོངས་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བག་ཆགས་དང་། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཆ་ཞེས་བྱུང་གི་མངོན་གྱུར་བ་དང་། ས་བོན་གྱི་

ཆ་ཞེས་ཕལ་ཆེར་མ་བྱུང་ངོ་། །
དོགས་གཅོད། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློས་བཞག་པའི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་བཤད་ལེགས་སྙིང་པོ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་
བག་ཆགས་དང་ས་བོན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བག་ཆགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལས། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ལ་བག་ཆགས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་
པའི་བག་ཆགས་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འོ་ན། ས་བོན་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡིན་པར་ཐལ།
ས་བོན་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བག་ཆགས་དེ་དངོས་སུ་འཇོག་བྱེད་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

385

འཛིན་པ་ཡིན་ཡང་། གཙོ་བོ་ནི་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་ལག་རྗེས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་
རྗེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན། མི་གསུམ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཡང། རང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་བདག་གི་ལུང་རིགས་སྨྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཐོབ་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ་ནི། གཙོ་བོ་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྣང་
བའི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པ་བསྐྱེད་བྱེད་ལྟ་བུར་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་

མིན་པར་གྱུར་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །
མཁས་པའི་དབང་པོ་གཞན་གྱིས། ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཡང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་

ཆགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དྲང་ངེས་ལེགས་
བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་

ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བག་ཆགས་རང་ལྡོག་ནས་ཤེས་
སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

386

ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་གྱི་དོགས་སློང་།
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་
ཚུལ་ལ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་

དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ས་

གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་བའི་ས་འདིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་
པ་འདི་ཙམ་ལས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཇི་ལྟར་སྤོང་
བའི་ཚུལ་ས་བཅུ་དང་སྦྱར་ནས་གསལ་བར་གསུངས་པ་མེད་ལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཀུན་བརྟགས་ས་དང་པོ་ནས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ས་གཉིས་པ་ནས་སྤོང་བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་
འཇོག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་འཇིག་ལྟ་མི་འཛད་པ་དང་། ས་དང་པོར་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤོང་བར་གསུངས་པས། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ལ་ཀུན་ལྷན་གཉིས་
སུ་ཕྱེ་སྟེ་ཀུན་བརྟགས་ས་དང་པོ་ནས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ས་གཉིས་པ་ནས་སྤོང་བར་གསལ་ལོ། །
རྒྱ་གཞུང་ཁག་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་
ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མེད་པས། རྗེས་འཇུག་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་དགུར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

387

དང་། བཞེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་རྒྱན་དུ། གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྒོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་
ལ་དགུར་བཞེད་ན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་དགུ་ཞེས་སྨོས་རིགས་ཀྱིས། ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ཅེས་སྨོས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཚེགས་ཆེ་ཆུང་ཡང་མེད་ཅིང་། དགོས་པ་ལྷག་པོ་གཞན་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
སྤང་སྤྱི་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་དགུ་དང་། བྱེ་བྲག་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་ཆེ་འབྲིང་དྲུག་

ཏུ་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དགུར་འབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་
ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གང་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་སྤང་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པ་
ཆེ་འབྲིང་དྲུག་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཆུང་ངུ་
གསུམ་དུ་འབྱེད་པའོ། །སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ཀྱང་ས་དང་པོ་དང་བདུན་
པའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་གཉིས་འབྱེད་པས། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པར་བཞེད་དོ། །
མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ། སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་
འབྲིང་ཆུང་ངུ་གསུམ་ལ་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་ངུ་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་སྟེ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ས་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྒོམ་སྤང་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ནས་བདུན་པའི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་སྒོམ་སྤང་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སྤོང་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། ས་དང་པོ་དང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

388

བདུན་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་གཉིས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པར་བཞེད་དོ། །
གཉིས་པ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་དགུར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་

རྒྱལ་མཚན་གྱིས། སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་དགུར་བྱས་པའི་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རགས་པ་ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནས། འབྲིང་གི་ཆུང་ངུ་ས་བདུན་པའི་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་དང་། ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་
སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཕྱེས་ནས། ཆེན་པོ་
ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ཏེ། ཆེན་པོའི་རགས་པ་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཐེབས་དང་པོས་སྤོང་བ་དང་། ཆེན་པོའི་ཕྲ་མོ་གཉིས་པས་སྤོང་བ་དང་།
འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་གཉིས་ས་དགུ་པ་དང་ས་བཅུ་པས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་ཐེབས་གཉིས་
པ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཅི་
རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ས་བརྒྱད་པར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་གཉིས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

389

ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་སྨད་

གཉིས་ལ་འཇོག་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། །
ས་དང་པོ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀྐ་ལས།

ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཡང་། ས་དང་པོ་ནི་བསྐལ་པ་དུ་མའི་ཡུན་གྱིས་

ཚོགས་རྫོགས་དགོས་པས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འགྲེལ་པ་མཛད་པས་ཉོན་མོངས་ཀུན་བརྟགས་ས་དང་པོ་ནས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ས་གཉིས་པ་ནས་སྤོང་བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་བའི་ས་འདིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་པའི་
གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ས་གཉིས་པ་ནས་སྤོང་བར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་དགུ་ཡི་དང་པོ་ས་གཉིས་པ་ནས་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བདུན་པར་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་བཞག་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་གསུངས་པས་འོས་མེད་ཀྱིས་རིགས་པས་གྲུབ་བོ། །
ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་གིས་བསྒྲུབ་ཅེ་
ན། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་རྩ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་།ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་། ཞེས་ས་བརྒྱད་པ་བས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ཞི་བ་སྟེ་སྤངས་པ་དང་ཟད་པར་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། འོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

390

ན་ས་འདིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། ས་བཅུ་པ་ལས། འདིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་བས་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི་སློད་བྱེད་ཀྱི་མ་

རིག་པ་ཟད་པས་དེས་བསླད་པ་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ཡོད་
དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ས་དང་པོ་དང་བདུན་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་བས། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པར་

བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་
མོངས་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བས་ཕྲ་རགས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
སྤང་བྱ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྤང་དཀའ་སླའི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་པས། ས་
བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་ལ་
ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་
སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་མི་འབྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གསུམ་
གྱིས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བའི་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་པོ་དེ་དག ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

391

མདོར་ན། ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བཅུའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཅུ་དང་། ས་བདུན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་གཉིས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཕྱེས་པས་སྤྱིར་

སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྤང་བྱ་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་ཆེ་འབྲིང་དགུ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། ཉོན་མོངས་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཕྱེས་བས་སྤྱིར་སྤང་བྱ་སྒོམ་
སྤང་བཅུ་བཞི་ཡིན་ལ།དེ་དག་ལས་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་ཞིང་། གཞན་རྣམས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དག་གིས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས། ས་བདུན་པར་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་དང་ས་བརྒྱད་པར་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཕྱེ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་
སྒོམ་སྤང་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་དང་།ས་བརྒྱད་པའི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ནས། ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པས་འབྲིང་དང་

ཆུང་ངུ་གཉིས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན། བརྒྱད་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དུས་མི་མཉམ་པ་དང་། ས་དང་པོ་ལ་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་མེད་དཔྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུ་དགུ་དང་།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་བདུན་དུ་ཕྱེ་བར་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཏུ་
སྣང་ངོ་། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

392

ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཆེན་པོ་ནི། ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་རྗེས་ས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱིས་སྤོང་བ་དང་། ཆུང་ངུ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཕྱེ་བའི་རགས་པ་ནི། ས་བཅུ་པའི་ཐོག་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཕྲ་བ་ནི་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་
གསུངས་སོ། །
དེས་ན། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དུས་མི་མཉམ་པ་དང་། ས་
བཅུ་པར་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་བཞེད་དོ། །

བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་
ཐུག་ཚུལ།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའམ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཇོག་དགོས་པས། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་
གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེས་ན། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ནི་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་ཉོན་
སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་པ་ནི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་
ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ན།

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

393

གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པ་སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཕུང་སོགས་ཀྱི་

ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།
ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས། བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་མི་
བཞེད་དེ། ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། གང་

ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་བཞེད་པས།
བདེན་འཛིན་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན།
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་བདེན་ཏེ། རྨོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་ཞེས་པའི་མིང་གིས་འཇུག་པ་དགག་ཏུ་མེད་ཅིང་།
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལས། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱུང་མོད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་
སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ན། དཔལ་ཕྲེང་གི་
མདོ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལས། མ་རིག་བག་ཆགས་ས་ལའང་ཉོན་མོངས་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

394

མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། སྤྱིར་རྨོངས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་འཇུག་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཉོན་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
དགོས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན། བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཉོན་སྒྲིབ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན།
སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་རྩ་བ་ལས།
དེ་ལ་སྤང་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། །
རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་བྱེད་ལས་ཀྱིས། །
སྤྱི་ལས་བྱེ་བྲག་ཉོན་ཤེས་ཀྱི། །
སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་འཇོག།
ཅེས་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཏེ། རྒྱུ་ཡི་སྒོ་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་རྨོངས་པ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། གང་ཟག་བདག་

འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས།
རྒྱུད་བླ་མ་ལས།
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །
དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །
སེར་སྣ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་གང་། །
དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

395

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུརཔའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ཤེས་སྒྲིབ་དང་། འཁོར་གསུམ་དུ་རྨོངས་པའི་ཆོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་

དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་ལས་བྱུང་བ་ལྟར། ཐར་པ་ལ་བར་
དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་
སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ། ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །
ས་སྐྱའི་གཞུང་ནས་བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་བཞེད་པ།
ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ལས། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་ཕྱི་མ་

གསུམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་

དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློ་དེ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་ལ།
དེ་ཡང་རྒྱུད་བླ་མའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་ལས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་དོ། །ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པ་ནི། ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་མཐའ་བཞིའི་ཚད་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་གཉིས་
ལས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི། ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ལས། རྒྱུད་བླའི་ཕན་ཡོན་གྱི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

396

ལེའུའི་སྐབས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཤད་པས། བསྡུ་ན་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་རྣམ་རྟོག་མངོན་གྱུར་བ་དང་། བག་ཆགས་གཉིས།
དང་པོ་ལ། བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་བག་ཆགས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་གྱུར་བ་དང་། བག་ཆགས་
གཉིས། མངོན་གྱུར་བ་ལ་གཉིས་ཏེ་བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་གྱུར་བ་དང་། བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་མངོན་གྱུར་བ་གཉིས། ཤེས་སྒྲིབ་བག་ཆགས་ལའང་གཉིས། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་བའི་བག་ཆགས་དང་། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བའི་བག་
ཆགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།
ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ལས། རྒྱུད་བླར་ངོས་འཛིན་གཉིས་བྱུང་བ་ནི། དོན་གཅིག་ཏུ་སྣང་ཞིང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་རྩ་ཉོན་དང་། ཉེ་ཉོན་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་སྣང་བས། ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ་ལ་ནི། བྱམས་པ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་
ཏུ་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བློ་ནི། བདག་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་

བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་དང་། མཚན་འཛིན་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

397

ཡིན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་བླ་མར། སེར་སྣ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་གང་། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཅེས་པ་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་

ཀྱི་ངོས་འཛིན་མཛད་དོ། །
གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
སྤངས་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་སྤངས་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་འཛིན་སྟངས་གཙོ་བོར་བྱེད་པས། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་སྤོང་བ་དང་། རང་རྒྱལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་འཛིན་སྟངས་གཙོ་བོར་བྱེད་པས། གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་སྤོང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས། མཐའ་བཞི་སྤྲོས་བྲལ་འཛིན་སྟངས་གཙོ་བོར་བྱེད་པས། ཤེས་
སྒྲིབ་མཐའ་དག་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་པ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་
དམན་གྱི་ཁྱད་པར་བཞེད་དོ། །

རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ།
ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས། སྤོང་ཚུལ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་། །ཀུན་བརྟགས་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་གཉིས་དབྱེ། །ལྷན་སྐྱེས་ལའང་ས་བོན་དང་། །དེ་ཡི་བག་ཉལ་ཆེས་ཕྲ་ཡོད། །ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་ཀར་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་
གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ལའང་ས་བོན་དང་། དེའི་བག་ལ་ཉལ་ཆེས་ཕྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་བཤད་པར་བཞེད། སྒྲིབ་གཉིས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

398

ཀུན་བརྟགས་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་སྤོང་བར་འདོད་དེ། ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས། དེས་ན་སྒྲིབ་གཉིས་ཀུན་བརྟགས་ནི། །མཐོང་སྤང་ཉིད་དུ་དམ་བཅར་བྱེད། །
ཅེས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆ་ནི་མཐོང་སྤོང་ཉིད་དུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སོགས་ལས་དམ་བཅའ་མཛད་པར་བཞེད་དོ། །མཐོང་སྤོང་ཤེས་སྒྲིབ་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཀོད་ནས་དགག་པ་ནི། ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས། གལ་ཏེ་ཤེས་སྒྲིབ་མཐོང་

སྤང་དུ། །བཞེད་འདི་ཟླ་བའི་ལུགས་མིན་ཞིང་། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལུགས། །སྦས་དོན་མཐར་ཐུག་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་འདོད་པ་བཀོད་ནས། དེ་དགག་པ་ལ། ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལ་ཁྱད་ཆོས་དང་། །མཐོང་སྤོང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་། །མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་རྩེ་སོགས། །འཆད་དུ་མེད་པའི་སྦས་དོན་ཞིག །སྔོན་ཆད་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཡུལ་དང་། །རྒྱ་བོད་མཁས་ལ་མ་གྲགས་པའི། །ཁྱོད་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཁྱད་ཆོས་ལགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་ན་སྐྱོན་གསུམ་སྟེ།
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་དང་པོའི་སྐབས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་ན། རྟོག་པ་ལྡན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཚོགས་སྒྲུབ་སྐབས། མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་མཐོང་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་། སྐབས་ལྔ་པའི་སྐབས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་གསུངས་པ་རྣམས་འཆད་དུ་མེད་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་དོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་ཚུལ་ལ། ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། བག་ལ་ཉལ་སྤོང་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ས་བོན་སྤོང་ཚུལ་ནི།དེ་ཉིད་ལས། ལྷན་སྐྱེས་ས་བོན་སྤོང་ཚུལ་ལ། །སྤང་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས། །གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡི། །ཆུང་ངུ་ལ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

399

སོགས་རྣམ་པ་དགུ། །ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་ས་བོན་ལ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་དགུར་ཕྱེ་
ནས། ས་གཉིས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་དགུས་སྤོང་ངོ་། །ཤེས་སྒྲིབ་

བག་ལ་ཉལ་སྤོང་ཚུལ་ནི།
ལྟ་གྲུབ་ཤན་འབྱེད་ལས། དེ་ཡི་བག་ཉལ་ཆེས་ཕྲ་བ། །སློབ་ལམ་ཕལ་གྱིས་

གཞོམ་དཀའི་ཆོས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་མཆོག །བར་ཆད་རྩེ་མོའི་ལམ་
གྱིས་སྤོང་། །ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་བག་ལ་ཉལ་ཆེས་ཕྲ་བ་ནི་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ས་བོན་གྱི་ཆ་མ་དག་ས་བདུན་དུ་སྤོང་བ་དང་།
དེའི་བག་ཉལ་ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་ནི། །མ་དག་ས་བདུན་ལམ་གྱིས་སྤོང་། །དེ་ཡི་བག་
ལ་ཉལ་ཤེས་སྒྲིབ། །དག་པ་ས་ཡི་སྤང་བྱར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བདུན་པ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་ཚུལ།

དཀའ་གནད་ཀྱི་དོགས་འདྲི་དང་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལན།
རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས།
གལ་ཏེ་སྨིན་པའི་དུས་བར་དུ། །
གནས་ན་ལས་དེ་རྟག་པར་འགྱུར། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

400

གལ་ཏེ་འགགས་ན་འགགས་གྱུར་པ། །
ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར། །
ཞེས་ལས་དང་ལས་དེའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་ཆོད་པའི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་ནི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གོང་འོག་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་ལ། འོན་ཀྱང་། ལས་དེ་རང་དང་ཡུན་རིང་ཆོད་པའི་འབྲས་
བུའི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་

པའི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས། ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་འབྲས་བུའི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་བར་ལས་དེ་
ཞིག་ནས་མེད་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་དོགས་འདྲི་དེར།རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་
བཞི་ཀས་འདིའི་ལན་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་གིས། བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་ལས་དགེ་
སྡིག་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པ། ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དགེ་མི་དགེའི་ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་ཀྱང་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་སྐྱེ་བའི་ཚེ་བྱེད་པོའི་རྒྱུད་ལ་ལས་དེ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས།
བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་བཞག་ནས་བུ་ལོན་གཏོང་ཡུལ་དེས་ནོར་སྤྱད་ཀྱང་ནོར་
བདག་ལ་ནོར་དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་ནོར་གྱི་སྐྱེད་དང་བཅས་པ་འོང་བ་བཞིན་དུ། ལས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

401

བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ཞིག་ཀྱང་ཆུད་མི་ཟ་བར་གནས་པས། ལས་བྱེད་པ་པོས་ལས་ཀྱི་

འབྲས་བུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འདོད་པའོ། །འདི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གང་གི་འདོད་པ་ཡིན་པ་ནི། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ་ཁ་ཆེ་བ་ལས་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ནི། ལས་དགེ་སྡིག་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་
ལས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་ལ་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར།
གསུམ་པ། མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་

ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བསྒོས་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ཟེར་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བཞི་པ་ལ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་དང་བསྟུན་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་པ་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། བཞི་པ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འགགས་པས་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལས་འགག་ལ་སྔོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྟེང་དུ་འཇོག་པར་འདོད་པ་དང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
འཇོག་པར་ཁས་ལེན་པས། ལས་ལས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །ལྔ་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། མདོ་ལས། ཟད་པ་མེད་ཅེས་གང་སྨྲས་དང་། །ལས་ཟད་ཅེས་ནི་གང་སྨྲས་པ། །སྟོང་པའི་ཚུལ་དུ་ཟད་པ་མེད། །ཐ་སྙད་ཚུལ་དུ་ཟད་པར་བསྟན། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་ལས། གང་ཕྱིར་ལས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

402

ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །དེ་
ཕྱིར་ཆུད་ཟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་དེའི་དོན་འགྲེལ་པ་ན། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་

བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར། །ལ་ལར་

ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་
གྱིས། །ཞེས་དང་།
དེའི་ཐད་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ལྟར་ན་ལས་འགགས་པ་དེ་ནི་
འགགས་ཟིན་པའི་ལས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ། འགགས་ཟིན་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའམ། བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་ཆུད་མི་ཟ་བའམ། ཐོབ་པའམ་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒོས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་རྟོག་པར་བྱེད་
དོ། །གང་གི་ལྟར་ན་ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནི་དེ་འགག་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། མ་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ལས་རྣམས་མི་འཇིག་པས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩ་ཤེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ལྟར་ན། ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་ལ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མི་འགག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པའི་མི་འགགས་པ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལར་དགེ་སྡིག་གི་ལས་གཉིས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

403

བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་མང་པོ་ལོན་ཀྱང་། ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་སོགས་རིགས་འདྲ་བརྒྱུད་པའི་རྟེན་ང་ཙམ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དེ།
རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་རིགས་འདྲ་བརྒྱུད་པའི་རྟེན་ནི་ངའོ་སྙམ་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ལས་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་སྟེ་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འཁྲུལ་བར་འབྱུང་བ་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་ཐོབ་པ། མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་
བླང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མདོར་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོར་བཞེད་
པ་ནི། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་རྗེ་བླ་མ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ལ་བྱུང་བའི་ལེགས་
བཤད་ཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །

ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་ཚུལ་ཚིག་གསལ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་པོ་ཚིག་གསལ་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ་འཆད་པ་ལ།ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་ནི། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་
གྱིས་རྒ་ཤི། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདི་ལས་ཤི་བ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཤི་བ་ནི་སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་པ་ལ་འཇོག་པས། ཞིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཡང་མདོ་དེ་ལས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

404

འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ། །ཞེས་འཆི་བས་
རང་གི་རྒྱུ་འདུ་བྱེད་འཇིག་པ་སྟེ་དགག་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་འབྲས་བུ་མ་རིག་པ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པས། སེམས་ཅན་འཆི་བའམ་ཞིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན། མདོ་དང་པོས། ཞིག་པ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པས་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། མདོ་གཉིས་པས། ཞིག་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུ་ཡིན་པར་
བསྟན་པས། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ལུང་གིས་གྲུབ་བོ། །གཞན་ཡང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་འགྱུར་ལ། །རྒ་ཤི་སྔ་བ་ཡིན་ན་ནི། །སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་རྒ་ཤི་ནི། །རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་
པ་ཚིག་གསལ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བས་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་རྒ་ཤི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཉིད་དུ་གསུངས་ན། གལ་ཏེ་འདི་སྔ་བ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་
ཕྱིས་དང་རྒ་ཤི་སྔར་བྱུང་ན་རྒ་ཤི་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་རྗེས་འཇུག་གི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་ཁུངས་སུ་ཡང་ཡང་དྲངས་པར་མཛད་པས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་དངོས་མེད་མྱང་འདས་ལ་མི་འཇོག་པར་འཁོར་བ་ཞིག་པ་ལ་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས། འཇུག་འགྲེལ་ཟླ་བའི་ཞལ་ལུང་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

405

ཡིན། །ཞེས་པ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ལུང་ཡིན་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགལ་བ། མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་མི་རིགས་ཏེ། མྱང་འདས་བརྟགས་འགོག་སྒྲིབ་པ་ཟད་པའམ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟག་ན་འགལ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བས། འདིའི་དོན་གསལ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་དངོས་མེད་ནི་མྱང་འདས་ལ་མི་འཇོག་པར་འཁོར་བ་ཞིག་པ་ལ་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། དངོས་པོ་ནི་རང་
གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་
ཡང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐབས་འདིའི་དངོས་མེད་ཞིག་པ་ལ་
འཇོག་པ་དང་། དེ་ཡང་ཞིག་པ་ནི་གང་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱུང་བ་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན། ཇི་ལྟར་མྱ་ངན་འདས་པ་ནི། །དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པའི་གཞུང་འདིས་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་མྱང་འདས་དངོས་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ།
རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། མྱང་འདས་ནི་ལས་ཉོན་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་འཇུག་པའི་འགོག་བྱེད་ཆུའི་རྒྱུན་འགོག་པའི་ཆུ་ལོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

406

གསུངས།

དེས་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་མྱང་འདས་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ། མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་འཁོར་བ་དང་། དངོས་མེད་འཁོར་བ་ཞིག་པ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། མྱང་འདས་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
མྱང་འདས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་འཁོར་བ་དང་། དངོས་
མེད་འཁོར་བ་ཞིག་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བ་དམིགས་པ་ཡིན། །ཞེས་མར་མེའི་རྒྱུ་སྣུམ་ཟད་པ་ནི། འབྲས་བུ་མར་མེ་ཟད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། མར་མེ་ཟད་པའམ་ཞིག་པ་ནི་རྒྱུས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡིན་
པར་གྲུབ་བོ། །དེས་ན། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ནི། མདོ་དང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟའོ། །ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི།
དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། རྒྱུ་མེད་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་
གི་འཇིག་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་འདུས་བྱས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། རང་སྡེ་ཞིག་པ་དང་
འཇིག་པ་དོན་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་
རང་གྲུབ་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ནི་འཇིག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱུ་ལས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

407

སྐྱེ་བས་འཇིག་པ་དངོས་པོར་འདོད། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གྲུབ་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པ་ནི་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའོ། །
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཞིག་པ་དང་མ་ཞིག་པ་གཉིས་རྒྱུས་སྐྱེད་
མི་སྐྱེད་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གྲུབ་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན། རང་གྲུབ་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་འཇིག་པ་ལའང་རྒྱུ་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེར་མི་འགྱུར་ན་འཇིག་པ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་
ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བུམ་པ་འཇིག་པ་ནི། བུམ་པ་ཞིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ལ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལའང་རྒྱུ་མེད་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པ་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འཇིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །
དེས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། ཞིག་པ་ནི་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་དགག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་རྒྱུ་དེ་བཅད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དེའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

408

མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི། གང་ཞིག་རྒྱུ་བཅད་ཙམ་གྱི་
མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པའོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐུག་
ཚུལ།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་
མི་རུང་བ་དང་། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་
ནི། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཡོད་ན། བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་དེའི་མཚན་གཞིར་དངོས་པོ་ཞིག་རྙེད་དགོས་པ་ལས་གང་ཡང་རྙེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་ཚེ་གང་ཞིག་རྒྱུའི་མྱུ་གུའི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ལོག་པས་དེའི་སྟེང་ནས་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་རྙེད་དུ་མེད་ལ། གང་ཞིག་པ་མྱུ་གུ་ཚིག་རོ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུའང་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་རྙེད་དུ་མེད། དེ་དག་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ཀ་བ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུའང་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དངོས་
པོར་རྙེད་དུ་མེད་པས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་ངོ་། །
དེས་ན། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ནི་གང་ཞིག་རྒྱུའི་མྱུ་གུ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་
རུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དབུ་མའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

409

པོར་གྲུབ་པའི་གནད་དོ། །ཞེས་དང་།
ཡང་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཞིག་པ་ན། མྱུ་གུའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ལོག་ལ་མྱུ་གུ་ལས་གཞན་པ་བུམ་
པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པས། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་གཏན་མིན་པར་འདོད་དེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་རེ་རེའི་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་གང་ཡང་ཞིག་པ་དེའི་མཚན་
གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མིན་ནོ་སྙམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས། བཏགས་

དོན་བཙལ་ན་རྙེད་དུ་མེད་པ་མྱུ་གུ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་མྱུ་གུ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཞིག་པ་ཡང་གང་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མཚན་གཞིར་མེད་ཀྱང་། ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དངོས་
པོའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཞན་ཡང་། མར་མེ་ཤི་བའམ་ཞིག་པ་ལས་མུན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་མིང་ཙམ་དུ་བཞག་ནུས་མི་ནུས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་དངོས་པོར་འཇོག་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་

པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

410

འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི། རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་རིགས་པས་བཙལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་མི་འཐད་ཀྱང་། རྒྱུ་འབྲས་དང་བྱ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་མིང་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་ཤི་བ་
ལས་མུན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་མིང་ཙམ་གྱིས་བཞག་ནུས་མི་ནུས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་འཇུག་འགྲེལ་ཟླ་བའི་ཞལ་ལུང་ལས། ལས་འབྲས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ། ལས་འགགས་ཟིན་ན་དེས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པས་དེའི་བག་ཆགས་བགོ་སའམ་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་བར་རྒྱུན་ཆགས་
ཤིག་མེད་ན་མ་ལོ་བ་དང་། འདིར་ལས་འབྲས་གཉིས་ཀ་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པས་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལས་བར་ཆད་མ་ཆད་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་བརྟགས་མཐའ་མི་འཇུག་པ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བྱུང་བ་ཙམ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཕྲད་མ་ཕྲད་སོགས་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་མྱུག་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་ཅི་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་
ལས་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། ལས་འགགས་ཟིན་
ན་དེ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པས། ལས་དང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་མ་འགག་པར་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། རང་གི་ལུགས་ལ་ལས་འབྲས་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པས། ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལས། ལས་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆད་མ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

411

ཆད་དང་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་བརྟག་པ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་
འབྲས་བུ་ཅི་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །
ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུང་གིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ཟླ་བའི་ཞལ་ལུང་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ལུང་ཡིན་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགལ་བ། མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་མི་རིགས་ཏེ། མྱང་འདས་བརྟགས་འགོག་སྒྲིབ་པ་ཟད་པའམ་ཞིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྗེ་བླ་
མས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་ལ།
དེ་ལྟར་ན། མྱང་འདས་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་འཁོར་བ་དང་། དངོས་མེད་མྱང་འདས་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མྱང་འདས་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དེའི་འོག་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་གསུངས་སོ། །དགེ་ལྡན་པས་སྐབས་འདིའི་དངོས་མེད་མྱང་འདས་ལ་མི་འཇོག་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །
ཞིག་པ་དངོས་པོར་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ཟླ་བའི་ཞལ་ལུང་ལས། ཡང་བུ་ཤི་བ་ལས་མྱ་ངན་སྐྱེ་བའམ། མོ་ཤམ་ལ་བུ་མེད་པས་མྱ་ངན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་གཏན་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་དང་། མོ་གཤམ་བུ་མེད་དངོས་པོ་དང་བུ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་གོ་ལོག སྟོང་ཉིད་རྒྱུ་འབྲས་འཆར་བས་དངོས་པོ་དང་། དེ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཁྱེད་ལུགས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་བུ་ཤི་བ་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

412

བུ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མྱ་ངན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས། བུ་ཤི་བ་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མེད་པ་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་། དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བུ་ཤི་བ་ཞིག་པ་ཡིན་ཡང་། ཤི་བའི་བུ་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བུ་ཤི་བ་ཡོད་ཀྱང་ཤི་བའི་བུ་མེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་ཕམ་རྒྱན་འགྲེལ་ལས། ཞིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་མེད་དེ། ཡོད་ན་དངོས་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་དགག་པའི་ཆ་ལ་དངོས་མེད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་མེད་ཅེས་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་མེད་ནི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་དགག་པའམ་ཞིག་པ་ལ་བཏགས་ཙམ་ལས་དངོས་མེད་ཅེས་པ་ལོགས་སུ་མེད་པས། ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཡོད་ན་དངོས་མེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་གསུངས་སོ། །

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།

དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། ད་ནི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་བྱེད་རིགས་པ་དང་བྲལ་བར་བརྗོད། སྤྱིར་དངོས་པོ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་དང་དངོས་སྨྲ་བའི་བསྟན་
བཅོས་མཁན་པོ་དག་གིས་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ། ཐ་སྙད་དུའང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གཏན་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་ས་བཅད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཞིག་པ་
དངོས་པོར་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །
དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། མདོར་ན། དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་དག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཅེས་དྲིས་པ་ན། བརྟགས་
ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེ་འགག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་། དོན་གྱི་དབང་འདི་དང་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

413

མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་མ་བརྟགས་པ་ན། རྒྱུ་ལས་མ་འགགས་པའམ། མ་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བ་ལ་
མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས། དེ་ཙམ་ཞིག་འདིར་གཞན་ངོར་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེ་སྐབས་སུ་རྒྱུ་ལས་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ནུས་མི་འཇིག་པ་སྟེ། མ་ཞིག་པ་ཉིད་ལས་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པར་འཇོག་
གོ་ཞེས་དེ་ཙམ་ལན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་བརྟགས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེ་འགག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས། མ་བརྟགས་
པར་རྒྱུ་ལས་མ་འགགས་པའམ་མ་ཞིག་པ་ལས། འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་།
འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་གཞན་ངོར་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ས་སྐྱ་པའི་གཞུང་ནས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ།ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ལས། དེས་ན་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལའང་།
བློ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མེད་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་བཙལ་བ་ན་ཕྲད་ནས་སྐྱེད་དམ། མ་ཕྲད་ནས་སྐྱེད་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལས་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་ཐལ་
བའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས། དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཕྱི་མ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ།
ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
འདོད་པ་འདི་ལས་མ་འདས་པས། ཁོ་བོ་ནི་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ན།
ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པས། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཁས་ལེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

414

པའི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་
བར་དུ་ཕྲད་མ་ཕྲད་དཔྱད་ནས་འཇོག་པས། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་
པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡང་། དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འཐད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པས། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཁས་ལེན་པའང་མིན་
ནོ། །ལས་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། བློ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། བློ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་དང་། གཞན་ལས་སྐྱེ་སོགས་དཔྱད་ན། གནོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན། རྙིང་མ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད། ས་སྐྱ་བཅས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་
བཞེད་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལས་དང་
འབྲས་བུ་ཕྲད་ནས་ཡིན་ནམ་མ་ཕྲད་པར་ཡིན་ཞེས་སོགས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བརྟགས་ན་རྒྱུ་གང་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ལས་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བཞེད་དོ། །
མདོར་ན། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་ནི་ཞིག་པ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་དངོས་པོར་རྙེད་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ཆོས་གང་ཡང་རྙེད་དུ་མེད་པ་ནི་རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་བཞེད་པས། མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པའི་འབབ་ས་གཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

415

འོན་ཀྱང་། དགེ་ལྡན་རང་ལུགས་ལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་བརྟག་པ་

ཙམ་ནི་དགག་བྱ་ལ་དཔྱོད་པ་མིན་ལ། དཔྱོད་ལུགས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་རང་དགའ་བ་ལ་དཔྱད་པ་རང་དགའ་བས་དཔྱོད་ཚུལ་དང་། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་དཔྱོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་ནི་ཐ་སྙད་རང་དགའ་བ་ལ་དཔྱད་པ་རང་དགའ་བ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེའི་དཔྱད་མཐར་རྙེད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལར་མེ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་མཐར་དཔྱད་དོན་མེ་ཡོད་པར་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་དཔྱོད་ཚུལ་ནི་དགག་བྱ་ལ་དཔྱོད་པ་
ཡིན་པས་དེའི་དཔྱད་མཐར་རྙེད་པ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པས། ཕྱི་མའི་

དཔྱད་མཐར་རྙེད་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན། ལས་དང་འབྲས་བུ་ཕྲད་མ་ཕྲད་སོགས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ཙམ་ནི་ཐ་སྙད་རང་དགའ་བ་ལ་དཔྱད་པ་རང་དགའ་བ་
འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེའི་དཔྱད་མཐར་ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་རྙེད་དོ། །

དཀའ་གནད་བརྒྱད་པ་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་
པ།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་དང་དེ་ལ་དོགས་སློང་།

དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་
དང་། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་དུས་
གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

416

ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་དུས་

གསུམ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
དང་པོ། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པས། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་འདོར་ཀྱང་རྫས་འདོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་སྣོད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།
གཉིས་པ། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ནི། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དུས་གསུམ་ཀའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་མོད་ཀྱང་། གང་ཤས་ཆེ་བའི་དུས་དེའི་སྒོ་ནས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་བུད་མེད་ཅིག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ན། བུད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་མིན་ཡང་། བུད་མེད་དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།གསུམ་པ། བཙུན་པ་དབྱིག་ཤེས་ནི། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སོར་ཕྱིན་པ་ན། འདས་པ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན།
རི་ལུའམ་རིལ་བུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་གྲངས་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་རིམ་གྱིས་བཞག་པ་ན། གཅིག་དང་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། བཞི་པ། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ནི། གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། བུད་མེད་གཅིག་ཉིད་རང་གི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བུ་མོ་དང་། རང་གི་བུ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཨ་མར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འོངས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

417

པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་ལས། རྣམ་བཞི་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། །གནས་སྐབས་གཞན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས།
སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དེ་དག་དགག་པ་
ན། ལུགས་དང་པོ། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ལུགས་ནི། གྲངས་ཅན་ལུགས་དང་
མཚུངས་པ་དང་། ལུགས་གཉིས་པ། བཙུན་དབྱངས་སྒྲོགས་ལྟར་ན། དུས་གསུམ་གྱི་

མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཞི་པ། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ལྟར་ན། འདས་པ་ལྟ་བུའི་དུས་གཅིག་ལའང་སྔ་ཕྱི་དུས་གསུམ་ཡོད་པས། འདས་པ་ལྟ་བུ་དུས་
གཅིག་ལའང་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ། བཙུན་པ་དབྱིག་ཤེས་ཀྱི་འདོད་པ་བཟང་བ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་

གཉེན་གྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་མཛོད་ལས། གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས། ། དུས་རྣམ་གཞག །ཅེས་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་དུའང་ལུགས་གསུམ་པ་ལ། དགག་པ་མ་མཛད་པ་མ་ཟད། ལུགས་དེ་བཟང་བར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་། མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས། འདིའི་ཐད་ཀྱི་མཆིམས་མཛོད་ལས། ལུགས་བཞི་པོ་དེ་དག་
མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་
གྱིས་ལུགས་གསུམ་པ་བཟང་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པས་དཔྱད་དགོས་སོ། །མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ལུགས་གསུམ་པ། བཙུན་པ་དབྱིག་ཤེས་
ཀྱི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། གསུམ་པ་ལྟར་ན།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

418

མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བྱ་བ་འདོད་ན། མྱུ་གུ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། ངོ་བོ་གཅིག་ན། བྱ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ་སོར་
མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས། དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སྟེང་ནས་དགག་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།
བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པས། མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་དུས་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཚུལ་ནི། མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྟོང་ཐུན་ཏུ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེར་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་འཇོག་པས། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་དང་མྱུ་གུ་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་མྱུ་གུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྕང་སྐྱ་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཀྱང་། འདིའི་ལུགས་
ཀྱིས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་གསུམ་དུ་འཇོག་པས། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་མྱུ་གུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།འདི་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་སྙམ་སྟེ། མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་རང་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་དུས་གསུམ་ཀར་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཀྱང་། བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་འདོད་པ་
ལྟར། མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་དུས་གསུམ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དེ་མ་འོངས་པ་དང་། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དེ་ད་ལྟ་བ་དང་། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཏེ་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དེ་འདས་པ་ལ་འཇོག་པས། མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་མྱུ་གུ་འདས་པ་དང་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་དང་མྱུ་གུ་ད་ལྟ་བ་གསུམ་ཀའི་དུས་སུ་མྱུ་གུའི་ངོར་གནས་པས། མྱུ་གུ་དུས་གསུམ་ཀར་ཡོད་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

419

པར་གསུངས་ཀྱི། མྱུ་གུ་རང་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་དུས་གསུམ་ཀར་མྱུ་གུ་ཡོད་པ་
ཁས་མི་ལེན་ཏེ། མྱུ་གུ་རང་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ས་བོན་དང་། མ་འོངས་པ་ལོ་ཏོག་གི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ་བས། གྲངས་ཅན་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བརྗོད་པ་ལྟར་བཟུང་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་དུས་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་
ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པས། བུམ་པ་རང་གི་རྒྱུ་འཇིམ་པའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གསུངས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་ཡིད་བཞིན་མཛོད་ལས། དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་ནི། དེས་ན་འདས་པའི་དངོས་པོ་བུམ་པ་ཆག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཏན་མ་ཞིག་པར་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཉིན་མ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྔོན་ནས་རྟག་ཏུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ས་ན་བསྐལ་བས་མི་མཐོང་
ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མེད་པའོ། །དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་ཏུ་ཡོད་ན་དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་
པར་གང་གིས་འབྱེད་ཅེ་ན། རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་ནི་འདས་པའོ། །བྱ་བ་མ་བྱས་པ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །བྱེད་བཞིན་པ་ནི་ད་ལྟ་བའོ། །འོ་ན། ཕྱིས་

ཀྱི་བུམ་པ་འཇིམ་དུས་སུ་ཡོད་ན་གྲངས་ཅན་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ་ད་ལྟར་གྱི་སར་སྐད་ཅིག་མི་གནས་ཤིང་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འཇིམ་པ་དང་། བུམ་པ་དང་། གྱོ་མོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
མདོ་སེམས་གཉིས་དང་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

420

གཉིས་པ། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་དུས་

གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་
དུ། ཆོས་གང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི། མ་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་སྐྱེས་ལ་མ་ཞིག་པ་དེ་ནི། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་པ་དེ་ནི། འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་
དབང་གིས་རེ་ཤིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ། ད་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ཟིན་ཞིག་པ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའོ། །མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྟོང་ཐུན་དུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་ལུགས་འཇོག་པ་ན། སྤྱིར་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་དངོས་པོ་དེ་མ་
སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སླར་ཞིག་པ་དང་། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་རྣམས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་དང་། འདས་པ་དང་། ད་ལྟ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་རང་ལུགས་འཇོག་པ་ནི། ཞེས་པ་གོང་དུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་བཀག་ནས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་
གི་ལུགས་འཇོག་པའོ། །
དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་འཇོག་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ལ་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་ཀ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་འདི་ལྟར་དུ་འདོད་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་ཀ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

421

ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ།
གསུམ་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ནི། འཕགས་པ་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དུས་གསུམ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདས་པའི་དུས་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ཏེ། དེ་དག་ནི་དུས་གསུམ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདུ་བྱེད་གང་ལ་ལ་འགགས་པ་དེ་ནི་འདས་པའི་དུས་ཞེས་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་གང་ལ་ལ་མ་འོངས་ཤིང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་ཞེས་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་གང་ལ་ལ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ད་ལྟར་དུ་གྱུར་བ་དེ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ད་
ལྟར་བྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ད་ལྟར་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། དེར་མ་འོངས་པ་དང་བརྒལ་བ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །དུས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། གཉིས་གཉིས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རེ་རེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་ནས། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ནི་ད་ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་པས་འཇོག་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་ནི་ད་ལྟར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

དུས་གསུམ་ལས། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཕལ་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

422

སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཁྱོད་དུས་གང་དུ་འཇོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ལྟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་རང་དུས་དེ་ལས་ཐལ་ཟིན་པ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། ཁྱོད་དུས་གང་དུ་འཇོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ལྟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་རང་དུས་དེར་མ་སླེབ་པའི་ཆོས།
ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་འཆར་བ་

ཁྱོད་ཀྱི་རང་དུས་ན་ཐལ་ཟིན་པ་དང་། མ་སླེབ་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་མི་

ལྟོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ནི། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེས་ན་འདས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། མྱུ་གུ་རང་གི་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། མ་འོངས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། དགུན་གྱི་དུས་ཀྱི་ཤར་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་འདིར་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་
དང་། ད་ལྟར་བའི་མཚན་གཞི་ནི། མྱུ་གུ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། དུས་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། མྱུ་གུ་ད་ལྟ་བ་ད་ལྟ་བའི་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མྱུ་གུ་ད་ལྟ་བའི་དུས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ཁོ་ནས་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་བཀག་པས། ཞེས་དང་། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པར་ནུས་སོ། །ཞེས་དུས་
གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གདགས་གཞི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

423

འཇོག་པས། འཕགས་པ་ལྷས་དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་སྒོ་ནས་དགག་པར་གསུངས་སོ། །གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་འགལ་བ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཕུང་པོ་གང་ཟག་ཏུ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེའི་
ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྔོན་པོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་འགལ་བ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ། ཁ་ཅིག བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་འགལ་ཡང་། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་མི་འགལ། ཞེས་འདོད་པ་ཡོད་ནའང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་ལས་གཞན་དུ། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གདགས་གཞི་ཞེས་པ་རྒྱ་གཞུང་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་བྱུང་བ་བདག་གིས་མ་མཐོང་
ཞིང་གཞུང་གི་སྤྱི་ཁོག་དང་འགལ་བ་སྣང་ངོ་། །འདི་དག་ནི་ཞར་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཁ་ཅིག དགེ་བའི་ལས་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོས་དགེ་རྩ་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལའང་གཞོམ་བྱའི་དགེ་རྩ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཡིན་ན་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་མྱོང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་མ་ཟིན་པའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དགེ་བ་དང་མི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

424

དགེ་བར་འཇོག་པས་སྐྱོན་གཉིས་པ་མེད་ལ། རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་པའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་མི་འཇོག་པས་སྐྱོན་དང་པོ་ཡང་མེད་དོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག ཤེས་སྒྲིབ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འགགས་པ་ན་ཞིག་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །མིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ཞིག་པ་ལ་རྒྱུན་སྔ་མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུན་སྔ་མར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་ན་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་
ཞིང་། རྒྱུན་སྔ་མ་མེད་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས་མ་སྒྲིབ་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་དེའི་
རྒྱུན་སྔ་མར་འཇོག་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། །
མདོར་བསྡུས་ན། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེས་ཟིན་ཞིག་པའི་ཆ། འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་
དབང་གིས་རེ་ཤིག་མི་སྐྱེ་བའི་ཆ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་འདས་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་དང་། མ་

འོངས་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ། ད་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

མ་འོངས་པའི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་དོགས་སློང་།

ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་དངོས་པོ་གང་རེ་ཤིག་མ་སྐྱེས་པས་མ་འོངས་པར་འཇོག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་འབྱུང་བ་ལ་བྱེད་དམ། ཡང་ན་མ་འོངས་པ་ཁོ་རང་གི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་འབྱུང་བ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། མར་དང་སྡོང་བུ་ཟད་པ་ལས། མར་མེ་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

425

རིགས་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་འདྲའི་མར་མེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་

སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་
ཆད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་པ་
ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་

སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་

ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་
སྐྱེས་པ་ནི་མྱང་འདས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུ་སྔ་མ་ཟད་པས་བསྐྱེད་པའི་མ་འོངས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
པས། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་འགགས་པ་ཙམ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དང་། གཉེན་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་འགགས་པ་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་ལྟ་བུར་གསུངས་ཏེ།
པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་

སྤངས་པའི་འགགས་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆད་པའི་སྒོ་ནས་འགགས་པ་ལ་བརྗོད། འདི་ནི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་མ་བསྐྱེད་ཅིང་། ལས་དེའི་
འགགས་པ་ལས་དེའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།དེས་ན། རང་ལུགས་ནི། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་
མ་མ་སྐྱེས་པ། མྱང་འདས་ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ཟད་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་པ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། མ་འོངས་པའི་ཆོས་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་ཞེས་སྦྱར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གང་མ་འོངས་པར་འཇོག་པའི་གཞི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

426

དེའི་རྒྱུ་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས།
ད་ལྟར་མ་ཕྱིན་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པའང་ཡིན་པས། དེ་
བཅད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པ་ལས། རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན།
མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་མྱུ་གུར་མ་སྐྱེས་པའམ་མ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི།

གང་ཞིག་ད་ལྟ་བར་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མེད་པས་མ་ཕྱིན་

པ་ནི་མ་འོངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་ཞེས་སྦྱོར་བར་མི་རིགས་ཏེ། མྱུ་གུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་
བའི་ཆ་མྱུ་གུ་ད་ལྟ་བའི་དུས་སུ་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་མ་འོངས་པ་མྱུ་གུ་ད་ལྟ་བའི་དུས་སུ་བྱུང་ཟིན་པས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་སོག་པོ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེའི་དབུ་མ་ལས། རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་གཉིས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུན་ཆད་ཁ་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་།
དགུན་དུས་སུ་ཞིང་ལས་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་སྔར་ཡོད་ཀྱང་ཟད་ནས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཤིག་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོ་སོར་སྦྱར་བར་གསུངས་སོ། །
ཡང་ན། མངོན་པའི་མདོ་ལས་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་མ་འོངས་པ་ལ། རྒྱུན་ཆད་ཁ་མའི་དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཏན་ནས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཡང་རེ་ཞིག་རྐྱེན་མ་ཚང་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

427

བའི་དབང་གིས་ད་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པས། གང་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འོངས་པར་འཇོག་པའི་གཞི་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སྦྱར་ཡང་འཐད་སྙམ་མོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་བར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས། དུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ལ། འདས་མ་འོངས་གཉིས། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
པ་གསུམ་གྱིས་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་
དངོས་པོར་འདོད་པ་མཚུངས་ཀྱང་། འདོད་ཚུལ་གཏན་མི་འདྲ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་དུས་གསུམ་ཀ་དངོས་པོར་བཞེད་ཀྱང་། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་དང་མྱུ་གུ་འདས་པའི་དུས་ན་མྱུ་གུ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མི་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདས་མ་འོངས་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ།
རང་རྒྱུད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། མདོ་སྡེ་པ་གསུམ་གྱིས་འདས་པ་དང་མ་

འོངས་པ་གཉིས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་
རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་གང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི། མ་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་སྐྱེས་ལ་མ་ཞིག་པ་དེ་ནི། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་པ་དེ་ནི། འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།འདུས་བྱས་གང་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་དགག་བྱ་སྐྱེས་པ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། འདུས་བྱས་གང་ཞིག་ཞིག་པ་ནི་འདས་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་དགག་བྱ་གང་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་དེ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

428

སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། འདས་མ་འོངས་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་ཀ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདས་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཡང་དངོས་པོར་བཞེད་པ་ཡིན་
ནོ། །མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་འཕེན་ན། མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་དངོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་གང་། ཆོས་
གཞན་འཕེན་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་
དོན་དུ། མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་དགག་བྱ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། བུམ་པ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་བུམ་པ་འཕེན་པར་ཐལ། དེས་བུམ་པ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོར་གནས་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བུམ་པ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་རང་གི་དགག་བྱ་འཕེན་པར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་དེའི་དགག་བྱ་གང་ཞིག་འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ལྕང་སྐྱ་གྲུབ་མཐའ་ལས། མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་དངོས་ཀྱི་དགག་བྱ་མྱུ་གུ་མ་ཞིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ལུང་འོག་ཏུ་
འཆད་པར་འགྱུར།

མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་འཕེན་པའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས།མྱུ་གུ་ཞིག་པ་མྱུ་གུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འཕེན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

429

མཛད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་མོ་ལས། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་མྱུ་གུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འཕེན། ཞེས་པ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར། ལྕང་སྐྱ་གྲུབ་མཐའ་ལས། མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་སྒྲས་མྱུ་གུ་མ་ཞིག་པ་གཅོད་པ་དང་། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་མྱུ་གུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་མྱུ་གུ་ཞིག་པའི་སྒྲས་དངོས་སུ་གཅོད་རྒྱུའི་དགག་བྱ་མྱུ་གུ་མ་ཞིག་པ་དང་། ཤུལ་དུ་འཕེན་པའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་ནི། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་མྱུ་གུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་མྱུ་གུའམ་མྱུ་གུ་མ་ཞིག་པ་གང་རུང་དངོས་སུ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས། ཆོས་གཞན་མྱུ་གུ་ཞིག་པ་མྱུ་གུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་མོར། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པའི་སྒྲས་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཚང་ན་སྐྱེ་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རམ།

ཡང་ན། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དངོས་པོར་འཕེན་པ་འདི་ཟླ་བ་དང་རྗེའི་དགོངས་པར་མངོན་ཏེ། ཞེས་དང་།
ལྕང་སྐྱ་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཀྱང་། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པའི་སྒྲས་མྱུ་གུ་བསླེབ་པ་གཅོད་པ་དང་། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་ཉིད་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དངོས་པོར་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས། རང་གི་དགག་བྱ་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་རེ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དངོས་སུ་བཅད་ནས། དེའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་རྐྱེན་ཚང་ན་སྐྱེ་བ་འཕེན་པའམ། ཡང་ན་མ་འོངས་པ་དེ་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དངོས་པོར་འཕེན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དྲང་ངེས་འཇུག་ངོགས་ལས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

430

འདས་མ་འོངས་གཉིས་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་མེད་དུ་
འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འདོད་དེ། ཞིག་པས་མ་ཞིག་པ་གཅོད། མ་འོངས་པས་སྐྱེ་རྒྱུ་ཞིག་བཅད་ཀྱང་། དགག་བྱ་དེ་གཉིས་བཅད་ཙམ་མིན་གྱི་དངོས་པོ་
གཞན་ཞིག་འཕེན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པར་ཐུག་ཚུལ།

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དངོས་པོར་འཇོག་པས། རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིག་པའམ་དགག་པ་ལ་འཇོག་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར། མ་

འོངས་པ་ཡང་དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྤྱིར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་
དབང་གིས་རེ་ཤིག་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འཇོག་དགོས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀྐ་ཆེན་ལས། མྱུ་གུ་སྐྱེ་འགྱུར་ད་ལྟ་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་ཡང་རྐྱེན་སྔར་ཡོད་ཟད་ནས་མ་ཚང་བ་ལ་བཞེད་དེ། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཇོག་པ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་འདི་འདྲ་ཞིག་བཞེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ད་ལྟ་བ་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་
པའི་དངོས་པོར་འཇོག་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

431

ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་གཞུང་ནས་དུས་གསུམ་བཞེད་ཚུལ།

རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཞེད་ཚུལ་ནི། མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་
དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་ལས། བུམ་སོགས་དངོས་པོ་སྐྱེས་ལ་
འགགས་པ་འདས་པ། སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་ད་ལྟ་བ། འབྱུང་རུང་མ་བྱུང་བའམ་བདག་གི་དངོས་པོ་མ་རྙེད་པ་མ་འོངས་པའོ། །ཞེས་འདུས་བྱས་གང་ཞིག་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་འདས་པ་དང་། སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་ད་ལྟ་བ། འབྱུང་རུང་མ་བྱུང་བ་མ་འོངས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །
ས་སྐྱའི་གཞུང་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཞེད་ཚུལ་ནི། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་
བའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར། མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་

པའོ། །འདས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་ལས་འདས་པའོ། །ད་ལྟར་བ་ནི་བྱུང་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ཞེས་ད་ལྟར་མ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་། བྱུང་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་ལྟ་བ་དང་། ད་ལྟར་ཕྱིན་པ་ནི་འདས་པ་ལ་འཇོག་གོ །
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་དུས་གསུམ་བཞེད་ཚུལ་ནི། དྭགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ནི་མ་དཔྱད་པ་ན་མྱུ་གུ་ཞིག་མ་ཞིག་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ནའང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལྟར་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ཀྱི། གཞན་གྲགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་ན་ནི་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་། མ་ཞིག་པ་མ་
འོངས་པ་དང་། འཇིག་བཞིན་ད་ལྟ་བ་གསུམ་ག་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཙམ་ཡང་བཀག་ན་སྐྱེ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཞིག་པ་ནི་འདས་པ་དང་། མ་ཞིག་པ་ནི་མ་འོངས་པ། འཇིག་བཞིན་པ་ནི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །མདོར་ན། སྔ་འགྱུར་རྙིང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེ།

432

མ་དང་། མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ།རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་བཅས་ཀྱིས་

དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ། ལག་བཟང་གིས་ཞུས་
པའི་མདོ་དང་། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་བཞེད་མི་བཞེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
བྱུང་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར། དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་

གསུམ་ངོ་བོ་དངོས་པོར་བཞེད་པ་དང་། ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གསུམ་གྱིས་ད་ལྟ་བ་

དངོས་པོ་དང་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དངོས་མེད་དུ་བཞེད་དོ། ། ། །

མཇུག་གི་བསྔོ་བ།

ཐུན་མིན་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་གཞུང་དོན་ལ། །
ཉམ་ཆུང་བློ་ཡིས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལས། །
ཇི་སྙེད་ཐོབ་པའི་དགེ་བ་འདི་དག་ཀུན། །
ཆོས་བརྒྱད་འཆིང་བ་གཅོད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག།

རབ་འབྱམས་གཞུང་ལ་ལོ་མང་སྦྱངས་པའི་འབྲས། །
གང་ཤེས་གཅིག་ཏུ་རང་རྒྱུད་འདུལ་བ་དང་། །
ལག་ལེན་དངོས་ཀྱིས་གཞན་ཕན་སྒྲུབ་པ་ལ། །
བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པས་མཆོད་པར་ཤོག །
ཅེས་དབུ་མའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་
གྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ལོའི་དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་ཆེས་མཐོའི་

ཟབ་དོན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག

433

གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ལྷ་རམས་ཉམས་ཞིབ་
སློབ་མའི་རྩོམ་རྒྱུགས་མ་ཟིན་ཐོག་སྣོན་འཕྲི་བྱས་ཏེ། སེར་བྱེས་རྩེད་ཐང་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་བརྩེས་བྲིས་པའོ། །དགེ་བར་གྱུར་ཅིགཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ། སེར་བྱེས་གཙང་དགེ་བཤེས་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ལྡན་ལགས་དང་། སེར་བྱེས་རྩེད་ཐང་སློབ་གཉེར་བ་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་ཞུ་དག་གི་རོགས་རམ་གནང་མཁན་རྣམ་པ་དང་། མདོར་ན། དཔེ་དེབ་འདིར་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ནས་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་མཁན་གྱི་ལྷག་བསམ་ཅན་ཡོངས་ལ།
གུས་པས་སྙིང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའོ། ། ། །

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། ། ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །

༄༅། ། ནམཿསམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། ༀཏཱརེསྭཱཧཱ། །
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པོ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གིཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །